UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Ukrainian Museum-Archives of Cleveland
Displaced Persons Camp Periodicals Collection

Item in Public Domain or an Orphan Work:

The United States Holocaust Memorial Museum Library respects the copyright and intellectual property rights associated with the materials in its collection. According to the Library's knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work--or if you know who does--please contact the USHMM Library by phone at 202-479-9717, or by email at reference@ushmm.org.

Also available via libraria.ua.

5. Ч066

УКРАЇНСЬКИЙ
Б...
...

ПЛАСТУН SCOUT

ІНСТРУКТИВНО- РОЗВАГОВИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ В АУҐСБУРЗІ

UKRAINIAN EDUCATIV MONTHLY FOR BOY-SCOUTS IN AUGSBURG

15. грудня 1945. ЦІНА 50 пфґ.

1

МИНУВ ЛИСТОПАД...

П Л А С Т У Н О В І

Ти неба дух, що сплив життям на землю
щоби стояти твердо в боротьбі зі злом,
Стояти КРАСНО-СИЛЬНИМ, як лискучий прапор,
Стояти з ЯСНО - РАДІСНИМ чолом.

Довгаль.

ЗА НАМИ РОКИ МОВЧАНКИ.
РОКИ БЕЗПРОСВІТНЬОГО НИДІННЯ НАШОЇ МОЛОДІ ПІД АВТОРИТАТИВНОЮ КОРМИГОЮ ЗУХВАЛИХ НАЇЗДНИКІВ, ЩО ГАМУВАЛИ ВРОДЖЕНИЙ МОЛОДІ ГІН ДО РУХУ, ПРАВДИ І СВОБОДИ. ВОРОГ ВБАЧАВ У НІМ ЗАГРОЗУ ДЛЯ СВОГО ЦАРСТВА БРЕХНІ І ПОНЕВОЛЕННЯ.

ПИЛОМ ПРИПАДАЛИ ЗВИНЕНІ СТЯГИ З СРІБНОЮ ЛІЛЕЄЮ, ПО ШИРОКОМУ СВІТІ РОЗПОРОШИЛИСЯ ЛАВИ "СИНІВ КРАСИ". ПЛАСТ ЗІ СВОЇМИ ВСЕЛЮДСЬКИМИ ІДЕАЛАМИ БРАТЕРСТВА Й ВЗАЄМНОЇ СПІВПРАЦІ НАРОДІВ МУСІВ ЗНИКНУТИ З ТЕРЕНІВ ОПАНОВАНИХ ПОСІПАКАМИ ІДЕЙ, ПОБУДОВАНИХ НА ПРИНЦИПАХ НАСИЛЬСТВА Й НЕТЕРПИМОСТИ. АЛЕ НЕ ЗНИК З СЕРДЕЦЬ ТИХ, ЩО СИДІЛИ ВЖЕ РАЗ ДОВКОЛА ПЛАСТОВОЇ ВАТРИ Й ВІДЧУЛИ НА СОБІ МІЦЬ БРАТЕРСЬКОГО ПУТА, ЩО ОБЄДНУЄ ВСІХ ПЛАСТУНІВ У ОДНУ, ВЕЛИКУ СІМЮ. НЕВИДИМИЙ РЕТЯЗЬ ЛУЧИВ ЇХ НА ПРОТЯЗІ РОКІВ БЕЗ ОГЛЯДУ НА ТЕ, ДЕ ВОНИ БУЛИ І ЩО РОБИЛИ. І ТЕПЕР, КОЛИ СВІЖИЙ ДУХ ДЕМОКРАТИЗМУ Й ПРИЗНАННЯ ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТИ ПОВІЯВ СВІТОМ, З РУЇНИ ПІДНОСИТЬСЯ ЗНОВ ЛИСКУЧИЙ ПРАПОР З ПЛАСТОВОЮ ЛІЛЕЄЮ.

ПЕРЕД НАМИ РОКИ ПРАЦІ.

ХИМЕРНІ ІДЕАЛИ ЧУЖИХ НАМ ІДЕЙ ЛЯГЛИ РУМОВИЩЕМ І ПІШЛИ З ДИМОМ. ЗІ ЗГАРИЩ ВСТАЄ НОВЕ ЖИТТЯ. ЦЕ ВІЧНИЙ ЗАКОН ІСТОРІЇ: ЛИШЕ ВСЕЛЮДСЬКІ ІДЕАЛИ, ЩО Є НЕПОХИТНИМИ ПРАВДАМИ, ЯКИМИ НЕ ЗАХИТАЛИ НІ ВІЙНИ, НІ ЛИХОЛІТТЯ НІ ЗЛОБА ФАНАТИКІВ, МОЖУТЬ ЛЯГТИ В ОСНОВУ МАЙБУТНЬОГО, НОВОГО, ЖИТТЯ.

ЗАСАДИ ЧЕСНОСТИ З СОБОЮ, ЗАСАДИ ВІРНОСТИ ВСЕЛЮДСЬКИМ ІДЕЯМ ТА ДІДІВСЬКІЙ ТРАДИЦІЇ-ЦЕ ПІДВАЛИНИ, НА ЯКИХ НАША МРІЯ МОЖЕ СТАТИ ДІЙСНІСТЮ. А НА ТАКИХ ЗАСАДАХ ПОБУДОВАНИЙ ПЛАСТ.

ХТО ХОЧЕ ВЗЯТИ НА СЕБЕ ВАЖКИЙ ОБОВЯЗОК ЖИТИ ЦИМИ ЗАСАДАМИ І ЗНАХОДИТЬ В СОБІ ДОСИТЬ СИЛИ, ЩОБ ВИТРИМАТИ НА ЦІМ ШЛЯХУ -ТОЙ ВЖЕ ПЛАСТУН! ДЛЯ НЬОГО ПРИЗНАЧЕНИЙ НАШ ЧАСОПИС, ЩО ХОЧЕ БУТИ ВІРНИМ ТОВАРИШЕМ НА ШЛЯХУ ДО МЕТИ.

Це теоретичний грунт "ПЛАСТУНА". Практично Редакція хоче на сторінках часопису давати в розваговій формі основний матеріял, необхідний до пластового самовиховання.

Беручи під увагу брак української пластової літератури та зважаючи на переважаючу в наших рядах більшість молоді, яка ще не мала нагоди бути пластунами, а в багатьох випадках раніще про пласт нічого й не чула, вестимемо наш часопис так, щоб він поступово вводив читача в коло "пластових тайн", знайомив з найнеобхідніщими теоретичними й практичними вмілостями, інформував про пластове життя в світі й серед нас, був засадничим порадником -коротко кажучи був ВІРНИМ ПРИЯТЕЛЕМ КОЖНОГО ПЛАСТУНА НА ЙОГО ШЛЯХУ ОСОБИСТОГО І ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ.

До кожного числа "ПЛАСТУНА" буде долучено 16 сторінок пластового підручника, що стислою формою подаватиме найнеобхідніщі данні до пластових проб. Перші 3 числа принесуть таким робом "Підручник "пластуна" до першої пластової проби". Лаконичні дати підручника жвавіщою формою доповнюватиме зміст самого часопису, що в суті творитиме з ним одну цілість.

В цім нам поможе Святий Юрій,

С К О В !

Редакція "Пластуна"

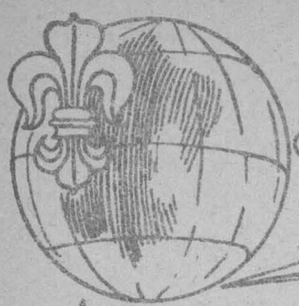

Що нового в пластовому світі

ВАШІНҐТОН.

Від 28.жовтня до 3.листопаду на всіх теренах Зєднаних Держав Північної Америки більш ніж міліон американських пластунок відсвяткував "Тиждень Пластунки".

Цим святом був започаткований двохлітній плян праці,вироблений самими пластунками.За наступні два роки американські пластунки хочуть пляново поглибити свої знання та поширити світогляд,щоб стати активними громадянками світу.Цю мету символізує гасло цьогорічного "Тиждня Пластунки" :"СУСПІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПО ЦІЛОМУ СВІТІ".

Тиждень пластунки святкується в ЗДПА кожного року щоб відмітити 31.жовтня день народження основоположниці дівочого пласту в Америці покійної Джуліетти Лау.

Неділя-перший день святкування,починається урочистою Службою Божою.Кожний наступний день "Тиждня Пластунки" присвячується поодиноким галузям дівочого пластового програму,як на приклад,праця в домашнім господарстві,чинність в суспільстві,опіка над здоровям,міжнародня приязнь,мистецькі ручні роботи та діяльність в позапластовому громадському житті.

Цього року сім день "Тиждня Пластунки" були присвячені загальним темам громадського життя.

До титульної сторінки:

☆

Ой, не зникли золотії терни,
тілько почорніли,
ой, не всохли кривавії квіти,
тілько помарніли.

Зійди сонце,під моє віконце
так засвіти ясно,
позолоти мої чорні терни,
нехай буде красно.

Загорися ти моє серденько,
Запалай пожаром,
Коли ношу кривавії квіти,
нехай же недаром.

Леся Українка.

ВОЛОСОЖАР.

Сім самоцвітів зоряного ґрона
В безмежному,величному просторі,
В іскристім морі !
Їх появили Атляс і Плейона...
Дочки богів оті красуні-зорі:
Електра і Таґета і Стерона,
І Майя,і Целена,і Мерона
І Альціона,-

Сім самоцвітів зоряного ґрона !

Ці передвісниці НОВОГО РОКУ,
Зявляються,як золота корона,
ЄДНАЮТЬ З НАМИ ДАВНИНУ ҐЛИБОКУ...

Сім самоцвітів зоряного ґрона !

Микола Вороний.

ПЛАСТУН МАНДРУЄ ВЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ...

Гуцульщино! країно див,
Далека, недоступна мріє,
Зелена казко серед гір,
Де вільний дух наш віє
У гори загнаний мов звір.
О. Олесь.

Гуцульщина-це українська, повна чару Швайцарія. Це казкова країна, що мальовничо розіслалась на підніжжях Ґорґанів та Чорногори. Сніжні вершини цього ланцюга гір, а між ними Говерля, Піп Іван, Маґура та инші, блищать при сході та заході сонця на тлі пояса вічно темно-зелених шпилькових лісів мов самоцвіти та причаровують до себе око глядача. Попід поясом шпилькових лісів, що його найвищі рубці переходять аж в фіалово-мутну барву, ціле узбіччя гуцульських гір оповите пирістим килимом листкових лісів, що особливо в осени грають тисячами барв. Серед цього килима латками виділяються полонини та левади, всіяні міліардами пишних гірських квіток. Денеде видніють ґруні. По них мальовничо, неначе маґічним пензлем Великого Мистця на картині-краєвиді, розкидані хатки гуцулів. Села й містечка розпорошилися вздовж гірських бистриць, поховалися в долини гір, що своїми ланцюгами хоронять гуцульські оселі від північних вітрів.

Гуцульщина всою красою природи вже від найдавніщих часів приманювала до себе мандрівників. Літом, в часі шкільних вакацій, кишіло тут від пластових таборів рухливих дітей сонця й приятелів природи.

Зимою снують тут по верхах цілі рої лещетарів.

На Гуцульщині, а головно в Криворівні, гостювали майже всі видатніщі українські письменники. Навіть з Великої України, якщо їм щастило хоч на короткий час вирватися з царської тюрми народів.

Гуцульщиною звикли ми називати галицьке Покуття відмежоване на півночі річкою Прутом, відтак частину Буковини, також приблизно по Прут і східню частину Карпатської України. Дехто причислює до Гуцульщини дещо ширший простір, а між тим і майже ціле Покуття.

Найбільшим містом в галицькій частині Гуцульщини є КОЛОМИЯ. Найбільшим селом не тільки на Гуцульщині, а й в цілому світі є ЖАБЄ, що займає понад 25 кв.км. простору. Найбільшою рікою Гуцульщини є Прут. Джерело його під Говерлею, недалеко від місця, де починається й Тиса, що котить свої води на південь через закарпатську частину Гуцульщини. До Пруту впадає Черемош. Він творить границю між буковинською та галицькою частиною Гуцульщини. Черемошем сплавлюють гуцули сплави-звані тут дарабами. З гірських висот летять ними гуцули через небезпечні закрути немов колишні запорожці на чайках вздовж Дніпрових порогів.

Закарпатські гуцули з Ясіня та цілої Рахівщини роблять те саме по Тисі, що нею провадять свої дараби аж на мадярські долини, а инколи пливуть і далі, вже по Дунаю. Гуцул і тут не забуває про рідну Гуцульщину: "Ой пливу я по Дунаю
Тай так си думаю,
Нема кращих співаночок,
Як у нашім краю...

Що до самих гуцулів, то є версія, що вони нащадки якогось чужого племени гуців. Колись, дуже давно, примандрували вони на теперішні місця свого осідку з далекого Сходу. Приневолені якимись незнаними обставинами, осіли на стало в гуцульських лісах, що в ті часи були ще буйніщими. В них було повно всякого звіря, що ще й до тепер не перевівся. З бігом часу ці "гуци" зукраїнізувалися. Тільки їхні звичаї, що мали їм остатися з первісної батьківщини, є в дечім відмінні від звичаїв инших українських земель. Головно гуцульські вірування, забобони та обряди заставили назвати їх "тінями забутих предків". Ці обставини роблять походження гуцулів дуже загадковим і воно таким в дійсности є.

Кожний гуцул є завзятим ловцем. Ловами, і то головно потайними, займається ціле життя. Однак ніколи не воює звірини без потреби та не бє такого звіря, якого не слід вбивати, щоб не загрожувало винищення. Кожний гуцул має зброю і то мав її при всих владах, вміючи її знаменито переховувати. Рушницю, чи як тут кажуть -кріс, дарує молода пошлюбі молодому враз із "дзьобенькою"/мошонкою/ повною набоїв та ловецьких приналежностей і це є посвячений звичай і зброя переходить тим чином з покоління на покоління. Тому й не диво, що всі гуцули знамениті стрільці.

Одною з найшляхотніщих прикмет гуцулів є товариська вірність. Вони, навіть коли мають між собою особисті порахунки, прощають їх собі взаємно та помагають один одному в разі великої небезпеки від постороннього ворога чи дикого звіря. І саме чи не ця риса була причиною, що в часі Великого Зриву гуцульські курені творили одну з найліпших частин української армії. А цю рису, очевидно, виплекало в них життя серед чудової дикої природи, серед величніх гір, які своєю суворістю і самітністю змушують населення Карпат шукати силу в єдности і взаємній помочі. Неосяжні ліси, широкі розлоги полонин, піднебесні висоти гірських шпилів своїми безкраїми обріями і близістю до Бога викували в грудях наших карпатських братів нестримну жадобу волі і любов до свободи. "В чересі кріс, в руках топір?" це той вільний дух, що з ним зустрічається мандрівник на Гуцульщині.

- Довбуш.

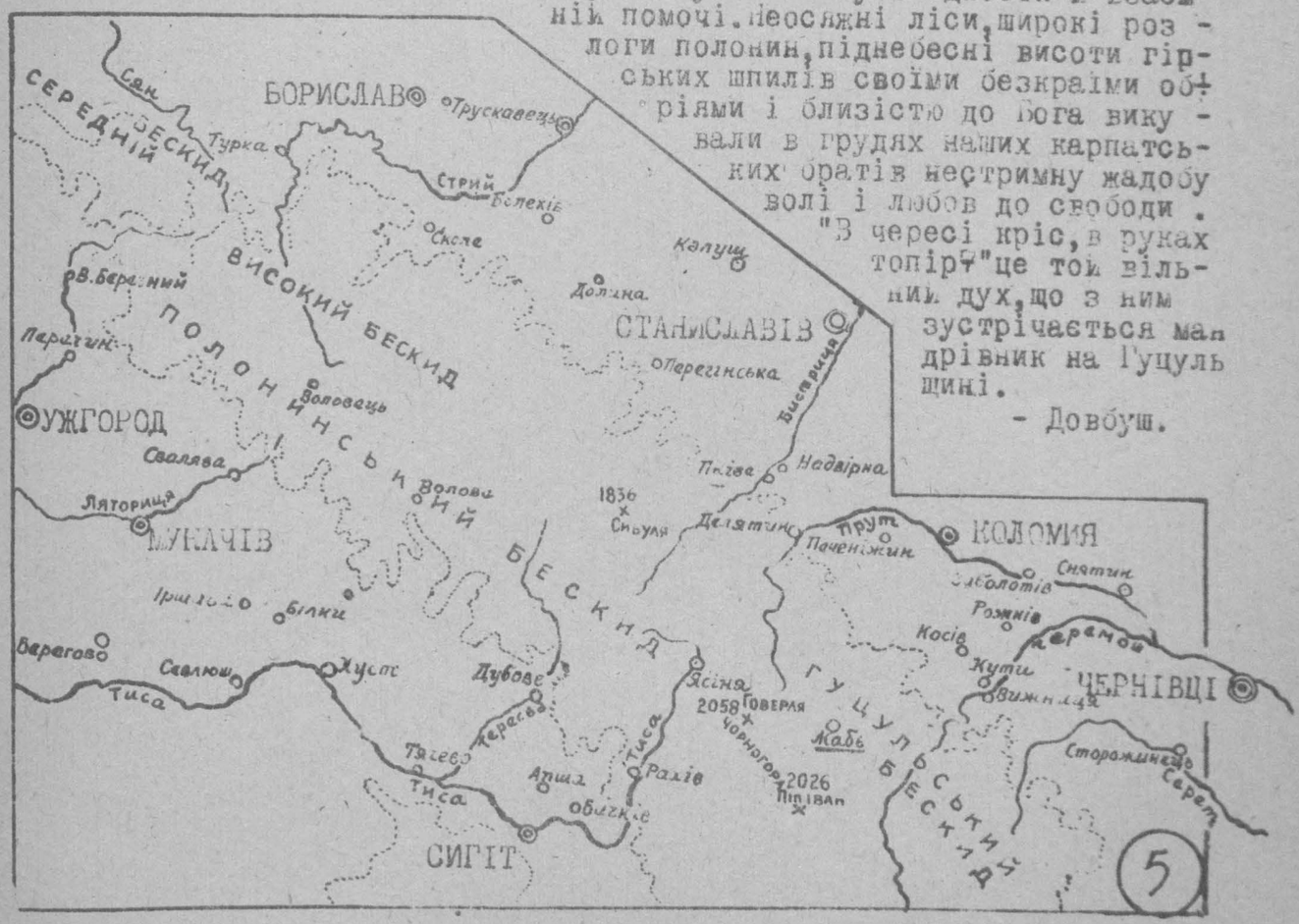

100 літ ЗАПОВІТУ

Шевченко написав "Заповіт" 25. грудня 1845. Отже, з того часу пройшло вже 100 літ.

"ЗАПОВІТ" став для українців піснею, що навчає, у що треба вірити, до чого треба стриміти й яким способом треба свою віру здійснювати. "ЗАПОВІТ" ідеологічно тісно звязаний з усіми творами, з яких мала скластися збірка "Три літа" /"Розрита могила", "Сон", "Іван Гус", "Кавказ", "Посланіє", тощо /. В цій збірці виявився високий Шевченків ідеалізм: віра в перемогу добра над злом, віра в безсмертя української душі, віра в здійснення людського щастя, віра в Бога, любов до тихого раю на землі-України, любов до людини.

Шевченко віддав цим ідеям усе своє пророче надхнення, усю свою силу, думки й почування. Але, думка про те, що смерть може перервати його пророчі змагання за здійснення української людської правди, стала причиною, що Шевченко висловив свої посмертні бажання.

Перша думка-зложити свої кости в рідній землі, залишитись їй вірним і по смерти, як був вірним при житті, впасти пророчим зерном у рідну землю, вічно жити з ланами широкополими і кручами, чути їх і завжди бачити їх. Чому? Во Україна-втілення Божої правди й краси на землі. Є Бог, бо є Україна, є творча, справедлива людина. Але, на землі є багато зла.

Зла вічно змагається з добром. Це змагання відбувається й в Україні. З одного боку Україна, втілення Божої краси й справедливости, й людина, безсмертний носій отої Божої правди й краси, а з другого -все те, що ту Божу й людську правду нищить: російський цар і його гончі та хорти, усі ті що "оглухли, не чують, кайданами міняються, правдою торгують і Господа зневажають, -людей запрягають в тяжкі ярма: орють лихо, лихом засівають". Отже друга Шевченкова заповідь-боротьба за Божу, абсолютну правду: за Україну й за людину. Коли б йому самому не вдалося здійснити свого пророчого завдання, то він полине молитися до Бога, як знайдуться інші борці за його ідеали, як "потече з України кров ворожа", бо інакше зло перетягає й Бога нема.

Холоне його пророча душа в від однієї тієї думки, що неправда може перемогти правду, що "царі гончі, псарі, людожери й фарисеї", що Бога й людину розпяли, -знищат Україну-Божу красу й правду на землі, поневолять людину.

І Шевченко просить і заклинає: "Вставайте, кайдани порвіте і вражою, злою кровю волю окропіте!" Тоді здійсниться царство Бога на землі. Визволиться Україна й людина буде "в своїй хаті - своя правда, і сила, і воля", тоді онімуть усі й найменшого брата, усміхнеться мати-Україна, заплакана мати. Вона розвіє тьму неволі, "світ правди засвітить, і помоляться на волі невольницькі діти".

Правда переможе, бо світ, Бог є є правда, краса й воля.

Створиться вільна, нова сімя, родина вільних людей на вільній землі, у "тихому раї на землі" - Україні.

Великий Кобзар-Прарек України просить вольними устами спомяну - ти й його у тій сімї "незлим, тихим словом."

"ЗАПОВІТ" В УКРАЇНСЬКІЙ МУЗИЦІ.

Величній своїм задумом, щирістю й людяністю "Заповіт" промовляє до душі кожного українця, тому не диво, що ціла низка українських композиторів брала його за тему для своїх композицій. З долисенковської доби був це ВЕРБИЦЬКИЙ /для хору/, з сучасників Лисенка К.Г. СТЕЦЕНКО /для хору/, на Західній Україні С. П. ЛЮДКЕВИЧ /монументальний "Заповіт для хору й симфонічного оркестру/, й В.О. БАРВІНСЬКИЙ /хор і симф. орк./ з останніх часів Л.М. РЕВУЦЬКИЙ /хор і симф. орк./ та В.М. ЛЯТОШИНСЬКИЙ - /хор і симфонічний оркестр./

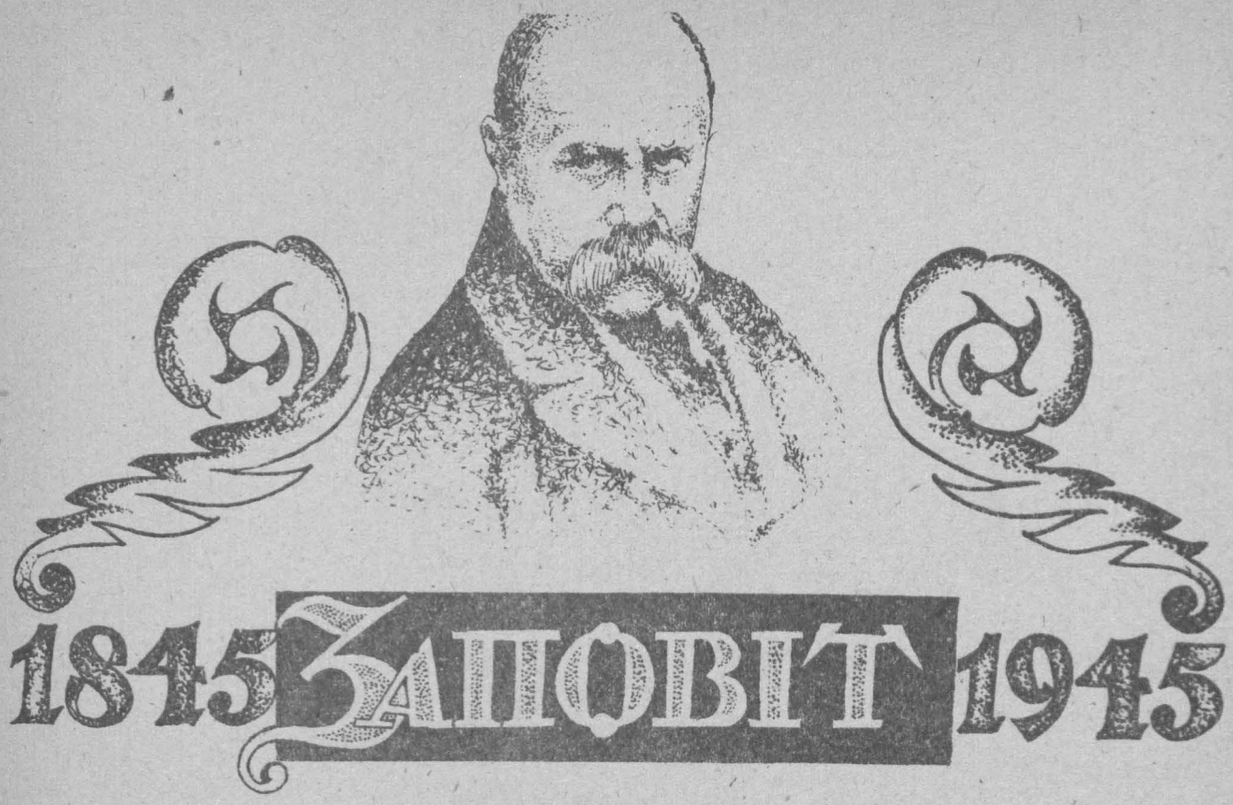

ЯК УМРУ, ТО ПОХОВАЙТЕ
МЕНЕ НА МОГИЛІ,
СЕРЕД СТЕПУ ШИРОКОГО,
НА ВКРАЇНІ МИЛІЙ,
ЩОБ ЛАНИ ШИРОКОПОЛІ,
І ДНІПРО, І КРУЧІ
БУЛО ВИДНО, БУЛО ЧУТИ,
ЯК РЕВЕ РЕВУЧИЙ.
ЯК ПОНЕСЕ З УКРАЇНИ
У СИНЄЄ МОРЕ
КРОВ ВОРОГУ...ОТОЙДІ Я
І ЛАНИ, І ГОРИ -
ВСЕ ПОКИНУ ТА ПОЛИНУ
ДО САМОГО БОГА
МОЛИТИСЯ...А ДО ТОГО -
Я НЕ ЗНАЮ БОГА.
ПОХОВАЙТЕ ТА ВСТАВАЙТЕ,
КАЙДАНИ ПОРВІТЕ
І ВРАЖОЮ ЗЛОЮ КРОВЮ
ВОЛЮ ОКРОПІТЕ.
І МЕНЕ В СІМЇ ВЕЛИКІЙ,
В СІМЇ ВОЛЬНІЙ, НОВІЙ,
НЕ ЗАБУДЬТЕ ПОМЯНУТИ
НЕЗЛИМ ТИХИМ СЛОВОМ.

25. XII. 1845.
в Переяславі.

УКРАЇНСЬКА НОША

1. ГУЦУЛЬЩИНА

Гуцульська народня ноша, після полтавської, належить до найгарніщих українських кроїв. Зберегалася вона до останніх часів і гуцули нею дуже дорожать. Кожне село на Гуцульщині має свій притаманний крій і добрий знавець може зразу по одежі установити, хто з якого села.

На ногах носять майже всі правдиві гуцули домашнього виробу ПОСТОЛИ. Ці постоли в одних селах з більше, в других з менше закоцюрленими косами. Одягають їх і прикріплюють ВОЛІЧКАМИ на плетені з чистої вовни КАПЧУРИ. Ці капчури-капці мають дуже гарно мережані верхи. Чоловіки носять з битого сукна ХОЛОШНІ-штани. Ці холошні має кожне село иншої барви. Так само чоловіки носять з товстого битого сукна ПЕТЕЛИ, чи то ГУНЬКИ, що їх гуцули звуть БАЙБАРАКАМИ. Вони також ріжних кольорів. Гуцулки носять ЗАПАСКИ, а то в більшости по дві: одну з переду, другу зі заду. На них переважає червона барва мережана ріжноколіровими взірцями та навіть металевими прикрасами. Деякі села носять лише по одній задній запасці, а з переду ФАРТУШОК. Сорочки носять зі сніжнобілого повісмяного, або навіть льняного полотна власної вироби. Жінки мають довгі сорочки, що виглядають сподом з під запаски вузенькими білими пружками, а по боках між запасками вилискують більмь клинами. Рукави мають вишивані широкі поперевні ВУСТАВКИ. Такі самі вуставки є й на чоловічих сорочках. Останні коротші та носять їх поверх холошень під перезані широкими, вибитими ріжними бляшками ЧЕРЕСАМИ. Зпереду сорочка підтягнена трохи вище та випростована, а зі заду пофалдована та спускається вниз нібито широким хвостом. У чересі носить гуцул всі щоденні потреби: гроші, капшук з тютюном, кресало, кремінь, ніж, люльку.

Літом, як жінки так і чоловіки, носять коротенькі білі кожушки оламовані чорною кожушиною та прикрашені подекуди взірцями. Зовуть їх КИНТАРИКАМИ. Зимою носять давгі або короткі кожухи з рукавами. Через плечі носять чоловіки ДЗЬОБЕНЬКИ, які у парубків бувають дуже гарно прикрашені. В дзьобеньці носить гуцул харчі, а на ловах набої. На голові носять чоловіки низькі зі широкими загнутими крисами - КРИСАНІ. Парубки носять за крисанею пацьоркові прикраси-ТРЯСАНИ. Подекуди зимою носять чорні КУЧМИ. Жінки носять на голові звичайно власної вироби хустки. Дівчата завязують їх попід бороду, замужні вяжуть їх взад "по молодицькі". В руках у кожного гуцула, а головно у парубків, знаходиться гарний "вибиваний" пацьорками з блискучим металевим вістрям ТОПІРЕЦЬ.

СЛІД СЕРНИ

ПЛАСТУН СЕРЕД ПРИРОДИ

ЧИ ПІЗНАЮТЬ ЗВІРЯТА СВІЙ ГОЛОС?

Докази й протидокази мусіли подати поодинокі звірята самі підчас проб перед мікрофоном. Було, наприклад, знято на звукову плівку гавкання вівчарської собаки. Коли згодом в иншій кімнаті було пущено перед тою собакою її власний голос з ґрамофону, пес почав оглядатися, звідки лунає голос, а відтак почав брехати. Одначе вже зовсім иншим тоном, ніж раніш. Подібно поводилась і малпа. Спершу, почувши власний голос, дуже здивувалась, відтак почала воркотіти, потім верещати й зхвильовано бігати по покої. Коли заспокоїлася, пробувала наподоблювати голос з ґрамофону, одже пристосовуватися до невидимого звіряти.

Вислід: Звірята не пізнають свого голосу з ґрамофону При цій нагоді слід зазначити, що лише дуже мало людей пізнає свій голос репродукований з ґрамофонової плити.

Проф. В. Шміт

СЛІД ВОРОНИ

Трапилася ця пригода на самітніх передових чатах на Новій Ґвінеї. Підполковник О. Торнтон, командант американської стежі, в хвилині відпочинку наставив свій радіоприймач на короткохвилеву станцію, що саме передавала концерт Вінґа Кросби. Коли голос відомого співакі й гумориста залунав шатром, думки підполковника полинули далеко за океан, на батьківщину. Але не надовго. Серед співу його викликали в якійсь негайній справі.

Коли по кількох хвилинах відсутности полк. знов наблизився до свого шатра, з радіоапарату лунала вже инша арія.

Відкинувши крило шатра та увійшовши до середини, підполковник завмер. Лише крок від нього лежала двохметрова кобра. Але її голова з отруйними зубами була звернена до голосу, що лунав з приймача.

Ні один мяз не здрігнувся на лиці старшини. Він потиху викрався з шатра й схопивши важкий тропічний ніж-мачету що лежала біля входу, одним помахом відтяв гадюці голову.

Колиб голос співака не гіпнотизував кобру, плк. Торнтон не зміг би вже написати Вінґові Кросби листа з подякою за те, що він своїм співом врятував людське життя на віддаль кількох тисяч миль.

П.С.

СЛІД ЗАЙЦЯ

Зима розгорнула перед пластуном нову сторінку життя. Уважний мандрівник, слідкуючи за тим, що вписує Природа на сніжному покровці, пізнає багато цікавого й нового. Дрібні сліди мережають поля і луки розповідаючи своїми вибагливими узорами про життя полохливого звіря.

Приглядайтеся на прогульці до відтисків на снігу та силкуйтеся відчитати з них Таємницю Природи.

СЛІД ЛИСА

СЛІД ВИВІРКИ

Сторінка Розваги

I. ЗАПЛУТАНА ІСТОРІЯ.

В останню хвилину перед закінченням нашого часопису культурно-освітній референт телефонував до редакції низку відомих українських імен зі світу мистецького, літературного, театрального, наукового та церковного, імена діячів та полководців, які слід знати кожному пластунові до першої проби. Біля телефону сидів новак, що не встиг позаписувати імена повністю та переплутая, яке імя до якої групи належить. Цим просимо допомогти йому доповнити імена та зазначити в якій ділянці життя вславилися поодинокі, нижче наведені, діячі.

I.....Старицький	21.....Значко-Яворський
2.....Романович	22.....Новаківський
3.....Антонович	23.....Кривоніс
4.....Нарбут	24.....Вишенський
5.....Шашкевич	25.....Чедькович
6.....Полетика	26.....Завойовник
7.....Садовський	27.....Костомарів
8.....Печерський	28.....Кобринська
9.....Вітовський	29.....Богун
I0....Ковжун	30.....Сковорода
II....Грінченко	3I.....Воробкевич
I2....Мстиславич	32.....Шептицький
I3....Могила	33.....Черник
I4....Орлик	34.....Куліш
I5....Бортнянський	35.....Вересай
I6....Сірко	36.....Мономах
I7....Заньковецька	37.....Архипенко
I8....Лисенко	38.....Гоголь
I9....Осьмомисл	39.....Кухаренко
2o....Острожський	4o.....Лепкий
4I.....Байда-Вишневецький	

За кожне правильно виповнене та охарактеризоване імя - 2 хрестики.

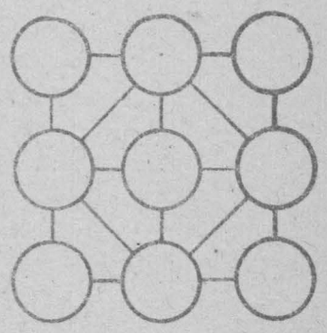

2. МАГІЧНІ ЧОТИРОКУТНИКИ.

Числа від I до 9 повписуйте в поодинокі кола так, щоб додаючи числа в чотирьох колах, що творять собою чотирокутник, одержати однакову суму. Таких чотирокутників у нарисованій фігурі-шість.

/За рішення - I0 хрестиків/

3. СЛІДИ РОЗПОВІДАЮТЬ.

На заметеній снігом галявині відігралась трагедія. Відчитайте з слідів, що тут трапилося й напишіть перебіг події.

/ 20 хрестиків. /

Розвязки напишіть і передайте гуртковому. Гуртковий перешле їх до редакції. Пять учасників змагання з найбільшим числом хрестиків одержить нагороду-книжку. При більшій кількости добрих розвязок вирішить жеребок. Ненагороджені учасники перейдуть до чвертьрічного змагу. Хто в 3 числах "Пластуна" осягне на розваговій сторінці найбільшої кількости хрестиків, буде також нагороджений.

ЗОРЯНЕ НЕБО

Чи знаєш, скілько зірок на небі? Ні! Полічити їх ми ще не в силі. Але поодинокі з них що виразніще сяють на небозводі ми можемо добре спостерігати безхмарими ночами. Пластун часто зводить до них свій зір: вичитує з них час, вони є дороговказом підчас його мандрівок. Наші пращури знаходили в зорях таємничу закономірність всесвіту й пробували вичитувати із зоряних констеляцій свою далю. Пластун не шукає своєї долі в зорянім небі, а кує її власною працею тут, на землі.

Визначніщі сузіря грудневого неба:
1-Полярна Зірка з Малим Возом/2/, 3-Великий Віз, 4-Касіопея, 5-Андромеда, 6-Перзей, 7-Візник, 8-Баран, 9-Близнюки, 10-Рак, 11-Малий Пес, 12-Оріон, 13-Бик, 14-Великий Пес, 15-Заїць. -

-х-

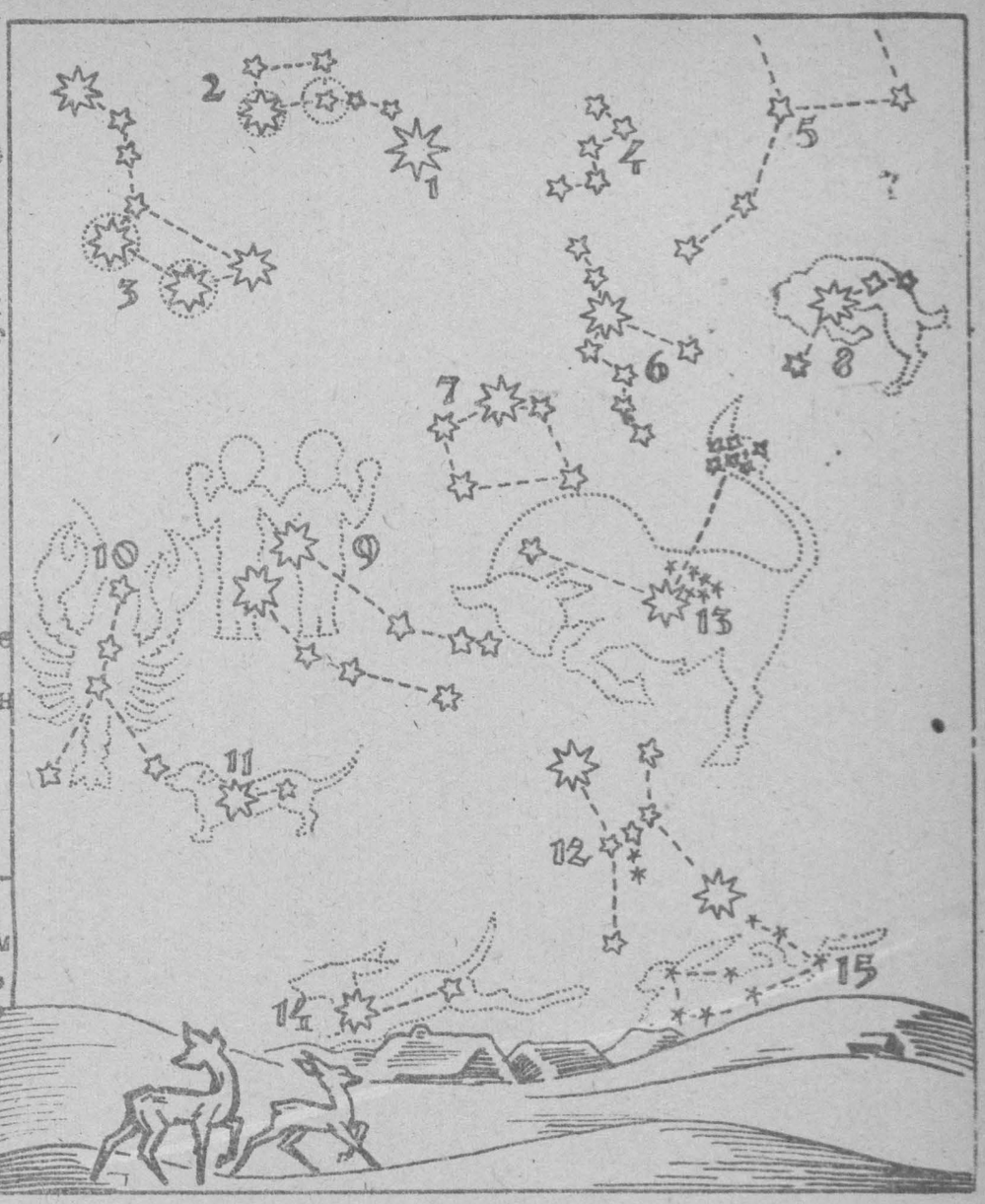

Історичний Календар ГРУДЕНЬ

6. 1240- РУЙНУВАННЯ КИЇВА ТАТАРАМИ -Осінню 1240 татарський хан Бату вибрався на підбій держав південно-східної Европи. Початком грудня орда підійшла під Київ. Останнє місце опору київ, Десятинна церква/будівля Володимира Великого/упала 6. грудня, а з нею разом упала і досьогочасна слава "матері українських городів".

6. 1637- БІЙ ПІД КУМЕЙКАМИ -Весною 1637 р. Павло Бут, прозваний П а в л ю к о м /постать згадана в нашім національнім гимні/ розпочав повстання проти західнього наїздника. Завершенням цього повстання був бій поміж Мошнами й р. Росю, під с. КУМЕЙКАМИ. Підчас бою від ворожих гарматніх стрілів запалився порох на козацьких возах і почав експлободувати. Це викликало замішання серед козаків і облегчило ворожe становище. 5000 козацьких трупів лягло на побоєвищі. Павлюк попав у полон і був покараний смертю у Варшаві.

27. 1724- помер у Петропавлівській фортеці Павло ПОЛУБОТКО.

Видає Команда Українського Пласту в Авґсбурзі. Редагує Колегія. Адреса Редакції: „PLASTUN", SOMME KASERNE, BLOK 4 - ROOM 27 AUGSBURG

Printed with the permission of UNRRA.

ПЛАСТУН ЗАВЖДИ ВЕСЕЛИЙ

ХИТРИЙ ПОМІЧНИК.

Гурток був на прогульці. Спостережливі юнаки побачили селянина, що намагався перенести курник з одного кінця двору на другий. "доорє діло", гукнули юнаки і кинулись на поміч. Несуть, пріють, аж зирк! - одного орькує. "Петусю, де ти?" спохватились....

"Я тут!" обізвався Петрусь з курятника "Помогаю нести бидельця."

ЗНАВЕЦЬ ТЕРЕНУ.

З технічних причин конспект до першої пластової проби буде долучений де наступного числа.

РЕДАКЦІЯ.

УКРАЇНСЬКИЙ
МУЗЕЙ-АРХІВ

ПЛАСТУН
SCOUT

ІНСТРУКТИВНО-РОЗВАГОВИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ В АУҐСБУРЗІ
UKRAINIAN MONTHLY FOR BOY-SCOUTS IN AUGSBURG

15.січня 1946. Ціна 1.-М

2

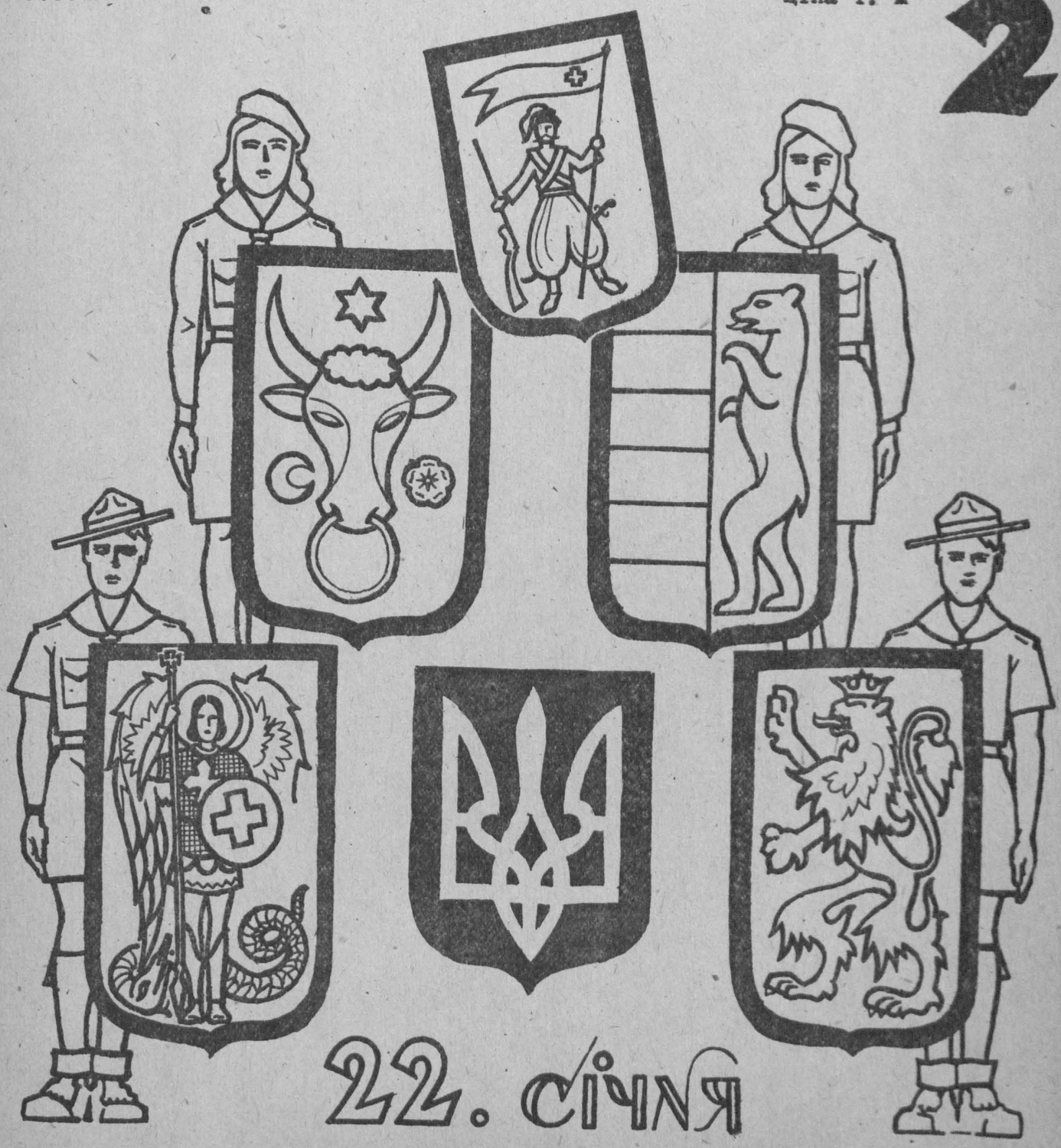

22. січня

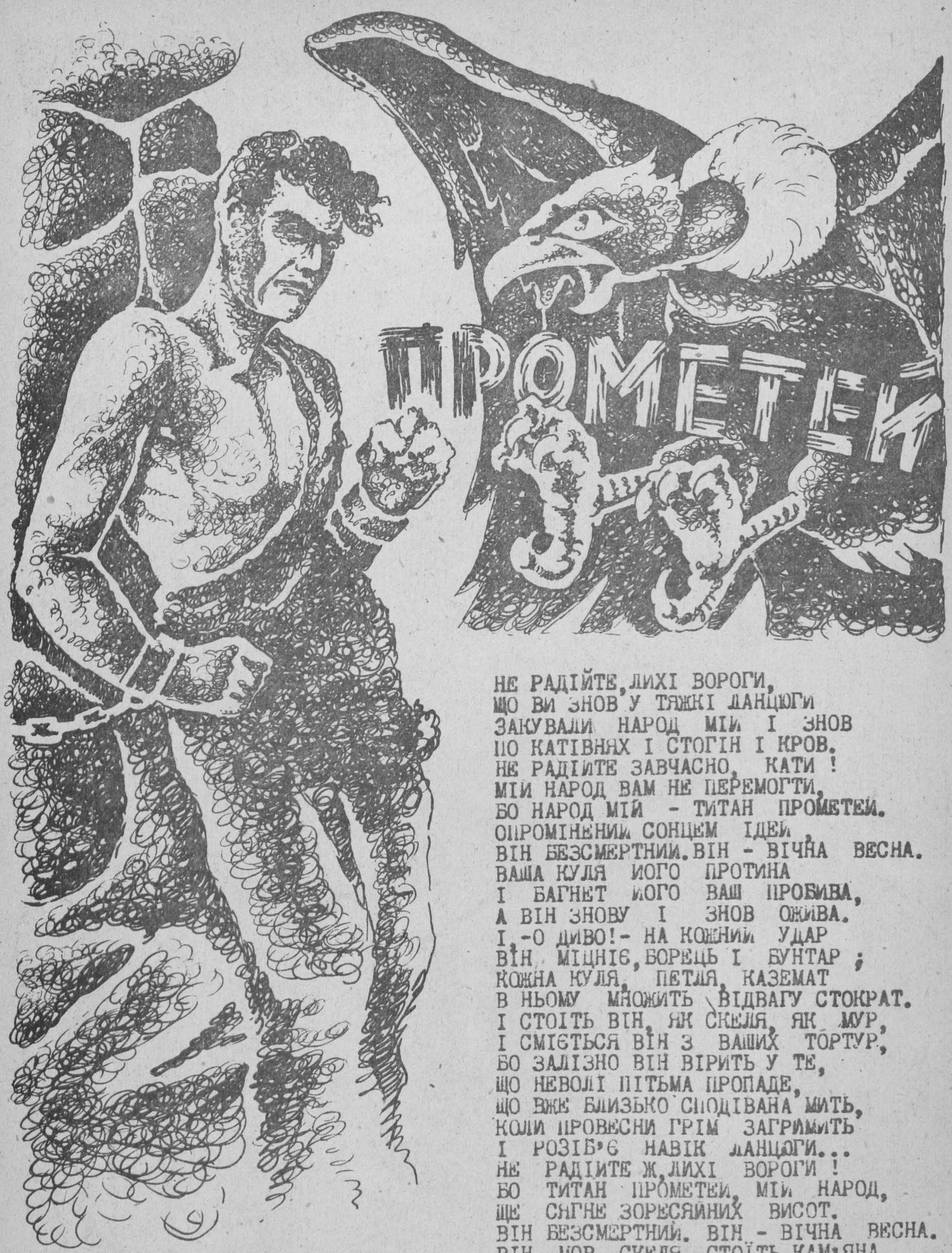

НЕ РАДІЙТЕ, ЛИХІ ВОРОГИ,
ЩО ВИ ЗНОВ У ТЯЖКІ ЛАНЦЮГИ
ЗАКУВАЛИ НАРОД МІЙ І ЗНОВ
ПО КАТІВНЯХ І СТОГІН І КРОВ.
НЕ РАДІЙТЕ ЗАВЧАСНО, КАТИ !
МІЙ НАРОД ВАМ НЕ ПЕРЕМОГТИ,
БО НАРОД МІЙ - ТИТАН ПРОМЕТЕЙ.
ОПРОМІНЕНИЙ СОНЦЕМ ІДЕЙ
ВІН БЕЗСМЕРТНИЙ. ВІН - ВІЧНА ВЕСНА.
ВАША КУЛЯ ЙОГО ПРОТИНА
І БАГНЕТ ЙОГО ВАШ ПРОБИВА,
А ВІН ЗНОВУ І ЗНОВ ОЖИВА.
І, -О ДИВО!- НА КОЖНИЙ УДАР
ВІН МІЦНІЄ, БОРЕЦЬ І БУНТАР ;
КОЖНА КУЛЯ, ПЕТЛЯ, КАЗЕМАТ
В НЬОМУ МНОЖИТЬ ВІДВАГУ СТОКРАТ.
І СТОЇТЬ ВІН, ЯК СКЕЛЯ, ЯК МУР,
І СМІЄТЬСЯ ВІН З ВАШИХ ТОРТУР,
БО ЗАЛІЗНО ВІН ВІРИТЬ У ТЕ,
ЩО НЕВОЛІ ПІТЬМА ПРОПАДЕ,
ЩО ВЖЕ БЛИЗЬКО СПОДІВАНА МИТЬ,
КОЛИ ПРОВЕСНИ ГРІМ ЗАГРИМИТЬ
І РОЗІБ'Є НАВІК ЛАНЦЮГИ...
НЕ РАДІЙТЕ Ж, ЛИХІ ВОРОГИ !
БО ТИТАН ПРОМЕТЕЙ, МІЙ НАРОД,
ЩЕ СЯГНЕ ЗОРЕСЯЙНИХ ВИСОТ.
ВІН БЕЗСМЕРТНИЙ. ВІН - ВІЧНА ВЕСНА.
ВІН МОВ СКЕЛЯ СТОЇТЬ КАМ'ЯНА.

А.Тирса.

Що нового в пластовому світі?

ПЕРЕГЛЯД ВИЗНАЧНІЩИХ ПОДІЙ ВІД ОСТАННЬОГО ДЖЕМБОРІ* 1937 р

1937 - Пяте світове Джемборі в Фоґеленсанґу, Голяндія.
Девята міжнародня Пластова Конференціф, Гааґа.

1938 - Основано Міжнародній Пластовиф Фонд.
Перша Світова Конференція провідників вовчинят/новаків/, Джільвел

1939 - Світовий Зїзд Ровер-скавтів /старші 17 років пластуни/, Моунсай, Шотляндія.
Десята Міжнародня Пластова Конференція, Единбурґ.

1941 - 8.січня помер Лорд Вайден-Пауль, світовий начальник Міжнародньої Пластової Організації.
29.січня Лорд Самерс вибраний світовим начальником.
Засновано перші відділи пластунів-летунів.

1945 - 22.лютого обрано світовим начальником Лорда Роуоляна

Перші курсанти нової ери пластового життя розїхались по всіх закутках американської зони, відбуши десятиденний курс вирядчиків та звязкових у Карлсфельді. Перші кадри найвідповідальніщих робітників на пластовій ниві стають до праці над виховою нашої молоді з завданням вести наше юнацтво в демократичному дусі назустріч новому, щасливіщому життю в великій сімї Світового Пластового Братерства. - Хай "палиця св.Якова" веде їх розбурханими хвилями повоєнного життя, допомогає оминати помилки минулого, щоб лілея, переплетена золотим тризубом, засяяла в колі Вільних Народів.

---

*ДЖЕМБОРІ / JAMBOREE /-це світовий зїзд пластової молоді, що за нормальних часів відбувався раз за чотирі роки. Це щось на зразок спортової Олімпіади, на яку всі народи, організовані в пластовім обєднанні, посилають своїх найліпших юнаків, щоб перед цілим світом показати, що даний нарід осягнув за чотирі роки праці вріжних ділянках пластового життя.

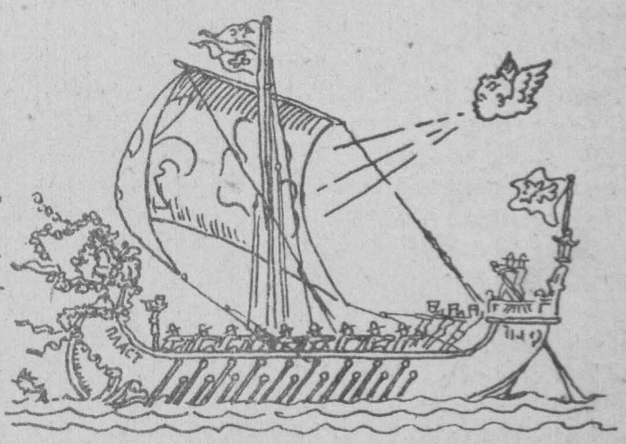

ПЕРШЕ ДЖЕМБОРІ відбулося 1920 р. в Олимпії, в Лондоні. Там вперше був заведений світовим начальником звичай в останнім день зїзду, перед тим, як тисячі пластунів повернуться на свою батьківщину в усі закутки світу, зачитати посланіє, яке було прощальним словом і рівночасно програмою праці на майбутніх чотирі роки. Таким гаслом першого Джемборі було:

"Розходьтесь з твердим рішенням шукати в собі й своїх юнаках почуття товарискости в дусі Світового Пластового Братерства, щоби бути корисними громадянами при охороні миру й щастя на землі."

ДРУГЕ ДЖЕМБОРІ відбулося 1924 р. в Копенгазі.
ТРЕТЄ ДЖЕМБОРІ р. 1929 в Арроу Парку біля Біркенгеду.

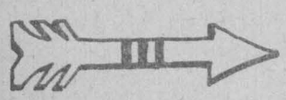

Участь взяло 41 народів, в тім числі були й українські пластуни під проводом бр.К.Подільського та бр. Л.Бачинського. Символом Джемборі була "Золота Стріла". Гасло звучало: "Пластуни, ви зібралися тут зі всіх кінців світу, щоб відсвяткувати зїзд світового Юнацтва та

ратерства. Я розсилаю вас нині на всі сторони світа, вкладаючи вам в руки символ миру й юнацтва. Кожний з вас є моїм вістуном, що на крилах жертвенности й служби понесе гасло любови аж на край світу. Від нині пластовим символом миру буде Золота Стріла. Хай несеться вона бистро й далеко, щоб всі люди пізнали ідеї дружби.

ЧЕТВЕРТЕ ДЖЕМБОРІ відбулося 1933 року в Ґеделе в Угорщині. І тут українські пластуни заняли своє місце в колі пластової сімї, під проводом бр. Ю. Ревая /Карпатська Україна/ та бр. Подільського /пластуни еміґранти/. Символом був "Білий Олень". Гасло звучало: "Дивіться на Білого Оленя, як на символ Чистого Духу Пласту, що несеться в шир і в даль не зважаючи на ніякі перешкоди. Несеться на зустріч пригодам, що чекають вас на шляху до мети-Мети, яка принесе вам щастя. Цею пластовою метою є ваша вірність Богові, Батьківщині, товаришам і пластовим законам. На цім шляху хай кожний з вас старається творити Рай на землі-владу миру і доброї волі."

ПЯТЕ ДЖЕМБОРІ відбулося 1937 року в Фоґеленсанґу в Голандії. Найбільше й найвеличніще при участи 45.000 пластунів з цілого світу. Не брали в нім участ лише юнаки держав з діктаторськими режимами /Німеччина, Італія, СССР/

Символом пятого Джемборі була "Палиця св. Якова", якою мореплавці в давнину користувалися як навігаційним приладом, шукаючи правильної дороги у відкритім морі. Гасло звучало: "Пластове братерство в багатьох випадках нагадує хрестовий похід. Ви, пластуни, зібралися зі всіх частин світу, як носії доброї волі, як творці дружнього співжиття, що ламає всі мури расових, релігійних та клясових ріжниць. А це дійсно Великий Хрестовий Похід. Я взиваю всіх вас нині продовжувати ваше велике діло, бо ви швидко станете мужами, і як дійде до сутички між народами, тягар відповідальности впаде на ваші плечі... Хай палиця св. Якова послужить вам дороговказом на цій бурхливій мандрівці за вселюдськими й пластовими ідеалами."

Чергове Джемборі мало відбутися 1941 р в Америці чи Японії. Війна стала на перешкоді. Не відбулося воно й 1945 р. Чергове має бути 1949 року, де, ще не установлено. Завданням кожного українського пластуна є за цей час осягнути якнайліпших успіхів у пластовім житті й вмілостях, щоб гідно репрезентувати наш нарід перед лицем Світового Пласту.

ІЗ ЗАПОВІТУ СЕРА БАЙДЕН-ПАУЛЯ, ОСНОВОПОЛОЖНИКА ПЛАСТУ./Останнє посланіє/:

"...Я вірю, що Бог посилає нас на цей радісний світ, щоб ми були щасливими й тішилися життям. Але щастя не приходить з багатством, з успіхом в карєрі, не полягає в самозадоволенню. Одним із кроків до щастя є здоровя й фізична міць, що дають вам, юнакам, можливістю бути корисними, а як виростете в мужів, дає спроможність повністю користуватися життям.

Студії природи покажуть вам, які чудові й прекрасні речі створив Господь, щоб зробити для нас світ родісним. Будьте задоволені тим, що робите, й робіть все якнайліпше вмієте. Дивіться на світлу сторону річей, а не на їх виворіт.

Істинним же шляхом до щастя є вміння давати щастя іншім. Старайтесь залишити цей світ ліпшими, ніж якими ви на нього прийшли, щоб в мент, коли смерть стане перед вами, вимогли вмерти спокійно з почуттям, що ви не промарнували свій вік, але зробили все, що могли й мусіли.

"Готуйтесь" на цей шлях, щоб згідно з вашими Пластовими Законами, жити щасливо і вмерти щасливо навіть тоді, як виникнуть якісь перешкоди в тому, щоби бути вам добрими юнаками. В цім хай вам допомогає Бог.

Ваш приятель

Baden Powell of Gilwell

Ой Дніпре мій, Дніпре...

ПЛАСТУН МАНДРУЄ

Нема на світі України,
Немає другого Дніпра...
Т.Шевченко .

Красен Дніпро під ясну погоду, коли вільно та рівно несе крізь ліси і гори повнії води свої. Не сколихнеться, ні прогримить. Дивишся й не знаєш, стала чи пливе його величава ширина і ввижається, наче весь вилитий він з кришталю, і наче голубий блискучий шлях, без міри в ширину, без краю в долину, лине і вється по зеленому світу. Любо тоді й гарячому сонцю поглянути з висоти і скупати проміння в холодних кришталевих водах, і надбережним лісам ясно змалюватись у воді. Зеленокучері! Вони тиснуться разом з польовими цвітами до води й нахилившись милуються в ній і не намилуються, і не відірвуться від ясної своєї подоби, і всміхаються до неї, і вітають її, гойдаючи гілками. На середину ж Дніпра вони бояться глянути. Ніхто крім сонця та блакитного неба, не загляне туди. Та не кожна й птиця долетить до середини Дніпра. Пишний! Рівної йому немає ріки у світі. Красен Дніпро і теплої літньої ночі, коли все засипляє, -і людина, і звір, і птиця, а Бог один велично оглядає небо, і землю і величне стрясає ризу. Із ризи сіють зорі. Зорі світять й горять над світом і всі разом відбиваються в Дніпрі. Всіх полонив їх Дніпро в темному лоні своєму. Ні одна не втіче від нього: може загасне на небі. Чорний ліс, обсипаний сонним гайворонням, і споконвіку розламані гори, звисаючи, намагаються вкрити його хочби довгою тінню своєю. Даремне. Нічого немає в світі, щоб могло укрити Дніпро. Синій, синій, пливе він рівним потоком і серед ночі, як серед дня, мріє в таку далину, скілько сягнути може людське око. Мліючи і пригортаючись ближче до берегів від холоду нічного, він засвічується срібним прослідом: прослід зблискує, як лезво дамаської шаблі, а він, синій, і знов заснув. Красен і тоді Дніпро і рівної йому ріки нема на світу. Колиж посунуть по небу горами сині хмари, чорний ліс хитається з корінням, дуби тріщать, і блискавка, заламавшися у хмарі, враз освітить весь світ- гнівен тоді Дніпро ! Водяні могили гримлять, со гори вдаряючись і з блиском і зойком відбігають назад, і плачуть, і голосять в далині..."

/ М. Гоголь./

Дніпро-це найбільша й найкраща ріка України. Хоч і витікає поза межами української території, на Смоленщині, біля Кльоцева, є він для України тим, чим були Тигрис і Еуфрат для старого Вавилону, Ніл для Єгипту, Міссісіпі для Зєднаних держав Північної Америки-колискою державности й підставою господарської сили нашого краю. Про нього співають народні пісні, красі Дніпра зложили данину своєї творчости всі великі українські поети, письменники та малярі.

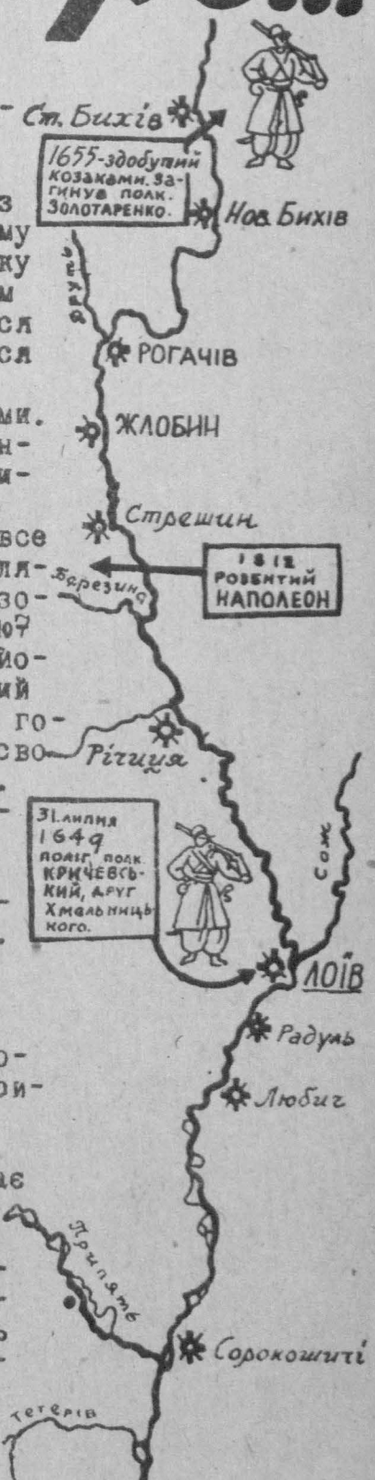

ЗНАКИ МАНДРІВНИКА:

„ІДИ ЦИМ ШЛЯХОМ":

Дніпро що до величини є, після Волги та Дунаю, третьою рікою Европи. Течія його є 2.285 км завдовжки. А площа Дніпрового стичища доходить до 510.750 км², тобто обіймає половину всі єї української етнографічної території. Пливе з півночі на південь, до Чорного Моря.

Дніпро витікає невеличкою річкою і пливе по болотистій долині.

Де-далі приймає багато малих приток, та від гирла річки Вязьми стає вже досить широкою /40-60 м./ рікою. Від містечка Орші до Київа Дніпро значно збільшує свої води такими притоками: з прового боку приймає води ріки ДРУТЬ, БЕРЕЗИНА, ПРИПЯТЬ, ТЕТЕРІВ та ІРПЕНЬ, а з лівого води СОЖУ і ДЕСНИ.

Під Київом середна ширина Дніпрового річища має яких 350 метрів. Треба замітити, що від Київа до Катеринослава /Дніпропетровського/ Дніпро має дуже цікаве русло, а саме: правий беріг Дніпра підіймається понад рівень води 50 до 100 метрів, беріг порізаний багатьма ярами й балками і має гірський характер, тоді коли лівий беріг є зовсім низький, плоский та багнистий. Долина ріки в тому місці сягає від 6 до 10 км в шир, а коло Переяслава є Черкас навіть 15 до 18 км. Ширина самого русла є різна, від 300 до 1400 метрів. У цій частині вливаються до Дніпра з правого боку: РОСЬ, ТАСМИН, з лівого- ТРУБІЖ, СУПІЙ, СУЛА, ПСЬОЛ, ВОРСКЛА та ОРЕЛЬ.

Найцікавіщим Дніпро являється від м. Катеринослав/Дніпропетровське/ до м. Запоріжжя. Тут Дніпро, на просторі 90 км пробивається і проломлюється крізь українську кристалічну смугу, риючи своє русло в ґранітах і ґнейсах. Місцями скелі підіймаються понад рівень води й заступають ріці дорогу. Вода в тих місцях бушує, бурхливими потоками продирається поміж скелями й утворює безліч бистриць та перепадів. Це є ті славні ДНІПРОВІ ПОРОГИ, оспівані в наших піснях. Вид Дніпра тут величний і грізний. Це той Дніпро, що про нього наш поет Т. Шевченко пише в одному з своїх найліпших творів: "Реве та стогне Дніпр широкий..." А луна його "реву" й "шуму" йде на кілька кілометрів від ріки. Ширина Дніпра тут змінюється від 300 до 900 метрів. В одному місці доходить до 2560 м., а під Кічкасом звужується аж до 175 метрів. Глибина Дніпра на порогах мала, сягає 2-4 м., а на порогах в часі маловіддя 40- 100 цм.

Нижче Кічкасу Дніпро ширшає й ділиться на два рамена, що обливають великий скелястий острів ХОРТИЦЮ, колишній осідок нашої славної Запоріжської Січі. Тепер є тут побудована велитенська гребля, завдяки якій рівень води над порогами піднісся на 37·7 м. Пороги поховалися на дні штучно створеного озера, яким без перешкод можуть перепливати й великі судна. При лівому березі долини є побудована трикамерна шлюза, яка дає змогу проводити судна зверху вниз і знизу вгору. На правому березі побудовано велику гідроелектростанцію, т.зв. Дніпрельстан. У тій частині Дніпро великих притоків не має. Найвизначніщі з них: САМАРА, СУРА, ВОРОНА та ОСОКОРИКА.

Нижній Дніпро, від порогів аж до лиману, який вливається в Чорне Море, знов розливається

ЗНАКИ МАНДРІВНИКА:

- стрінемось тут за годину
- -"- за 2 год.
- -"- за 3 год.
- 5 → -пять кроків звідси в напрямку стрілки лист
- -ми розійшлись
- -я пішов додому
- -НЕБЕЗПЕКА !
- в цім напрямку добра вода
- ΛΛ табор

широку течію, від 320 до 1200 м. Долина ріки здебільша болотниста, поросла болотяною рослинністю, комишем, очеретом, а де-не-де вербою та лозою. Глибина ріки сягає тут пересічно 9 до 14 м.

Свій біг Дніпро закінчує кількома гирлами, якими вливається в лиман. Найважніщі з гирлце БІЛОГРУДІВСЬКЕ гирло, БАКАН, ЗБУРІЇВСЬКЕ та КАСПЕРІВСЬКЕ/Рвач/. Гирла ці раз-у-раз замулює ріка. Судна перепливають Касперівським гирлом, поглибленим до 6·5 м.

Оттакий то є наш Дніпро-Славутиця.

Дніпро, це наша гордість, Дніпро-це наша історія. Над Дніпром закопав перший хрест апостол св. Андрей-Первозваний, пророкуючи велич й славу Україні.

Пізніще українські князі їздили Дніпром на зустріч ворогові. Про ці часи пише наш поет:

...дужий і старий,
широкий Дніпре, не малий!
Побачив-еси високі скали,
текучи в землю Половчана:
носив-еси на байдаках
на Половчан, на Кобяка
дружину тую Святославлю.
О, мій Словутицю преславний!

У Дніпрі св. Володимир у 988 р. охрестив Україну. На Дніпрі козаки заложили свою Запорозьку Січ і на його водах не раз на своїх легких чайках спускалися аж до Чорного Моря, а морем аж під брами Царгороду, Трапезунту, Кафи..."братів визволяти з турецької неволі". Під козацькими чайками нераз, як каже поет "зареготався дід наш дужий, аж піна з уса потекла."

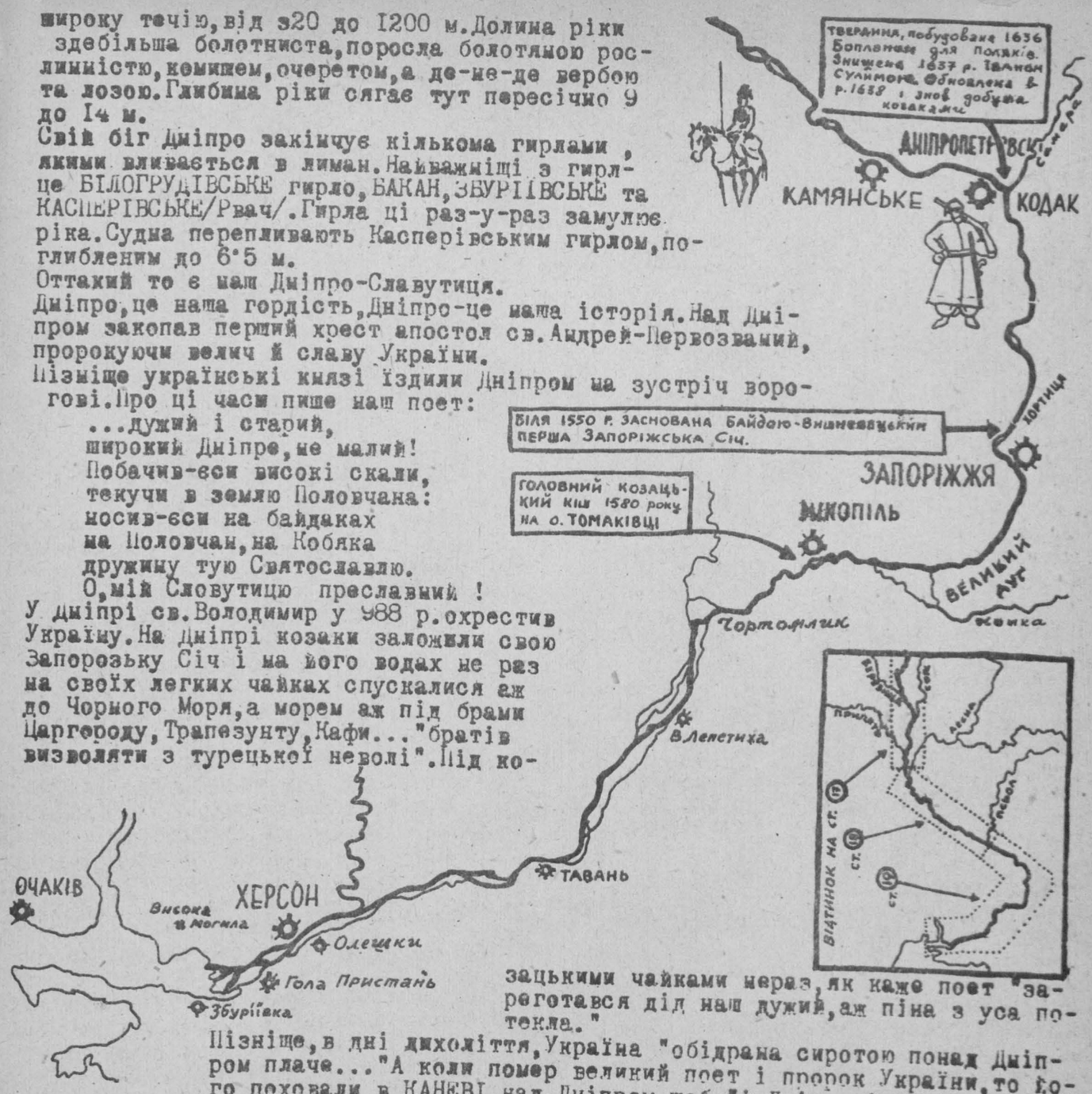

Пізніще, в дні дихоліття, Україна "обідрана сиротою понад Дніпром плаче..." А коли помер великий поет і пророк України, то його поховали в КАНЕВІ над Дніпром, щоб "і Дніпро, і кручі було видко, -було чути, як реве ревучий!"

Над Дніпром у Києві проголошено самостійність України. Тоді теж багато крови батьків і братів наших потекло Дніпром у синє море.

А тепер, коли ми мусіли покинути наші рідні землі, наших братів і ту нашу славну ріку Дніпро, можемо лише за поетом сказати: "Так тая Україна, і Дніпро крутоберегий, і ти друже- брате, Не дасте мені Бога о смерті благати!"

Одначе віримо, що скоро прийде час коли
Настане суд, заговорить
І Дніпро і гори,
І потече сторіками
кров у синє море
Дітей ваших..."

А. К-р.

/Кобяк-половецький хан/князь/
/Словута -це стара назва Дніпра

КНЯЖІ ВОЇ

Українське військо княжих часів в XI та XIУ столітті складалося з двох головних родів зброї: із тяжко-збройного лицарства-ДРУЖИНИ та народнього ополчення-ВОІВ.

Дружина була зорганізована на зразок варязьких військових відділів. В них могли служити тільки бояри, найвизначніща й найвпливовіща верства громадянства в державі. Найголовніщим обовязком дружинників була вірність князеві. На кожний заклик князя мусів боярин негайно явитися та бути готовим до походу.

ДРУЖНИК

Дружина ділилася на старшу й молодшу.

СТАРША ДРУЖИНА-"ЛУЧЧА" набиралася із членів найбільш впливових боярських родів. Старші дружинники були найближчими княжими дорадниками та займали найвищі державні уряди.

МОЛОДША ДРУЖИНА-"ОТРОКИ" або "ДІТСЬКІ", це була боярська молодь, що в дружині, при князеві й боярах готувалася до військової служби. До молодшої дружини належали також біднішi бояри.

СТРІЛЕЦЬ

Другою формацією давнього українського вісь

Єдиний, наскрізь світський твір староукраїнського письменства, а рівночасно й найкращий твір, що дала наша поезія до часів Шевченка-це велича поема про похід князя Ігоря на Половців. Це той нещасливий похід Ігоря Святославича, князя новгородського з Всеволодом, князім трубчевським, Володимиром путивельським і Святославом рильським на Половців у 1185р.

Починається "Слово о полку Ігоря" з надхненого заспіву: "Чи не кращеб нам браття, старовинним ладом почати повість про повен трудів похід Ігоря Святославича? А початиб цю пісню за діями того часу, а не за вигадками Вояна. Во Боян віщий, бувало, як хотів кому пісню скласти, то біг вивіркою по дереву, сірим вовком по землі, сизим вірлом попід хмари. А коли згадував незгоди минулих часів, тоді пускав десять соколів на стадо лебедине. А що тільки сокол торкнувся котрогось із лебедів, то він починав співати пісню, то про старого Ярослава, то про сміливого Мстислава, то про гарного Романа Мстиславовича. Алеж бо, братя, Боян не десять соколів на стадо лебедине пускає, але своїх віщих десять пальців на живі струни покладає, щоб вони славу князям гомоніли."

Нещасний похід попереджає зловіщий знак- сонячна затьма. "Тоді глянув Ігор на ясне сонце й побачив, що від нього все військо пітьмою покрите. І сказав Ігор до дружини: "Дружино-браття! Краще нам порубаними бути, аніж у неволю попасти. Сядьмож, браття, на наші скорі коні і погляньмо поза синій Дін!" Хочу з вами надламати спис край поля половецького, і або головою наложити, або води з Дону шоломом напитися."

Тому ніщо не злякає і не заверне з походу Ігоря, "що скріпив розум силою і нагострив завзяттям свого серця, духом лицарським проінявся й навів своє військо на землю половецьку, за землю українську."

"Трублять труби в Новгороді, мають прапори в Путивлі Ігор жде-дожидає свого брата любого Всеволода. І промовив до нього Вуйтур-Всеволод: "Один ти мені брат, один ти мені світ ясний, обидва ми Святославичі. Сідлай брате своїх бистрих коней, бо мої вже готові. Мої куряне вояки сміливі-під трубами повинені, під шоломами колихані, кінцем списа годовані. Всі шляхи їм відомі, всі яруги знайомі, луки у них натягнені. Саміж вони скачуть мов вовки сіроманці в полі, добувають собі чести, а князеві слави."

"Тоді князь Ігор ступив в золоте стремено і пустив

О ПОЛКУ ІГОРЯ

Ідеалом англо-американських пластунів є Король АРТУР зі своїми лицарями "Круглого Стола". Для нас таким ідеалом є лицарі українських КНЯЖИХ ДРУЖИН. Про них співає "СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЯ"

ся по чистому полі.

Сонце тьмою дорогу йому закрило, ніч застогнала лиховісно й пташок розбудила. Свист звіря збив їх у стада. Див заверещав над деревом. А половці непроходимими шляхами тікають до Дону великого. Скреплять вози опівночі, мов сполохане стадо лебедів клекоче: Ігор на Дін військо веде! І вже його нещастя накормить лісову птицю. Вовки завивають по яругах, орли клекотом на кости звірів скликають, лисиці на червоні щити брешуть. Ох, українська земле! Вже за горою ти станула."

"Довго ніч меркне. Зоря сяйвом засяяла, мряка поля полонила, притих щебет соловіїв, гамір галок проснувся. Русичі перегородили широкі поля червоними щитами."

Перша зустріч з ворогом принесла українським військам перемогу: "Вранці-рано, в пятницю, потоптали вони полки невірних половців і, мов стріли, розбрівшись по полі, погнали гарних дівчат половецьких в полон, а з ними набрали золота й тканин шовкових і дорогих оксамитів. Повязками, опанчами й кожухами половецькими мости мостили та болота й дряговиння закривали. Червоний стяг, біла корогва, червоний бунчук і срібне ратище дісталися хороброму Святославичу."

"Дрімає в полі хоробре гніздо Олегове-задалеко залетіло... Та не на наругу воно зродилося, ні соколові, ні кречетові, ні тобі, вороне чорний, половчанине невірний."

А другої днини "вельми рано, кріваві зорі світ заповідають. Чорні хмари з моря йдуть, чотирі сонця собою закрити хочуть, а в них гримлять-блискають блакитні блискавиці. Бути громовиці великій. Йтиме дощ стрілами від Дону великого. Тут списи надламаються, тут шаблі на шоломах половецьких притупляться, наріці на Каялі, біля Дону великого. Ох, українська земле! Вже за горою ти станула."

Почався бій: "Вітри, стрибожі внуки, віють від моря стрілами на хоробрі полки Ігореві. Земля стугонить, ріки каламутяться, куряваю поля закурилися, прапори лопочуть. Половці йдуть від Дону і від моря, і з усіх боків обступили українські війська довкола. Бісові діти криком поля розбудили, а хоробрі русичі червоними щитами поля перегородили."

Тут поет находить потрібним оспівати хоробрість Буйтура-Всеволода, мовляв: "Куди він тільки поскочить, виблискуючи своїм золотим шоломом, скрізь котяться невірні голови й шоломи половецькі. "Та даремне геройство Всеволода." Від ранку до вечора, а з вечора до світанку летять стріли розпалені, дзвонять шаблі об шоломи, тріщать списи булатнії в незнаному полі. Чорна ріля копитами збита, кістками засіяна, кровю полита, а туга зійшла на українській землі."

"Що це шумить, що це дзвинить в ранці рано, на зорі? це Ігор полки завертає, жаль йому брата любого-Всеволода. Билися день, билися другий, а третього зполудня, по-

КНЯЖІ ВОЇ-2

ВОЄВОДА

ка було НАРОДНЕ ОПОЛЧЕННЯ, що мало стару словянську назву - ВОЇВ. Ополчення скликував князь, коли на Україну нападав ворог. Народне ополчення формувалося звичайно з окремих територіальних набірних округ. Така округа називалася ТИСЯЧА із ТИСЯЦЬКИМ на чолі Тисяцького для воїв призначував князь із старшої дружини: нижчими старшинами-СОТСЬКИМИ у воях були члени молодшої дружини. СТАРОСТА був провідником ополченців одного села. Від діли воїв діставали звичайно назву від своїх мобілізаційних округ-Киями, Переяславці, Берестяни, Турівці, Галичани, Тиняни і ин. Відповідно до озброєння військо ділилося на оружників та стрільців.

СТРІЛЕЦЬ

ОРУЖНИКИ-це було військо озброєне тяжкою зброєю-оружжям. Зброя складалася з броні, шолома, щита, меча та копія: СТРІЛЬЦІ-же ма-

РУБЛЕНА РУЧКА ВАРЯЗЬКОГО МЕЧА

КНЯЖІ ВОЇ

Українське військо княжих часів в XI та XIУ столітті складалося з двох головних родів зброї: із тяжко-збройного лицарства-ДРУЖИНИ та народнього ополчення-ВОІВ.

Дружина була зорганізована на зразок варязьких військових відділів. В них могли служити тільки бояри, найвизначніша й найвпливовіша верства громадянства в державі. Найголовніщим обовязком дружинників була вірність князеві. На кожний заклик князя мусів боярин негайно явитися та бути готовим до походу.

ДРУЖНИК

Дружина ділилася на старшу й молодшу.

СТАРША ДРУЖИНА-"ЛУЧЧА" набиралася із членів найбільш впливових боярських родів. Старші дружинники були найближчими княжими дорадниками та займали найвищі державні уряди.

МОЛОДША ДРУЖИНА-"ОТРОКИ" або "ДІТСЬКІ", це була боярська молодь, що в дружині, при князеві й боярах готувалася до військової служби. До молодшої дружини належали також біднішi бояри.

СТРІЛЕЦЬ

Другою формацією давнього українського вісь

Єдиний, наскрізь світський твір староукраїнського письменства, а рівночасно й найкращий твір, що дала наша поезія до часів Шевченка-це велича поема про похід князя Ігоря на Половців. Це той нещасливий похід Ігоря Святославича, князя новгородського з Всеволодом, князім трубчевським, Володимиром путивельським і Святославом рильським на Половців у 1185р.

Починається "Слово о полку Ігоря" з надхненого заспіву: "Чи не кращеб нам браття, старовинним ладом почати повість про повен трудів похід Ігоря Святославича? А початиб цю пісню за діями того часу, а не за вигадками Вояна. Во Боян віщий, бувало, як хотів кому пісню скласти, то біг вивіркою по дереву, сірим вовком по землі, сизим вірлом попід хмари. А коли згадував незгоди минулих часів, тоді пускав десять соколів на стадо лебедине. А що тільки сокол торкнувся котрогось із лебедів, то він починав співати пісню, то про старого Ярослава, то про сміливого Мстислава, то про гарного Романа Мстиславовича. Алеж бо, братя, Боян не десять соколів на стадо лебедине пускає, але своїх віщих десять пальців на живі струни покладає, щоб вони славу князям гомоніли."

Нещасний похід попереджає зловіщий знак- сонячна затьма. "Тоді глянув Ігор на ясне сонце й побачив, що від нього все військо пітьмою покрите. І сказав Ігор до дружини: "Дружино-браття! Краще нам порубаними бути, аніж у неволю попасти. Сядьмож, браття, на наші скорі коні і погляньмо поза синій Дін!" Хочу з вами надламати спис край поля половецького, і або головою наложити, або води з Дону шоломом напитися."

Тому ніщо не злякає і не заверне з походу Ігоря, "що скріпив розум силою і нагострив завзяттям свого серця, духом лицарським проснявся й навів своє військо на землю половецьку, за землю українську."

"Трублять труби в Новгороді, мають прапори в Путивлі Ігор жде-дожидає свого брата любого Всеволода. І промовив до нього Вуйтур-Всеволод: "Один ти мені брат, один ти мені світ ясний, обидва ми Святославичі. Сідлай брате своїх бистрих коней, бо мої вже готові. Мої куряне вояки сміливі-під трубами повинені, під шоломами колихані, кінцем списа годовані. Всі шляхи їм відомі, всі яруги знайомі, луки у них натягнені. Самі вони скачуть мов вовки сіромандці в полі, добувають собі чести, а князеві слави."

"Тоді князь Ігор ступив в золоте стремено і пустив

О ПОЛКУ ІГОРЯ

Ідеалом англо-американських пластунів є Король АРТУР зі своїми лицарями "Круглого Стола". Для нас таким ідеалом є лицарі українських КНЯЖИХ ДРУЖИН. Про них співає "СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЯ"

ся по чистому полі.
Сонце тьмою дорогу йому закрило, ніч застогнала лиховісно й пташок розбудила. Свист звіря збив їх у стада. Див заверещав над деревом. А половці непроходимими шляхами тікають до Дону великого. Скреплять вози опівночі, мов сполохане стадо лебедів клекоче: Ігор на Дін військо веде! І вже його нещастя накормить лісову птицю. Вовки завивають по яругах, орли клекотом на кости звірів скликають, лисиці на червоні щити брешуть. Ох, українська земле! Вже за горою ти станула."

"Довго ніч меркне. Зоря сяйвом засяяла, мряка поля полонила, притих щебет соловіїв, гамір галок проснувся. Русичі перегородили широкі поля червоними щитами."

Перша зустріч з ворогом принесла українським військам перемогу: "Вранці-рано, в пятницю, потоптали вони полки невірних половців і, мов стріли, розбрівшись по полі, погнали гарних дівчат половецьких в полон, а з ними набрали золота й тканин шовкових і дорогих оксамитів. Повязками, опанчами й кожухами половецькими мости мостили та болота й дряговиння закривали. Червоний стяг, біла корогва, червоний бунчук і срібне ратище дісталися хороброму Святославичу."

"Дрімає в полі хоробре гніздо Олегове-задалеко залетіло... Та не на наругу воно зродилося, ні соколові, ні кречетові, ні тобі, вороне чорний, половчанине невірний."

А другої днини "вельми рано, кріваві зорі світ заповідають. Чорні хмари з моря йдуть, чотирі сонця собою закрити хочуть, а в них гримлять-блискають блакитні блискавиці. Бути громовиці великій. Йтиме дощ стрілами від Дону великого. Тут списи надламаються, тут шаблі на шоломах половецьких притупляться, наріці на Каялі, біля Дону великого. Ох, українська земле! Вже за горою ти станула."

Почався бій: "Вітри, стрибожі внуки, віють від моря стрілами на хоробрі полки Ігореві. Земля стугонить, ріки каламутяться, курявою поля закурилися, прапори лопочуть. Половці йдуть від Дону і від моря, і з усіх боків обступили українські війська довкола. Бісові діти криком поля розбудили, а хоробрі русичі червоними щитами поля перегородили."

Тут поет находить потрібним оспівати хоробрість Буйтура-Всеволода, мовляв: "Куди він тільки поскочить, виблискуючи своїм золотим шоломом, скрізь котяться невірні голови й шоломи половецькі. Та даремне геройство Всеволода." Від ранку до вечора, а з вечора до світанку летять стріли розпалені, дзвонять шаблі об шоломи, тріщать списи булатні в незнаному полі. Чорна ріля копитами збита, кістками засіяна, кровю полита, а туга зійшла на українській землі."

"Що це шумить, що це дзвинить в ранці рано, на зорі? це Ігор полки завертає, жаль йому брата любого-Всеволода. Билися день, билися другий, а третього зполудня, по-

КНЯЖІ ВОЇ-2

ВОЄВОДА

ка було НАРОДНЕ ОПОЛЧЕННЯ, що мало стару словянську назву - ВОЇВ. Ополчення скликував князь, коли на Україну нападав ворог. Народне ополчення формувалося звичайно з окремих територіальних набірних округ. Така округа називалася ТИСЯЧА із ТИСЯЦЬКИМ на чолі. Тисяцького для воїв призначував князь із старшої дружини: нижчими старшинами-СОТСЬКИМИ у воях були члени молодшої дружини. СТАРОСТА був провідником ополченців одного села. Від діли воїв діставали звичайно назву від своїх мобілізаційних округ-Київці, Переяславці, Берестяни, Турівці, Галичани, Тиняни і ин. Відповідно до озброєння військо ділилося на оружників та стрільців.

СТРІЛЕЦЬ

ОРУЖНИКИ-це було військо озброєне тяжкою зброєю-оружжям. Зброя складалася з броні, шолома, щита, меча та копія: СТРІЛЬЦІ-же ма-

ВИБЛЕНА РУЧКА ВАРЯЗЬКОГО МЕЧА

КНЯЖІ ВОЇ-3

ШОЛОМ

томісць були озброєні тільки луками. До кінця XI. ст. княже військо було тільки піше. Аж на початку XII ст. тяжко зброєні оружники виступають на конях а піхота зайняла другорядне місце. В піхоті -ПІШЦЯХ служили тільки люди незаможні. До нового значіння дійшла піхота знову в XIIIст головно в галицько-володимирській державі, де була під особливою опікою князя.

Кіннота-КОННИКИ або СНУЗНИКИ, була так само як і піхота, тяжка або легка. Це залежало від озброєння табоєвого завдання. Звичайно в тяжкій кінноті служили оружники, а в легкій стрільці.

Найвищу владу над військом у війні і в часі миру мав князь. Коли князів у державі було більше, то головним вождем був князь-батько, або найстарший у роді. Начальники поодиноких військових частин звалися - ВОЄВОДАМИ.

Ціла армія ділилася на ПОЛКИ. Спочатку слово "полк" означувало військо взагалі а пізніше полки були відділами війська взагалі, одначе не мали постійного числа вояків. Звичайно в полках бувало по 100-200 людей. Військові відділи називано також - СТЯГАМИ.

ДРУЖИННИК КНЯЗЬ

ОРУЖНИК

никли стяги Ігореві. Тут розійшлися брати на березі Каяли, кривавого вина не дістало: тут бенькет кінчили хоробрі русичі: сватів попоїли а самі полягли за землю, за українську."

"І заплакали жінки українські: Вже нам любих наших мужів ні мислю змислити, ні думкою здумати, ні очима оглядіти. Смуток розлився по українській землі. "Даремно кличе старий Святослав князів, щоб вони пішли і відомстили "рани Ігореві" та стерли сором з української землі. Даремне звертається до галицького Ярослава Осьмомисла: "Галицький Осьмомисле Ярославе! Високо ти сидиш на своєму золотокованому престолі. Підпер ти угорські гори своїми залізними полками, заступив шлях королеві, Дунаєві затворив ворота, суди судячи по Дунаю. Грізний ти для всих земель: відчиняєш київські ворота, із батьківського золотокованого стола стріляєш салтанів у далеких землях! Стріляйже тепер Кончака/половецького хана/, кощія поганого, за рани Ігоря, сміливого Святославича".

Даремне. Невдача Ігоря отворила половцям дорогу на Україну, а незгода між українськими князями проторювала ворогові шлях до перемоги.

Невідомий, великий поет, автор "Слова", оспівуючи лицарскість і геройство Ігоревих дружинників, постійно палко закликає, щоб єдналася "земля руська" щоб не кували коромоли князі, щоб не доводили її до ганьби. Коли читати цю поему, то здається, що писав її не 700 років тому незнаний співак, а що вона написана надавно.

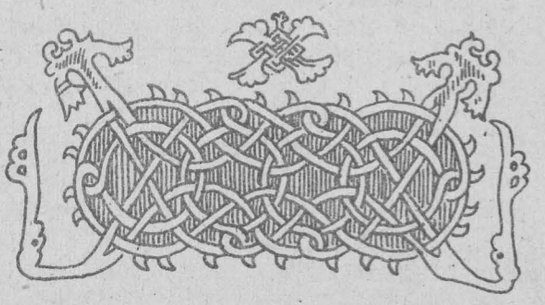

Військовими відзнаками були прапори, труби та бубни. Прапор-СТЯГ, беріг хорунжий СТЯГОВИК. На початку битви прапор підношувано над військом на знак, що починається битва. Це звалося РОЗВОЛОЧИТИ СТЯГ. За прапор доходило до дуже завзятої боротьби, що рішала про вислід бою.

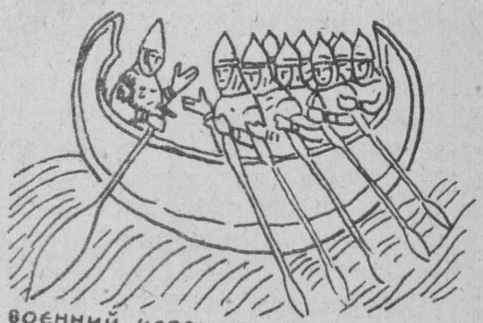

ВОЄННИЙ ЧОВЕН КНЯЖИХ ЧАСІВ.

ПЛАСТОВА ХУСТКА
в практиці

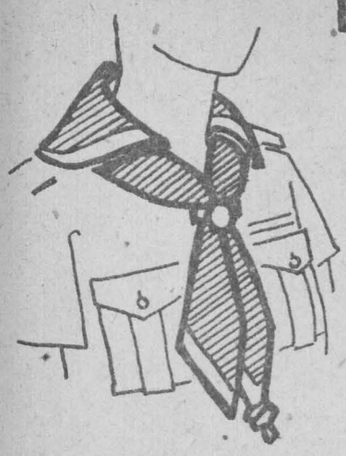

У пластуна все доцільне. Кожна річ на пластунові и при пластунові в першу чергу призначена для того, щоб улекшити йому взятий на себе ОБОВЯЗОК СЛУЖБИ. Так і пластова хустка, помимо того, що творить естетичне доповнення до вигідного однострою, передовсім має служити в наглих випадках першої помочі, коли пластун вірний третій точці пластового Закону "стає до помочі тим, що помочі потрібують". В наступному наводимо найважливіші способи примінення пластової хустки при першій помочі.

1. Перевязка голови.

2. Перевязка горла.

3. Перевязка рамена. Коли не вистарчає одної хустки, звязати дві докупи.

АМБУЛАНЦІЙНИЙ ВУЗОЛ виключно вживаний при перевязках пласт. хустк.

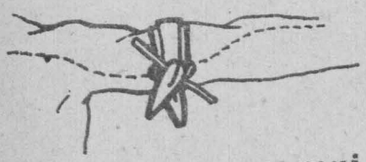

4. Спинення кровотечі з артерії /т.зв. турнікет/.

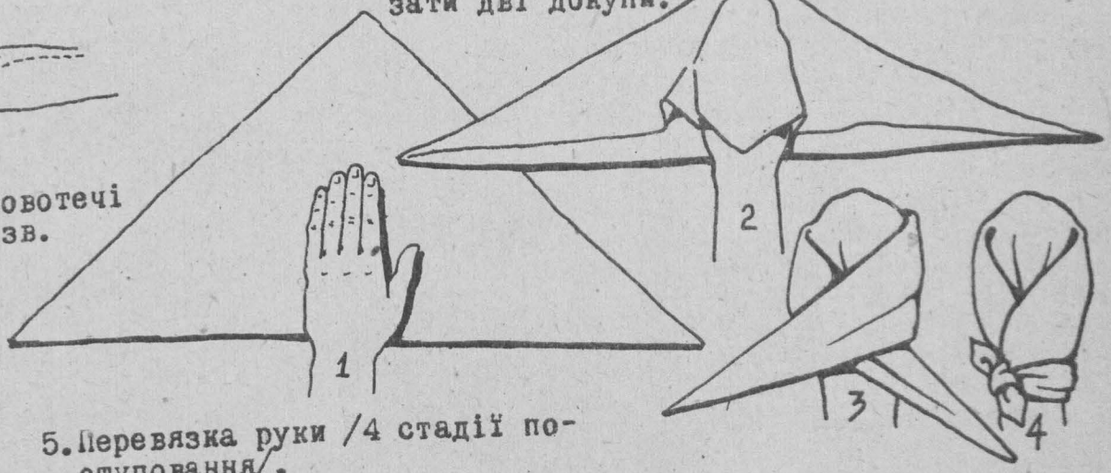

5. Перевязка руки /4 стадії поступовання/.

6. Перевязка ноги /2 способи/

7. Перевязка стегна.

РІЗДВЯНА ГОСТЯ

Нова гостя, зелена Ялинка, завітала до нас у ці дні.

Вона принесла з собою до нашої хати цілючі пахощі живиці, що наповнюють наші груди і відсвіжують втомлену думку.

Коли у Святий вечір уся наша родина збереться біля столу і за старим українським звичаєм буде згадувати тих членів родини, які неприсутні, які десь далеко або відійшли вже назавжди, самітно стоятиме Ялинка і теж, мабуть, згадуватиме свій рідний ліс і своїх близьких.

Вона має кого згадати.

Насамперед згадає вона старого-пре-старого дідуся, що має ім'я ТИС. Росте він у Карпатах, у метрях, подалі від людського ока.

Небезпечний цей дідуган! Шпильки його дуже отруйливі: від них гинуть тварини, коли їх поїдять. Отруйне також його насіння, заховане у червону мясисту оболонку. З його гілок у старі часи воєвничі римляни та ґалли виготовляли собі отруйні списи.

Колись тисів у нашому краї було багато. Вславились вони доброю міцною деревиною і люди почали безоглядно їх нищити. А молоді тисові дерева ростуть дуже повільно. От і не стало у нас тисових лісів.

І нині стоять поодинокі дерева на скелях і кручах, і лише серни прудконогі часом відвідують їх, ховаючись під густими вітами, або могутні орли перепочивають на їхніх вершинах.

Сумно позирають тиси навколо і думу думають. Їм є про що подумати, бо вік їх був такий довгий, довгий... Відомі тиси, що мають до трьох тисяч років життя.

Згадає Ялинка і найближчу сестричку свою, СМЕРЕКУ. Також струнка, також тягнеться вгору до синього неба. Ці дві сестри неначе близнята і нині їх, як близнят плутають одну з одною і досі помиляються, кого як звати: де Ялина а де Смерека.

Ще за давніх часів їх розрізнили і імення їм дали різні. Одну з них назвали "Picea". Вона має гранчасті загострені шпильки і шишки, що звисають з гилок у долину. Весною ці шишки одриваються і падають на землю.

Другу назвали "Abies". У неї шпилечки плескаті з двома, часто ясними, борозенками зі споду і вищерблені на вершку. Шишки їхні стримлять угору, неначе свічки на свічнику, і ніколи не відпадають цілими, а розсипаються на окремі лусочки.

До цієї родини ще входять три сосни. Одну з них, СОСНУ ЗВИЧАЙНУ, Ви бачили скрізь. Це вона творить цілі бори на півночі нашого краю, де розкинулись піскові простори: понад Дніпром, понад Десною то-що. Її ви бачите на будівлях, на возі, у вигляді дров. Напевно щось із меблі у вашій хатині також зроблено з цієї сосни. Тому і називають її "звичайною".

СОСНА

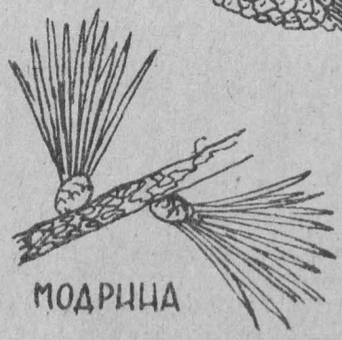

МОДРИЦА

Місцями в Карпатах трапляється СОСНА КЕДРИНА. Шпильки у неї зібрані по пять у одному пучечку і це відрізняє її від Сосни звичайної, яка має по дві зєднані докупи шпильки. Шишки у неї великі і зернята такі добрі, бо мають багато смачної олії! Люблять їх люди, люблять їх птахи, зокрема птахи-кедровки.

І третя сосна-СОСНА КАРЛОВАТА або ЖЕРЕП. Вона вкриває схили Карпатів там, повище, під самими верхами, де вже кінчається ліс.

Не дивіться, що гілки її такі малі і покручені, що сама вона не підноситься в гору, а плазує по землі і каміннях. Життя її таке тяж-

ШИШКА ЯЛИНИ

ке. І вона, хоч і плазує, але не здається. Мужньо бореться з холодом, з вітрами, що викручують її віти, з снігом, що засипає її зі зливами, що заливають її. Важко у таких умовах, але Жереп росте і не піддається хвилевим настроям що викликають удари життя. І буває, що вщухнуть вітри, розвіються хмари і засяє сонце над ним, як сяє воно і над тими, кому у теплій долині легше живеться...

Останній, кого мусить згадати Ялина, це брат ЯЛОВЕЦЬ. Недоростком вийшав він у сімї -ніколи не буває високим. Частіше це кущ, а не дерево.

Він дуже поширений по всій Україні, має гарну деревину з приємним запахом. Вживають її для різних виробів, зокрема мистецьких. Плоди Яловцю у вигляді синіх ягід мають різноманітне застосовання: для ліків, для виготовлення лікерів та п.

Як бачимо, не дуже велика родина. На Україні вона налічує лише сім видів, а у всьому світі -коло 400 видів.

Але родина ця дуже старовинна і дуже відмінна від інших родин у рослинному світі. Така відмінна, що ботаніки називають її не окремою родиною, а навіть цілою окремою клясою: кляса "шпилькових".

Властивими для наших шпилькових дерев є шпильки, що заступають собою зелені листки інших дерев. Вони живлять рослини з повітря, дихають і випаровують воду, як і зелені листки. Але мають невелику поверхню і міцну шкірку, а тому можуть лишатися на зиму.

Кожна шпилька живе й працює впродовж кількох років /у Ялини-до 12 років/, потім старіє і відпадає. Тимчасом безперервно відростають молоді, які заступають місце відпалих. Тому дерева з цієї кляси стоять завше зелені.

ЯЛИНА

Винятком є одна лише МОДРИНА, яку штучно розводять на Україні по окремих лісництвах, парках та садах. Її коротенькі шпильки, зібрані по 30-40 у пучечки, відпадають щоосени, коли падає листя з дерев.

Будемо памятати і про другу особливість шпилькових дерев. Всі вони, за винятком тису, утворюють живицю, що насичує усі частини рослини, зокрема деревину, надаючи їм витривалости.

ЯЛОВЕЦЬ

З дерев, де живиці багато, її можна здобувати і вживати для виготовлення різних речовин, потрібних у щоденному житті: мила, ліків, тощо...

Тис, Смерека, Сосни та Яловець-всі лишились у рідному лісі, де вони народилися і зросли. Гордо тримають вони свої зелені корони серед безлистих дерев і снігових просторів.

Одній лише Ялинці випало на долю офірувати своє життя, щоб давати радість іншим.

Хай же стоїть вона, наша дорога гостя, пишно убрана і увінчана на горі срібною зіркою і хай в останні дні і години свого життя бачить навколо себе лише веселі обличчя!

Д. З.

ПЕТЛЯ ДРАКОНА або МОРЯЦЬКИЙ ВУЗЕЛ.

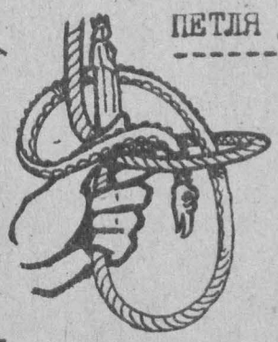

На скелі край озера стояла королівна. З дна плеса побачив її смок-дракон, виринув з озера, обвинувся довкола королівни й пірнув з нею назад на дно озера. -Це легенда, яку оповідають пластуни, щоб лекше запамятати, як вяжеться моряцький вузол, що ним переважно користуються моряки.

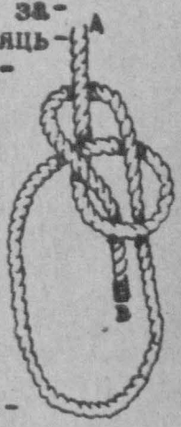

Зроби петлю й вхопи її між великий і четвертий палець лівої руки. Правою просели кінець /В/ мотуза крізь петлю, обведи довкола фіксованого кінця "А" й просели назад крізь петлю, як це показано на долученім рисунку. Цеї петлі вживаємо, коли треба мотуз прикріпити одним кінцім до стовпа, палиці чи сучка.

Сторінка Розваги

xxxx

ЗОРЯНЕ НЕБО

В попереднім числі "ПЛАСТУНА" читач познайомився з визначніщими сузіррями нашого зимового неба. Тепер приглянемося до трьох сузірь, що помагають нам орієнтуватися в зоряну ніч, ближче. Для нас найцікавіще сузірря МАЛОГО ВОЗУ з ПОЛЯРНОЮ ЗІРКОЮ, що найбезпечніще показує нам Північ. Знаходимо її при допомозі ВЕЛИКОГО ВОЗА, що світить на небі ясніще та своїм укладом зірок швидче кидається в око.

Другий образок показує, як найти Північ при допомоз иншого виразного сузірря-ОРІОНУ. У нас прийнято орієнтуватися головно по ПОЛЯРНІЙ ЗІРЦІ, але ОРІОН є універсальніщим дороговказом, бо в той час, як Полярну Зірку видно лише на північній півкулі, Оріон видно на обох півкулях.

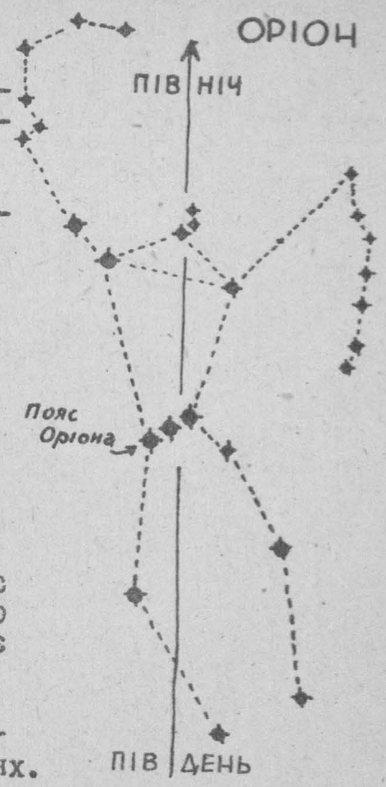

Історичний Календар СІЧЕНЬ

2. 1649- ТРІУМФАЛЬНИЙ ВЇЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО до КИЄВА після перемоги над Польщею. Ціле місто вітало його святочно, на стрічу йому виїхав митрополит Косів з єрусалимським патріархом Паісієм, київська академія приймала Хмельницького промовами й віршами, в яких славлено його як Мойсея, що освободив український народ з неволі. По дорозі усюди Хмельницький стрічався з радістю і любовю народу і в розмовах з найвизначніщими представниками української інтелігенції утвердився в думці, що повстання увело український нарід на нову дорогу: що справа козацького реєстру чи автономії дрібна і другорядна в порівнянню до змагань, які проявляє цілий народ, - що одинокий шлях, яким треба іти, це шлях власної Державности.

22. 1919- АКТ ЗЄДНАННЯ виголошено на Софійській площі в Києві. В універсалі з цього приводу читаємо: "Від нині зливаються в одно віками відділені одна від другої частини України-Галичина, Буковина, Закарпаття і Придніпрянська Україна в одну Велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили і за які вмірали найліпші сини України. Від нині є тільки одна независима Українська Народня Республіка. Від нині український народ, увільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу обєднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної, независимої Української Держави, на добро й щастя Українського народу."

24. 1918- ІУ УНІВЕРСАЛ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ проголошує: "Український Народе! Твоєю силою, волею, словом утворилася на українській землі свобідна Українська Народня Республіка. Здійснилася давня мрія Твоїх батьків, борців за волю й право робучого люду!" - "Від нині Українська Народня Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу."

28. 1918- КРУТИ.

Видає Українське Пластове Видавництво в Авґсбурзі. - Редагує Колегія.
Адреса Редакції: „PLASTUN-SCOUT" SOMME KASERNE AUGSBURG
Printed with the permission of UNRRA.

ПЛАСТУН ЗАВЖДИ ВЕСЕЛИЙ

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

/докінчення з ст.26/

31-Ізидор Воробкевич/поет і композитор на Буковині/,32-Андрій Шептицький/галицький Митрополит,меценат,великий прихильник Пласту/,33-Федь Черник /сотник Січових Стрільців/,34-Ponько Куліш/поет і письменник/,35-Остап Вересай/"останній бандурист"/,36-Володимир Мономах/київський князь,1113-1125/,37-Олександр Архипенко/різьбар,вславився в Америці/,38-Микола Гоголь/укр.письменник що писав рос.мовою й на цім тлі збожеволів/,39-Яків Кухаренко/кубанський отаман і письменник/,40-Богдан Лепкий/поет і письменник/,41-Дмитро Вайда-Вишневецький/основоположник Запорозької Січі/.

2. МАГІЧНІ ЧОТИРОКУТНИКИ.

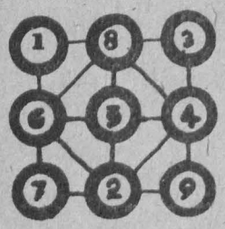

3.-СЛІДИ РОЗПОВІДАЮТЬ : "Лісом,через галявину,весело стрибав зайчик.Але побачив його хитрий лис,довго слідкував за ним,наздогнав,загриз і поволік до своєї нори. Вивірочка хотіла перебігти на другий бік галявини,але почула лиса й скоро вернулась назад.Голодна ворона відчула запах свіжої крови,злетіла з дерева і поскакала в напрямку до місця,де заяця задушив лис,але злякалася серни,що перебігла через галявину,і знов відлетіла."

З надісланих розвязок найліпшим вийшов гурток "Журавель", кур.ім.Лесі Українки,Карлсфельдський Кіш /110 із 112 можливих хрестиків/.

УКРАЇНСЬКИЙ
Ч. 592
МУЗЕЙ-АРХІВ

ПЛАСТУН
SCOUT

ІНСТРУКТИВНО-РОЗВАГОВИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКИХ ПЛА

UKRAINIAN MONTHLY FOR BOY-SCOUTS

Березень, 1946.

УВАГА!!!

Шановний читачу, це число є відміною числа **3**

Нажаль чортик друкарський перекинув у ньому стор. 45 й 44.а замість ст.38 -41 додав 4 сторінки гумору

В найближчих днях вийде в світ альбом карікатур з пластового життя "ПЛАСТУН СМІЄТЬСЯ". Тексти укр. польські, естонські, латишські та литовські. Добрий дарунок вашим скаутським братам згаданих національностей.
Замовлення слати на адресу Адміністрації "ПЛАСТУНА", Сомме Касерне, Авґсбурґ.

Скаутінґ в Америці-USA;

Як кожна міжнародня організація, так і пласт-скаутінґ не у всіх країнах однаковий. Кожний нарід дає скаутінґу щось особливого зі свого національного характеру. В рисах скаутінґу поодиноких країн відзеркалюються риси характеру даного народу. Ця дійсність чи не найбільше відчувається в скаутінґу американському.

Скаутінґ для хлопців був занесений з Англії до Америки р. 1909, а дівочий на три роки пізніше. З малих початків розрослись обидва руди до великих розмірів: нині налічують хлопці до 2.000.000 членів, а дівчата понад 1.000.000.

Які причини такого великого успіху скаутінґу в американського народу? Передовсім, американські родичі сприяють скаутінґу. Бажають собі, щоб їхні діти виховувались до самостійности, й зрозуміли, що під батьківським крилом діти до самостійности не привчаються.

Коли американський батько записує свою дитину в скаути, то він має повне довір'я до пластових виховників і з вдячности за те, що вони піклуються його дитиною, допомогає гурткові й цілому рухові, як лише може. Батьків американських скаутів можна побачити на всіх скаутських імпрезах, вони цікавляться щиро програмом, не скупляться з похвалою й піддають тим охоту до праці. В скаутських іграх, що ними кінчається кожна імпреза, беруть участь з таким самим захопленням, як і їхні діти, співають танцюють. Свою вдячність організації скаутський батько виявляє й матеріяльною допомогою.

Після батьків велику заслугу в розвитку скаутінґу мають школи та церкви. Учителі самі посилають дітей в скаутські гуртки, бо добре розуміють, яким корисним доповненням школи є скаутінґ. Сила вчительок веде великі відділи зложені лише з учениць їхніх кляс й тішаться з того, як в скаутських домівках та на прогулках діти з ними зближуються. Це потім дуже допомогає їм при навчанню. Особливо директори приватніх школ дбають про те, щоб учителі мали при школі свої відділи. Зрозуміло, що школи при тім дбають, щоб при них були гарні й гіґієничні скаутські домівки, а залі цілої школи є до диспозиції для всіх скаутських імпрез.

Церкви, яких в Америці дуже багато, та які між собою конкурують, навиперидки силкуються притягнути до себе дітей своїх прихожан. Тому піклуються, щоб при парафії були добрі скаутські провідники, вигідні домівки та гриша, допомагають бідним дітям пошити однострій, коротко кажучи, всіма силами стараються, щоб скаутський відділ стояв якнайліпше.

Видатне допомагає скаутінґу і вся громадскість з парляментом на чолі. Міста будують по парках великі адміністративні будівлі-в них не забувають про скаутські домівки. Щоденна преса звертає на рух особливу увагу. Ілюстровані журнали систематично приносять фотографії з скаутського життя. В кіно, в тій частині програми, де реґіструються події дня, глядач постійно бачить щось із діяльности скаутів. Передові громадські діячі стають на чолі руху, і-що саме важливе, дійсно в нім працюють. Науковці підтримують рух своїм авторитетом. Заможні громадяни дарують грунти з лісами для постійних таборів.

Фінансово почувають себе скаути дуже добре. Дістають допомоги з офіційних джерел, напівофіційних і від приватніх осіб. Рокфелерова Акція сама дає річно на організацію сотні тисяч долярів.

Майже на всіх університетах читаються лекції про скаутінґ а сту-

/докінчення на ст.5о./

ГЕРБ та прапор USA

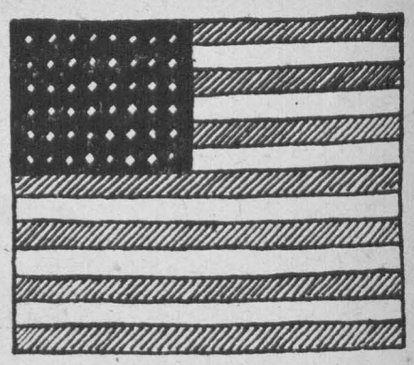

"The Flag of the United States of America" -це офіційна назва американського національного прапору. Коли він розвивається над військом, зовуть його "The National Flag", коли лопоче над рядами піхоти -"The Color", над головами кінноти "The Standard"
Вперше замаяв він 2.січня 1776 р. над Головною Кватирою Вашінґтона. Від нинішнього ріжнився лише кількістю зірок на синьому тлі, бо виходячи від гасла "A Star for every State and a State for every Star", мав лише 13 зірок. Згодом, в міру того, як до федерації держав приступали нові стейти, кількість зірок збільшувалася. В 1912 року досягнено нинішнього числа -48.
Так як і українська Революція 1917 року в'яже кольори нашого прапору з символікою /блакітне небо над золотими ланами України/, вклали й творці американського державного прапору символічний зміст в його кольори: с и н і й нагадує про СПРАВЕДЛИВІСТЬ, що є вічна, як зоряне небо над нами, б і л и й символізує ЩИРІСТЬ замірів, ЧИСТОТУ слова і чину, ч е р в о н и й -це кольор крови мужів і жінок готових завжди жити і вмерти в незломній вірности до своєї Батьківщини.

ГЕРБ З.Д.Н.А.-чорний орел з розпущеними крилами, з щитом на грудях. На щиті широка поземна смуга синього кольору та шість червоних доземних смуг на срібному тлі. Над головою орла 13 зірок, що символізують 13 перших стейтів /держав/, що розпочали р.1775 повстання за незалежність.
В дзьобі орел тримає стьожку з гаслом "E PLURIBUS UNUM", в правих пазурях оливову гилячку /символ миру/, в лівих пучок стріл /символ боротьби/.

АМЕРИКАНСЬКА ПЛАСТОВА ВІДЗНАКА, як і відзнаки всіх народів, комбінує державний знак з символом світового оратерства, приязні на громадскости - лілеєю.
Дві зірки на горішніх бокових пелюстках символізують Вірність та Знання.
Щиток під лілеєю з гаслом "BE PREPARED"/ґотуйсь/ має кінці піднесені догори и своєю формою усміхнених уст нагадує, що "пластун завжди веселої гадки".
Вузлик під відзнакою, як і вузол на пластовій хустині нагадує про щоденне добре діло.

Обрели Сил

ДЕЩО З ЖИТТЯ СЛАВНОГО РОЗВІДЧИКА, ПОЛКОВНИКА УІЛІАМА КОДИ.

ПУСТУН, З ЯКОГО ЩОСЬ БУДЕ.

Тоді, біля року 1853, малому Уіліямові Коди, по прозвищу Білеві Коди, було сім років.

Одної днини, коли він залишився на фермі сам, без батьків, до частоколу тихо підкрався Індієць. Він мав на думці вкрасти привязаного біля воріт коня.

Біл це помітив й гукнув до нього, щоб коня не зачіпав, що кінь його. Але Індієць лише всміхнувся: як йому міг стати на перешкоді хлопчак, що не доріс ще йому й до пояса? Але хлопчак був холоднокровний і мав відвагу дорослого мущини. Він підскочив до своєї рушниці, прицілився на Індійця й наказав йому забіратися. Заскочений червоношкірий мусів підпорядкуватися наказові.

Згодом, коли Біли з цілою родиною сидів у світлиці, почувся дикий вереск, брехання пса, загрозливе мурчання, галас боротьби та виклики болю.

Всі вибігли на двір. З загороду вдерлася пантера, але тут став їй на перешкоді Білів пес Турок, вірний приятель хлопчини.

Бій був жахливий. Обидва звірі зчепилися в один клубок і ніхто не наважувався до них приступитись. Біл побачивши, що його приятель тратить сили, не вагався, вхопив карабін, вибрав влучний мент й пострілом в голову забив пантеру на місці. Пустун з такою енергією не залишиться звичайною людиною.

Зрештою, не задовго після цього життя дало йому нагоду показати свої здібности.

КРАЇНОЮ ЗІРОК та СМУГ

O beautiful for spacious skies,
For amber waves of grain,
For purple mountain majesties
Above the fruited plain !
America ! America !
God shed his grace on thee
And crown thy good
With brotherhood
From sea to shining sea !

О любе небо чарівниче
І нив пахучих лани ,
І пурпур гір стрімких, величних
Над золотом рівнин !
Америко ! Америко !
Тебе бог ласкою зоною,
Добром своїм зігрів,
Ти квітнеш братністю святою
Між хвилями морів.
/Перекл. Г. Дядюренко/.

"Країна суперлятивів", "Країна Свободи", "Країна необмежених можливостей"-це все синоніми одної з наймолодших держав світу, що не за цілих двісті років зуміла зрости зі загуміникової колонії в найміцнішу державу світу, в "Зєднані Держави Північної Америки"- З.Д.П.А.-

Між двома океанами, Атлянтичним і Тихим, розгорнулися терени ЗДПА.

Вздовж берегів, на смузі довжів 20.000 км, повиростали, опановуючи світову торгівлю, причали, ворота на схід і захід, до Европи і Азії.

Гирла величніх рік відкривають широко шлях заморським пароплавам в глиб країни. Забувається европейські маштаби, коли дивишся на мапу ЗДПА /гл. задня окладинка/-бо це "Країна суперлятивів".

МІССІСІПІ, н а й д о в ш а річка світу зі своїми 6700 км втроє довша за Дніпро. Зі своїми повноводними доплавами, що з них найбільші МІССУРІ та ОГАЙО, охоплює Міссісіпі -сточище понад 3,250.000 км². На сході творить ГУДСОНОВА ЗАТОКА, орамлена найлютішими будинками світу і прикрашена статуєю Свободи, найбільше місто світу НЮ-ЙОРК з 5,970.000 мешканців на площі 774 км /з передмістями понад 9,300.000 мешк. на площі 3.200 км /.

На північнім побережу пробивається крізь гірські масиви КАСКАДОВИХ ГІР річка КОЛУМБІЯ, а на південнім заході до КАЛІФОРНІЙСЬКОЇ ЗАТОКИ степами і каньонами плине КОЛОРАДО.

Захід ЗДПА від кордонів Канади до ЛЬОС АНДЖЕЛЕС перетинають гірські кряжі півн.-амер. КОРДИЛЬЄРІВ /Каскадові гори, Сієра Невада, Рокі Маунтейнс або Гори Скалисті/ з стрімкими шпилями /до 4.410 м/, глибокими каньонами, недоглядними високорівнинами, солянними озерами та преріями. Тут, в недрах землі, розкинені багаті поклади заліза, живого срібла,

---

Коли Білові було одинадцять років, помер в нього батько і залишив ферму дуже заборговану. Де взяти гроші?

Доля судила Білові допомогти цілій родині.

Американські крамарі Расел, Меджор та Вадель кілька років тому організували постачання товарів із Сен-Джозефу в Міссурі до Сакрамента в Каліфорнії, на віддалі 3000 км. Цей шлях покривали важкі фургони запряжені волами. Цілими тиждями повзли каравани крамарів безконечними рівнинами Канзасу, непривітними горами Кольорада й Юти, по схилах Невади. Охороняли їх мужі - напів каубої, напів вояки. Але часто не доходили товари на місце призначення. Індійці або бандити, "десперадос", нападали на ніх й не раз винищували цілі каравани.

Біл Коди запропонував свої послуги торговельному підприємству. Йому зі сміхом відмовили. Але він не зважав. Настирливо добивався свого і його таки врешті прийняли.

ОДИНАДЦЯТИЛІТНІЙ КОРОЛЬ ПРЕРІЇ.

Так почалося для нього нове життя, що несло з собою багато небезпек та страждань, які клали великі вимоги на одинадцятилітнього хлопця. Та Біл швидко показав свої небуденні здібности.

Одної днини супроводив він транспорт худоби до табору Ґен. Джонстона біля Скалистого озера. Відділ став на відпочинок в місці, де на думку провідника транспорту не було Індійців. Череду стерегла частина варти, решта каубоїв засіла в таборі їсти. Дехто відпочивав в тіні возів.

Раптом залунав постріл, а вслід за ним характерний рев-боєвий крик Індійців, і вслід за цим ватага кіннотчиків чвалом близилася до табору. Три вартові, що стояли біля череди, були вбиті першими пострілами й налякана худоба кинулась в розтіч на всі боки. Всі мужі кинулися до рушниць й дощем куль зустріли напасників.

Індійці відступили й чекали підмогу. Каубої, лежачи на землі, спостерігли, що зі всіх кінців прерії почали зїздитися Індійці приваблені стрілянною. Хотіли й собі поживитися.

золота, срібла. Та не зважаючи на це гірська смуга, що проходить десятьма степенями, є природнім заповідником й зберегла свою первісну красу й дикість. Тут знаходиться й славнозвісний Блоустонський Національний Парк з гарячими мінеральними джерелами, ґейзірами, чередами бізонів та іншого дикого звіра.

На протилежнім кінці континенту пнуться шпилі АПАЛЯЧІВ з невичерпальними покладами вугілля зосереджуючи довкола себе основу американської індустрії.

Між обома гірськими ланцюгами стелиться рівнина сточища Міссісіпі-витниця ЗДНА. Південь її охоплюють плантації тютюну, кукурузи та бавовни. Звідси походить половина світового збору бавовни, сім десятих світового збору кукурузи, а кожна третя цигарка, викурена на земній кулі приготована з тутешнього тютюну.

Це природне середовище, серед якого виросли Зєднані держави Північної Америки.

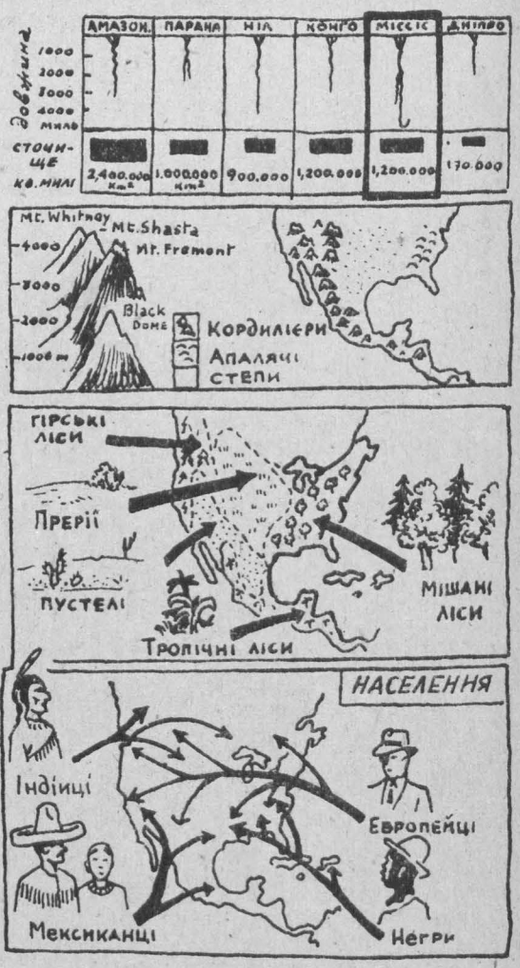

Коли на Україні, після золотих днів Київського Князівства литовсько-українська держава кровавилась під ударами орд Менґлі-Гірея, коли Мартин Бегайм майстрував свій перший ґльобус відзначаючи на нім лише Европу, Азію та Африку, тоді- в 1492 році -про американський суходіл ніхто ще не мав уяви. Христофор Колумб лише в тім році вибрався в свою далеку мандрівку до Індії, що на ній натрапив на Багамські острови, а згодом на узбережжя Південної та центральної Америки й тим "відкрив Новий Світ", сам не усвідомлюючи собі цього факту.

Колумб відкрив властиво лише новий шлях до Америки. Першими европейцями, що причалили до берегів "Нового Світу" були Норманн. Вже р. 982 Крік Рауді /Рудий/ колонізував Ісляндію та Ґренляндію, а син його Лейф року 1000 з своїми мореплавцями перший доплив до Ґеллоланду/теперішній Лябрадор/, Маркланду /гирло Св. Лаврентія/ й Вінляндії /нинішній Гудсон/ та позакладав там колонії. Але нездність в боротьбі з місцевим населенням поклали кінець цим першим виходцям із Европи. Від р. 1347 припинилися наїзди Норманів на американське узбережжя і Европа поволі забула про ці землі.

Нагадали про них знов 1388-1404 років венеціянські мандрівники Антоніо та Ніколльо Цені, а на основі їхніх звідомлень, шукаючи шляху до Індії, установив перший Колумб. Східнє узбережжя Північної Америки першим обплив Джіованні Каботто /Від його імени походить термін "каботаж" -плавання вздовж берегів/, що від Нового Фаундленду доплив аж до Флоріди. Саму Флоріду відкрив р. 1512 Понс де Леон. На рік пізніше Вунес де Бальбоа, пробившись пралісами Панами, перший побачив води Тихого Океану й ствердив, що між Европою й Індією лежить ще один континент-Америка. Назву цю адначе дано новому суходолові пізніше в честь італійського вченого Амеріґо Веспуччі, що перший досліджував американський континент.

Неповороткі каравели й ґалеони відчалили від европейських берегів -сотні очаєдухів з Португалії, Еспанії, Франції та Англії кинулося до Нового Світу.

В той час, як Французи й Еспанці відвідували Америку лишень з наміром там скоро розбогатіти й відтак вертали додомуперші трівкі оселі засмував англійський мореплавець Сер Вальтер Релі, а колонію назвав в честь королеви Елізавети "Вірджінією"/Дівицею/.

Дто хотів рятувати свій скальп, не смів вагатися. Треба було зробити пролом і пробитися крізь лави Індійців до річки. Її стрімки береги були чудовою схованкою й твердинею проти ворогів. Зухвалий удар, й річку досягнули майже без відсічі Індійців, що були заскочені такою рішучістю. Ще до сумерків увесь відступ відбувся в повнім порядку й ворог мусів погодитися з тим, що на цей раз придбати пару лишніх скальпів не пощастить. Але Біл, одинадцятилітній хлопчина, втомлений боєвими операціями відстав від товаришів. І тут він раптом побачив на схилі перед собою голову з орлиними перами-Індієць в засідці. Лише мент-рушниця летить до плеча-постріл... червоношкірий, смертельно ранений, падає в річку.

ДИВНА ШКОЛА !ШАМПІОНАТ БІЛЕВОГО ПСА.

Тому що відносини родини Коди не покращали, Білева мати покликала його назад на фарму. Хоч і була вона горда, що її син вже так вславився, турбувало її, що він ще не бачив школи.

Дивна школа: колиба з грубих балок, камінні брили замість лавок і катедри. Дивний і учитель, що знав заледво трохи більше від своїх учнів.

Дивні й учні-зграя малих дикунів, що ганяли й борюкалися по хащах, приходили, коли їм забаглося і так само відходили. Не дивуйтесь, були це все діти піонерів, що жили серед дикої природи, у вічній небезпеці, й батьки їхні мали обмаль часу на їхнє виховання. Біл в такім дикім середовищі почував себе зі своєю славою, як дома. Решта хлопчаків охоче його слухала -адже він був уже справжнім прерійним бійцем!

Одначе доводилося часто боротися із заздрістю старших хлопців, що нерадо піддавалися його владі. Буит, що поволі наростав, спалахнув.

Почалося з того, що пес Турок, теж палкий і бойовий, котроїсь днини пошарпав собаку иншого хлопчака. Той відшукав Біля й викликав його на двобій по закону прерії. Як причину наводив напад Білевого пса, а тому що його пес був побитий, уважав потрібним побити Біля.

Присутні хлопці стали в коло.

В наступних роках /1577-1600/ низка англійських мореплавців як Фробішер, Дейвіс Гудсон та Дрейк, шукаючи вимріяного шляху до Індії, дослідила американське узбережжя як на атлантичній стороні, так і з боку Тихого океану, а мандрівники як Левіс Клерк /на Місісіпі/, де Пак /Ред Рівер/, Гучінзон -пробралися в глиб країни.

Між тим східне побережжя вкривалося все новими і новими колоніями.

Хтож сюди переселявся?

В той час, як до Південної Америки мандрували люди, що хотіли швидко розбагатіти, грабували місцеве населення Мексика і Перу -до північної Америки йшли переважно люди, які бажали зберегти своє релігійне чи політичне переконання. Вони готові були перенести всі труднощі колонізаторського життя й охоче бралися до найважчої праці, аби лише зберегти свою людську гідність й свободу.

Так емігранти-католики з протестантської Англії заснували Мерілейд /1634/, пурітани Масачузетс/1620/.

Як бачимо, в Америку переселялися вольнодумні люди, так як в наше "Дике Поле" тікали з під чужої кормиги ті, кому воля в небезпечнім степу була миліша, ніж безпечне нидіння під панською сваволею. Так, як наші "уходники" за порогами Дніпра селилися невтомно відбиваючи напади степовиків, так і перші американські колоністи жили в постійній боротьбі з ватагами тубудного населення-Індійцями. Коротокі бої за існування, боротьба з дикою природою, загартовували фізично й духово колоністів. Свобода вільно думати приходилася їм дорого й вони привчалися її -Свободу -цінити.

Колоністи опріч відваги відзначалися ще й пильністю та працьовитістю. Випалювали ліси, обертали цілину в родючі поля. Згодом купували та договорами зискавали від Індійців нові землі й поширювали свої володіння. Так виникли дальші колонії - Канектікат, Род Айленд, Ню Гемпір, Делаваре й 1643 року створили Союз /Юніон/ Нової Англії, що проіснувала 50 років. За цей час колонії зміцніли, розбогатіли. Виникли ще Ню Джерзі та Пенсильванія.

Британська корона спершу залишала американським колоніям повну незалежність, але побачивши, як вони багатіють та кріпнуть, забажала накласти на них руку.

Одже так, як було і з нашими колонізаторами степу. Вони вони животіли в боротьбі з татарами, полишали їх сусідів в спокою, а як побачила польська Корона, що козачина вже розбогатіла й почала вбиватися в силу, забажала її приборкати й зібрати плоди її праці. Заманювала козаків ріжними обіцянками, користувалася їхнім військовим мистецтвом, використовувала лицарський дух, а коли доходило до порахунків, обманювала їх, не дотримувала слова й ще збільшувала свій гніт.

Так було й з американцями. Британська Корона використала їхню боєву вилість у війнах з Францією та Еспанією за Канаду та Флориду, а після перемоги замість обіцяної автономії стала ще більше обмежувати права колоній.

Україна на утиски Польщі відповіла всенародним повстанням Хмельницького 1642, Америка відповіла всенародним повстанням "Союзу Синів Свободи" під проводом Джорджа Вашінгтона.

Революціонери змусили британські окупаційні війська капітулювати під Йорктауном. Мир 19. квітня 1783 р. признав американським зєднаним колоніям незалежність. Першим президентом вибрано Джорджа Вашінгтона. Він скріпив єдність 13-ти т.зв. "Старих Стейтів", вибудував їм військову силу, дав основи внутрішнього порядку.

Так покладено підвалини Зєднаних Держав Північної Америки.

І в дальшому їх розвитку знаходимо багато спільного з історичним розвитком України.

Так, як на сході України стелилися багаті грунтами й звірем Дике Поле, куди поволі просочувалися українські переселенці, використовуючи хвилини пригоні для колонізації, так на заході ЗДНА розгорталися багаті рівнини-прерії "Дикого Заходу".

Великий "наступ на степ" українського народу тривав кілька століть.

У XII-XIV ст. наша колонізація осягнула на півдні свої тривалі межі /+++++/-далі починалося "поле", безлюдний степ. Між Дунаєм та Доном просовувалася кочова

Учитель марно силкувався хлопців утихомирити.

Почався бій. Нерівний і завзятий, бо Білів противник був три роки старший і на голову вищий. Біл програючи, вдарив переможця ножем в стегно. Цей вчинок і в тодішніх диких відносинах викликав обурення серед родичів. Хоч поранення було й не важке, діти рознесли чутку, що Біл забив товариша, і наш шибайголова втік. Цим закінчилися його студії.

САМ. ВДЯЧНІСТЬ ЧЕРВОНОШКІРОГО.

ЖИВЦЕМ ЗАМУРОВАНИЙ.

Знов почалося життя повне пригод. Біл став траппером. Сам мандрував у найдикіщі й найбезлюдніщі закутки прерії, там полював, збірав футра й вів постійну боротьбу з диким звірем, бізонами, Індійцями та різними волоцюгами, що тікаючи перед законом переховувалися в західніх горах. Постійно треба було бути на поготові, постійно вважати й бути готовим до бою.

Продаж футер був нагородою за всі страждання...

Доля не завжди до нього усміхалася. Якось, полюючи з товаришем, Біл упав й зламав собі ногу. Що робити? До найближчої оселі було сто миль. Треба було винести геройське рішення-залишитися в пустелі самому. Поки здоровий товариш поспішав за підмогою, бідний Біл зі зламаною ногою ліг в якійсь печері, куди його товариш насилу перетягнув. Залишив йому більшість харчів і полишив- на ласку Божу.

Минали дні, важкі дні, найнебезпечніщі в його житті.

На чевертім тиждні очікування, коли вже наш ранений міг поволі пересуватися, почув біля входу в печеру шарудіння. Підняв голову й побачив пять чи шість червоношкірих, що уважно приглядалися до "блідолицього". Біл зрозумів своє становище. Знав, що надходить його остання хвилина, але хотів ще виграти час. Хоча й не покладав великих надій на милосердя Індійців, показав їм на ми-

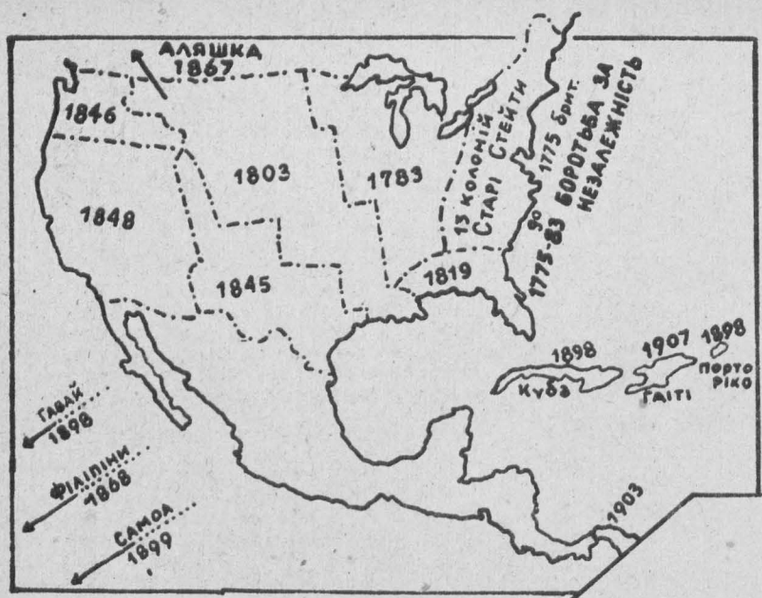

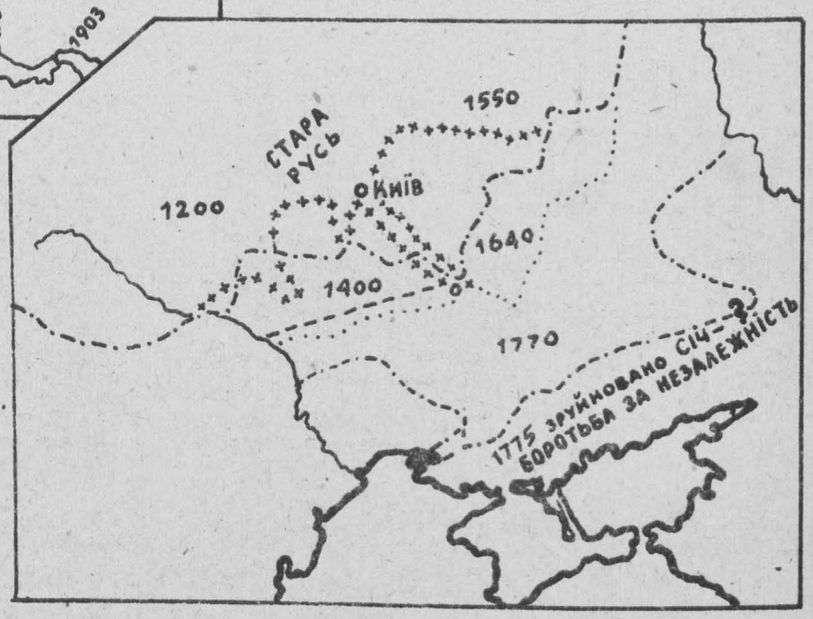

лодність-українські воєнно-промислові ватаги, що жили тут з ловів та рибальства. Нормальний розвиток колонізації припинило татарське лихоліття /-----/. Цей застій у колонізації тривав майже століття, до початків ХУІІ ст. Нові, корисні обставини для заселення наддніпрянщини появилися тоді, коли вже в могутню силу зросла козаччина. Один з проявів відвічного змагання українського народу дістатися на південь, до житедайного моря. Козаки стали першими мешканцями степу. Їх улюбленими теренами були "уходи"-гирла дніпрових приток, де вони займалися рибальством та ловами.

В другій половині ХУІ в. ця мандрівка населення вилася в таку силу, що могла вже організуватися в Запорозьку Січ, що перетворила Козаччину в лицарське військо, яке могло сміло стати на сторожі наддніпрянської колонізації /гляди стаття "Лицарі демократії", ст. 41./. Частина козаків уже не верталася до своїх городів, а залишалася в степу, осідала на дніпрових островах, по балках над степовими річками. Суцільна колонізація опанувала в 1640 р. нові простори /·····/, але й поза цею межею були ще малі хутори та зимовники найвідважніших.

Повстання Богдана Хмельницького /1648/ і заснування козацької держави спричинило новий розвиток колонізації Наддніпрянщини.

Демократичний устрій і свобода соціальна притягали в наддніпрянські землі ще більше населення, як до того часу. Ця колонізація поширювалася аж до самого занепаду Запоріжжя й в рр. 1770 доходила аж до Дону й Чорного Моря/-----/

Ми згадали про цей розвиток колонізації українських земель тому, що цілком аналогічно відбувалася колонізація західніх теренів Північної Америки.

І там непосидющі переселенці, приваблені з

гах, що він ранений. Індійці зі сміхом відійшли. Біл не втрачав надії, бо Індійця, що остався на варті біля печери, знайшов він колись раненого й голодного серед прерії й поділився тоді з ним своїми харчами.

Рухом прикликав його до себе й розповів про колишню пригоду. Індієць дійсно пригадав такий випадок. Порадився з товаришами й відтак повідомив, що вони його не вбють, але що це єдина ласкавість, яку він з вдячности може йому зробити.

Після цього червоношкірі пограбували все в печері й Білеві вдалося врятувати лише те, що забезпечувало йому життя на яких пару днів.

Залишився знов сам. Приблизно вирахував можливий день повороту свого товариша й розділив харчі на десять частин. Чекав...

Минули два дні, й нове нещастя. Почалася страшна заверюха. Замело снігом вхід до печери. Щож, доведеться загинути живцем замурованим ?...

Аж на двадцятьдевятий день своєї самітности почув Біл голос свого товариша. Але був вже, бідолаха, такий слабий, що не міг і відгукнутися. Винесли його напів мертвого від утоми, голоду, спраги й холоду.

ПІВНІЧ ПРОТИ ПІВДНЯ.

Почалася американська громадянська війна-Північ проти Півдня. Біл хотів вступити до війська. Та було йому лише пятнадцять років. Довелося звернутися до своїх колишніх опікунів, Расселя, Медкорса та Заделя та попрохати у них служби курєра. Шлях з Сен-Джозефу до Сакрамента був розділений на кілька відтинків. На кінці кожного відтинку була поштова станиця а між поодинокими станицями знаходилися ще менші зупинки із запасовими кіньми. Кожного дня пакунок з листами відходив з обох кінцевих міст. Верхівець, що мав його везти, щосили гнав коня до найближчої станички, там перескакував на свіжого коня й продовжував чвалати далі. Так, ніде не спиняючись, про-

Вашінґтон

Європи демократичним ладом ЗДПА почали горнутися сотками, йшли на "уходи" в прерії дикого заходу-спершу теж як мисливці, згодом як хлібороби. Як козацькі уходники-одною рукою на плузі, другою на рушниці-так посувалися вони на Захід. ПІОНЕРАМИ звалися ці американські уходники. Символ активности, рішучости, працьовитости, вільнодумства і непідданости - піонер став на сторожі молодої держави. Не даремно ЗДПА в цю війну взяла собі піонера за знак єдности американського народу в боротьбі з "диктатурами світу. /Рис. на ст. 34./

Між тим, як Флориду р. 1819 відкуплено від Еспанії, всі інші терени, що на них поширювалися Зєднані Держави Північної Америки, придбано завдяки піонерам. Рр. 1787-1803 здобуто на Заході Люізіяну, 1845, 1848, 1853 відбито ві Мексика Тексас, Ню Мехіко, Юту і Калифорнію, 1842-1846 прилучено Орегон і Маин. З первісних "Старих Стейтів" розрослись ЗДПА за 75 років у восьмеро.

Після громадянської війни /1861-1864/, що в ній демократично Північ під проводом президента Абрагама Лінкольна перемогла аристократично-феодальний Південь й тим досягнула скасованя раоства /1863 р./ ЗДПА стали монолітною державою. Крім політичної зміни настала и велика зміна господарська. Після громадянської війни ЗДПА перестали бути сільсько-господарською країною й почали розростатися в промислову країну першого значіння.

Лінкольн

1867 р. відкуповують ЗДПА від Росії Аляску, 1898-від Еспанії відбірають остр. Сандвічі, Філіпіни та Порторіко, а 1907 обсаджують Панаму.

Ріст ЗДПА забезпечено

Вони стають рішаючою силою в світовій історії

Зроджена любов'ю до Свободи, несе ідеал вселадських прав, що оформилися в минулу Світову війну 14 пунктами през. Вудро Вільзона, а в наші дні декларацією Прав Людини президентів Рузвельта та Трумана.

За словами цих мужів стоїть хоч і не одна шоста світу, але 131.600.000 населення обєднаного любов'ю до правди, вірности й справедливости, людей, які розуміють і шанують слово "свобода".

Тому прийнято називати ЗДПА "Країною Свободи" "Країною необмежених можливостей" називають ЗДПА за те, що пильність й працьовитість їх населення створило найбільше техничних витворів, що дивують своєю, майже неможливою, величністю. Закінчимо свою мандрівку згадкою про найвидатніші досягнення на цім полі: найвищий будинок світу/Імпайр Стейт Білдинг/-381 м., найдовший міст світу/через Соляне Озеро/-31 км, найглибша шахта світу/Каліфорнія/-4919 м /з температурою 133 С/, найбільша в світі залізнична сітка - 626.000 км /Європа має 415.000 км./.

їздив усі зупинки аж до найближчої поштової станиці. Там покунок з поштою передавав иншому курерові, що віз його далі. Між тим перший верхівець повертався до своєї вихідної станиці.

Таким шляхом пакунок перевозився за 10 днів з Міссурі до Каліфорнії. Зважаючи на молодий вік Біла, доручили йому відносно малий відтинок, але й так мусів він денно проїздити біля сотні миль. Та одного разу, заступаючи хорого товариша, проїхав він і дальший відтинок. Довелося прочвалати без відпочинку 518 км, змінивши за той час 21 коня. Зрозуміло, що підчас таких їзд доводилося пережити багато пригод.

Якось проїздив гористою місцевістю, як раптом проти нього зявився бандит з пістолем в руці. Зажадав пакунок з листами.

Біл, побачивши безвихідне положення, з безнадійним виразом на лиці почав вдавати, що відвязує пакунок від сідла. Бандит підійшов ближче з задоволенням очікуючи здобич, бо знав, що курери часто возили й гроші. Раптом Біл сильно шарпнув за уздечку, кінь став дуба, збив розбішаку з ніг й приголомшив його ударом копита в

Скарбниця Орлиного Пера

Індіяни-первісна людність Америки, розселені по цілій Америці від Канади по Патагонію. В ЗДПА є їх ще біля 350 тисяч. Творять одну расу, яку дуже часто називають червонокірою не так від самої барви лиця, як від червоної краски, якою вони залюбки малюються. Визначаються доволі високим ростом /160-170 цм/, жовто-червоною, не раз як темнавою барвою лиця, темним, жорстким волоссям, виступаючими вилицями, висуненою долішньою щокою й характеристичним орлиним носом. Етнольогічно й що до мови розпадаються на значне число племен/понад 150/.

Індіяни мали перед приходом европейців власну високу культуру, мають великий хист до мистецтва, ткацтва, виробів з дерева, шкіри й прикрас з пір'я. Із цеї скарбниці народнього мистецтва Індіян залюбки черпають пластуни особливо тому, що індіянські практики нас учать, як примінюючи найнеобхідніші засоби /ніж, сокира/ можна осягнути найліпших наслідів що до практичности та мистецької вартости виробу.

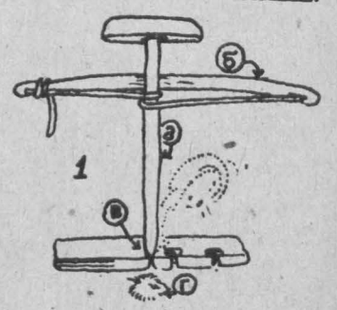

голову. Біл зіскочив з коня й розбишаку звязав. Догадуючись, що ~~[illegible]~~ мусить десь поблизу мати коня, обїхав околицю, й справді натрапив на нього, поклав бранця поперек сідла й довіз до станиці.

Подібні пригоди спріяли поширенню Білевої слави й незабаром про нього говори в цілій Америці. Імя його стало остільки відомим, що коли він р. 1863 запропонував свої послуги Півдневі, дістав відразу місце особистого вістуна ген. Сміта. Той доручав йому найважливіші справи. Цілий період громадянської війни-це низка очайдушних геройських вчинків. Біл дванадцять разів перейшов ворожими лініями, кепкував з ґенералів Півночі таких у їх таборах й приносив звідти всі відомости, потрібні ґн. Смітові. Інфармував про всі рухи ворожих військ. Преса не переставала про нього писати, а про його вчинки можна було читати у всіх газетах Півдня й Півночі. Коли попросив звільнення з військової служби, його слава дійшла до апогею.
Мав він на гадці відпочинок ?
Ні.

НАПАД НА ДИЛІЖАНС. ОГРАБОВАНІ БАНДИТИ.

Біл міг щесливо жити лише серед безкраїх американських простерів. Знов повернувся до Раселя, Мехорса та Веделя. Товариство відкрило перевіз подорожніх з Сен-Джезефу до Сакрамента. Кому доручити догляд за цею лінією, як не Білеві, відомому по цілій Америці під назвою " *The Scout* " - найліпший розвідчик. І так почав Коди проїздити преріями Далекого Заходу на дилижансі, шестерьою коней. Платили йому не зле, а при тім мав нагоду показати свої характерні властивости - хоробрість і спритність. Пошта постійно перевозила великі суми грошей. Індійці й бандити постійно вепталися вздовж дороги, вичікуючи пригідну хвилину.
Треба було невтомно бути на поготівлю.
Котрогось разу, коли грошева скринька дилижансу бу-

ОГОНЬ БЕЗ СІРНИКІВ й кресало роздобуває Індіянин тертям. Вживає для цього століттями випробованого приладдя /рис. I./ Як ним користуватися, показує рис. 2. Веретено ⓐ порушується при допомозі луку-двигуна ⓑ. Суха дерево веретена прудко обертаючись в лунці запальника ⓒ розпалюється й починає тліти. Від його жару запалюється губка ⓓ. Тліючу губку обвивається сухою травою, роздувається і коли трава запалає, від неї розпалюється т.зв. "ІНДІЯНСЬКИЙ СІРНИК"- суха гилка приготована для вжитку способом показаним на рис. 4 та 6.

Цим "сірником" вже легко розпалити вогонь "піраміду"/рис. 5./

8 Сенека"

ТИПИ ВОГНИЩ вживаних Індіянами та піонерами-

I-за колодаю-вживається на вітрі.

2-Ватра Ради або "пагода"-довге горить, дає тепло і світло.

3-Рефлектор або "ватра ледарів"-вживається вартовими. Не потрібує великої уваги, може горіти цілу ніч. Поліна самі автоматично скочуються до вогню, заледво догоряє поле редне.

4-Зірка або Індіянське вогнище -теж вживається вартовими. Поодинокі поління поволі підсовуються до вогню в міру обгоряння.

5-6-Журавель для підвішення казанка.

7-"Плитка" для варення в кількох посудинах.

8-"Ватра Індіян племени "кількох дань".

ла повна, спостеріг Біл, що між подорожніми знаходяться два мандрівники з підозрілим поводженням. Став обережним. Його підозріння ще збільшилося, коли з невідомої причини не приїхав візник диліжансу. Пара слів, необачно сказаних обома мандрівниками, цілковито вистарчила, щоб зрозуміти ситуацію.

Біл зразу зкомбінував собі плян дії. На дорозі вибрав пригідне місце серед степу й раптово спинився. Зліз з козел й почав удавати, що оглядає вісь возу. Гукнув підозрілих подорожніх, щоб допомогли йому. Коли ті повилізали з диліжансу, навів на них пістоля й наказав підняти руки догори.

Відібрав у них зброю й позвязувавши, поклав обох знов до диліжансу.

На найближчій станиці передав бранців варті й продовжував подорож. Знав, що решта банди чекає десь в засідці, тому відповідно приготувався. За якийсь час знов спинив диліжанс, порозпорював подушки на лавках й позапихав у них гроші, що були в скрині. Потім спокійно вирушив далі.

Його предположення були правильні. Несподівано диліжанс оточили озброєні бандити з масками на лицях. Вимагали видачі скрині з грішми. Не вагаючись, Коди відповів їм, що якісь два подорожні, що їхали диліжансом, використали хвилину, коли він їхав лісом й ограбували скарбницю та тікаючи, подалися в гори.

Бандити вже не розпитували про подробиці й кинулися на вперейми. Злякалися, щоб їхні спільники не втікли з грішми. Біл же після цього чимно привіз гроші на місце призначення.

НА "БОЄВІМ ШЛЯХУ".

За якийсь час треба було припинити на якийсь час поштовий звязок через безлюдні рівнини Канзасу та негостинні скелі Скалистих Гір, бо Індіяни, роздратовані напливом "блідолиців" на Дикий Захід, стали на "боєвий шлях".

МОККАСІНИ.

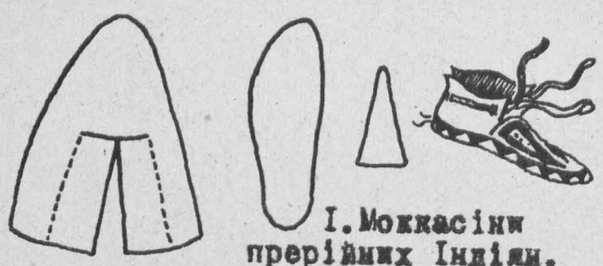

І. Моккасіни прерійних Індіян.

2-Моккасіни гірських та лісових племен.

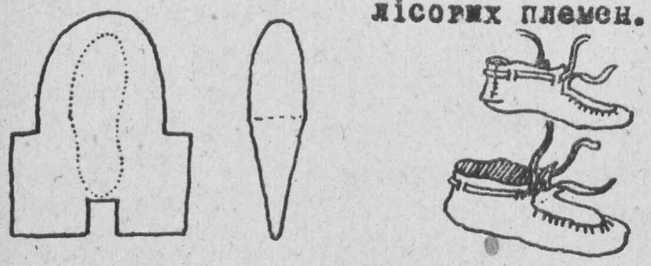

Взуття Індіян -"моккасіни", є двох типів-моккасіни гірських племен і моккасіни племен прерійних-степових. Перші придатніші для мандрівок в гори, на скалистий терен, другі зручніші на рівнинах в терені вкритому травою. Крок в моккасинах легкий і нечутний, нога в них стає твердо й не сковзається.
Прерійні Індіяни прикрашають своє взуття вишивками або розмальовують /дивись зразки І-6/.
Кожний пластун може собі легко по долучених зразках зладити легкі й вигідні моккасіни зі шматка м'ягкої шкіри або навіть з міцної матерії, сукна /стара ковдра/.

ШАТРО ТІ-ПІ -спробуйте зі старих ковдр по долученому взірці пошити, розмалювати й збудувати індіянське шатро ТІ-ПІ що являється характерною прикрасою пластових таборів.

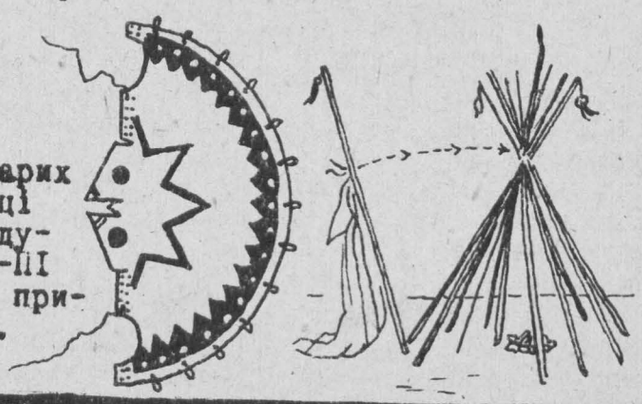

Кілька років змагалися обидва племени завзято і вперто. Кілька експедицій регулярного війська було післано проти червоношкірих.

На жаль почалося нещасливою для американського війська операцією ґен. Каста, що підступом попав в Індіянську засідку й втратив у боях майже все своє військо.

Треба було за цю ганьбу відплатити. Новий командувач перегрупував свої відділи, й щоб знов не попасти в засідку, створив особливі відділи розвідчиків й провід над ними передав Білеві Коди. Тепер вже він був капітаном, принаймні офіційно, бо поза тим ціла Америка називала його інтимніше "Боффало Біл", в перекладі-Уіліам, ловець буйволів.

ЯК ОДЕРЖАВ КОДИ ПРИЗВІЩЕ "БОФФАЛО БІЛ".

Щоб не робив Біл Коди, чи то вже як поштовий курєр, чи провідник диліжансу, чи як трапер-ніколи не забував про свій улюблений спорт :полювання на бізонів-буйволів. Тут він придумав власний метод, що ріжнився від індіянського. Індіяни звичайно збіралися у великі ватаги, оточували череду й починали бити звіри, користаючи з його нерішучости. Візони були заскочені й не знали, як вирватися з кола ловців.

Але цей спосіб вимагав найменче 50 ловців й був досить небезпечним. Коли якомусь буйволу пощастило прорватися колом Індіян, ціла череда кидалася за ним й тоді кінотчик, що попадав їм на шляху був засуджений на смерть. Череда збивала його з ніг й затоптувала. Біл Коди придумав інший спосіб. Вислідивши череду бізонів, заїздив конем збоку, чвалав вздовж череди й пострілами з карабіни чи пістоля клав звіря.

На перший погляд, це дуже просто, але в дійсности це дуже складна справа: буйвіл визначається надзвичайно густою шерстью й твердою шкірою. Лише постріл в око може його забити.

Біл Коди ніколи не стріляв даремно звіря. Але одна

/кінець на ст. 40/.

шпильок дикообраза, що в новіших часах все частіше заміняється шклянними перлами. З поширенням европейських впливів замінювали Індійці поступово шкіряну ношу одіжю з тканин, зберігаючи лише старий покрій. До прикрас належало ще й намисто з зубів медведя-ґрізлі. Майже всі племена опріч того розмальовували собі лице й тіло коліровими глинками, що мало релігійне та військове значіння.

Ноша перших кольоністів теж переважно шилася зі шкіри та була пристосована до мандрівного життя серед дикої природи. Була проста, вигідна й практична. Широкі криси капелюхів були не лише заслоною для очей, але й служили для того, щоб на них зачіпалася петля лясса/аркана/, колиб хтось нежароком хотів власника капелюха впіймати на аркан.

До рисунків: 1-Індієць племени Юта, 2-Шошон, 3-північного плем. 4-Квіі, 5-з Канзасу, 6-з Небраски, 7-Сіукс, 8-Ірокез, 9-Маскакі, 10-Лисичий Індієць, 11-Ватажок пл. Дакота, 12-ноша до "танцю бізона, 13-Північне племя, 14-Жінка пл. Кайоуа, 15-жінка з кордонів Канади з "колиском", 16-жінка пл. Дакота, 17-жінка пл. Гадючих Індійців, 18-пл. Квіі, 19-жінка пл. Юта, 25-Ватажок пл. Паунї, 21-Кап. Лєвіс/1805/, 22-24-Каубої. 20-Траппер.

АМЕРИКАНСЬКА НОША

Ще з мандрівки по США читач довідався, що населення Північної Америки складається тепер переважно з переселенців з Європи, а то ріжних національностей, з яких кожна принесла до Америки з любов'ю до своєї первісної батьківщини й національну ношу свого народу. Тому, коли говоримо про американську ношу, маємо на увазі ношу первісного населення Америки-ІНДІЯЦІВ та ту ношу, яка з практичних міркувань вживалася всіма кольоністами, -нота трапперів та каубоїв. В цих костюмах виступають і американські скаути, коли хочуть на міжнародніх зїздах показати фольклор своєї батьківщини.

На долучених рисунках ви бачите одіж ріжних американських індійських племен /рис. 1-14, 25/ та одіж вживану першими европейськими колоністами/20-24/.

ІНДІЯЦІ, як мисливецький нарід, вдягалися переважно в шкіри впольованого звіря, головне оленя. Зі шкури були сорочки, штани / -властиво дві окремі халоші, що як і в Европі до 1400 року, надівалися кожна окремо й привязувалися до пояса/, замість кирей вживали позбавлені шерсті шкіри бізонів, на зовнішній стороні по мистецьки розмальовані. На ногах були шкіряні "мокасіни"/на зразок наших гуцульських постолів/. Голову прикрашали різні оздоби з пер хижих птахів, переважно орлів, та кучма волосся при значена для "скальпу". У прерійних Індіяців пірям прикрашалася і решта одежі /рис. 11 та 25/. Особливою прикрасою вважалося намисто з порізаних та пофарбованих

/докінчення з ст.30./
дентство систематично підготовляється до завдань скаутських провідників Професори й професорки скаутінґу є в постійнім контакті з скаутським проводом:дають йому теоретичні вказівки й користають з його практичного досвіду.

Як виглядає при цих умовах праця в скаутських гуртках? І тут помітний американський народній характер. Американські впорядчики й провідники їдуть на курси,там совісно підготуються-і совісно беруться до діла. А тому що всі вони проходили підготовку в якомусь центральному курсі,діяльність всіх відділів координована:провідники не додають майже нічого власного, характерного.

На загал скрізь велику увагу звертається на формальности. На сходини всі приходять в однострої. Сходини почи - наються скрізь однаково: марш довкола домівки,скаути,відтак,стають підковою, відзначені скаути приносять державний прапор й прапорець відділу,салют прапорам,повторення скаутської присяги, законів,проголошення чергового скаутського гасла,відспівується гимн. На закінчення всі стають в коло й співається пісня „Day is done, gone the sun..." /міжнародня скаутська зоря/.

Подібний церемоніял дотримується при всіх скаутських імпрезах.

Сходини розпочинаються цілим відділом,відтак гуртки розходяться по своїх кутках /кожний гурток має в домівці свій постійний закуток/ й там вивчують ріжні скаутські дисципліни. Переважно гутуються до скаутських іспитів. Відтак знов спільно цілим відділом граються,співають та відбувають ріжні змагання. Є ще одна характерна особливість американських скаутських сходин -це *stories*, казки для малих і для великих. Коли провідник вміє добре розповідати,то відділ готов піти за нього в огонь і у воду. Зрештою-і до цього підготовляють на університеті.

Прогульки характерні тим,що дуже мало ходиться. Дешеві авта цілком попсували Американців-підлягли цьому й скаути. На прогульки їздять автобусом або потягом,,в природі трохи побавляться,щось трохи печуть на огні,трохи спостерігають природу-й відтак додому-знов потягом або автобусом.

Таборування ні в чім майже не подібне на наше таборування. Є багато сталих таборів з центральними будівлями,кухнею,їдальнею. Шатра з підлогою вже стоять готові,як молодь приїздить. В шатрах залізні ліжка,вода з водопроводу,деколи й ванни та зарядження з теплою і холодною водою. Одже табори типу ІВКИ чи ІШКИ. Це штандарт американського таборування,що його перебрав і скаутінг.

Бракує в американських скаутських таборах ще один виховничий засіб:фізична праця. В таборі все роблять наняті люди /кухар,прибіральниці/.

Як бачимо,не дає американський табор тої насолоди від власної праці,почуття боротьби з природою та радости з самовистарчальности,які дають малі сталі табори,не кажучи вже про мандрівні.

Загальне враження від американського скаутінґу таке: рух ріс дуже швидко в шир. Провід був зайнятий головно організаційними питаннями й не мав можливости послідовно проглиблювати ідеї скаутінґу в примінені до місцевих потреб та не мав змоги шукати власних шляхів. Лише перед Другою Світовою Війною почали робитися в цім напрямку деякі спроби,але війна відсунула їх на пізніший час.

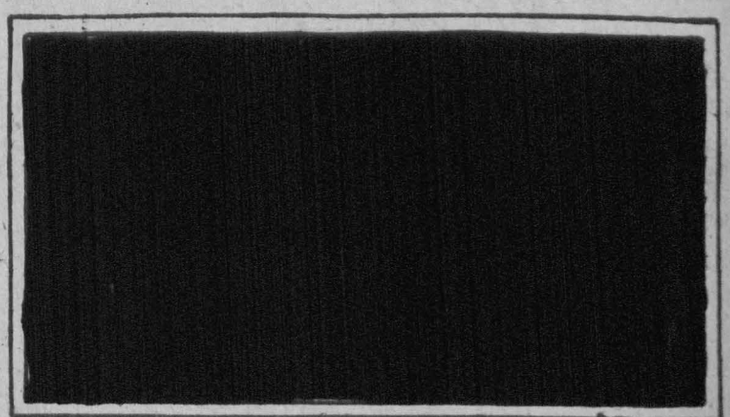

Мовчанка в деяких випадках буває таким самим гріхом,як і брехня.

Конфуцій.

ВПРАВИ ЛАРІАТОМ

Коротке ляса /аркан/, т.зв. ларіат, мусить бути з дуже гнучкого мотуза, завтовшки біля 12 мм. Мотуз мусить бути плетений /не кручений/ і закінчений металевим "очком". Мотуза не можна вживати ні до чого иншого й необхідно за ним постійно доглядати /змазувати товщем/ та завжди тримати порядно звиненим. Щоб ларіат кружляв довкола нас як "кріноліна" треба, щоб порушувалося лише пальцями, а над головою розкручувалося пястуком /не цілою рукою/. Мотуз повинен кружляти рівномірними колами.

ТАРІЛКА - Пробуй спочатку розкрутити ляса перед собою в т.зв. "тарілку". Мотуз описує правильні кола наслідуючи рухи пястука. Розкрути його по можливости якнайширше й уважай, щоб мотуз рухався в правильних кругах рівномірно. Коли хочеш коло зменшити, крути помаліще й притягай мотуз до себе лівою рукою, між тим як права рука утримує мотуз в первісному стані. Коли хочеш знов коло поширити, попускай мотуз поміж пальцями й поволі розкручуй в більше коло. Напрямок кружляння звичайно йде проти напрямку руху годинникової стрілки.

Добре одначе навчитися крутити в обох напрямках. Мотуз має кружляти в положенню поземім. Ця площа є під прямим кутом до осі, що пробігає між рукою й землею.

Щ И Т - Коли хочемо крутити ларіатом в площині доземій і витворити так "щит", треба поступово піднімати коло й крутити по можливости якнайшвидше, але спокійно. Кожного разу, коли "очко" летить вгору, треба попускати мотуз.

СКОК В ТАРІЛКУ - Поволі викручуй перед собою тарілку і коли мотуз вже зовсім спокійно описує коло, вскоч в приготовану таким чином "кріноліну" легким краком не перестаючи одначе при тім викручувати ларіатом.

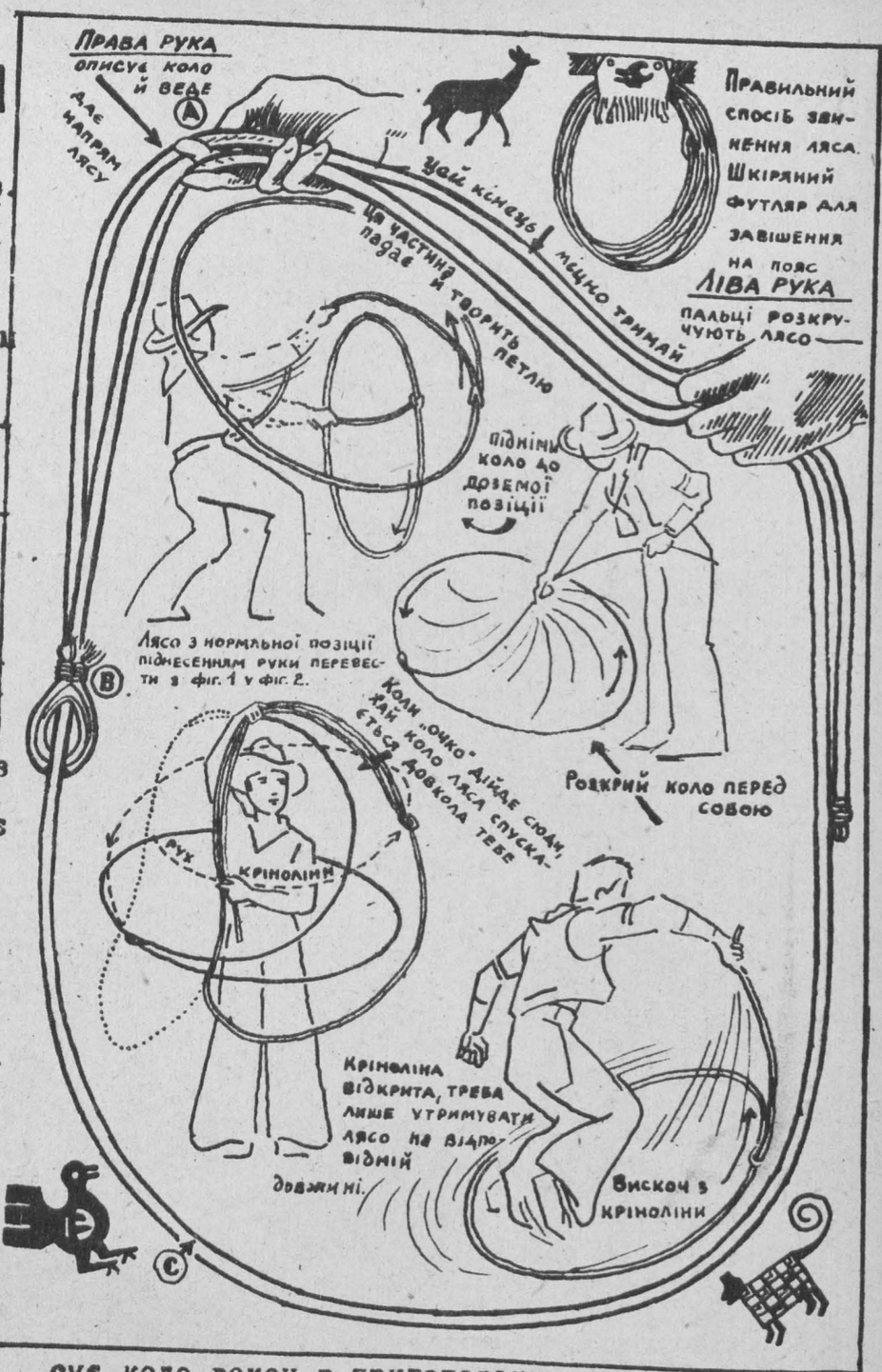

СКОК З КРИНОЛІНИ - Крути кріноліну довкола себе, зберігай абсолютний спокій і в мент, коли "очко" пролітає перед тобою, вискоч з кола й рівночасно старайся "очко" рівномірним рухом відвести якнайдалі від себе.

Це все вправи американських кавбоїв - всі вони вимагають великої спритности й скріплюють мязи і нерви. Не забувайте, що рух мотузу починається від "очка" і є результатом кривої, що її робить "очко". Не крути ніколи швидко або поривисто.

Кріноліну можна теж розкрутити над головою, але то вправа дуже важка. Переходимо до неї із фігури "щита" піднесенням "очка" над голову.

Roland Coe сміється з пластунів

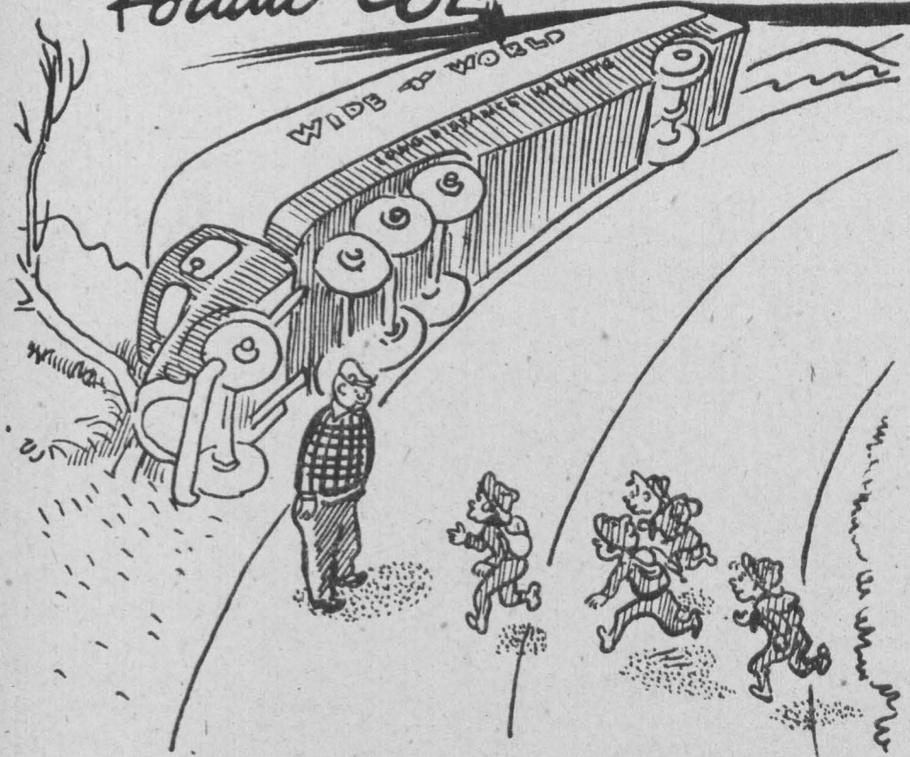

- Можемо ми вам чимось допомогти?...

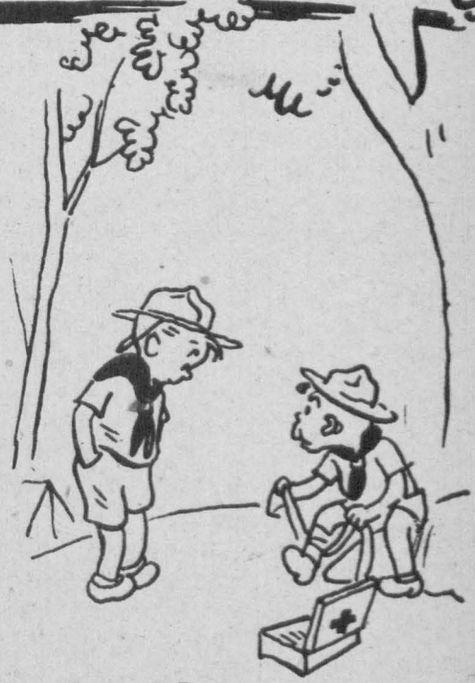

-Свої знання з першої помочі я переважно використовую на самому собі...

- Це, братіку, не штука, але попробував би він зав'язати моряцький вузол...

-Якщо це дійсно знаки морзе, то це надзвичайно інтеліґентний птах.

БОФАЛО БІЛ/докінчення з ст.43/ пригода спричинилася до того, що це призвіще ще більше поширилося по Америці. Біл Коди мав конкурента, що називався Бофало Біл. Одного разу цей конкурент викликав Біла Коди на двобій: хто положить більше звіря. Обидва ловці в той час працювали при будуванню трансконтінентальної залізниці, що мала сполучити Ню Йорк з Сан Франціском. Тисячі робітників працювало на цій величній будівлі. Мясо для прохарчування постачали цілі ватаги мисливців, що до них належав і Бофало Біл та Біл Коди. Останній прийняв визов свого конкурента.

Постановлено, що свої сили випробують на першій череді бізонів, що зустрінеться в преріі. Кожний ловець може полювати своїм методом. Після полювання пораховали здобич. Коди вбив 30 бізонів, його конкурент 28. Змагання повторили. На цей раз Коди стріляв їздячи без сідла і без вуздечки. Вбив 17 буйволів, противник 14. Від тої пори вже ніхто не сумнівався, що дійсним "Бофало Білем" є Коди.

Ще не одним відважним вчинком вславився полковник, і коли порядок і відносний спокій запанував на "Дикім Заході" Америки, неспокійний дух скаута спонукував Біля до пригод на иншім полі. Він захопився летунством. Тоді ще літали лише поодинокі очайдухи й на літання дивилися як на цирковий фокус. Найбільший цирк в Америці-Барнума прийняв Бофало Біла, як літуна і примитивним й непевним літаком тодішніх часів наш полковник обїздив усю Америку й завітав був навіть до Европи.

Коли помер найбільший скаут Америки, був йому влаштований "народній похорон" й його тлінні останки поховано там, де улюблені його преріі, що стеляться від Міссісіпі через Канзас аж до підніжя величніх Скалистих Гір — кінчаються. На гірськім узбіччу стоїть простий зруб-музей. Тут переховуються предмети, якими користувався Буфало Біл. Тут його рушниця "Люкреція Борджія", з якої він застрелив понад 4000 буйволів.

Трохи вище над зрубом-могила скаута. Простий камінь, над ним сосна, а з під неї стелиться недоглядна прерія.

100.000 відвідувачів річно приходить поклонитися памятці славного розвідчика. Доглядач за могилою Джок Бейкер, колись один з найліпших стрільців Бофало Біла, тепер старенький дідусь, розповідає, що більш ніж половина відвідувачів-пластуни. Та й не дивно.

Джордж Тердоне.

-"Чи смію просити до танцю ..."

Історичний Календар

лютий

7. 1933 -помер український артист Микола Садовський.
14. 1897 -помер письменник Панько Куліш.
20. 1054 -помер Великий князь Ярослав Мудрий.
24. 1608 -помер князь Константин Острожський.
27. 1664 -розстріляний полковник Іван Богун.

СТОРІНКУ РОЗВАГИ й розвязки загадок і завдань з другого числа ПЛАСТУНА буде поміщено в наступнім числі.

Видає Українське Пластове Видавництво в Аугсбурзі.-Редагує Колегія.
Responsible for all Mariquita-Hryhorijiv M.
Адреса Редакції: "PLASTUN-SCOUT" -Somme Kaserne - Augsburg
Printed with the permission of UNRRA.

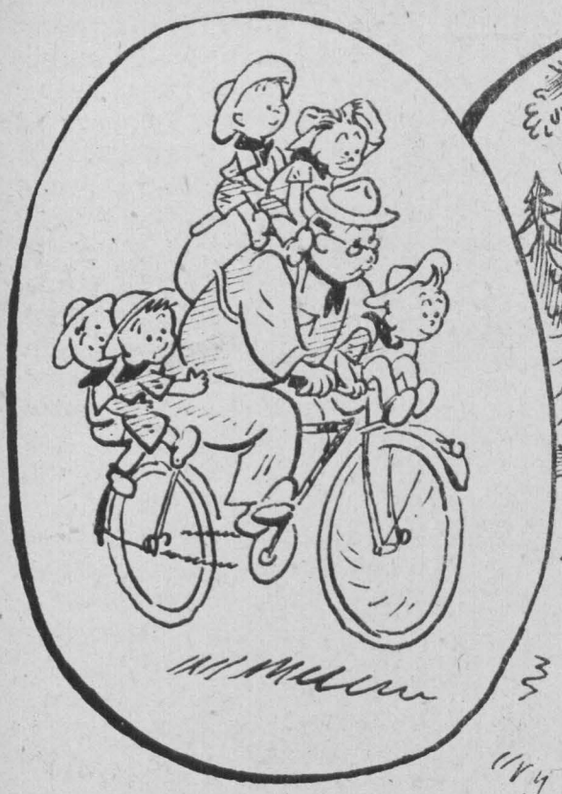

Це найліпша нагода випробувати знання першої помочі...

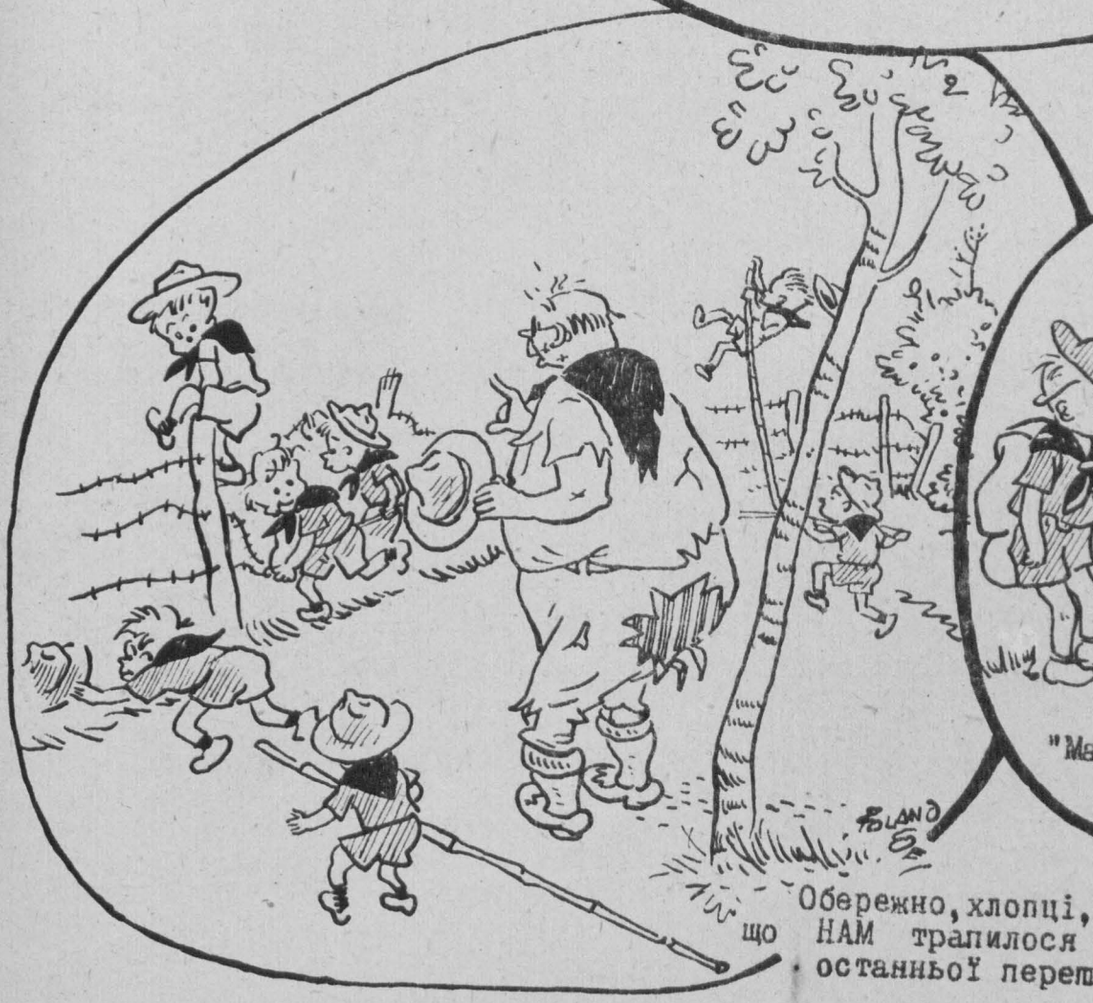

"Мамуся наказала"

"Обережно, хлопці, -не забувайте що НАМ трапилося при здоланню останньої перешкоди..."

-Вибачте, добродійко, але яким чудом ви цього досягнули..?

УКРАЇНСЬКИЙ
Ь 365
МУЗЕЙ-АРХІВ

ПЛАСТУН
SCOUT

USA-ЧИСЛО

ІНСТРУКТИВНО-ЖУРНАЛОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ В АУҐСБУРЗІ
UKRAINIAN MONTHLY FOR BOY-SCOUTS IN AUGSBURG
15. лютого 1946. Ціна 2.-М
3

Скаутінґ в Америці-USA,

Як кожна міжнародня організація, так і пласт-скаутінґ не у всіх країнах однаковий. Кожний нарід дає скаутінґу щось особливого зі свого національного характеру. В рисах скаутінґу поодиноких країн відзеркалюються риси характеру даного народу. Ця дійсність чи не найбільше відчувається в скаутінґу американському.

Скаутінґ для хлопців був занесений з Англії до Америки р. 1909, а дівочий на три роки пізніше. З малих початків розрослись обидва руди до величаних розмірів: нині налічують хлопці до 2.000.000 членів, а дівчата понад 1.000.000.

Які причини такого великого успіху скаутінґу в американського народу? Передовсім, американські родичі сприяють скаутінґу. Бажають собі, щоб їхні діти виховувались до самостійности, й зрозуміли, що під батьківським крилом діти до самостійности не привчаються.

Коли американський батько записує свою дитину в скаути, то він має повне довір'я до пластових виховників і з вдячности за те, що вони піклуються його дитиною, допомагає гурткові й цілому рухові, як лише може. Батьків американських скаутів можна побачити на всіх скаутських імпрезах, вони цікавляться щиро програмом, не скупляться з похвалою й піддають тим охоту до праці. В скаутських іграх, що ними кінчається кожна імпреза, беруть участь з таким самим захопленням, як і їхні діти, співають і танцюють. Свою вдячність організації скаутський батько виявляє й матеріяльною допомогою.

Після батьків велику заслугу в розвитку скаутінґу мають школи та церкви. Учителі самі посилають дітей в скаутські гуртки, бо добре розуміють, яким корисним доповненням школи є скаутінґ. Сила вчительок веде великі відділи зложені лише з учениць їхніх кляс й тішаться з того, як в скаутських домівках та на прогульках діти з ними зближуються. Це потім дуже допомагає їм при навчанню.

Особливо директори приватніх школ дбають про те, щоб учителі мали при школі свої відділи. Зрозуміло, що школи при тім дбають, щоб при них були гарні й гігієничні скаутські домівки, а залі цілої школи є до диспозиції для всіх скаутських імпрез.

Церкви, яких в Америці дуже багато, та які між собою конкурують, навиперидки силкуються притягнути до себе дітей своїх прихожан. Тому піклуються, щоб при парафії були добрі скаутські провідники, вигідні домівки та гриша, допомагають бідним дітям пошити однострій, коротко кажучи, всіма силами стараються, щоб скаутський відділ стояв якнайліпше.

Видатно допомагає скаутінґу і вся громадскість з парляментом на чолі. Міста будують по парках великі адміністративні будівлі-в них не забувають про скаутські домівки. Щоденна преса звертає на рух особливу увагу. Ілюстровані журнали систематично приносять фотографії з скаутського життя. В кіно, в тій частині програми, де реґіструються події дня, глядач постійно бачить щось із діяльности скаутів. Передові громадські діячі стають на чолі руху, і-що саме важливе, дійсно в нім працюють. Науковці підтримують рух своїм авторитетом. Заможні громадяни дарують грунти з лісами для постійних таборів.

Фінансово почувають себе скаути дуже добре. Дістають допомоги з офіційних джерел, напівофіційних і від приватніх осіб. Рокфелерова Акція сама дає річно на організацію сотні тисяч долярів.

Майже на всіх університетах читаються лекції про скаутінґ а сту-

/докінчення на ст.5о./

ГЕРБ та прапор USA

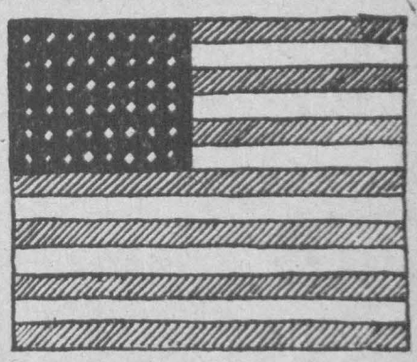

"The Flag of the United States of America" -це офіційна назва американського національного прапору. Коли він розвивається над військом, зовуть його "The National Flag", коли лопоче над рядами піхоти -"The Color", над головами кінноти "The Standard"

Вперше замаяв він 2.січня 1776 р. над Головною Кватирою Вашінґтона. Від нинішнього ріжнився лише кількістю зірок на синьому тлі, бо виходячи від гасла "A Star for every State and a State for every Star", мав лише 13 зірок. Згодом, в міру того, як до федерації держав приступали нові стейти, кількість зірок збільшувалася й 1912 року досягнено нинішнього числа -48.

Так як і українська Революція 1917 року в'яже кольори нашого прапору з символікою /блакітне небо над золотими ланами України/, вклали й творці американського державного прапору символічний зміст в його кольори: с и н і й нагадує про СПРАВЕДЛИВІСТЬ, що є вічна, як зоряне небо над нами, б і л и й символізує ЩИРІСТЬ замірів, ЧИСТОТУ слова і чину, ч е р в о н и й -це кольор крови мужів і жінок готових завжди жити і вмерти в незломній вірности до своєї Батьківщини.

ГЕРБ З.Д.П.А.-чорний орел з розпущеними крилами, з щитом на грудях. На щиті широка поземa смуга синього кольору та шість червоних доземих смуг на срібному тлі. Над головою орла 13 зірок, що символізують 13 перших стейтів /держав/, що розпочали р.1775 повстання за незалежність.

В дзьобі орел тримає стьожку з гаслом "E PLURIBUS UNUM", в правих пазурях оливову гилячку /символ миру/, в лівих пучок стріл /символ боротьби/.

АМЕРИКАНСЬКА ІВІАСТОВА ВІДЗНАКА, як і відзнаки всіх народів, комбінує державний знак з символом світового орадерства, приязні на громадськости і лілеєю.

Дві зірки на горішніх бокових пелюстках символізують Вірність та Знання.

Щиток під лілеєю з гаслом "BE PREPARED" /готуйсь/ має кінці піднесені догори к своєю формою усміхнених уст нагадує, що "пластун завжди веселої гадки".

Вузлик під відзнакою, як і вузол на пластовій хустині нагадує про щоденне добре діло.

Обрили Сл

ДЕЩО З ЖИТТЯ СЛАВНОГО РОЗВІДЧИКА, ПОЛКОВНИКА УІЛІАМА КОДИ.

ПУСТУН, З ЯКОГО ЩОСЬ БУДЕ.

Тоді, біля року 1853, малому Уіліямові Коди, по прозвищу Білеві Коди, було сім років.

Одної днини, коли він залишився на фермі сам, без батьків, до частоколу тихо підкрався Індієць. Він мав на думці вкрасти привязаного біля воріт коня.

Біл це помітив й гукнув до нього, щоб коня не зачіпав, що кінь його. Але Індієць лише всміхнувся: як йому міг стати на перешкоді хлопчак, що не доріс ще йому й до пояса? Але хлопчак був холоднокровний і мав відвагу дорослого мущини. Він підскочив до своєї рушниці, прицілився на Індійця й наказав йому забіратися. Заскочений червоношкірий мусів підпорядкуватися наказові.

Згодом, коли Біли з цілою родиною сидів у світлиці, почувся дикий вереск, брехання пса, загрозливе мурчання, галас боротьби та виклики болю.

Всі вибігли на двір. З загороду вдерлася пантера, але тут став їй на перешкоді Білів пес Турок, вірний приятель хлопчини.

Бій був жахливий. Обидва звірі зчепилися в один клубок і ніхто не наважувався до них приступисись. Біл побачивши, що його приятель тратить сили, не вагався, вхопив карабін, вибрав влучний мент й пострілом в голову забив пантеру на місці. Пустун з такою енергією не залишиться звичайною людиною.

Зрештою, не задовго після цього Життя дало йому нагоду показати свої здібности.

КРАЇНОЮ ЗІРОК та СМУТ

O beautiful for spacious skies,
For amber waves of grain,
For purple mountain majesties
Above the fruited plain !
America ! America !
God shed his grace on thee
And crown* thy good
With brotherhood
From sea to shining sea !

О любе небо чарівниче
І нив пахучих клин,
І пурпур гір стрімких, величних
Над золотом рівнин !
Америко ! Америко !
Тебе бог ласкою своєю,
Добром своїм зігрів,
Ти квітнеш братністю святою
Між хвилями морів.
/Перекл. Г. Дядюренко/.

"Країна суперлятивів", "Країна Свободи", "Країна необмежених можливостей"-це все синоніми одної з наймолодших держав світу, що не за цілих двісті років зуміла зрости зі вагумінкової колонії в найміцніщу державу світу, в "Задньої Держави Північної Америки"- З.Д.П.А.-

Між двома океанами, Атлянтичним і Тихим, розгорнулися терени ЗДПА.

Вздовж берегів, на смузі довжів 20.000 км, повиростали, опановуючи світову торгівлю, причали, ворота на схід і захід, до Европи і Азії.

Гирла величніх рік відкривають широко шлях заморським пароплавам в глиб країни. Забувається европейські шляхи, коли дивимся на мапу ЗДПА /гл. задня окладинка/-бо це "Країна суперлятивів".

МІССІСІПІ, н а й д о в ш а річка світу зі своїми 6700 км втроє довша за Дніпро. Зі своїми повноводними доплывами, що з них найбільші МІССУРІ та ОГАЙО, охоплює Міссісіпі -сточище понад 3,250.000 км². На сході творить ГУДСОНОВА ЗАТОКА, оремлена найдивніми будинками світу і прикрашена статуєю Свободи, найбільше місто світу НЮ-ЙОРК з 5,470.000 мешканців на площі 774 км /з передмістями понад 9,300.000 мешк. на площі 3.200 км /.

На північнім побережу пробивається крізь гірські масиви КАСКАДОВИХ ГІР ріка КОЛУМБІЯ, а на південнім заході до КАЛІФОРНІЙСЬКОЇ ЗАТОКИ степами і каньонами плине КОЛОРАДО.

Захід ЗДПА від кордонів Канади до ЛЬОС АНДЖЕЛЕС перетинають гірські кряжі півн.-амер. КОРДИЛЬЄРІВ /Каскадові гори, Сієра Невада, Рокі Мавтейнс або Гори Скалисті/ з стрімкими шпилями /до 4.410 м/, глибокими каньонами, недоглядними високорівнями, солними озерами та преріями. Тут, в недрах землі, розкинені багаті поклади заліза, живого срібла,

---

Коли Білові було одинадцять років, помер в нього батько і залишив ферму дуже заборговану. Де взяти гроші?

Доля судила Білові допомогти цілій родині.

Американські крамарі Расел, Мадкор та Вадель кілька років тому організували постачання товарів із Сен-Джозефу в Міссурі до Сакраменто в Каліфорнії, на віддалі 3000 км. Цей шлях покривали важкі фургони запряжені волами. Цілими тиждями повзли каравани крамарів безконечними рівнинами Канзасу, непривітними горами Кольорада і Юти, по схилах Невади. Охороняли їх мужі - напів каубої, напів вояки. Але часто не доходили товари на місце призначення. Індійці або бандити, "деспередос", нападали на них й не раз винищували цілі каравани.

Біл Коди запропонував свої послуги торговельному підприємству. Йому зі сміхом відмовили. Але він не зважав. Настирливо добивався свого і його таки врешті прийняли.

x

ОДИНАДЦЯТИЛІТНІЙ КОРОЛЬ ПРЕРІЇ.

Так почалося для нього нове життя, що несло з собою багато небезпек та страждань, які клали великі вимоги на одинадцятилітнього хлопця. Та Біл швидко показав свої небуденні здібности.

Одної днини супроводив він транспорт худоби до табору ґен. Джонстона біля Скалистого озера. Відділ став на відпочинок в місці, де на думку провідника транспорту не було Індійців. Череду стерегла частина варти, решта каубоїв засіла в таборі їсти. Дехто відпочивав в тіні возів.

Раптом залунав постріл, а вслід за ним характерний рев-боєвий крик Індійців, і вслід за цим ватага кіннотчиків чвалом близилася до табору. Три вартові, що стояли біля череди, були вбиті першими пострілами і налякана худоба кинулась в розтіч на всі боки. Всі мужі кинулися до рушниць і дощем куль зустріли напасників.

Індійці відступили й чекали підмогу. Каубої, лежачи на землі, спостерігли, що зі всіх кінців прерії почали зїздитися Індійці приваблені стрілянною. Хотіли й собі поживитися.

золота, орібла. Та не зважаючи на це гірська смуга, що проходить десятьма стейтами, є природнім заповідником й зберегла свою первісну красу й дикість. Тут знаходиться й славнозвісний Йоустонський Національний Парк з гарячими мінеральними джерелами, ґейзерами, чередами бізонів та іншого дикого звіря.

На протилежнім кінці континенту пнуться шпилі АПАЛЯЧІВ з невичерпальними покладами вугілля зосереджуючи довкола себе основу американської індустрії.

Між обома гірськими ланцюгами стелиться рівнина сточища Міссісіпі-житниця США. Південь її охоплюють плянтації тютюну, кукурузи та бавовни. Звідси походить половина світового збору бавовни, сім десятих світового збору кукурузи, а кожна третя цигарка, викурена на земній кулі приготована з тутешнього тютюну.

Це природне середовище, серед якого виросли Зєднані держави Північної Америки.

Коли на Україні, після золотих днів Київського Князівства литовсько-українська держава кровавилась під ударами орд Менґлі-Гірея, коли Мартин Бегаїм майстрував свій перший ґльобус відзначаючи на нім лише Европу, Азію та Африку, тоді- в 1492 році -про американський суходіл ніхто ще не мав уяви. Христофор Колумб лише в тім році вибрався в свою далеку мандрівку до Індії, що на ній натрапив на Багамські острови, а згодом на узбережжя Південної та центральної Америки й тим "відкрив Новий Світ", сам не усвідомлюючи собі цього факту.

Колумб відкрив властиво лише новий шлях до Америки. Першими европейцями, що причалили до берегів "Нового Світу" були Норманн. Ще р. 982 Ерік Рауді /Рудий/ колонізував Ісляндію та Ґренляндію, а син його Лейф року 1000 з своїми мореплавцями перший доплив до Геллюланду/теперішній Лябрадор/, Маркланду /гирло Св. Лаврентія/ й Віклянду /нинішній Гудсон/ та позакладав там колонії. Але неєдність в боротьбі з місцевим населенням покласти кінець цим першим виходцям із Европи. Від р. 1347 припинилися заїзди Норманів на американське узбережжя і Европа поволі забула про ці землі.

Нагадали про них знов 1388-1404 років венеціянські мандрівники Антоніо та Ніколльо Цені, а на основі їхніх звідомлень, шукаючи шляху до Індії, установив перший Колумб. Східне узбережжя північної Америки першим обплив Джіованні Каботто /від його імени походить термін "каботаж" -плавання вздовж берегів/, що від Нового Фаундленду доплив аж до Флоріди. Саму Флоріду відкрив р. 1512 Понс де Леон. На рік пізніше Вунес де Бальбоа, пробившись пралісами Панаму, перший побачив води Тихого Океану й ствердив, що між Европою й Індією лежить ще один континент-Америка. Назву цю одначе дано новому суходолові пізніше в честь італійського вченого Америґо Веспуччі, що перший досліджував американський континент.

Неповоротні каравели й галеони відчалили від европейських берегів -сотні очаддухів з Португалії, Іспанії, Франції та Англії кинулося до Нового Світу.

В той час, як Французи й Іспанці відвідували Америку лишень з наміром там скоро розбогатіти й відтак вертали додому перші трівкі оселі заснував англійський мореплавець Сер Вальтер Релі, а колонію назвав в честь королеви Елізавети "Вірджінією"/Дівицею/.

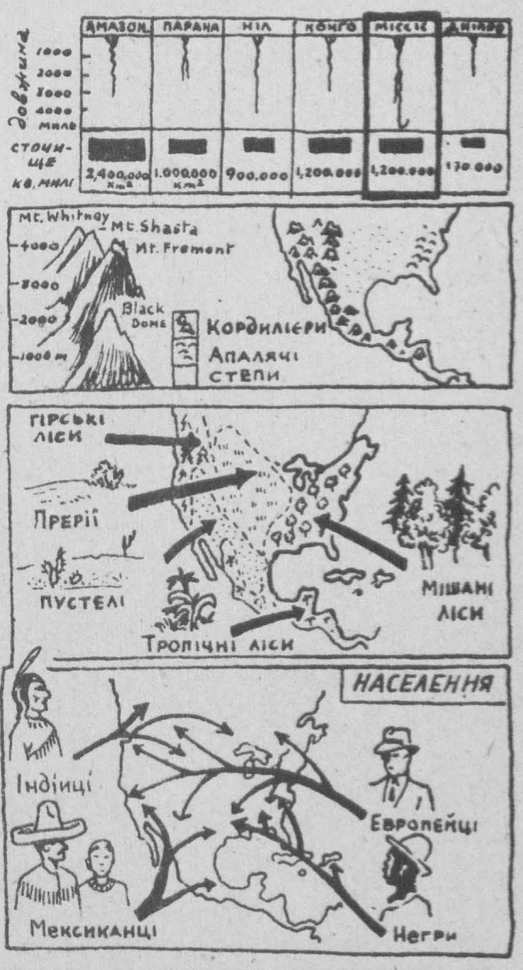

Хто котів рятувати свій скальп, не смів вагатися. Треба було зробити прорвом і пробитися крізь лави Індійців до річки. Її стрімки береги були чудовою схованкою й твердинею проти ворогів. Сухвалий удар, й річку досягнули майже без відсічі Індійців, що були заскочені такою рішучістю. Ще до сумерків увесь відступ відбувся в повнім порядку й вогонь мусів погодитися з тим, що на цей раз придбати пару лишніх скальпів не пощастить. Але Біл, одинадцятилітній хлопчина, втомлений боєвими операціями відстав від товаришів. І тут він раптом побачив на схилі перед собою голову з орлиними перами-Індієць в засідці. Лише мент-рушниця летить до плеча-постріл... червоношкірий, смертально ранений, падає в річку.

ДИВНА ШКОЛА ! ШАМПІОНАТ БІЛЕВОГО ПСА.

Тому що відносини родини Коли не покращали, Білева мати покликала його назад на фарму. Хоч і була вона горда, що її син вже так вславився, турбувало її, що він ще не бачив школи.

Дивна школа: колиба з грубих балок, камінні бриили замість лавок і катедри. Дивний і учитель, що знав заледво трохи більше від своїх учнів.

Дивні й учні-зграя малих дикунів, що ганяли й борюкалися по хащах, приходили, коли їм забаглося і так само відходили. Не дивуйтесь, були це все діти піонерів, що жили серед дикої природи, у вічній небезпеці, й батьки їхні мали обмаль часу на їхнє виховання. Біл в такім дикім середовищі почував себе зі своєю славою, як дома. Решта хлопчаків охоче його слухала -адже він був уже справжнім прерійним бійцем!

Одначе доводилося часто боротися із заздрістю старших хлопців, що нерадо піддавалися його владі. Бунт, що поволі наростав, спалахнув.

Почалося з того, що пес Турок, теж палкий і бойовий, котроїсь днини пошарпав собаку иншого хлопчака. Той відшукав Біля й викликав його на двобій по закону прерії. Як причину наводив напад Білевого пса, а тому що його пес був побитий, уважав потрібним побити Біля.

Присутні хлопці стали в коло.

В наступних роках /1577-1600/ низка англійських мореплавців як Фробішер, Дейвіс Гудсон та Дрейк, шукаючи вимріяного шляху до Індії, дослідила американське узбережжя як на атлантичній стороні, так і з боку Тихого океану, а мандрівники як Левіс Клерк /на Міссісіпі/, де Пак /Ред Рівер/, Гучінзон -пробралися в глиб країни.

Між тим східне побережжя вкривалося все новими й новими колоніями.

Хтож сюди переселявся?

В той час, як до Південної Америки мандрували люди, що хотіли швидко розбагатіти, грабували місцеве населення Мексика й Перу -до Північної Америки йшли переважно люди, які бажали зберегти своє релігійне чи політичне переконання. Вони готові були перенести всі труднощі колонізаторського життя й охоче бралися до найважчої праці, аби лише зберегти свою людську гідність й свободу.

Так емігранти-католики з протестантської Англії заснували Мерілейд /1634/, пурітани Масачузетс/1620/.

Як бачимо, в Америку переселялися вольнодумні люди, так як в наше "Дике Поле" тікали з під чужої кормиги ті, кому воля в небезпечнім степу була миліша, ніж безпечне нидіння під панською сваволею. Так, як наші "уходники" за порогами Дніпра селилися невтомно відбиваючи напади степовиків, так і перші американські колоністи жили в постійній боротьбі з ватагами тубулого населення-Індійцями. Жорстокі бої за існування, боротьба з дикою природою, загартовували фізично й духово колоністів. Свобода вільно думати приходилася їм дорого й вони привчалися її -Свободу -цінити.

Колоністи опріч відваги відзначалися ще й пильністю та працьовитістю. Випалювали ліси, обертали цілину в родючі поля. Згодом купували та договорами зискавали від Індійців нові землі й поширювали свої володіння. Так виникли дальші колонії - Канектікат, Род Айленд, Ню Гемшір, Делляваре й 1643 року створили Союз /Юніон/Нової Англії, що проіснувала 50 років. За цей час колонії зміцніли, розбогатіли. Виникли ще Ню Джерзі та Пенсильванія.

Британська корона спершу залишала американським колоніям повну незалежність, але побачивши, як вони багатіють та кріпнуть, забажала накласти на них руку.

Саме так, як було і з нашими колонізаторами степу. Заки вони животіли в боротьбі з татарами, полишали їх сусіди в спокою, а як побачила польська Корона, що козаччина вже розбогатіла й почала вбиватися в силу, забажала її приборкати й зібрати плоди її праці. Заманювала козаків ріжними обіцянками, користувалася їхнім військовим мистецтвом, використовувала лицарський дух, а коли доходило до порахунків, обманювала їх, не дотримувала слова й ще збільшувала свій гніт.

Так було й з американцями. Британська Корона використала їхню боєву вмілість у війнах з Францією та Еспанією за Канаду та Флориду, а після перемоги замість обіцяної автономії стала ще більше обмежувати права колоній.

Україна на утиски Польщі відповіла всенародним повстанням Хмельницького 1642, Америка відповіла всенародним повстанням "Союзу Синів Свободи" під проводом Джорджа Вашінґтона.

Революціонери змусили британські окупаційні війська капітулювати під Йорктауном. Мир 19. квітня 1783 р. признав американським зєднаним колоніям незалежність. Першим президентом вибрано Джорджа Вашінґтона. Він скріпив єдність 13-ти т.зв. "Старих Стейтів", вибудував їм військову силу, дав основи внутрішнього порядку.

Так покладено підвалини Зєднаних Держав Північної Америки.

І в дальшому їх розвитку знаходимо багато спільного з історичним розвитком України.

Так, як на сході України стелилися багатотрунтами й звірем Дике Поле, куди поволі просочувалися українські переселенці, використовуючи хвилини пригоді для колонізації, так на заході ЗДА розгорталися багаті рівнини-преріі "Дикого Заходу".

Великий "наступ на степ" українського народу тривав кілька століть.

У XII-XIV ст. наша колонізація осягнула на півдні свої тривалі межі /+++++/-далі починалося "поле", безлюдний степ. Між Дунаєм та домом просовувалася кочова

Учитель марно силкувався хлопців утихомирити.

Почався бій. Нерівний і завзятий, бо Білів противник був на три роки старший і на голову вищий. Біл програючи, вдарив переможця ножем в стегно. Цей вчинок і в тодішніх диких відносинах викликав обурення серед родичів. Хоч поранення було й не важке, діти рознесли чутку, що Біл забив товариша, і наш шибайголова втік. Цим закінчилися його студії.

САМ. ВДЯЧНІСТЬ ЧЕРВОНОШКІРОГО.

ЖИВЦЕМ ЗАМУРОВАНИЙ.

Знов почалося життя повне пригод. Біл став траппером. Сам мандрував у найдикіщі й найбезлюдніщі закутки преріі, там полював, збірав футра й вів постійну боротьбу з диким звірем, бізонами, Індійцями та різними волоцюгами, що тікаючи перед законом переховувалися в західніх горах. Постійно треба було бути на поготі, постійно вважати й бути готовим до бою.

Продаж футер був нагородою за всі страждання...

Доля не завжди до нього усміхалася. Якось, полюючи з товаришем, Біл упав й зламав собі ногу. Що робити? До найближчої оселі було сто миль. Треба було винести геройське рішення-залишитися в пустелі самому. Поки здоровий товариш поспішав за підмогою, бідний Біл зі зламаною ногою ліг в якійсь печері, куди його товариш насилу перетягнув. Залишив йому більшість харчів і полишив- на ласку Божу.

Минали дні, важкі дні найнебезпечніщі в його житті.

На чевертім тиждні очікування, коли вже наш ранений міг поволі пересуватися, почув біля входу в печеру шарудіння. Підняв голову й побачив пять чи шість червоношкірих, що уважно приглядалися до "блідолицього". Біл зрозумів своє становище. Знав, що надходить його остання хвилина, але хотів ще виграти час. Хоча й не покладав великих надій на милосердя Індійців, показав їм на ми-

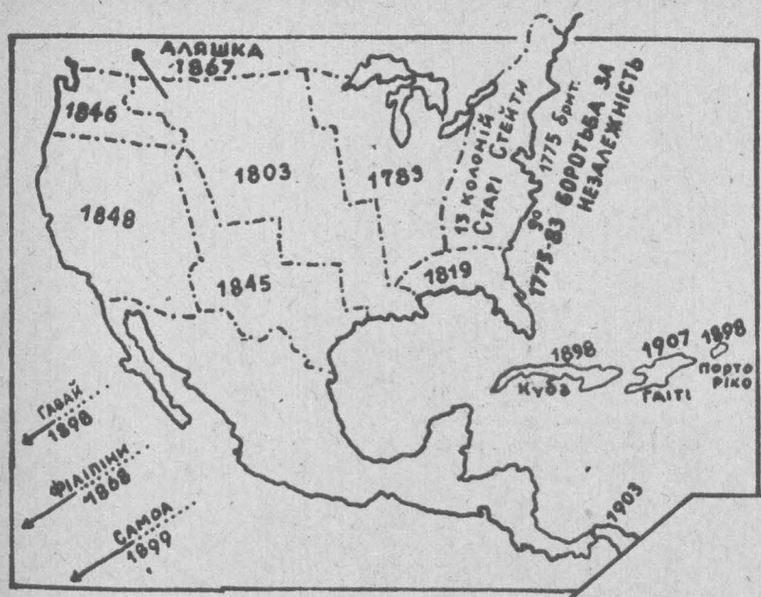

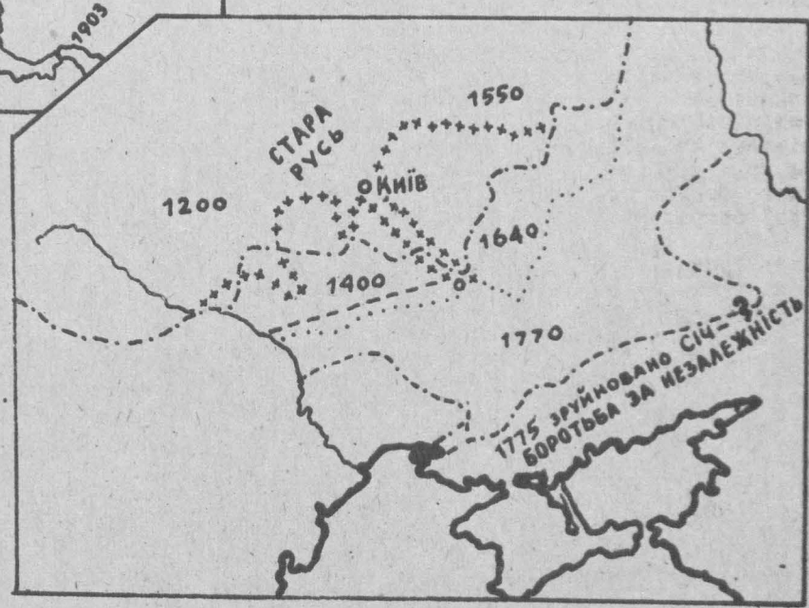

лодність-українські воєнно-промислові ватаги, що жили тут з ловів та рибальства. Нормальний розвиток колонізації припинило татарське лихоліття /-----/. Цей застій у колонізації тривав майже століття, до початків XVII ст. Нові, корисні оставини для заселення Наддніпрянщини появилися тоді, коли вже в могутню силу зросла козаччина. Один з проявів відвічного змагання українського народу дістатися на південь, до житедайного моря. Козаки стали першими мешканцями степу. Їх улюбленими теренами були "уходи"-гирла дніпрових приток, де вони займалися рибальством та ловами.

В другій половині XVI в. ця мандрівка населення воилася в таку силу, що могла вже організуватися в Запорозьку Січ, що перетворила Козаччину в лицарське військо, яке могло сміло стати на сторожі наддніпрянської колонізації /гляди стаття "Лицарі демократії", ст. 41./. Частина козаків уже не верталася до своїх городів, а залишалася в степу, осідала на дніпрових островах, по балках над степовими річками. Суцільна колонізація опакувала в 1640 р. нові простори /·····/, але й поза цею межею були ще малі хутори та зимовники найвідважніщих.

Повстання Богдана Хмельницького /1648/ і заснування козацької держави спричинило новий розвиток колонізації Наддніпрянщини.

Демократичний устрій і свобода соціальна притягали в наддніпрянські землі ще більше населення, як до того часу. Ця колонізація поширювалася аж до самого занепаду Запоріжжя і в рр. 1770 доходила аж до Дону й Чорного Моря/------/

Ми згадали про цей розвиток колонізації українських земель тому, що цілком аналогічно відбувалася колонізація західніх теренів Північної Америки.

І там непосидющі переселенці, приваблені з

гах, що він ранений. Індійці зі сміхом відійшли. Біл не втрачав надії, бо Індійця, що остався на варті біля печери, знайшов він колись раненого й голодного серед прерії й поділився тоді з ним своїми харчами.

Рухом прикликав його до себе й розповів про колишню пригоду. Індієць дійсно пригадав такий випадок. Порадився з товаришами й відтак повідомив, що вони його не вбють, але що це єдина ласкавість, яку він з вдячности може йому зробити.

Після цього червоношкірі пограбували все в печері й Білеві вдалося врятувати лише те, що забезпечувало йому життя на яких пару днів.

Залишився знов сам. Приблизно вирахував можливий день повороту свого товариша й розділив харчі на десять частин. Чекав...

Минули два дні, й нове нещастя. Почалася страшна заверюха. Замело снігом вхід до печери. Щож, доведеться загинути живцем замурованим ?...

Аж на двадцятьдевятий день своєї самітности почув Біл голос свого товариша. Але був вже, бідолаха, такий слабий, що не міг і відгукнутися. Винесли його напів мертвого від утоми, голоду, спраги й холоду.

ПІВНІЧ ПРОТИ ПІВДНЯ.

Почалася американська громадянська війна-Північ проти Півдня. Біл хотів вступити до війська. Та було йому лише пятнадцять років. Довелося звернутися до своїх колишніх опікунів, Расселя, Медкорса та Заделя та попрохати у них служби курєра. Шлях з Сен-Джозефу до Сакрамента був розділений на кілька відтинків. На кінці кожного відтинку була поштова станиця а між поодинокими станицями знаходилися ще менші зупинки із запасовими кіньми. Кожного дня пакунок з листами відходив з обох кінцевих міст. Верхівець, що мав його везти, щосили гнав коня до найближчої станички, там перескакував на свіжого коня й продовжував чвалати далі. Так, ніде не спиняючись, про-

Вашінгтон

Європи демократичним ладом ЗДНА почали горнутися сотками, йшли на "уходи" в прерії дикого Заходу-спершу теж як мисливці, згодом як хлібороби. Як козацькі уходники-одною рукою на плузі, другою на рушниці-так посувалися вони на Захід. ПІОНЕРАМИ звалися ці американські уходники. Символ активности, рішучости, працьовитости, вільнодумства і непідданости - піонер став на сторожі молодої держави. Не даремно ЗДНА в цю війну взяла собі піонера за знак єдности американського народу в боротьбі з "диктатурами світу./Рис. на ст. 34./

Між тим, як Флориду р. 1819 відкуплено від Еспанії, всі інші терени, що на них поширювалися зелнані держави Північної Америки, придбано завдяки піонерам. Рр. 1787-1803 здобуто на Заході Люізіяну, 1845, 1848, 1853 відбито ві Мексика Тексас, Ню Мехіко, Юту і Калифорнію, 1842-1846 прилучено Орегон і Майн. З первісних "Старих Стейтів" розрослись ЗДНА за 75 років у восьмеро.

Після громадянської війни /1861-1864/, що в ній демократично Північ під проводом президента Абрагама Лінкольна перемогла аристократично-феодальний Південь й тим досягнула скасовання рабства /1863 р./ ЗДНА стали монолітною державою. Крім політичної зміни настала й велика зміна господарська. Після громадянської війни ЗДНА перестали бути сільсько-господарською країною й почали розростатися в промислову країну першого значіння.

Лінкольн

1867 р. відкуповують ЗДНА від Росії Аляску, 1898-від Еспанії відбірають остр. Сандвічі, Філіпіни та Порторіко, а 1907 обсаджують Панаму.

Ріст ЗДНА забезпечено

Вони стають рішаючою силою в світовій історії

Зроджена любов'ю до Свободи, несе ідеал вселадських прав, що оформилися в минулу Світову війну 14 пунктами през. Вудро Вільзона, а в наші дні декларацією Прав Людини президентів Рузвельта та Трумана.

За словами цих мужів стоїть хоч і не одна шоста світу, але 131.600.000 населення обєднаного любов'ю до правди, вірности й справедливости, людей, які розуміють і шанують слово "свобода".

Тому прийнято називати ЗДНА "Країною Свободи" "Країною необмежених можливостей" називають ЗДНА за те, що пильність й працьовитість їх населення створило найбільше техничних витворів, що дивують своєю, майже неможливою, величністю. Закінчимо свою мандрівку згадкою про найвидатніші досягнення на цім полі: найвищий будинок світу/Імпайр Стейт Білдинг/-381 м., найдовший міст світу/через Соляне Озеро/-31 км, найглибша шахта світу/Каліфорнія/-4919 м /з температурою 133 С/, найбільша в світі залізнична сітка - 626.000 км /Европа має 415.000 км./.

їздив усі зупинки аж до найближчої поштової станиці. Там пакунок з поштою передавав иншому курерові, що віз його далі. Між тим перший верхівець повертався до своєї вихідної станиці.

Таким шляхом пакунок перевозився за 10 днів з Міссурі до Каліфорнії. Зважаючи на молодий вік Біла, доручили йому відносно малий відтинок, але й так мусів він денно проїздити біля сотні миль. Та одного разу, заступаючи хорого товариша, проїхав він і дальший відтинок. Довелося прочвалати без відпочинку 518 км, змінивши за той час 21 коня. Зрозуміло, що підчас таких їзд доводилося пережити багато пригод.

Якось проїздив гористою місцевістю, як раптом проти нього зявився бандит з пістолем в руці. Зажадав пакунок з листами.

Біл, побачивши безвихідне положення, з безнадійним виразом на лиці почав вдавати, що відвязує пакунок від сідла. Бандит підійшов ближче з задоволенням очікуючи здобич, бо знав, що курери часто возили й гроші. Раптом Біл сильно шарпнув за уздечку, кінь став дуба, збив розбішаку з ніг й приголомшив його ударом копита в

Скарбниця Орлиного Пера

Індіяни-первісна людність Америки, розселені по цілій Америці від Канади по Патагонію. В ЗДПА є їх ще біля 350 тисяч. Творять одну расу, яку дуже часто називають червоношкірою не так від самої барви лиця, як від червоної краски, якою вони залюбки малюються. Визначаються доволі високим ростом /160-170 цм/, жовто-червоною, не раз аж темнавою барвою лиця, темним, шорстким волоссям, виступаючими вилицями, висуненою долішньою щокою й характеристичним орлиним носом. Етнольогічно й що до мови розпадаються на значне число племен/понад 150/.

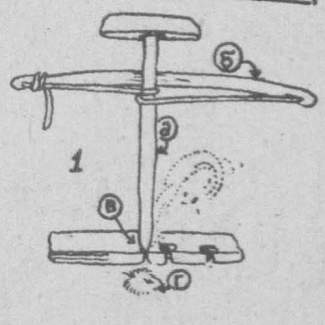

Індіяни мали перед приходом европейців власну високу культуру, мають великий хист до мистецтва, тиацтва, виробів з дерева, шкіри й прикрас з пір'я. Із цеї скарбниці народнього мистецтва Індіян залюбки черпають пластуни, особливо тому, що індіянські практики нас учать, як примінюючи найнеобхідніщі засоби /ніж, сокира/ можна осягнути найліпших наслідів що до практичности та мистецької вартости виробу.

голову. Біл зіскочив з коня й розбишаку звязав. Догадуючись, що нападник мусить десь поблизу мати коня, обїхав околицю, й справді натрапив на нього, поклав бранця поперек сідла й довіз до станиці.

Подібні пригоди спріяли поширенню Білевої слави й незабаром про нього говори в цілій Америці. Імя його стало остільки відомим, що коли він р. 1863 запропонував свої послуги Півдневі, дістав відразу місце особистого вістуна ген. Сміта. Той доручав йому найважливіщі справи. Цілий період громадянської війни-це низка очайдушних геройських вчинків. Біл дванадцять разів перейшов ворожими лініями, кепкував з ґенералів Півночі таких у їх таборах й приносив звідти всі відомости, потрібні ґн. Смітові. Інфармував про всі рухи ворожих військ. Преса не переставала про нього писати, а про його вчинки можна було читати у всіх газетах Півдня й Півночі. Коли попросив звільнення з військової служби, його слава дійшла до апогею.
Мав він на гадці відпочинок ?
Ні.

НАПАД НА ДИЛІЖАНС. ОГРАБОВАНІ БАНДИТИ.

Біл міг щасливо жити лише серед безкраїх американських просторів. Знов повернувся до Раселя, Мехорса та Веделя. Товариство відкрило перевіз подорожніх з Сен-Джозефу до Сакрамента. Кому доручити догляд за цею лінією, як не Білеві, відомому по цілій Америці під назвою " The Scout " - найліпший розвідчик. І так почав Коди проїздити преріями Далекого Заходу на дилижансі, шестерцею коней. Платили йому не зле, а при тім мав нагоду показати свої характерні властивости - хоробрість і спритність. Пошта постійно перевозила великі суми грошей. Індійці й бандити постійно вешталися вздовж дороги, вичікуючи пригідну хвилину.
Треба було невтомно бути на поготівлю.
Котрогось разу, коли грошева скринька дилижансу бу-

ПРАПОР ШТАБУ ВАШІНҐТОНА З дня 2. січня 1776. т.зв. CAMBRIDGE FLAG

ПРАПОР ПОВСТАНЦІВ під BUNKER HILL 1775 17.

ПЕРШИЙ ОФІЦІЙНИЙ ПРАПОР від 1777 до 1795 р.

1775 The Minute Man

1802 1779

МИЩАРІ

STEPHEN VINCENT BENET

1812

1851

19. квітня 1775 р. британська військова частина, вислана з Бостону з наказом конфіскувати зброю у американських колоністів, зустрілася на царині містечка Лексінґтону з лавою озброєних фермерів, що заступили їй дорогу. Ці добровольці звалися "The Minute Men" - "Мужі хвилини", тому що обов'язком кожного з них було бути готовим стати до зброї кожної хвилини.

"Розійдіться, бунтарі!" гукнув британський старшина.

"Стійте, люди! - Стріляйте лише тоді, коли на вас почнуть стріляти - коли ворог хоче відмучопчемо її тут і то зараз!" відповів американський сотник.

Вслід за цими словами залунали перші стріли американської визвольної боротьби.

17. червня 1775 3000 вишколених британських вояків трьома нападами брало американські укріплення на Bunker Hill. Здобуто його з важкими втратами. Оборонцями були фермери, ремісники та ловці під проводом таких самих, як вони полководців, без військової виколу. Єдиною підготовкою у них було життя серед дикої природи, мисливецький досвід та безмежна рішучість боронити свою правду. Під Bunker Hill з крові поляглих формувалася сила, що за роки визвольної боротьби зросла в найліпшу піхоту тодішнього світу. Сім літ кипіла ця боротьба. В ній загартовувалися фермери, крамарі, ремісники, рибалки, голярі, мисливці, ковалі у військову силу. Революція винесла на чоло мужів з народу - ґен. Ґрін був ковалем, ґен. Морґан - ловцем, ґен. Вашінґтон - фермером. З 17.000 повстанців перших днів поставив Вашінґтон вже наступного року армію в силі 88 баталіонів, а в день перемоги стояла під прапорами молодої республіки вже зріла військова сила, що гідно боронила інтереси й права Зєднаних держав у 1812-1815 роках проти Британії, а в 1846-1848 проти

The COSSACK'S TIMES.

"The Ukraine-she is like the Land of Promise! Who once had been there, he can not part with her. She draws like a magnet. The laughing ukrainian sky appeals to everybody."

Out of the magnetism of this fertile "Land of Promise", out of the demand for freedom and independence the so called Cossackdom was born.

It began with the "migration". The residents of the border castles and of their surroundings who "had guns and could use them well", were not mode to sit quietly behind the ditches and walls of the cities. In larger and smaller groups, but always armed and ready for anything, they go out into the steppe (ukr. east prairie) There they fish and hunt. But not only marauding, not only the protection of property and life of the border population have raised the Cossackdom. Even at its very beginnings idealistic conceptions gave spurs to its development and made it later on to the highest achievement in the history of the Ukraine.

The end of the 15 th century (1492-when Columbus discovered America) gives us the first news about the Ukrainian Cossacks, and never since they disappear from the pages of the ukrainian deeds and chronicles.

The rapid growth and the increasingly powerful organization of the cossacks which grew out of casually formed troups, finally resulted in a definitely outlined caste of a free knighthood. The unorganized "migration" began to change into a steady military kolonization of the "Wild Field".

Fewer and fewer of the migrants were returning home. On the Dnipro (Dnieper)-islands Pazavluk, Tomakiwka and Khortytsia real Cossack republics had developed which were ruled by elected officers and, spreading their kolonization over the steppe, grew daily in power.

A kind if fortification, called "Sitoh" was constructed behind the rocks that made the Dniproriver unnavigable in that place. The cossacks there called them elves (since about 1580) "Sitoh people" or 'People behind the river rocks" (Saporoshtsi). At that time they finally fore all links between themselves and the border officials and defended their independence against everybody who dared to touch it.

In their letters and deeds the Cossacks titulated themselves "Army Behind the River Rocks" or "Knights of the Army Behind the River Rocks."

KNIGHTS of DEMOCRACY

ДЕМОКРАТІЇ

Багато з вас, пластуни, має приятелів між американськими вояками, що нераз самі були у себе в Америці, пластунами. Зрозуміло, що ви цікавитеся американськими вояками, хочете знати причини, чому вони непобідимі, як це так, що вони змалку не люблячи війни й змалку виховані в антимілітаристичному дусі, змогли принести своїй батьківщині перемогу на всіх фронтах в найкоротшому часі.

Щоб задовольнити вашу цікавість, подаємо вам короткий нарис С.В. Бенета про історію американського вояка і той дух, в якім загартовувалася його непереможна сила.

Щоб ліпше ви зрозуміли цей дух, протиставимо для порівняння історію й середовище, що в нім ріс дух українського борця за свободу й права людини, бо в своїй основі обидва вони-оборонець прав Америки й оборонець прав України-дуже й дуже близькі.

УХОДНИК XVII в.

ЗАПОРОЖЕЦЬ XVIII в.

СІЧОВИКИ

ЧОРНОМОРЕЦЬ КУБАНЕЦЬ XIX в.

К О З А Ч Ч И Н А.

"Україна, це все одно, що обітована земля. Хто раз тільки побував на Україні, той уже не може розлучитися з нею, бо вона тягне кожну людину, як магнет залізо. Українське небо сміється і вабить людину до себе."

Тяга до тої "обітованої землі", давно колись загосподареної предками, тяга до волі й незалежности зродила к о з а ч ч и н у.

Почалося з "уходів". Мешканцям пограничних замків і їх околиць, що "рушниці мали й стріляти добре вміли", не сиділося за частоколами городів. Вільними й меншими, але заєдно озброєними є готовими на все гуртками, вони запускаються в степи. Ідуть туди по рибу, ловлять звіря. Та не саме добичництво зродило козаччину. Уже в XI початках приходять до слова ідеальні побуди, що то пізніше винесли козацтво на чоло української історії.

З кінця XV ст./1492 р., року, в якім Колумб відкрив Америку/маємо, чи не першу взагалі вістку про українських "козаків". З того часу вже козаки не сходять з сторінок документів та літописів.

Швидкий зріст і чимраз міцніша організація козацтва з припадково творених загонів створили з нього чітко окреслену верству вільного лицарства. "Уходництво" почало перемінюватися в тривку, військову колонізацію "Дикого Поля". Чим далі тим рідше верталися "уходники" додому. На Дніпрових островах-Базавлуку, Томаківці й Хортиці, потворилися вже справжні козачі республіки, що слухали власних виборних старшин. Звикши собі свою "СІЧ"/засік, городок/за Дніпровими порогами. Уже тоді /1580 р/козаки звали себе "січовиками" й "запорожцями" й різко порвали з пограничними старостами, обороняючи свою незалежність проти кожного, хтоб на неї не настав.

Козаки в своїх листах і грамотах титулують себе "військом запоріжським" або "лицарством війська запоріжського". Всю козацьку організацію звали вони "товариством", деколи "братством", поміж собою титулувалися "товаришами" або "братчиками". Козацька старшина була виборна. Виборність і широкий демократизм козацького устрою висловлює назверх титулятура козацьких гетьманів. Вони підписують листи й грамоти не від свого тільки імени, але від усього товариства, мовляв - "гетьман, полковники, сотники і все лицарство війська запорожського". Козацька рада, подібно до староукраїнського віча, була найвищою інстанцією й останньою апеляцією для всіх важливих справ і питань. Вона обірала собі старшину. Серед таких умов вільного життя розвивалася є відвага козацтва, бо кожний знав за що і за кого він бореться. Ця відвага була така, що навіть ворожі історики /турецький літописець Наїма/ писали, що "нема на світі сміливіших, що менше б дбали про життя й менше лякалися смерти".

Нарівні з цим козацьким лицарством викликала загальний подив і строгість козацького життя. Спартанська простота в життю й відносинах старшин до рядових, брак всякого зверхнього блеску, особливо кидалися в очі чужинців. Тільки та строгість життя й майже чернечий аскетизм у вимогах, дозволили козацтву стати з часом ніби орденом українських хрестоносців, охоронним щитом для краю месником кривд і виразником визвольних змагань українського народу. Січ стала високою школою для цілих поколінь, а козаччина ідеалом демократично-республіканського устрою для сучасности й далекої майбутности. І коли Січ р. 1775 впала під ударами московського імперіалізму й царської деспотії, цей дух перенесли недобитки на Чорноморя і Кубань, а по підбитю і ціх осередків, він зберігся глибоко в душі українського народу, леліявся століттями і з новою силою дав себе відчути в третій добі українського війська.

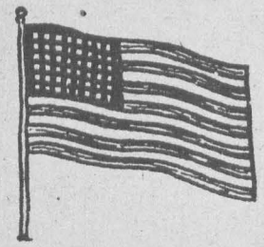

Еспанії.

Відтак вогнева проба -громадянська війна 1861-1865. Два світогляди, демократичний і феодально-аристократичний зударились в жорстокій і завзятій боротьбі, що закінчилася перемогою демократії на Гетісбурськім полі. Тут, над могилами поляглих, президент А. Лінкольн сказав: "87 років тому наші батьки на цім континенті створили новий нарід. Дитина рівноправности всіх народів і свободи, в цій громадянській війниці новий нарід показав, чи може нація заснована на таких засадах бути трівалою. Тому на цім місці присягаємо, що герої не полягли марно, що цей нарід під проводом Бога дочекається ще нової весни свободи і що буде створена влада народу-для народу і тріватиме, доки живуть люди."

1861

З цих слів промовляє американський дух, дух в якім вів А. Лінкольн війну й виховував американського вояка.

За 33 роки в Еспансько-американській війні /1898/ вояки бувшої Конфедерації Південних стейтів, що боролись проти демократичного Півдня, боролися за спільні інтереси Зєднаних Держав хоробро й вірно. Американський фльот рішучим ударом розбив еспанські дві фльотілії під Манілою й Сантяґом, втративши при тім не більше 20 власних моряків.

1903

Неждане темпо й розміри американської перемоги здивували цілу тодішню Европу. Всі уважали ЗДПА багатою й цвітучою країною, але ніхто не думав, що вона вже виросла в видатну військову силу. Не сподівалися, що земля фермерів, піонерів й крамарів без військової традиції переросте країни з військовими кастами й столітніми воєнними традиціями. Але так сталося.

ЗДПА не мають старшинської касти, яка втручалась би в політичне життя країни. В цілій історії ЗДПА немає ні одного генерала чи адмірала, що пробував би зробити державний переворот. Кадети Уестпойнту й Аннаполіської військової та морської академії походять зі всіх стейтів Унії й зі всіх кляс і соціальних груп. Мусять пройти важкими іспитами й ні гроші, ні протекція не в силі втримати юнака, коли він власними здібностями не здобуде своє місце між найліпшими з найліпших.

1913

Американська армія належить цілому американському народові й репрезентує цілий нарід, тому й головним командувачем її є цивільний репрезентант волі народу-президент Зєднаних Держав Північної Америки.

Тому американський нарід ставив на раз свою армію в обороні малих народів, що знаходились під загрозою народів великих, не раз добровільно боровся опліч з поневоленими проти пониволителів.

Тому американське військо піднімало зброю проти всіх, що загрожували мир і волю народів. Тому Америка вступила й в першу Світову Війну. Три роки ЗДПА терпеливо вичікували /до 1917 року/ й лише коли цісарська Німеччина виголосила безоглядну війну підводних човнів- УСА вступили в війну. Честь держави була загрожена. Дійшло до 2. квітня 1917 року й виступу президента Вудро Вільзона перед Конґресом.

1917

Гірше узброєні, ніж на початку цеї війни, ЗДПА вислали до Франції понад 2,000.000 вояків. Вся індустрія, всі сили американського народу були змобілізовані. Америка, коли щось робить, робить досконало. Війна ще трівала рік і повна перемога увінчала прапори союзників.

За поміч в тій війні Европа ніколи не розплатилася повністю, але Америка й не жадала на стирливо розплати, тому що боролася за права й честь всього людства.

"Америка принесла всі жертви від щирого серця."

/кінець буде/.

All the Cossacks organization was named "Society"(Tovarystwo) or "Brotherhood"(Braterstwo). Between themselves they adressed each other "Brother" or "Camrade". The Cossacks elected their officers. The principle of election and the wide democracy of the Cossack organization was manifested also in the titulation of the Cossack Hetmans They sign their letters and documents not only in their own name but also in the name of all the Society: "The Hetman, the Colonels, the Captains and all the Knighthood of the Zaporishya Army". The "Council of the Cossacks", much like the Old-Ukrainian community council(Vitche) was the highest authority and the court of the last appellation for all important questions and events. Here the officers were elected, here all important economical problems were solved and here the Cossack policy was disputed and given direction. Naturally, under such circumstances, the courage and audacity of the Cossacks grew immensely: they know what they were fighting for. Their courageousnes gained such fame that even enemy writers (f.i. the Turkish chronist Nayima) said "They are the most courageous people in the world. No other people are less concerned for their lives and less afraid of death".

Besides their courage the great austerity of their life was highly admired. The Spartanic simplisity in the routine and circumstances and in the relationship between officers and soldiers, the lack of all pomposity seemed especially remarkable to all strangers. And it was this austerity and the almost monklike asceticism in the lives and demands of the Cossacks that made them something like an Order of Ukrainian Crusaders, a defending shield for the country, avengers for suffered wrongs and the most definite expression of the democratic endeavours of the Ukrainian people. "Sitch" became the military school for whole generations and Cossackdom was the ideal of a democratic-republican constitution for the present and for the far of future. And when the Sitch in 1775 fell under the blows of the Moscovite imperialism and of the Czaristic despotism the Sitch Cossacks that remained alive carried with them the spirit of the Sitch to, the Coast of the Black Sea, and the site of the Kuban river their new places of settlement. And when these centers were subjugated too, it remained alive in the souls of the Ukrainian people, was cultivated there and manifested itself with new force in the third period of the Ukrainian Army.

THE THIRD PERIOD of the UKRAINIAN ARMY - the ARMY of the UKRAINIAN PEOPLE'S REPUBLIC

begins at the end of World War I, when the Czaristic "Jail of Nations" began to fall apart under the blows of the Revolution.

Just as in 1775 everybody in America who was not indifferent to the fate of his country followed the call of the "Bell of Freedom", -just so the Ukrainian people followed the watchword of the President of USA, W. Wilson, that promised the realization of the eternal craving of the Ukrainian people-to be free among free peoples.

At the time of the March Revolution in 1917 the first Ukrainian troups were formed by selecting of the Ukrainian element out of the nationally misced Czaristic military formations. So the three regiments named after Shevtshenko, Polubotko and Nalyvayko were created, so the Death-Battalion, the Battalion of the Black Sea-Haydamaks and the Haydamak-Regiment "Hordiyenko" were formed.

Leaving behind them the plough, the tools, the pen, the Ukrainian knights of Democacy came in order to guard the Rights of Man with their swords. The spirit of the Cossacks, of the Sitch horo Bayda-Wyshnewetskyi, of the mounted forces of Khmelnytskyi, of the warriors of Mazepa strenghhened the heards of the com-

ТРЕТЯ ДОБА УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА-АРМІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

починається з кінцем І Світової Війни, коли царська тюрма народів почала валитися під ударами Революції.

Так, як у 1775 році в Америці усі, кому добробут Батьківщини не був порожнім словом, відгукнулися на клич "Дзвону Свободи", так український нарід відгукнувся на гасла президента ЗДА Вільзона, що заповідали і українському народові здійснення його відвічної мрії-стати Вільним серед Вільних.

В кроваві хвилини березневої Революції 1917 р. повстали перші українські частини відокремленням українського елементу від чужоплемінного складу царських формацій. Так повстали 3 полки ім. Шевченка, полки ім. Полуботка, Наливайка, Курінь Смертників, Чорноморські Гайдамаки та Гайдамацький полк ім. Гордієнка.

Від плуга, варстату й бюра встав український лицар демократії, щоб на сторожі людських прав поставити меч. Дух козаччини, дух січовиків Байди Вишневецького, вершників Хмельницького, сердюків Мазепи скріпив серця хоробрих і на всіх теренах України піднеслися лави борців за Права і Волю.

Повстали заініціовані Українською Центральною Радою полки Богданівців, Республіканців, Дорошенківців, курінь середньошкільників й Студентський Курінь, полк Вільної України, Сердюцька дивізія, Селянська дивізія, Запорожці, Чорношличники...

В той час, коли вони пишуть своєю кровю Легенду Великого Зриву на Сході на західніх теренах вкриває славою прапори Соборної України Українські Січові Стрільці.

Зєднані спільним горем і спільним прагненням армії, забуті цілим світом, без амуніції, голі й босі, надлюдським зусиллям стають до оборони найсвятіших ідеалів Волі, Рівенства і Братства.

Оточені з усіх боків ворогами, десятковані голодом і тифом; три роки кладуть опір деспотизму, і коли обезсилені відходять з рідних земель під охорону західніх детократій, останній військовий міністр Української Народньої Республіки ген. Сальський може сміло сказати: "Поконала нас не мілітарна сила ворога, а тиф", але демократичний дух, віра в перемогу вселюдських принціпів свободи осталася в нас незломна.

/кінець буде/.

---

batants and on all Ukrainian territories new rows of fighters for Right and Freedom were born.

The Ukrainian Central Council iniciated the Bohdan-Regiment, the Regimenz of the Republicans, of Doroshenko, the Battalion of High School Pupils and of Students, the Regiment of the Free Ukraine, the Serdiuk Division, the Peasants Division the Zaporishtsi Division and the Black Caps(Tchornoshlytshnyky).

In the same time when with their own blood they write the Legend of Great Elevation of the East, in the Western Ukrainian territories the "Ukmainian Sitch Riflemen" add glory to the banner of the United Ukraine:

Linked by common suffering and common ideals, both armies with superhuman effort-forgotten by all the world, without ammunition, bare and unshod-stood up in defense of their most sacred ideals of Freedom, Equality and Brotherhood, which were threatened by the Northern Dictatorship.

Surrounded by enemies, decimated by hunger and typhus they for three years put up resistence against the northern despotism.

When, exhausted, they left their country and sought refuge in the Western democracies the last war minister of the Ukrainian Peoples Republic, Gen. Salskyj was justified in saying:

"We were defeated not by the military power of the enemy, but by typhus. And we will add that despite everything the democratic spirit, the belief in the victory of the all-human principles of Freedom remained unbroken in our people's hearts."

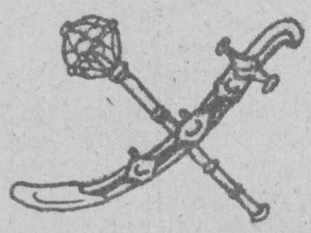

Запалювання ІНДІЯНСЬКОГО СІРНИКА.

ОГОНЬ БЕЗ СІРНИКІВ й крисало роздобуває Індіяни тертям. Вживає для цього століттями випробованого приладдя /рис. I./ Як ним користуватися, показує рис. 2. Веретено ⓐ порушується при допомозі луку-двигуна ⓑ. Сухе дерево веретена прудко обертаючись в ямці запальника ⓒ розпалюється й починає тліти. Від його жару запалюється губка ⓓ. Тліючу губку обвивається сухою травою, роздувається і коли трава запалає, від неї розпалюється т.зв. "ІНДІЯНСЬКИЙ СІРНИК"- суха гилка приготована для вжитку способом показаним на рис. 4 та 6.

Цим "сірником" вже легко розпалити вогонь "піраміду"/рис. 5./

ТИПИ ВОГНИЩ вживаних Індіянами та піонерами-

8

I-за колодою-вживається на вітрі.

2-Ватра Ради або "пагода"-довго горить, дає тепло і світло.

3-Рефлектор або "ватра ледарів"-вживається вартовими. Не потрібує великої уваги, може горіти цілу ніч. Поліна самі автоматично скочуються до вогню, заледво догоряє попереднє.

4-Зірка або Індіянське вогнище -теж вживається вартовими. Поодинокі поліна поволі підсовуються до вогню в міру обгоряння.

5-6-Журавель для підвішення казанка.

7-"Плитка" для варення в кількох посудинах.

8-"Ватра Індіян племени Сенека" для готування обіду з "кількох дань".

ла повна, спостеріг Біл, що між подорожніми знаходяться два мандрівники з підозрілим поводженням. Став обережним. Його підозріння ще збільшилося, коли з невідомої причини не прийшов візник диліжансу. Пара слів, необачно сказаних обома мандрівниками, цілковито вистарчила, щоб зрозуміти ситуацію.

Біл зразу зкомбінував собі плян дії. На дорозі вибрав пригідне місце серед степу й раптово спинився. Зліз з козел й почав удавати, що оглядає вісь возу. Гукнув підозрілих подорожніх, щоб допомогли йому. Коли ті повилізали з диліжансу, навів на них пістоля й наказав підняти руки догори.

Відібрав у них зброю й позвязувавши, поклав обох знов до диліжансу.

На найближчій станиці передав бранців варті й продовжував подорож. Знав, що решта банди чекає десь в засідці, тому відповідно приготувався. За якийсь час знов спинив диліжанс, порозпорював подушки на лавках й позапихав у них гроші, що були в скрині. Потім спокійно вирушив далі.

Його предположення були правильні. Несподівано диліжанс оточили озброєні бандити з масками на лицях. Вимагали видачі скрині з грішми. Не вагаючись, Коди відповів їм, що якісь два подорожні, що їхали диліжансом, використали хвилину, коли він їхав лісом й ограбували скарбницю та тікаючи, подалися в гори.

Бандити вже не розпитували про подробиці й кинулися на вперейми. Злякалися, щоб їхні спільники не втікли з грішми. Біл же після цього чинно привіз гроші на місце призначення.

НА "БОЄВІМ ШЛЯХУ".

За якийсь час треба було припинити на якийсь час поштовий звязок через безлюдні рівнини Канзасу та негостинні скелі Скалистих Гір, бо Індіяни, роздратовані напливом "блідолиців" на Дикий Захід, стали на "боєвий шлях".

МОККАСІНИ.

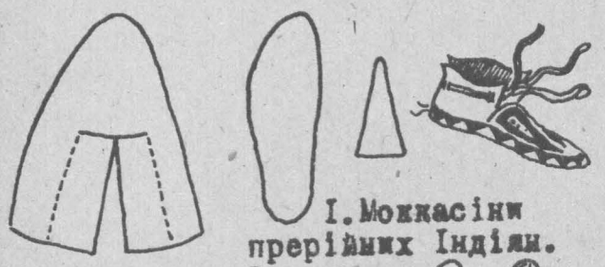

І. Моккасіни прерійних Індіян.

2-Моккасіни гірських та лісових племен.

Взуття Індіян -"моккасіни", є двох типів-моккасіни гірських племен і моккасіни племен прерійних-степових. Перші придатніші для мандрівок в гори, на скалистий терен, другі зручніші на рівнинах в терені вкритому травою. Крок в моккасинах легкий і нечутний, нога в них стає твердо й не сковзається.
Прерійні Індіяни прикрашають своє взуття вишивками або розмальовують /дивись зразки І-6/.
Кожний пластун може собі легко по долучених зразках зладити легкі й вигідні моккасіни зі шматка м'ягкої шкіри або навіть з міцної матерії, сукна /стара ковдра/.

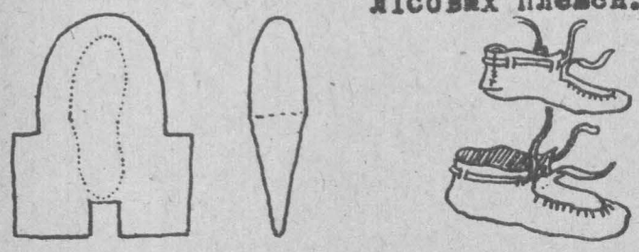

ШАТРО ТІ-ПІ -спробуйте зі старих ковдр по долученому взірці пошити, розмалювати й збудувати індіянське шатро ТІ-ПІ що являється характерною прикрасою пластових таборів.

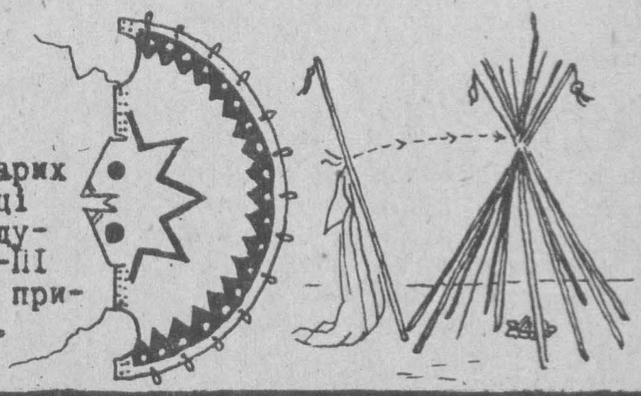

Кілька років змагалися обидва племени завзято і вперто. Кілька експедицій регулярного війська було післано проти червоношкірих.

На жаль почалося нещастя вою для американського війська опе цією ґен. Каста, що підступом попав в індіянську засідку й втратив у боях майже все своє військо.

Треба було за цю ганьбу відплатити. Новий командувач перегрупував свої відділи, й щоб зн в не попасти в засідку, створив особливі відділи розвідчиків й провід над ними передав Білеві Коди. Тепер вже він був капітаном, принаймні офіційно, бо поза тим ціла Америка називала його інтимніше "Боффало Біл", в перекладі-Уіліам, ловець буйволів.

ЯК ОДЕРЖАВ КОДИ ПРИЗВІЩЕ "БОФФАЛО БІЛ".

Щоб не робив Біл Коди, чи то вже як поштовий курєр, чи провідник диліжансу, чи як трапер-ніколи не забував про свій улюблений спорт :полювання на бізонів-буйволів. Тут він придумав власний метод, що ріжнився від індіянського. Індіяни звичайно збіралися у великі ватаги, оточували череду й починали бити звірів, користаючи з його нерішучости. Бізони були заскочені й не знали, як вирватися з кола ловців.

Але цей спосіб вимагав найменче 50 ловців й був досить небезпечним. Коли якомусь буйволу пощастило прорватися колом Індіян, ціла череда кидалася за ним й тоді кінотчик, що попадав їм на шляху був засуджений на смерть. Череда збивала його з ніг й затоптувала. Біл Коди придумав інший спосіб. Вислідивши череду бізонів, заїздив конем збоку, чвалав вздовж череди й пострілами з карабіни чи пістоля клав звіря.

На перший погляд, це дуже просто, але в дійсности це дуже складна справа: буйвіл визначається надзвичайно густою шерстю й твердою шкірою. Лише постріл в око може його забити.

Біл Коди ніколи не стріляв даремно звіря. Але одна

Кінець на ст. 49

В Вже в мандрівки по ЗДА читач довідався, що населення Північної Америки складається тепер переважно з переселенців з Європи, а то ріжних національностей, з яких кожна принесла до Америки з любов'ю до своєї первісної батьківщини й національну ношу свого народу. Тому, коли говоримо про американську ношу, маємо на увазі ношу первісного населення Америки-ІНДІЙЦІВ та ту ношу, яка з практичних міркувань вживалася всіма кольоністами, -нота трапперів та каубоїв. В цих костюмах виступають і американські скаути, коли хочуть на міжнародніх зїздах показати фольклор своєї батьківщини.

На долучених рисунках ви бачите одіж ріжних американських індійських племен /рис. I-Iу, 25/ та одіж вживану першими европейськими колоністами/20-24/.

ІНДІЙЦІ, як мисливецький нарід, вдягалися переважно в шкіри впольованого звіря, головне оленя. Зі шкури були сорочки, штани / -властиво дві окремі халоші, що як і в Европі до 1400 року, надівалися кожна окремо й привязувалися до пояса/, замість киреї вживали позбавлені шерсті шкіри бізонів, на зовнішній стороні по мистецькі розмальовані. На ногах були шкіряні "мокасіни"/на зразок наших гуцульських постолів/. Голову прикрашали різні оздоби з пер хижих птахів, переважно орлів, та кучма волосся при значена для "скальпу". У прерійних Індійців пірям прикрашалася решта одежі /рис. IIта 25/. Особливою прикрасою вважалося намисто з порізаних та пофарбованих

шпильок дикообраза, що в новіших часах все частіше заміняється шклянними перлами. З поширенням европейських впливів заміняли Індіянці поступово шкіряну ношу одіжю з тканин, зберігаючи лише старий покрій. До прикрас належало ще й намисто з зубів медведя-ґрізлі. Майже всі племена опріч того розмальовували собі лице й тіло коліровими глинками, що мало релігійне та військове значіння.

Ноша перших кольоністів теж переважно шилася зі шкіри та була пристосована до мандрівного життя серед дикої природи. Була проста, вигідна й практична. Широкі криси капелюхів були не лише заслоною для очей, але й служили для того, щоб на них зачіпалася петля лясса/аркана/, колиб хтось неборком хотів власника капелюха впіймати на аркан.

До рисунків: 1-Індієць племени Юта, 2-Шошон, 3-північного плем. 4-Квіі, 5-з Канзасу, 6-з Небраски, 7-Сіукс, 8-Ірокез, 9-Маскакі, 10-Лисичий Індієць, 11-Ватажок пл. Дакота, 12-ноша до "танцю бізона, 13-Північне племя, 14-Жінка пл. Кайоуа, 15-жінка з кордонів Канади з "колиско", 16-жінка пл. Дакота, 17-жінка пл. Гадючих Індіянців, 18-пл. Квіі, 19-жінка пл. Юта, 25-Ватажок пл. Паунї, 21-Кап. Лєйвіс/1805/, 22-24-Каубої. 20-Траппер.

/докінчення з ст.30./

дентство систематично підготовляється до завдань скаутських провідників Професори й професорки скаутінґу є в постійнім контакті з скаутським проводом: дають йому теоретичні вказівки й користають з його практичного досвіду.

Як виглядає при цих умовах праця в скаутських гуртках? І тут помітний американський народній характер. Американські впорядчики й провідники їдуть на курси, там совісно підготуються-і совісно беруться до діла. А тому що всі вони прохадили підготовку в якомусь центральному курсі, діяльність всіх відділів координована: провідники не додають майже нічого власного, характерного.

На загал скрізь велику увагу звертається на формальности. На сходини всі приходять в однострої. Сходини почи - наються скрізь однаково: марш довкола домівки, скаути, відтак, стають підковою, відзначені скаути приносять державний прапор й прапорець відділу, салют прапорам, повторення скаутської присяги, законів, проголошення чергового скаутського гасла, відспівується гимн. На закінчення всі стають в коло й співається пісня „Day is done, gone the sun..." /міжнародня скаутська зоря/.

Подібний церемоніял дотримується при всіх скаутських імпрезах.

Сходини розпочинаються цілим відділом, відтак гуртки розходяться по своїх кутках /кожний гурток має в домівці свій постійний закуток/ й там вивчують ріжні скаутські дисципліни. Переважно гутуються до скаутських іспитів. Відтак знов спільно цілим відділом граються, співають та відбувають ріжні змагання. є ще одна характерна особливість американських скаутських сходин -це *stories*, казки для малих і для великих. Коли провідник вміє добре розповідати, то відділ готов піти за нього в огонь і у воду. Зрештою-і до цього підготовляють на університеті.

Прогульки характерні тим, що дуже мало ходиться. Дешеві авта цілком попсували Американців-підлягли цьому й скаути. На прогульки їздять автобусом або потягом, в природі трохи побавляться, щось трохи печуть на огні, трохи спостерігають природу-й відтак додому-знов потягом або автобусом.

Таборування ні в чім майже не подібне на наше таборування. є багато сталих таборів з центральними будівлями, кухнею, їдальнею. Шатра з підлогою вже стоять готові, як молодь приїздить. В шатрах залізні ліжка, вода з водопроводу, деколи й ванни та зарядження з теплою і холодною водою. Одне табори типу ІВКИ чи ІШКИ. Це штандарт американського таборування, що його перебрав і скаутінг.

Бракує в американських скаутських таборах ще одни виховничий засіб: фізична праця. В таборі все роблять наймяті люди /кухар, прибіральниці/.

Як бачимо, не дає американський табор тої насолоди від власної праці, почуття боротьби з природою та радости з самовистарчальности, які дають наші сталі табори, не кажучи вже про мандрівні.

Загальне враження від американського скаутінґу таке: рух ріс дуже швидко в шир. Провід був зайнятий головно організаційними питаннями й не мав можливости послідовно проглиблювати ідеї скаутінґу в приміненні до місцевих потреб та не мав змоги шукати власних шляхів. Лише перед Другою Світовою Війною почали робитися в цім напрямку деякі спроби, але війна відсунула їх на пізніший час.

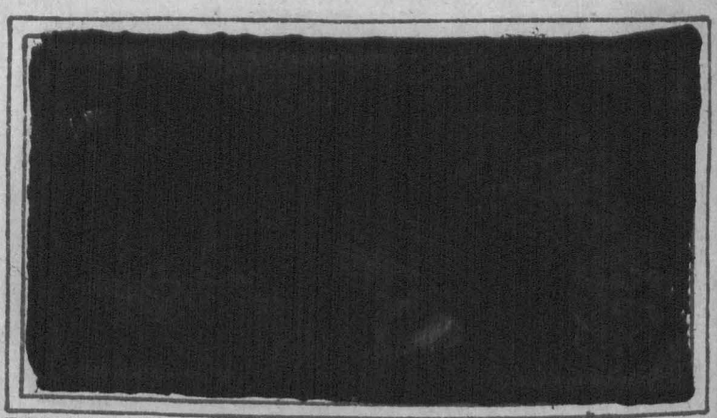

Мовчанка в деяких випадках буває таким самим гріхом, як і брехня.

Конфуцій.

БОФАЛО БІЛ/докінчення з ст.43/ пригода спричинилася до того, що це призвіще ще більше поширилося по Америці. Біл Коди мав конкурента, що називався Бофало Біл. Одного разу цей конкурент викликав Біла Коди на двобій: хто положить більше звіря. Обидва ловці в той час працювали при будуванню трансконтінентальної залізниці, що мала сполучити Ню Йорк з Сан Франціском. Тисячі робітників працювало на цій величній будівлі. Мясо для прохарчування постачали цілі ватаги мисливців, що до них належав і Бофало Біл та Біл Коди. Останній прийняв визов свого конкурента.

Постановлено, що свої сили випробують на першій череді бізонів, що зустрінеться в преріїї. Кожний ловець може полювати своїм методом. Після полювання пораховали здобич. Коди вбив 30 бізонів, його конкурент 23. Змагання повторили. На цей раз Коди стріляв їздячи без сідла і без вуздечки. Вбив 17 буйволів, противник 14. Від тої пори вже ніхто не сумнівався, що дійсним "Бофало Білем" є Коди.

Ще не одним відважним вчинком вславився полковник, і коли порядок і відносний спокій запанував на "Дикім Заході" Америки, неспокійний дух скаута спонукував Біля до пригод на иншім полі. Він захопився летунством. Тоді ще літали лише поодинокі очайдухи й на літання дивилися як на цирковий фокус. Найбільший цирк в Америці-Барнума прийняв Бофало Біла, як літуна і зприміитивним й непевним літаком тодішніх часів наш полковник обїздив усю Америку й завітав був навіть до Європи.

Коли помер найбільший скаут Америки, був йому влаштований "народній похорон" й його тлінні останки поховано там, де улюблені його преріїї, що стеляться від Міссісіпі через Канзас аж до підніжя величніх Скалистих Гір ⟶ кінчаються. На гірськім узбіччу стоїть простий зруб-музей. Тут переховуються предмети, якими користувався Буфало Біл. Тут його рушниця "Люкреція Борджія", з якої він застрелив понад 4000 буйволів.

Трохи вище над зрубом-могила скаута. Простий камінь, над ним сосна, а під нею стелиться недоглядна прерія.

100.000 відвідувачів річно приходить поклонитися памятці славного розвідчика. Доглядач за могилою Джон Бейкер, колись один з найліпших стрільців Бофало Біла, тепер старенький дідусь, розповідає, що більш ніж половина відвідувачів-пластуни. Та й не дивно.

Джордж Тердоне.

-"Чи смію просити до танцю ..."

Історичний Календар — ЛЮТИЙ

7. 1933 -помер український артист Микола Садовський.
14. 1897 -помер письменник Панько Куліш.
20. 1054 -помер Великий князь Ярослав Мудрий.
24. 1608 -помер князь Константин Острожський.
27. 1664 -розстріляний полковник Іван Богун.

СТОРІНКУ РОЗВАГИ й розвязки загадок і завдань з другого числа ПЛАСТУНА буде поміщено в наступнім числі.

Видає Українське Пластове Видавництво в Аугсбурзі.-Редагує Колегія.
Responsible for all Mariquita-Hryhorijiv M.
Адреса Редакції: "PLASTUN-SCOUT" -Somme Kaserne - Augsburg
Printed with the permission of UNRRA.

КАНАДА
Тихий або Великий Океан
Атлянтійський Океан
Мехіканська затока
МЕХІКО
Олімпія
Колумбія
Салем
Бойс С.
Гелена
Бісмарк
Поль
Медісон
Ленсінг
Львей
Бостон
Нью-Йорк
Ст. Лаврентія
Карсон С.
Сакраменто
Сан Франціско
Солт Лайк С.
Колорадо
Денвер
Линколн
Топіка
Джеферсон
Спрінґфілд
Індіанаполіс
Ґрейо
Пітсбурґ
Вашінґтон
Лексінґтон
Річмонд
Релі
Нашвілл
Колумбія
Атлянта
Монтґомері
Джексона
Бетон Руж
Літл Рок
Оклагома
Арканзас
Міссісіпі
Бостін
Ріо Ґранде
Дель Норте
Санта Фе
Фенікс
Лос Енджелес
Монтпеліє
Конкорд
Бостон
Гардфорд
Провіденс
Довер
Аннаполіс
Трентон
Золото
Срібло
Залізо
Мідь
Олово
Цинк
Вугілля
Нафта
Асфальт
Кукуруза
Пшениця
Бавовна
Овочі
Рибальство
Стейти та місцевости, де українці живуть більшими колоніями.
З'єднані Держави Північної Америки
1 : 20.000.000

ПЛАСТУН SCOUT

ІНСТРУКТИВНО -РОЗВАГОВИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ в АВҐСБУРЗІ

UKRAINIAN MONTHLY FOR BOY-SCOUTS~IN AUGSBURG

15.квітень 1946.

4

553

На ясні зорі – тихі води...

Весна іде-а з нею час мандрівок.

Високими горами, глибокими долинами, тінью дерев, берегами співучих річок в'ється пластова стежка. На цім шляху Життя приготувало нам низку пригод, приготувало низку хвилин правдивого щастя.

Тут, на свіжім повітрі, загартовуючи тіло, маємо нагоду зустріти на лоні Природи старих знайомих, маємо нагоду познайомитися з приятелями новими-квітками, комахами, птахами, дрібною звірнею. О люди, що ціле життя блукають лісами й лугами і все знаходять нові й нові несподіванки. Треба лише блукати з відкритими очима й серцем.

Щоб зрозуміти й сприйняти всі радощі мандрівки, пластун мусить знати дещо з досвіду старих мандрівників та дечому від них навчитися.

П Р И Г О Т О В А Н Н Я

до прогульки слід заздалегідь зробити на гурткових сходинах. Кожний пластун мусить знати, яке завдання припаде йому на мандрівці й мусить бути до нього приготований.

В И Р Я Д.

З собою слід взяти ріжні необхідні речі, але пам'ятай, що чим менше з собою береш, тим ліпше. Основу творить : повний пластовий однострій, пласт. палиця, ніж, короткий мотуз, сірники /забезпечені проти вогкости/, торба на харчі з залізною резервою /відповідно до часу, на який розрахована прогулька/ їдунка з ложкою, горня, баклага з свіжою водою, по можливости компас та мапа. Опріч того цілий гурток : скринька з потребами для першої помочі, прапорці для сіґналізовання, скринька для ботанічних чи геольоґічних збірок.

П Р О Г Р А М А одноденної мандрівки.

8.00 -Збірка в домівці Вимарш найкоротшим шляхом за місто.

9.30 -Марш теренсм. Мандрівка не перегони й не змагання на великі віддалі. Вояк, і той при нормальних умовах не марширує більше, як 35 км. денно. Ідеш на прогульку, щоб читати з книги Природи. В дорозі не забувай вправлятися в пластових вмілостях: від ока установити віддалі/ст.56/, відміряти висоти придопомозі пласт. палиці/ст.56/спостерігати природу, сіґналізувати/ст.57/, вправляти пластовий крок /ст.56/, орієнтуватися з компасом/ст.56/ і без нього/с65/ приміняти пласт. знаки.

10,00 -Прихід до табору й розташування.

10.15 -Вишкіл до іспитів з мандрівництва, сіґналізування, орієнтації, табірництва.

12.30 -Обід. Іспит з вживання сокири, розкладання вогню, куховарництва.

13.30 -Година відпочинку. Останніх 20 хв. присвятити розмовам на пластову теми.

14.30 -Вправи, гри, вишкіл, впоряд.

17.30 -Вечеря.

18.30 -Вичищення табору. Огнища залий водою й присип землею. Перед тим спали всі папери, рештки від їжі та інше сміття. Місце залиш таким чистим, яким ти його застав.

18.45-Годинка біля ватри. Звіти, оповідання, співи, гри.

19.45 -Ліквідування табору й вимарш додому.

21.45 -Розхід перед домівкою.

З кожної мандрівки напиши спогад з своїми спостереженнями. Відміть, що нового й незвичайного побачив, чому навчився.

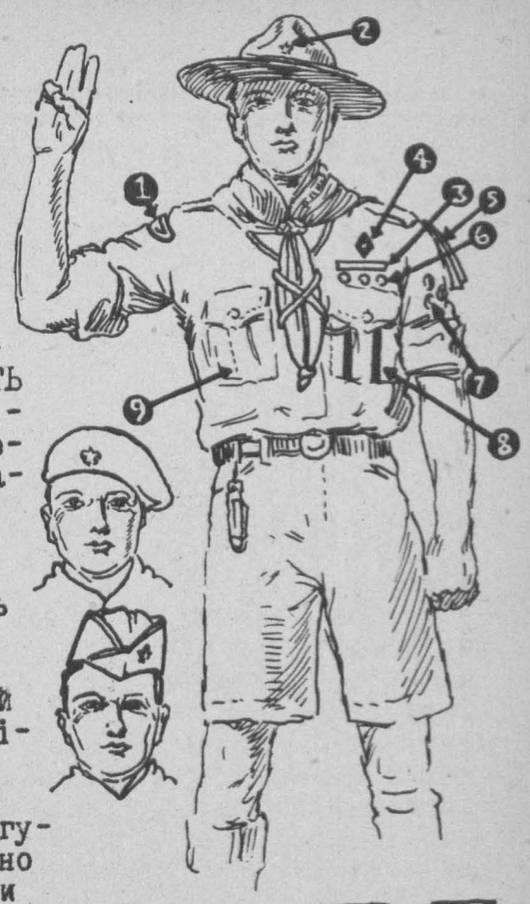

Підчас мандрівки пластун виступає перед позапластовим світом в однострої. Це його візитівка, що в першу чергу вказує на його ПРИНАЛЕЖНІСТЬ до великої сімї, що обєднує понад 3.000.000 юнаків по цілому світі. Пластова уніформа перед громадянством є запорукою чесного ХАРАКТЕРУ її власника, готового повсякчас до поповнення Доброго Діла.

Пластовий однострій пригадує пластунові про обов'язок СЛУЖБИ, про готовність завжди і скрізь допомогати всім, що допомоги потрібують.

Пластовий однострій зоначає ДЕМОКРАТИЗМ- всі пластуни в однострої робляться рівними. Багатий чи бідний в однострої є лише пластуном, якого цінять і поважають по його поведінці та вчинках.

І нарешті пластовий однострій служить в житті серед природи. Хакі кольор зливається з тінями гущавини, з тереном, й дозволяє пластунові непомітно наближатися до полохливого звіря й птацтва при спостеріганню життя в природі. Вигідний і вільний однострій відповідає духові й характеру Пласту - він не для пишання, а для облекшення першої повинности пластуна -СЛУЖБИ.

Відзнаки на однострої лише для того, щоб ближче означити приналежність пластуна, відмітити його ступінь й пластові досягнення.

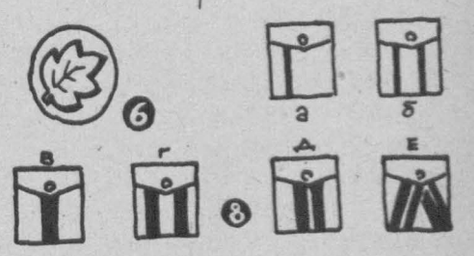

Долучений зразок пласт. однострою згідний з провізоричним проектом, ухваленим амер. властями в Ауґсбурзі 4.6.1945 та пересланим 8.6.1945 Міжнародньому Скаутському Б'юро в Лондоні.

-КАПЕЛЮХ, де не можна роздобути-БЕРЕТ або ПІЛОТКА з малою лілеєю з тризубом, -СОРОЧКА хакі з двома киш., -ШТАНИ короткі/2 пальці над коліном/, ПАНЧОХИ -зелені, оливкові, -ПЛАСТОВА ХУСТКА - СВИСТОК з шнурком/білий, зелений/. ВІДЗНАКИ :

1 - Відзнака національної приналежности. На правім рамені. Подана в натуральній вел. Тло синє, напис жовтогарячий, край червоний.
2 - Мала лілея з тризубом. Цю відзнаку має право пластун вимінювати /ченчувати/за відзнаки пласт. інших національностей.
3 - Назва частини /напр. : АУҐСБУРҐ 2 ДІВ зн. Другий дівочий курінь в Ауґсб./-червоний напис на білій стьожці з темносинім краєм.
4 - Відзнака пластової присяги-Велика пласт. лілея з тризубом. Цю відзнаку одержує пластун лише раз, вимінювати її заборонено.
5 - Гурткові стьожки.
6.- Літа служби /І рік-орубний листок калини на зеленім тлі, 5 років-на червонім тлі, 10 років-золотий на синім тлі/Відповідні листки носяться лише по закінченню даного періоду. Ченчується.
7 - Іспити з пластової вмілости.
8 - Службові відзнаки :а- заст. гурткового, б- гуртковий, в-заст. курінного, г-курінний, д-кош. команда, е-кошовий./аб-вузька червона нашивка, вг-широка червона нашивка, де -широка червона нашивка з золотою ниткою посередині/.
9 - Відзнаки Джемборі, стріч, виченчовані /виміняні/ чужі відзнаки. /Матер'ял дискусійний/.

ПЛАСТУН МАНДРУЄ ДО КИЄВА

Хто глянув на Київ зі сторони Дніпра, той ніколи не забуде цеї чудової панорами, що приковує зір, а душу наповнює радістю. Весь високий берег вкриває сочиста зелень парків та садів, з яких виринають маєстатичні будівлі київських церков. Золоті бані величезних святинь виглядають здалека неначе пишна корона, що вінчає це чудове, старе українське місто, надаючи кому якогось особливого чару... Рідко яке місто в Европі може зрівнятися з Києвом величчю й красою.

Народини Києва вкриті заслоною таємниці. Коли збудовано Київ, цього ніхто докладно не знає. Існують лише всілякі здогади вчених. Незаперечним фактом являється лише те, що тут була людська оселя ще в старокам'яній добі. Вказують на це знайдені в київських горах остатки неолітичної людини. В час археологічних розкопів на терені Києва, в 1897 р. знайдено на Подолі численні знаряддя з каміння й кости, на яких збереглися визерунки різних тварин, накарбовані людською рукою з перед яких двадцять тисяч літ!

Перші історичні відомости про Київ походять із IX-го ст. Історик Ґотів Йордан, описуючи столицю короля Германіха, має на думці Київ, якого називає "містом міст". Тоді Київ дійсно належав до найбільших міст східньої Европи уступаючи місце лише Царгородові.

Величною будівлею княжої доби була церква св. Василія, поставлена князем Володимиром Великим. На її утримання призначив князь десяту частину своїх доходів і тому вона дістала назву Десятинної. Вже в ті часи почав творитися своєрідний український будівничий стиль.

Часи Ярослава Мудрого додають Києву нової могутности й слави. Місто значно поширюється. До нього прилучують передмістя та велику площу, т.зв. "рожне поле", де в 1036 р. побито печенігів. Навкруги виростає оборонний вал з високими вежами. Вхід до міста стає можливим лише через кілька мурованих брам. Найславнішими були Золоті Ворота, над якими збудовано церкву Благовіщення, покриту позолоченою бляхою. Золоті Ворота простояли багато віків, а останки їх залишилися до наших днів.

До найбільших будівель княжої доби належить величава церква св. Софії з десятьма банями, побудована Ярославом /рис.2/ на зразок Софійської церкви в Царгороді. Вона була прикрашена різьбами, фресками та іконами, золотом і сріблом: при ній мешкав голова української церкви-київський митрополит.

За часів Ярослава засновано під Києвом ПЕЧЕРСЬКУ ЛАВРУ, де побожні ченці викопували в землі печери й там проживали в молитві, пості та добрих вчинках. Києво-Печерська лавра, заснована св. Антонієм і Теодосієм, зараховувалася до найкращих манастирів України.

Вкінці IX-го ст. Київ був найголовнішим центром політичного, культурного та господарського життя всієї української держави. Тут процвітала наука й мистецтво. Ярослав Мудрий заснував в Києві школи, опікувався монастирями та ченцями, де повставали мудрі політично-філософічні трактати та надзвичайно цінні для нас літописи. В Києві перебувало багато артистів, майстрів, ремісників та купців, які

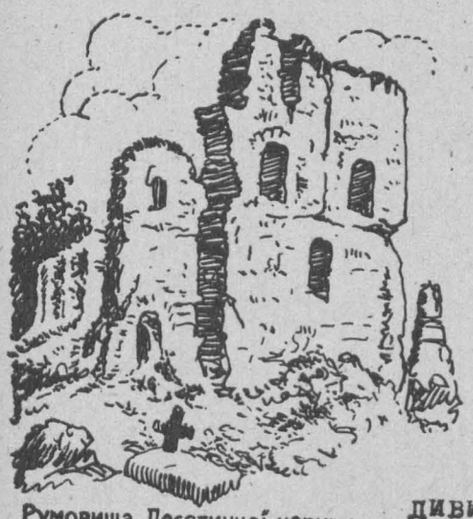

Румовища Десятинної церкви

мали тут широке поле для своєї діяльности. Завдяки вигідному географічному положенню Києва на перехресті великих шляхів із західньої у східню Европу та з півночі на південь/дніпровим шляхом "із Варяг в Греки"/ стався він ще в давнину важливим осередком міжнародніх торговельних зносин.

Вороги з заздрістю дивилися на пишний розвиток української столиці. Велич, культура і багатство Києва зганяли сон з їх очей. Нераз підходили до нього дикі половці або хижі печеніги, та українські князі давали їм відсіч, проганяючи хижаків далеко за українські землі.

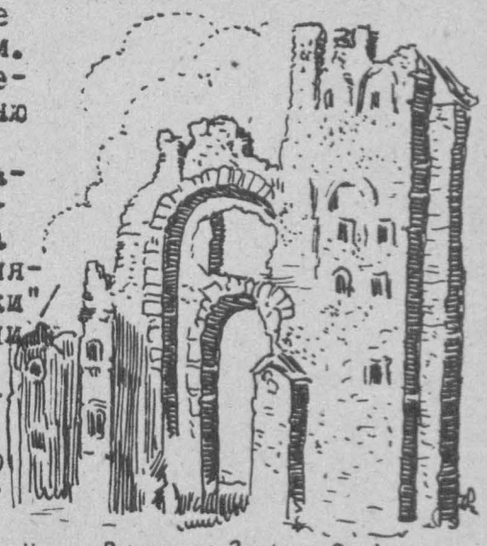

Румовища Золотих Воріт

Аж ось в 1169 р. звалилося тяжке нещастя. З півночі насунули величезні натовпи суздальців та володимирців, які під проводом князя Андрія Боголюбського підступили під Київ. Київський князь Мстислав Із'яславович боронився хоробро, але по завзятих боях на вулицях міста вороги перемогли. 8 березня /897 років тому/ місто було зруйноване. Не пощадив ворог навіть десятинної церкви та св. Софії. Київ не раз був у чужих руках, але ніхто його так жахливо не громив, як суздальці та володимирці.

В 1202 р. зруйновано Київ вдруге, а в 1240 р. остаточно знищили його татари. Коли війська Батия підступили під Київ, їх була така сила, що, як каже старий літопис, -від реву верблюдів, від іржання коней, від скрипу татарських возів не було чути людського голосу в місті. Татари день і ніч били таранами в міські мури. Аж нарешті вдалося їм зробити пролом. Хоробрі міщани скупчилися в центрі міста й окопалися на швидку біля Десятинної церкви. Але татари скоро їх перемогли. Тоді кияни у відчаю забилися на хори Десятинної церкви. Стара будівля одначе не витримала такого тягару і завалилася, ховаючи під своїми руїнами останніх оборонців Києва.

Після погрому Батия довго стояли голі київські мури, нагадуючи татарське лихоліття. Допіро під владою литовсько-українських князів почав Київ поступово відбудовуватися та залюднюватися. Верталися його давня велич і слава. Київ вступив на широкий шлях свого розвитку. Та гірка доля не охоронила його від нових ударів. За підмовою Москви вирушив на Київ татарський хан Менглі-Гірей і в 1484 р. спалив та зруйнував до щенту українську столицю. Пограбовані в св. Софії золоті чаши послав він яко дар своєму союзникові московському князеві Іванові III.

Більше ніж два століття пролежав Київ в руїнах. Відбудову його розпочав великий митрополит Петро Могила. За його ініціятивою й старанням почали відновляти стародавні святині. Відживало релігійне й культурне життя Києва.

На XVII і XVIII ст. припадають пишні часи розвитку київського монументального мистецтва в будівництві. Поряд з реставрацією старих, дотатарських святинь: св. Софії, Печерської Лаври, Видубецького манастиря та Кирилівської церкви, побудовано нові-Нікольський Собор, Фроловський монастирь, Андрієвську церкву та инші. Ці чудові пам'ятники українського барока збереглися до наших днів, як найкращі зразки української архітектури. Багато прикрасних будівель понищили пожежі, які часто навідували Київ. Особливо страшна пожежа вибухла 1718 р. коли згоріла безмежної вартости бібліотека Могилянської Академії.

Великим меценатом української культури був гетьман Іван Мазепа, який не щадив грошей на

(Докінчення на ст. 64.)

Брама Софійської огорожі

Пластовий однострій врятував...

Правдива пригода з Півд. Африки.

Трапилося це минулого року в Анґолі, на терені племени Ґанґо. Після незвичайно важкої мандрівки пралісом я врешті вийшов зі своїми вісьма чорними носіями вантажу на розлогу високорівень. Вже вечоріло й сліпучі червоні промінні заходячого сонця заповідали період дощів.

Яких два кілометри від стіни пралісу ми побачили серед вкритого будяками степу з десяток хиж зліплених з глини та хмизу. Мої носії були з племени Байлунду й не користувалися великою прихильністю місцевого населення, бо при останнім повстанню тубільців допомогали португальському війську здолати ворохобню. Тому треба було наближатися до оселі обережно. Рушницю мав лише я. Військова ескорта, що під її охороною я до нині мандрував залишилася вчора в лісній факторії.

Наша обережність виявилася лишньою -в селі нікого не було. Користуючись цим, ми розташувалися в трьох хижах серед селища.

Почали вечеряти. На щастя в одній хатині знайшлася посудина з водою. Я ще був досконалим -ом"/ґрінґорном-незнайкою, початків -цем/, так що не побачив у цім нічого підозрілого, хоч, як старому пластунові могло стрілити в голову-де тут взялася серед цеї страшної спеки посудина з водою. Чому вода давно вже не випарувала?

Мої мурини приготували "токотутоку", кашу з маніокової муки та кришеної сухої риби. Я жував консерву та солодку картоплю, що росла у великій кількости біля оселі. Все це запивав брудною водою зі згаданої посудини.

Тимчасом зовсім смеркло. Мурини ще якийсь час немилосердно тарабанили на своїх "очізанґі" та "ополумбумба"-притивних музичних інструментах. Відтак потомилися й поснули.

Поволі задрімав і я. Тіло, втомлене мандрівкою пралісом, ноги печуть від постійного спотикання через коріння й ліани, руки понапухали від "мачети" /гострого важкого ножа/, якою доводилося розчищати дорогу.

Чи що мені снилося, чи ні-не знаю. Але, судячи по місяцю, я спав не довго. Розбудило мене шарудіння за стіною.

Проснувся не один я. Два чорні спільники, що залишилися разом зі мною в хижі, теж не спали. Але лежали нерухомо. Лише широко відкриті очі вилискували в темряві. Один з них, Матуту, нечутним рухом притиснув мене до землі.

"-Лежи, пане!...Ґанґо тут! Прийшли!..."

Село не було пусткою, в цім ми помилилися. Я згадав свіжу воду в посудині-але вже трохи запізно.

За стіною раптом залунав крик й гамір. В туж хвилину Матуту зірвався з долівки, схопив покладену осторонь стіну з бамбусу й кількома рухами загородив вхід до хижі. Заледво він це зробив, як кілька пар дужих рук вхопилося за стіну знадвору. Одначе, хоч на кілька хвилин- вхід був забарікадований.

Я механично взявся за рушницю. Була набита.

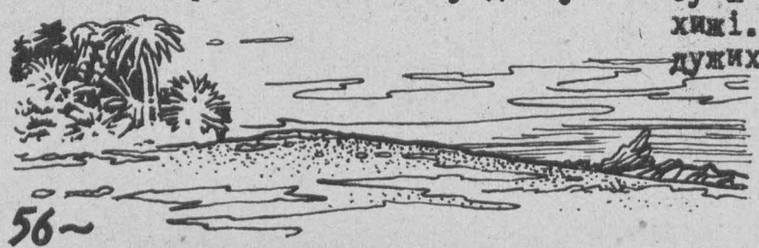

Матуту підпер"двері" важкою колодою й саме збірався другим кілком скріпити нашу непевну фортецю.Дотягнув його до стіни й в той мент з криком повалився на землю.

З крихкої,з хмизу сплетеної,стіни стирчав спис-асаґай.Це він,кинутий міцною рукою,поранив мого мурила в бік.

В туж мить нову удари посипалися на стіни й двері!Судячи по голосах,метушня зосереджувалася вже тільки біля нашої хижі: решта моїх товаришів по мандрівці були вже мабуть побиті,або попали в полон.

Якийсь важкий таран раз повз-раз гримав у стіну.З викликів я зрозумів,що напасники знають добре,що в хижі знаходиться "булмантарі"-білий -я міцно стис в руках рушницю-останню надію.Але вистарчило усвідомити собі,що у мене лише вісім набоїв,як і ця остання надія щезла безслідно.

Раз- раз -

Двері,підперті колодою,не подалися - замість того повалилася ціла стіна !

Які два десятки неґрів з криком кинулось до мене махаючи списами.Холодний піт виступив-стало не по собі..

И в голову не прийшло прицілюватись-руки нерухомо стисли рушницю неначе в корчах.Та зрештою,було це розумніще !

Хтось кійком вибив мені зброю з рук,юрба голосно заверещала й кинулась до мене.Кілька дужих рук мене схопило.

Кілька стусанів з ріжних боків.

Потім потягли мене до вогнища,що палало метрів двадцять від хижі. Мене охопила тупа байдужість...

Але раптом сталося чудо !

Заледво ми наблизилися до вогнища,заледво полумя освітило мою постать,руки,що мене тримали -опустилися.Всі замовкли :кілька окликів жаху перервало тишу,ті що стояли найближче,впали на коліна...

"Ох-пане ґенерале -пане офіцере ! Змилосердьтесь!"Жалібні голоси залунали зі всіх боків-мушу признатися , що картина з жахливої змінилася в до-

/докінчення на ст. 66./

Пластова лілея нагадує своєю, формою знак французьких королів "Цвіт лілії", але в дійсности взята вона з морського компасу, де вона відзначає Північ. Компас-життєва необхідність мореплавця. Хинці винайшли компас і вживали його вже біля р.2634 до Р.Хр. До Европи привіз компас на прикінці 13 століття, повертаючись з мандрівок по Хинах, Марко Поло.

В століття великих відкрить, коли відважні мандрівники випливали в невідомі моря й кружляли по незнаних світах, Північ була єдиною їхньою точкою опору при орієнтації та шуканню правильного шляху, й тризубий знак Півночі став символом мандрівників, піонерів, траперів і скаутів-пластунів. Пройшли віки але знак лілеї залишився емблемою всіх, що шукають правдивого шляху, не хочуть блукати манівцями. Вона веде нас так, як і первісний знак на кінці магнетної стрілки, скированої на Північ. В житті пластун мусить уміти знайти при допомозі чеснот, символізованих пластовою лілією, правельний шлях для своїх вчинків так, як в терені він мусить уміти знайти шлях при допомозі магнетної стрілки.

Для цього необхідно знати й розуміти компас, знати всі світові сторони зі ступнями включно.

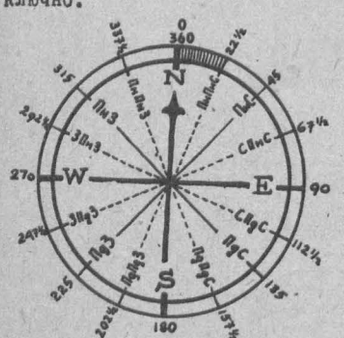

Компас з всіма основними сторонами й ступнями.

Тому, що в практиці вживаємо західньоевропейських компасів, залишаємо для означення Півночі - N/NORTH, NORDEN/, Півдня S/SOUTH, SÜD, /, Сходу E/East, Osten/, Заходу W/WEST, WESTEN/.

В терені...

ПЛАСТОВИЙ КРОК-вживається у випадках, коли обставини вимагають в якнайкоротшому часі здолати велику віддаль або для установлення віддалі між двома точками. Полягає в тім, що пластун чергує 20 кроків скорого маршу з 40 кроками повільного бігу. Пласт. крок не стомлює й загартовує до витрівалости та володіння собою.

ГУРТОК В ТЕРЕНІ не ходить юрбою, але не ходить і замкненою формацією. Найзручніще користуватися наведеними схемами: в центрі /ч. I/ гуртковий, решта пластунів йде на такій віддалі, щоб спостерігши щось цікавого або небезпечного могла звернути увагу цілого гуртка рухами /умовними знаками/ без крику.

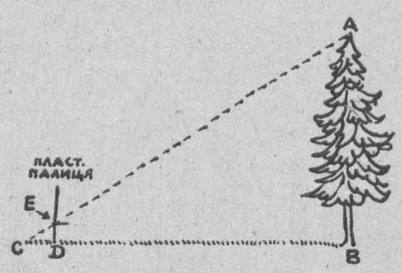

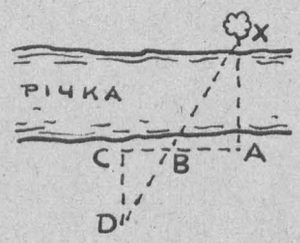

МІРЯННЯ ВИСОТ І ВІДДАЛІ при допомозі пласт. палиці. Щоб зміряти висоту якогось предмету /дерева на пр./, відміряй від стопи даного предмету /В/ 12 довжин палиці /до точки С, на нашім рисунку за браком місця ця віддаль схематично скорочена/ відтак від точки С вернись на одну віддаль палиці /D/ в напрямку міряного предмету, і на тім місці вбий палицю доземо. На місці С приляж і заціль око на вершок міряного предмету. Місце, де зорова лінія перетинається з палицею познач. Це точка Е. По формулі $\frac{E-D}{D-C} = \frac{AB}{BC}$ а $AB = \frac{E-D \times BC}{D-C}$, маючи змогу віддаль Е зміряти на палиці в центіметрах, легко вже обрахуєш.

ШИРИНУ РІЧКИ гурток зміряє, знайшовши собі на протилежному березі якийсь нерухомий предмет /Х/; стань до нього під прямим кутом на місці А, застроми палицю, йди вздовж берега 15 кроків й встроми другу палицю /В/ й в тім самім напрямку зроби ще 7 кроків /С/ відтак звернни від берега під прямим кутом і йди, поки не побачиш, що палиця В покривається з предметом Х. Віддаль в кроках між С та D є половиною ширини річки.

Одже $CD = \frac{A-X}{2}$ або

$A-X = 2 \times C-D$

-НАКАЗИ МОВЧКИ.

Сіґналізування

У лісі немає телефону чи телеґрафу, щоб пересилати вістки на далеку віддаль. В випадках потреби пластуни звязуються між собою при допомозі сіґналізації. Примінюється Міжнародній Код Морзе, семафор або знаки руками /індійська мова знаків або мова глухонімих/. "ПЛАСТУН" поступово ознайомить вас зо всіма цими способами. На цей раз спинимося на Коді Морзе та на способах його примінення. Знаючи абетку Морзе, можна її передавати при допомозі одного прапорця, двох чи просто підніманням рамен. Одним прапорцем можемо сіґналізувати на два лади -крапка: схиляємо прапор. праворуч (3) риска: схиляємо ліворуч (4), або крапка-описуємо вісімку над головою /6/, риска-описуємо вісімку

A	•—
B	—•••
C	—•—•
D	—••
E	•
F	••—•
G	——•
H	••••
I	••
J	•———
K	—•—
L	•—••
M	——

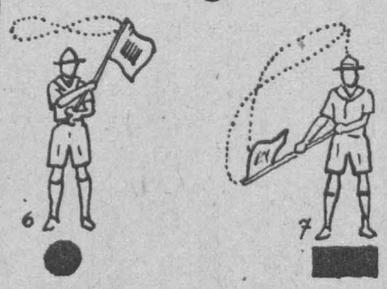

схиляючи прапорець вбік /7/. Двома прапорцями передаємо крапку піднісши один прапорець з поземого положення в доземе, риску-піднесунням обох прапорців /9/.

ЗАКЛИК •—•—•—•—•
ПРИЙМАЮ ————————
ПОМИЛКА ••••••••••••••
НЕ РОЗУМІЮ •••••••••••
КІНЕЦЬ ВІСТКИ •—•—•

N	—•
O	———
P	•——•
Q	——•—
R	•—•
S	•••
T	—
U	••—
V	•••—
W	•——
X	—••—
Y	—•——
Z	——••

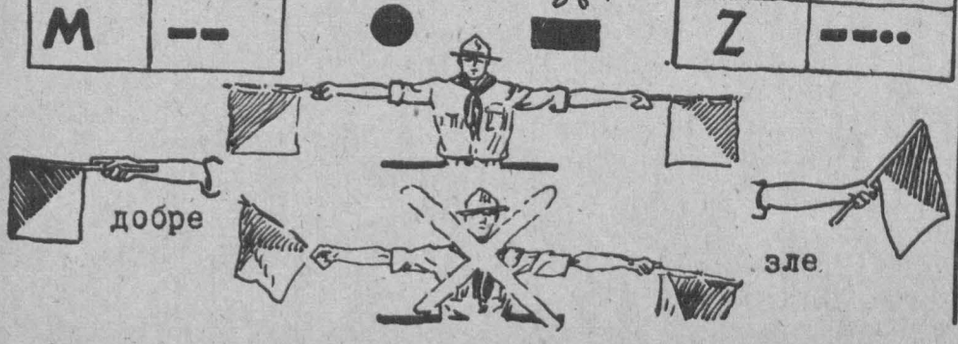

КОМПАС-2

ЗАПАМЯТАЙ СПЕРШУ 4 ОСНОВНІ НАПРЯМКИ:

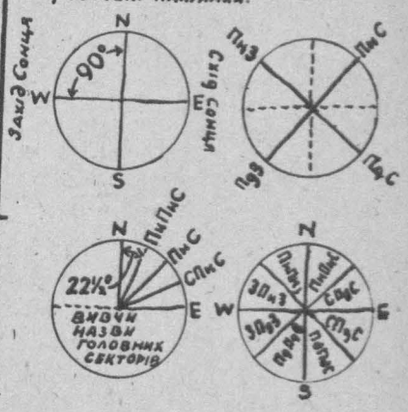

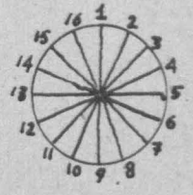

Спершу завчи основні світові сторони /рис. 2/, відтак доповнюючі чотирі /рис. 3/, а опанувавши їх, заучуй міжнапрямки. Мусиш знати 16 напрямків, уміти їх показати й назвати протилежний напрямок. Завчи:

1. ПІВНІЧ /0°/
2. Північний Північний-Схід /22½°/
3. ПІВНІЧНИЙ СХІД /45°/
4. Східній Північний Схід /67½°/
5. СХІД /90°/
6. Східній Південний Схід /112½°/
7. ПІВДЕННИЙ СХІД /135°/
8. Південн. Південн. Схід /157½°/
9. ПІВДЕНЬ /180°/
10. Південно Півден. Захід /202½°/
11. ПІВДЕННИЙ ЗАХІД /225°/
12. Західньо-Південн. Захід /247½°/
13. ЗАХІД /270°/
14. Західньо Північн. Захід /292½°/
15. ПІВНІЧНИЙ ЗАХІД /315°/
16. Північно Північ. Захід /337½°/

Памятай, що опріч північного бігуна існує ще маґнетичний бігун, до якого маґнетка відхиляється. На ріжних місцях це відхилення ріжне. В Західній Европі воно приблизно 2-3° на північ від ґеогр. бігуна. Ця інклінація на більшости компасів позначена. На німецьких компасах літерами MN.

ГРА для вивчення КОМПАСУ:
16 хлопців стає в коло. Кожний заступає одну з світових сторін. Пластун в центрі кола називає один напрямок. Пластун, що даний напрямок заступає, мусить зразу назвати сторону, що лежить проти нього/на пр. "Східній Північний Схід!", відповідь: "Західній Південний Захід".

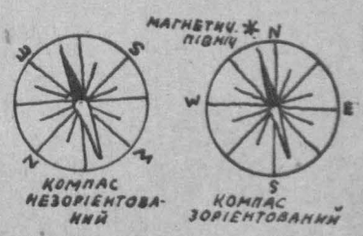

Голка інклінує до магнетичного бігуна

Лицарі

Colonel Karl DETZER

Американське військо-найсильніша світова потуга. Не найбільша, а найсильніша. Жодна армія не має такої пробоєвої сили, ходна армія не спроможеться на те, що наша. Пристрасна завзятість наших військ, їх витрівалість, вигадливість, енергія й гнучкість не зустрічається у других армій.

Яким шляхом дійшли ми до такої досконалости? Як ми, Американці, нарід, що не любить війни, могли створити цю нездольну машину? Які чинники фізичного й морального характеру діяли при творенню переможної сили нашої Армії ?

Адже 1939 року Америка налічувала лише 174.000 мужів слабо озброєних з обмеженою скількістю амуніції. Повітряні сили обмежувалися на яких тисячу боєвих літаків з 17.000 летунів.

А вже за п'ять років після початку війни стояло під прапорами 8.000.000 вишколених і готових до бою вояків, найліпше виряджених, забезпечених харчами й зброєю. За п'ять років УСА стали справжнім арсеналом Демократії. За п'ять років наші частини вже перемагали або працювали на всіх континентах користуючись при тім найдовшими в історії війни шляхами постачання. При тім ми допомогали нашим союзникам, будували шляхи й бази по найвідлеглішних закутках світу, долаючи ворога скрізь, деб він не став на нашому шляху.

Американські фермери й шофери, професори й робітники, що змалку виховувалися в дусі ворожому до війни, стали лицем в лице з найліпшими військовими частинами народів, які вбивали своїй молоді мілітаризм з пелюшок. І ці зустрічі кін-

до ~

THE FOURTH HEROIC PERIOD of the UKRAINIAN ARMY- the UKRAINIAN INSURRECTION ARMY.

In 1941 the center of gravity of World War II was transferred to the territories of Eastern Europe. Thus the Ukraine became not only subject to imperialistic tendencies but also the arena of the most enormous bettles in world`s history. As a result of the military success of the Hitler-Army in 1941-42 all Ukrainian territory found itself for some time under German occupation. Since that time the Ukraine and the Ukrainian people suffer the greatest destruction, desolation and ruin there re ever existed.

Hitler`s Nazi came to the Ukraine with the purpose of transforming her into a colony, to politicaly subjugate, economically exploit and physically exterminate the Ukrainian people. When Hitler`s civil administration arrived a brutal terror regime was introduced together with violations and robbing of national property. Mass arests and shooting of the best representatives of the nation began. The arrested persons were taken to Germany and put into concentration camps. As a means for extermination the Germans took to mass deportations of the young folk and used them as slave workers in Germany where they died every day by hundreds and even thousands from air raids and from artificially organized famine in the German camps. At the same time the Nazis created such conditions that part of the young men were forced to enter the German Army and to die for Germany`s imperialistic purposes.

The German fascists had commenced to rob the country of bread and of other food.

The double prog ress of the battle lines with their great military forces ruined many villages, towns and highways in the Ukraine. Many villages were completely destroyed and the whole economical life of the country was paralyzed. Besides numerous bands were hostile to the population, showed up and pillaged the villages.

The Ukrainian people found itself confronted with exclusively adverse circumstances.

The Ukraine and her people at that time had no help from anywhere. The world in those days was not interested in the fate of the Ukrainian people. It seems as if no other people in the world ever had been placed into such a complicated situation.

Before the Ukrainian people the problem arose to be or not to be. Only thanks to the enormous vitality of the people it was able to live through thi period.

But in spite of the difficult and, as it would seem, hopeless situation our people found itself in during the occupation, it was true to the traditions o its earlier stfuggle for liberation. I' answered to all attempts to subjugate it with the unmost-at first spontaneus and then organized-resistance. The Uk.-

Лицарі демократії
Knights of democracy

/докінчення/

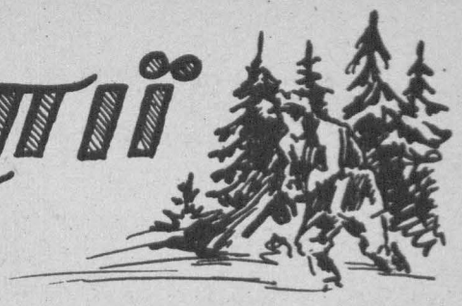

ЧЕТВЕРТА ГЕРОЇЧНА ДОБА УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА-УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНЧА АРМІЯ ,

В 1941 р.точка тяжіння Другої Світової Війни перенеслась на терени східньої Европи.Тим Україна стала не тільки предметом імперіялістичних зазіхань,але й ареною найбільшої в світі війни.В наслідок воєнних успіхів гітлерівської армії в 1941-42 рр.вся українська територія опинилася була на деякий час під німецькою окупацією.Від цього часу Україна та український нарід зазнають найбільшого горя і знищення на протязі своєї історії.

Гітлерівські фашисти прийшли на Україну,щоб зробити з неї колонію,а український нарід політично поневолити,економічно визискати й фізично винищити.З приходом гітлерівської цивільної адміністрації на Україну прочався брутальний терор,насильство та грабунок народнього майна.Почалися масові арешти та розстріли найкращих синів-представників українського народу.Арештованих вивозили до Німеччини та саджали по концентраційних таборах.Щоб винищити український нарід, німці почали масово вивозити українську молодь на каторжні роботи до Німеччини, де вони щоденно гинули від налетів та від штучно організованого голоду в таборах.Одночасно були створені такі умови,що частина молоді була змушена йти до німецького війська й там гинути за ворожі нам інтереси.

Німецькі фашисти почали масовий грабунок хліба та харчевих продуктів на Україні.

Подвійний наступ фронтів великими військовими силами на Україні знищив багато сіл,міст та шляхів.Деякі села були зовсім спалені,а ціле господарське життя країни лежало в руїнах.Крім того на Україні зявилися різні банди,ворожі українському народові,які теж грабували села.

Увесь український нарід опинився в дуже тяжкому становищі.Україна та український нарід не мав тоді жадної допомоги ні від кого.Зовнішній світ у ті дні мало цікавився долею українського народу.Здається,ні один поневолений нарід у світі не мав у своїй історії такої тяжкої й складної ситуації,в яку потрапив український нарід в часи гітлерівської навали.

Перед українським народом стало питання бути чи не бути.Тільки завдяки колосальній життєвій силі українського народу можна було перейти цей період переможно.

Та не зважаючи на таке-і здавалось би-безвихідне становище українського народу підчас змагання окупантів за володіння Україною,український вільнолюбний нарід ,вірний традиціям своєї попередньої визвольної боротьби,відповів стихійним,а відтак і організованим опором на всі спроби поневолити його.Український нарід не дав себе залякати німецьким терором,не зігнув спину перед озброєною по зуби німецькою імперією,як не згинав ніколи перед ніяким наїздником впродовж своєї многостраждальної,але славної історії.Український нарід,ставши до оборони рідної землі перед ворожим насильством,почав власними ударами відповідати на удари противника.Стоячи на демократичних засадах,він проявив незломну волю жити самостійним життям на своїй рідній землі.На сторожі цієї волі він поставив збройні сили своїх синів-українських повстанців,що в цілковитій незалежности на рідних землях від будь-якої зовнішньої сили та в оперті виключно на власні сили українського народу,взяли на себе охорону українських народніх мас перед насильством окупантів.Кров уходників,кров січовиків,Українських Січових Стрільців і чорношличників заговорила.

І в цій своїй ворожій поставі до загарбників стали консеквентно українські народні маси-українські селяни,робітники і трудова інтелігенція,з яких складалися ряди українських повстанців.

З весни 1942/43 рр.на терені Полісся й Волині виступили перші збройні відділи українських повстанців.З того часу оборону українського населення взяла на себе українська збройна сила.Повстанці крім завдань самооборони що до вивозу людей до Німеччини та грабування хліба,прийняли зразу також завдання організації майбутньої Української Народньої Революційної Армії.

Щоб мати відносний спокій і можливість працювати,повстанці викинули німців з деяких теренів України,опанували районні центри,заблоковуючи німців у більших осередках.Поза кількома містами,вся територія Полісся й Волині опиняється під владою повстанців.На цій території організується господарське життя,адміністрація,шкільництво.Бойовий дух та успіхи повстанців викликають всенародній рух за оборону своєї Батьківщини і свого народу.До рядів їх пішли всі українці без огляду на соціальне походження,ріжницю віровизнання,партійну приналежність.До рядів повстанців пішли й чужинці.Як за часів Запорожців вистарчало,щоб бажаючий вступити в їхні ряди вірив у Бога,так ткпкр вистарчало,щоб вірив у перемогу принципів свободи й демократизму над діктатурою й насильством.

В короткім часі рух стихійно охопив усі області України-від Кавказу і до Сяну, від Білорусі й до Чорного Моря- почався рух Української Повстанчої Армії.

чалися перемогою наших військ. Наша зброя в руках наших робітників стала найліпшою в світі й попала в руки наших найліпших вояків.

Чому ?

Америка всіма силами силкувалася зберегти мир, але діктатури загрожували цілому світові й були певні, що силою авторітативного режіму поділять його на світ пануючих і світ рабських рас.

Американці-нащадки Вашінґтонових "Синів Свободи"- відчувають подих рабства, пізнають діктатуру й ненавидять її. Вони відчули небезпеку й стали проти неї -свідомо, твердо і рішуче, як люди, що знають і розуміють за що ідуть на смерть.

Мета Америки - мир, а не війна, бо Америка і все людство потрібують мир, а не війну. Але Мир Живих, а не мир цвинтарища.

Америка бореться не за в'язничу камеру, а за світ вільної людини у вільному світі.

Америка вірить у людську гідність і шляхетність вірить в здійснення й перемогу Вільного й Мирного Світу.

Ця віра, а не що іншого, давало й дає силу американському воякові на його переможному шляху, ці вселюдські ідеали роблять його зброю непобідимою.

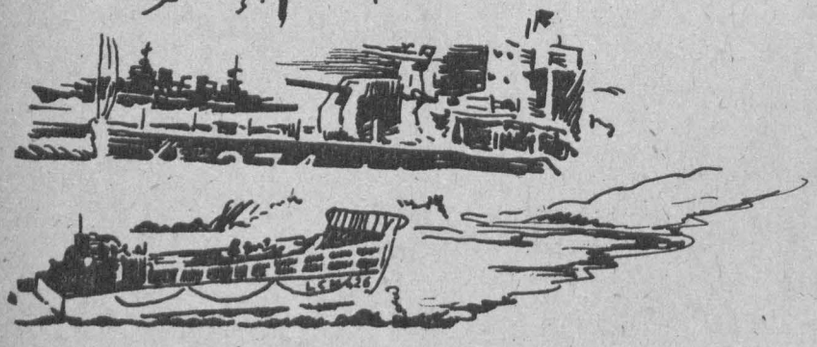

rainian people could not be discouraged by the German terror, did not bend its spine to the German Empire, armed to the teeth though the Germanes were. It never had bent low before any invader, and never will. The Ukrainian people began to answer with blows to the blows of the enemy, thus manifesting its firm will to live its own life in its own independent country. To defend this ideald it armed its sons and thus the glorious UKRAINIAN PEOPLE'S REVOLUTIONARY ARMY

was born.

Absolutely independent from whatever foreign forces and recruting its powers exclusively out of the resources of the Ukrainian people, UNRA became its only defendant against foreign oppresion. The blood of the old Migrants, of the Sitch-Cossacks, of the Sitch Riflemen and of the "Black Caps" (see "Plastun" n.3.) had spoken up.

And this inimical attitude towards the invaders was fully shared by all the nation-peasants, laborers and intellectual workers: all of them had contributed to create UNRA.

In the winter 1942-43 the first groups of the Ukrainian People's Revolutionary Army went into action - in Polissia and in Volhynia. Here UNRA was the only defense of the population. Besides this task and the task to prevent by means of force the transportation of the people to Germany for slave labor and against the plundering of bread grain UNRA simultaneously began to organize the future Ukrainian People's Army.

In order to be able to work successfully, UNRA pushes the Germans out of several parts of the Ukrainian territory, takes possession of their regional centers and sacks the Germans in the bigger cities. With the exception of a few towns all Polissia and Volhynia becomes dominated by UNRA.

The economical, administrative and educational activity here is being revived. The fighting spirit and the successes of UNRA incite the whole nation which stands up in defense of their country and of the people. The rows of UNRA were joined by all Ukrainians regardless. Of differences in their social position, in their religion or party membership. Foreigners, Poles, White-Russians, Czecs, too joined up. As in the times of the Zaporishia Cossacks it was sufficient for the applicant to belive in God to be accepted as one of them, here it was sufficient to believe in the victory of the principles of freedom and democracy over dictatorship and violence.

The movement soon spraad over all the Ukraine-from the Caucasus to the San river, from White Ruthenia to the Black Sea, and have become the name UKRAINIAN INSURRECTION ARMY - UKRAJINSKA POVSTANTCHA ARMIJA- UPA.

The old gallant spirit- the spirit of the warriors ofthe Times of the Dukes, the spirit of Khmelnytskyj's and Mazepa brave cossacks rose again from the dead and called all the nation to the arms. The spirit of Shevtchenko s Haydamaks, of the heroes of Kruty, Bazar, Makiwka and Lemberg was not dead !

The forests and mountains, valleys and thickets of Ukraine were alive with the insurrection groups of the Cossacks of modern times.

From all the Ukraine, from all her remotead parts machine guns roared; the answer of the Ukrainian people to the fiendish attempt to put it in chains.

Лицарський дух княжих дружинників, дух завзяти козаків Хмельницького й Мазепи, воскрес і покликав увесь нарід до зброї. Дух Шевченкових Гайдамаків, дух лицарів Крут, Базару, дух Маківки і Львову не вмер!

Зі всієї України, зі всіх її закутків залунала тверда мова кулеметів, що стали відповіддю українських народніх мас на ворожі намагання закувати її в кайдани.

Сотні й тисячі бойців та командирів УПА лягло в нерівній боротьбі та вкрили Україну новими братніми могилами, які поруч з козацькими говоритимуть у вічність про незломне геройство великого народу, стверджуючи кровю незломну волю жити на своїй землі вільним життям.

Зразковий порядок-організація, дисціпліна, карність, солідарність-властиві УПА та її воякам. Загартована в боях, УПА здобула велике воєнне мистецтво й набрала значіння боєвої й політичної сили.

І в той час, як американський вояк бореться й несе волю поневоленим народам, найкращі сини українського народу спливають кровю за ті самі ідеали і ніяка ворожа сила не здолає їхню зброю. Бо крім зброї, вони мають серце, що горить полумям віри у невмірущість і непереможність Ідеї боротьби за найвищі демократичні, загальнолюдські? вічно законні ідеали - за Свободу Людини, за свободу Української Самостійної Соборної Держави в колі вільних народів, за те щоб кожна нація, згідно з словами президента Трумана, жила вільним життям у своїй власній, самостійній державі.

За такий соціальний та національний лад без "холопа" і "пана" борються вони, за справедливий лад, де селянин і робітник і інтелігент міг би вільно й заможно жити та розвиватися. Гасло УПА-це гасло Америки: бій проти діктатур і насильства. Як і американський нарід, український "чужого не хоче, а свого не дасть". Він хоче лише жити вільно й незалежно на своїй землі, він хоче миру й дружности з усіма народами світу. Він хоче опліч з іншими лицарями демократизму здобути і стати

На СТОРОЖІ ПРАВ ЛЮДИНИ.

Hundreds and thousands of soldiers and officers of UPA fell in the unequal struggle and their graves cover all the Ukraine. Together with the Cossacks' graves they are witnesses for the unbroken heroism of a great people in its eternal struggle for a free life in its free country.

The Ukrainian Insurrection Army became the most prwcious tresure of all the Ukrainian People. The excellant organization of UPA the discipline, subordination and loyalty of its soldiers are qualities which it possesses in a high degree. Herdened in the battles with Hitler's invaders UPA acquired high knowledge of military art. It became a military and political power and a mighty factor in the Ukrainian liberational policy.

And at the time when the American soldier fought for the freedom of the peoples, the best sons of the Ukraine bled for the same ideals They will never be defeated, for in their hearts burns the flame of their belief in the immortality and conquering power of their Great Idea: to fight for the highest ideals conceivable for Democracy, Freedom of Nations and Man, for a Free and Independent Ukrainaian State, for the realization of President Truman's words: that every nation may live in its own and independent state.

They both fight for social and national justice, for a system which has no room for slaves or their masters-neither in the relatious between men or between nations.

UPA and Free America have one common watchward: to fight dictetorshi ship and violence, to fight imperialism, to stand together with other democratic nations IN DEFENSE of the RIGHTS of MAN.

(Продовження з стр. 53)
будову нових святинь та інших монументальних будівель. Він був щирим прихильником і опікуном Київської Академії, для якої поставив окремий будинок.

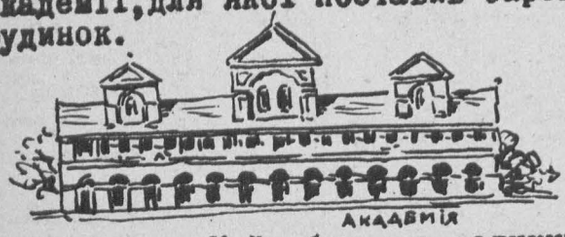

В XIX.ст. Київ був вже великим містом з числом населення понад 200.000 людей. Тоді побудовано чудовий Володимирський Собор у візантійському стилі та декілька менших церков. З інших будівель слід згадати університетський дім, Печерську фортецю, Кадетський корпус, Дівочий Інститут, гімназії та гарний ланцюговий міст через Дніпро. З початку XX.ст. Золотоверхий почав багатіти у зв'язку з розвитком промислу та торговлі. В скорім темпі перетворюється в модерне західноевропейське місто з великими театрами, готелями й ресторанами, розкішними парками, електричними трамваями та водогоном.

Крім великого числа стародавніх церков та інших будинків, Київ має гарні, монументальні памятники. Найстарші з них-памятник князя Володимира Великого-стоїть на високім, мальовничім березі Дніпра, з якого простягається розкішна панорама, що чарує кожного глядача своєю красою. До нинішнього дня залишився чудовий памятник гетьмана Богдана Хмельницького, хоч дещо пошкоджений подіями останньої війни. Дещо пізніш поставлено тут памятник Шевченкові, який щасливо уцілів від страхіть новітньої війни.

Київські музеї належали до найбогатіщих в усій Україні. Тут заложено Історичний Музей ім. Т. Шевченка з археологічним, історичним та мистецьким відділами, Археологічний Музей, що належав колись до Академії, Лаврський Музей, Галерея Образів/збірок Ханенків та Терещенків/та три великих архіви старих українських документів. Національна Бібліотека України в Києві, що мала біля 3.000.000 томів і зараховувалась до найбільших книгозбірень Европи.

Остання воєнна хуртовина знесла з поверхні землі багато київських памяток української архітектури, поруйнувала музеї, архіви, бібліотеки й обернула в попіл не одну музейну рідкість, не одну старовинну українську книгу, Така вже доля матері українських міст.

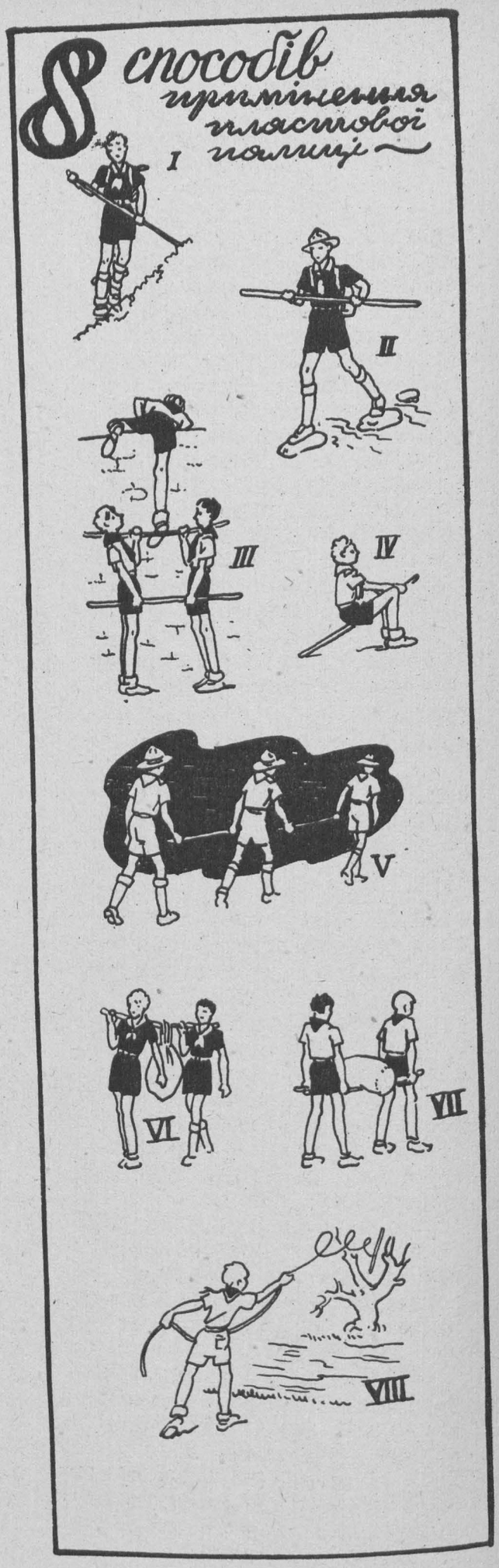

ВПРАВИ ЛАРІАТОМ

Коротке ляса /аркан/, т.зв. ларіат, мусить бути з дуже гнучкого мотуза, завтовшки біля 12 мм. Мотуз мусить бути плетений /не кручений/ і закінчений металевим "очком". Мотуза не можна вживати ні до чого иншого й необхідно за ним постійно доглядати /змазувати товщем/ та завжди тримати порядно звиненим. Щоб ларіат кружляв довкола нас як "кріноліна" треба, щоб порушувалося лише пальцями, а над головою розкручувалося пястуком /не цілою рукою/. Мотуз повинен кружляти рівномірними колами.

ТАРІЛКА-Пробуй спочатку розкрутити лясо перед собою в т.зв. "тарілку". Мотуз описує правильні кола наслідуючи рухи пястука. Розкрути його по можливости якнайширше й уважай, щоб мотуз рухався в правильних кругах рівномірно. Коли хочеш коло зменшити, крути помаліще й притягай мотуз до себе лівою рукою, між тим як права рука утримує мотуз в первісному стані. Коли хочеш знов коло поширити, попускай мотуз поміж пальцями й поволі розкручуй в більше коло. Напрямок кружляння звичайно йде проти напрямку руху годинникової стрілки.

Добре одначе навчитися крутити в обох напрямках. Мотуз має кружляти в положенню поземім. Ця площа є під прямим кутом до осі, що пробігає між рукою й землею.

ЩИТ -Коли хочемо крутити ларіатом в площині доземій і витворити так "щит", треба поступово піднімати коло й крутити по можливости якнайшвидше, але спокійно. Кожного разу, коли "очко" летить вгору, треба попускати мотуз.

СКОК В ТАРІЛКУ -Поволі викручуй перед собою тарілку і коли мотуз вже зовсім спокійно описує коло, вскоч в приготовану таким чином "криноліну" легким краком не перестаючи одначе при тім викручувати ларіатом.

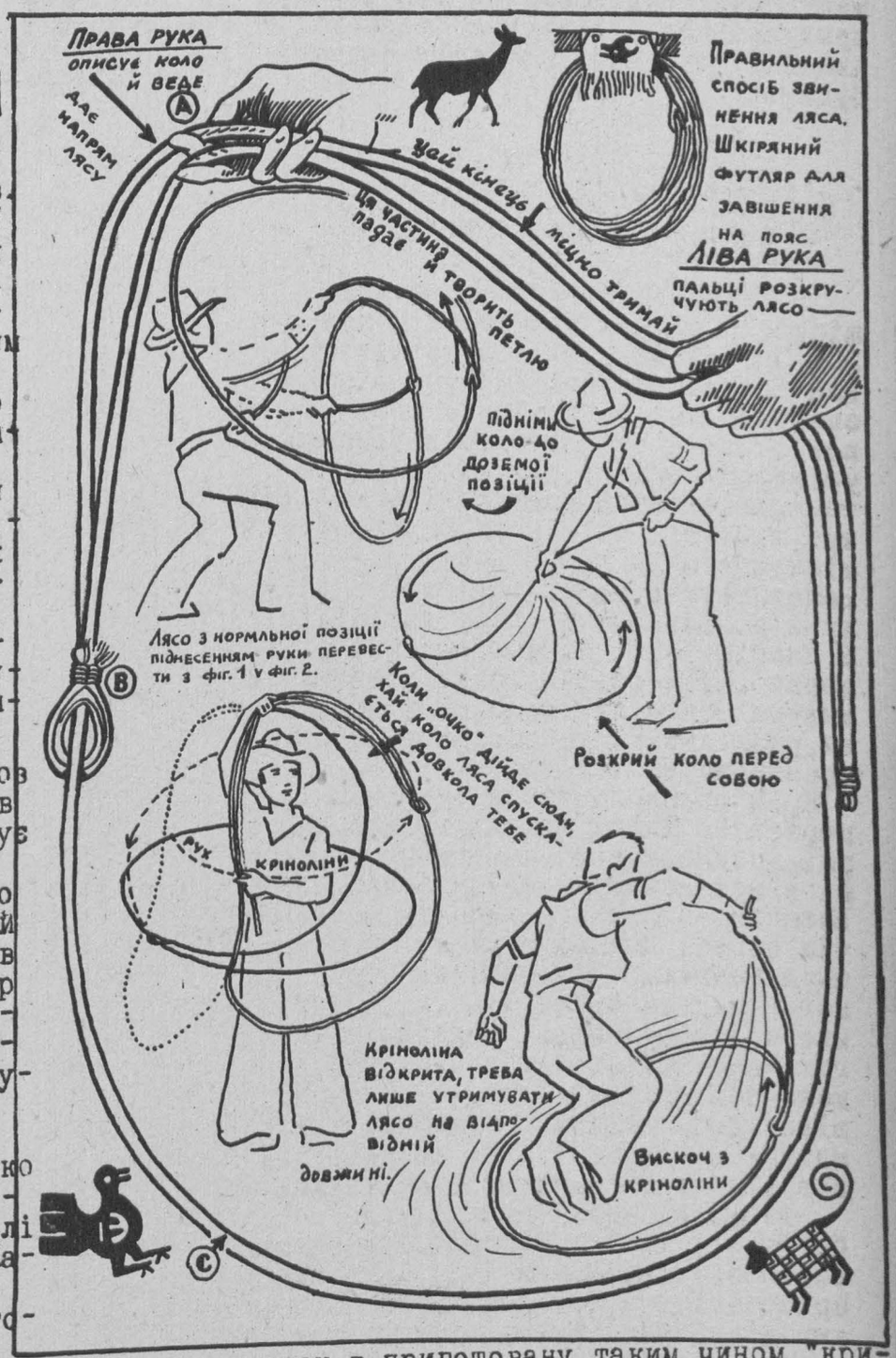

СКОК З КРИНОЛІНИ-Крути криноліну довкола себе, зберігай абсолютний спокій і в мент, коли "очко" пролітає перед тобою, вискоч з кола й рівночасно старайся "очко" рівномірним рухом відвести якнайдалі від себе.

Це все вправи американських кавбоїв-всі вони вимагають великої спритности й скріплюють мязи і нерви. Не забувайте, що рух мотузу починається від "очка" і є результатом кривої, що її робить "очко". Не крути ніколи швидко або поривисто.

Криноліну можна теж розкрутити над головою, але то вправа дуже важка. Переходимо до неї із фігури "щита" піднесенням "очка" над голову.

/Продовження з ст. 57./

сить комічну: юрба грізних тіл крутилася передо мною на землі і я з переможеного опинився несподівано в ролі переможця.

Раптом мені все стало зрозумілим!

На мені була моя стара пластова сорочка з лілією, стьожкою в національних кольорах, кілька стьожок від відзначень, блискучі літа служби, нашивки з останнього Джемборі... чим не ґенерал? Бідолахи прийняли мене за офіцера португальського війська, якого після останнього повстання боялися як огню...

Що було мені з ними робити? Опріч Патути всі мої мурини були живі й здорові: я махнув рукою. Навіть не сповістив про випадок в факторії, бо знав, що їхній вибрик прийшовсяб їм дорого.

Золотий мій однострій! Колиб з мене стався шляхтич, за герб собі виберу рукав з лілією.

В кожнім випадку накажу, щоб в труну мене поклали в пластовім однострої.

Мілош Дворжак.
/"Юнак" Чехослов./

АТОМОВА БОМБА: фальшта

В перших днях липня ц.р. американські морські сили переведуть в атолі БІКІНІ в Тихому Океані спробу нищівної сили атомової бомби проти боєвих суден. Подаємо мапку з якої видно, де спроба буде зроблена. МАРШАЛСЬКІ ОСТРОВИ, що до них належить атол БІКІНІ /в мові тубільців, мікронезійців, означає "Грабове дерево"/ належать до мікронезійської частини Тихого Океану, на південь від Каролінських островів. Творять два ланцюги рівнобіжно положених атолів на смузі 4II км. Мешканців біля I5.000. Бікіні один з найменчих атолів, не залюднений. Відкритий був невдовзі після того, як I788 р. англійський мореплавець Маршал вперше причалив до берегів архіпелягу, названого його іменем. Мешканці сусідніх островів раніш утримували жвавий звязок поміж поодинокими островами й здивували европейських мандрівників дуже досконалими мапами свого архипелягу з паличок та каміння /звані "медо"/ на піску. Взагалі тубільці визначалися високою культурою та мистецькими здібностями, але горілка убила в них здібність до поступу й мікронезійці поволі вимірають.

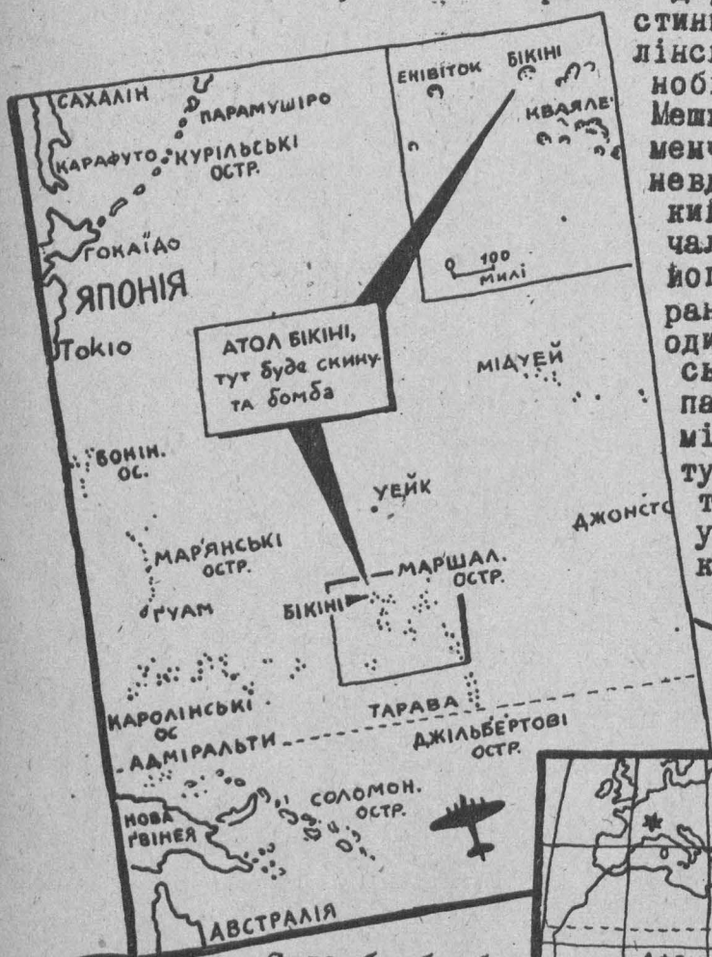

В одному з наступних чисел "Пластуна" принесемо репортаж з цих островів та перебіг спроби бомби, що при ній бере участь понад 34.000 осіб.

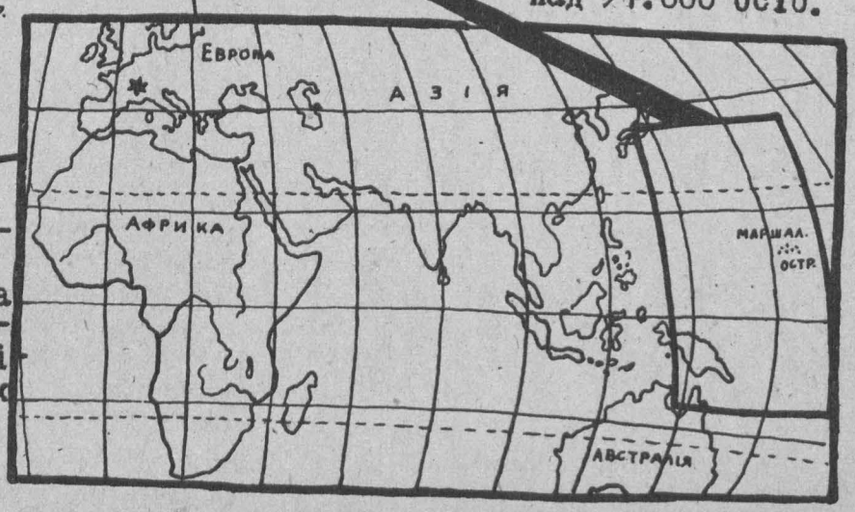

Сила бомби буде випробувана на 98 старих та нових, від японців й німців відібраних боєвих суднах.

/АІІ/

1

ТОТЕМ

-тваринний або ростинний символ-його деякі пирмитивні народи,передовсім Індійці Північної Америки,вважають за містичного представника або й пращура свого роду або племени.Такий рід вористується тотемовим символом як спільним знаком й носить його назву.Сам тотем -"табу"/недоторканий/ і пошана до символу переноситься й на тварину чи рослину,що її тотем представляє. -Пластуни цей звичай перебрали в формі гуртового звіря й носять його на прапорцях,а табори прикрашають різбленими та розмальованими тотемами з дерева,надаючи їм своєрідний характер. Подаємо кілька зразків /I,2-індійські,решта пластові тотеми/.

ТОТЕМОВІ-ГУРТКОВІ ЗВІРІ,їх КОЛЬОРИ на нараменних стрічках та ЗВУКИ,по яких члени поодиноких гуртків пізнаються в темряві та в непроглядним терені:

I-МЕДВІДЬ
бура-чорна
"б-уу-р-р-р"
2-ОЛЕНЬ
фіолетова-чор.
"баоу-у"
3.-ЧОРНОГУЗ
синя-біла
"кру-кру"
4.-ЗМІЙ
біла-рожева
"с-с-с-с"
5.-БОБР
синя-жовта
плюскіт долонями
6-ПЕС
оранжова
"бов-ов-у-у-у"
7-ПАВИЧ
зелена-синя
"бі-уік"
8-ГОЛУБ
зелена-біла
"тіві-і-іт"
9-БУЙВІЛ
червона-біла
"ум-мау-у-у"
I0.-ВЕПРЬ
сіра-рожева
"бруф-бруф"
II.-ЛЕВ
жовта-червона
"ю-у-г"
I2.-ТИГР
фіолетова
"ґр-р-роу"

I3.-КІТ
сіра-гніда
"міау"
I4.-СЛОН
пурпурова-біла.
"трір-аумп-аумп-ер"
I5.-ВОВК
жовта-чорна
"гау-у-у-у"
I6.ЯЛИНКА
гніда-зелена
шелест папером
I7.-ЛИС
жовта-зелена
"га-га"
I8.-БАРАН
гніда
"бе-е-е"
I9.-КІНЬ
чорна-біла
"гі-і-і-і"

20-ВОРОН
чорна
"кар-кар"
2I.-СОКІЛ
зелена-чорна
"крі-і-і"
22.-ОРЕЛ
зелена-чорна
"крі-і-і"
23.-ЛАСТІВКА
хакі-синя
"ш-ш-ш"
24.КАЖАН
чорна-хакі -писк
25.-НОСОРІГ
темно-синя,оранжова
2"уар-уар"
26.-КОБРА
оранжова-чорна
"пс-с-с-ст"
27.-ТЮЛЕНЬ
чорна-гніда "гарк"

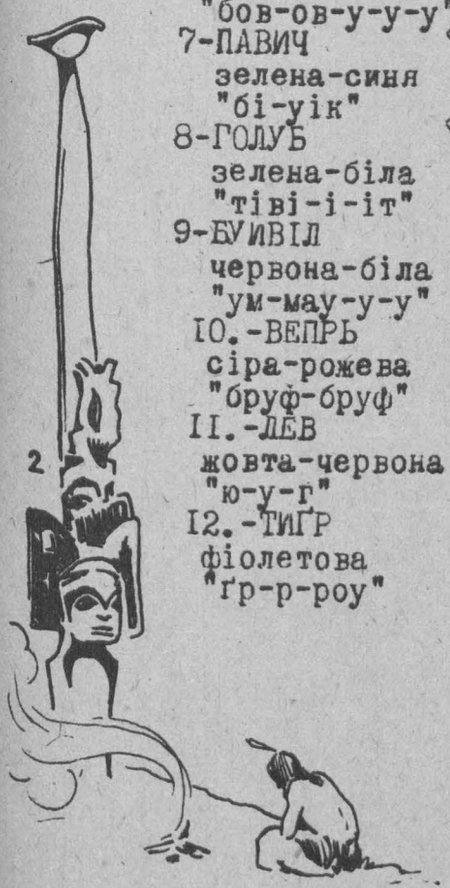

2

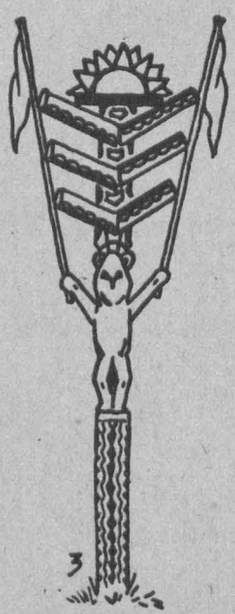

3

4

5

6

Сторінка Розваги

2-СЛИМАКОВА МАНДРІВКА.

Малий слимачок постановив вилізти на мур. Мур мав 10 метр. висоти. Одначе слимачок мав дивний метод. Вдень залазив 5м. вгору, але вночі злізав знов 2 м. вниз. Коли він буде на вершку муру?

3-Чому мають Турки криві шаблі ?

4-В стайні стоять три осли. Котрий з них найрозумніщий ?

5-Знаєте, що таке ШІФР ? Основи таємного письма мусить знати кожний пластун. Є багато способів як зробити вістку незрозумілою для неутаємниченої особи. Без ключа важко її розвязати. Але спробуйте /в нашім випадку лише пересунені літери/:
ЖІЧУЕ ЧШЩХМСЕ УЕ ХФЦНЗ-ЗФШЩІЧД Ж ТЕУІЦМ.

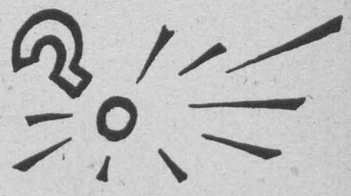

1-Напишіть нам, який предмет якій особі належить. /Число до числа/?

РОЗВЯЗКИ ЗАВДАНЬ З "ПЛАСТУНА" Ч.2.

1-ОПИС ПРОГУЛЬКИ ГУРТКА - Гурток вирушив з табору /1/ в лісі й простуючи по шляху на схід, минув ліворуч лісничівку й незабаром вийшов з лісу/мішаного/. Тут дорога вела між лугом/праворуч/ і трясовинням з торфовищем /ліворуч/. Дійшовши до цвинтаря /2/ гурток полишив по правій руці залізницю, що із за її насипу виглядала веха костела, й звернув на Півн. Півн. Захід. Дійшовши до роздоріжжя/3/ гурток звернув на Півн. Півн. Захід до якоїсь садиби, залишаючи на праву руку горбок /345 м. над морем/ з руїнами замку на шпилі та з виноградниками на південнім схилі. Війшовши в садибу, гурток на роздоріжжю розділився /4/. Одна група пішла на Півн. Півн. Захід, вийшла з парку біля камінолому й дійшовши полевою дорогою до річки, звернула по течії, пройшла двором фабрики й дійшовши до мосту, залишила пласт. знак "ми пішли додому" та стежкою, вздовж берега, перейшовши потік, звернула до лісу й вийшовши на шлях оіля лісничівки, повернула до табору.

Друга група пластунів, розійшовшись з першою в парку/4/, минула ставок/ліворуч/ й лукою дійшла до потоку, перейшла місток біля водного млина й дійшла до річки/5/. Тут переїхала паромом, ще якийсь час йшла шляхом і на першім роздоріжжу звернула на Захід, дорогою, що вела до вітряка. За вітряком, стежкою дійшла до намалу, перейшли його через кладку лишаючи за собою трясовиння й опинилися на полі, до 1735 року відігралася велика битва. Про це нагадав їм памятник /7/. Звідси гурток стежкою дійшов до залізничого двірця, за ним зійшов на дорогу, обійшов з Півн. Заходу забудовання з гаєм та подався 7а Півд. Зійшовши на широкий шлях, повернувся на Півд. Схід, пройшов вимолом, попід залізничий міст /залишивши по праву рука віадукт/9/ й подався до мосту через річку. Тут державна дорога пробігала між полем битви, що через нього пластуни недавно проходили/ліворуч/ та піщаним берегом річки/праворуч/ на яків виднівся недалеко від мостууострівець. За мостом гурток знайшов знак своїх товаришів й слідом за ними вернувся до табору.

2- ЛИЦАР, це ГРИГОР ОРЛИК, син гетьмана-емігранта ПИЛИПА ОРЛИКА, що був обраний на еміграції після смерти МАЗЕПИ. В одним з наступних чисел подасть "ПЛАСТУН" ближчі подробиці про життя цього емігранта, що вславив українське імя на чужині й дожившись найвищих пошан від чужинців/був маршалом Франції/, не забував ніколи що він в першу чергу- УКРАЇНЕЦЬ.

Орієнтація без компасу.

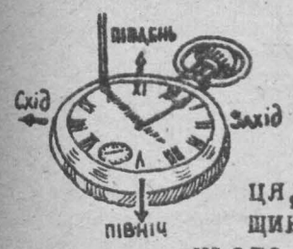

ПО ГОДИННИКУ :

В соняшний день північ знайдеом, коли станемо лицем до сонця, годинник тримаємо перед собою поземо й обертаємо його в площині, поки годинова стрілка не показує в напрямку до сонця. Для цього найпрактичніще на край годинника поставити сірник й повертати годинником, доки тінь від сірника не покривається з малою стрілкою. Лінія, проведена відтак між написом XII й стрілкою, ділячи сектор на дві рівні половини -показує на Північ і Південь

ІНШІ ОРІЕНТАЦІЙНІ ЗНАКИ

/заздолегідь зазначуємо, що вони не цілком точні й ними слід користуватися лише для контролі іншим способом установлених світових сторін/:

КОСТЕЛИ, особливо старші, мають алтарь на Сході, головний вхід й вежу на Заході.

КОРА ДЕРЕВ, що ростуть одиноко, на Півн-Зах стороні обростає мохом та лишаями. Дерева переважно хиляться на Півд-Схід, гиля росте в напрямку вітрів. Подібно й в рідкім лісі.

ВУЛІКИ ставляться виходом на Південь.

РОКИ ПЕНЬКІВ на Півн. звичайно густіщі, ніж на Півд. боці, бо тут дерево під впливом сон. тепла росте скоріще.

ВИНОГРАДНИКИ та САДКИ переважно садяться на південних схилах.

ВІТРЯКИ мають основні балки покладені навхрест в головних напрямках світових сторін.

СНІГ навесні довго ще лежить на схилах обернених на Півн.

ГОЛОВНІ ПРОСІКИ в лісах звичайно проведені зі сходу на захід.

ДЕРЕВЯНІ ХРЕСТИ та ТИНИ на північно-західній стороні трухляві, порослі мохом.

ДАХИ ГІРСЬКИХ БУДІВЕЛЬ на північно-західній стороні доходять майже до землі, щоб охороняти від непогоди, яка звичайно надходить з цього боку.

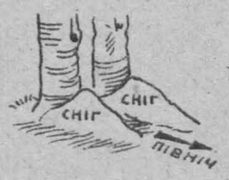

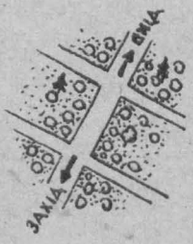

Увага: лише влітку!

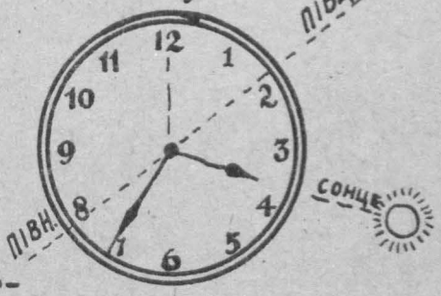

Історичний календар БЕРЕЗЕНЬ

3. 1861 -скасовано на Україні панщину.
8. 1169 -Андрій Боголюбський нищить Київ.
9. 1814 -НАРОДИВСЯ ТАРАС ШЕВЧЕНКО.
10. 1861 -ПОМЕР ТАРАС ШЕВЧЕНКО.
14. 1939 -Проголошено повну самостійність Карпатської України.
16. 1989 -бій Січовиків під Севлюшем.
17/20-1917 -створено УКРАЇНСЬКУ ЦЕНТРАЛЬНУ РАДУ в Києві.
20. 1651 -бій Хмельницького під Липівцем.
23. 1842 -народився композитор Микола Лисенко.
27. 1111 -Володимир Мономах розбив половців.

Видає Українське Пластове Видавництво в Аугсбурзі. Редагує КОЛЕГІЯ.
Published by Ukrainian Boy Scouts Edition, SOMME KASERNE, AUGSBURG, Germany.
Responsible for all Mariquita-Hryhorijiy.
Printed with the permission of UNRRA.

ПЛАСТУН SCOUT

АНГЛІЙСЬКЕ ЧИСЛО

ІНСТРУКТИВНО-ВАГОВИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ /В АУҐСБУРЗІ/
UKRAINIAN MONTHLY FOR BOY-SCOUTS IN AUGSBURG

Іб.квітня 1946.

5

УКРАЇНСЬКИЙ
Ч. 658
МУЗЕЙ-АРХІВ

Baden Powell 1 Blue

ЖИТЄПИС ЗАСНОВНИКА.
1857 - 1941

В.Р.

Роберт Стівенсон Сміт БЕЙДЕН-ПАУЕЛЛ, скаутами цілого світу коротко званий "Бі-Пі", народився в 1857 р. Батько його, Реверенд /титул англ. священиків/ Г.Г. Бейден-Пауелл, був професором в Оксфорді, одначе молодий Роберт вибрав собі військовий шлях. Вже 1876 р. він був призначений до 13 гусарського полку в Лукнові/Індія/. Тут Бі-Пі скоро знайшов дві точки, де міг прикласти свою енергію, і які стали змістом його вільних хвилин-і як вояка і як провідника молоді. Його приваблював спорт, особливо сполучений з риском. Його платня, як військовика нижчого ранґу була скромна, а приватного прибутку він не мав. Треба було самому подбати про себе. Роберт не вагався довго і взявся за перо -як маляр і як письменник.

Р. 1884 його частину послали в Наталь/Африка/, де вона взяла участь в експедиції Сера Чарльза Уорна в области Бечуанів. Це були перші відвідини Бі-Пі країни, що незабаром стала йому другою батьківщиною. Боїв тоді не було, але Бі-Пі післано на розвідку Дрекенсберґ на бурські кордони. Тут його акторські здібности, що проявлялися вже змалку, мали широке поле примінення. Він виступав то як журналіст, то як артист чи як спортсмен. Відомости, що він їх при тім зібрав, були незвичайно важливі.

В 1888 р. відбулася експедиція проти племени Дінузулу, в якій Бі-Пі вже бере участь як старшина розвідки і знов має змогу виявити свої скавтські здібности. Підкінець цеї експедиції він був підвищений на бревет-майора.

Коли Сер Генрі Сміт був призначений ґувернером Мальти, в 1890 р., то взяв свого небожа Роберта з собою як військового секретаря. Це, трохи спокійне становище змінив Бі-Пі вже наступного року прийнявши посаду офіцера розвідки в области Середземного моря. В цій ролі він пережив богато пригод, про які розповідає в книжці "Пригоди шпигуна". В пізніші роки він займається подібною працею на континенті, часами в товаристві свого молодшого брата.

Р. 1895 повертається Бі-Пі знов до своєї й бере участь в Ашанті-експкдиції проти Премпе. Завданням Бі-Пі було керувати тубільними відділами піонерів, будувати мости та розчищати джунґлі. Пригоди з цеї експедиції описав він в книжці "Здобуття Премпе"/1896/.

Здібности молодого старшини відповідно цінили в командуванню й після закінчення Ашанті-експедиції, Бі-Пі запропоновано місце провідного старшини при штабі Сера Керрінґтона, що саме готував експедицію на терени Матабелів/афр. племя/. Тут, як каже сам Бі-Пі, довелося пережити "найліпші пригоди, які лише можуть трапитися відважному юнакові". Акція вимагала всієї скаутської вправности, дотепу й хоробрости, на яку лише Бі-Пі був здатний. Він мав такий успіх, що Матабели прозвали його "Імпеза", що означає "звір, що ніколи не спить".

Під час цієї експедиції Бі-Пі зібрав богато досвіду, в першу чергу що до однострою. Тут, на пр. був вперше примінений ширококрисий каубойський капелюх, що став згодом характерною прикметою пластунів. Спогади з тих часів, видані під н. "Матабельський похід"/1896/, вважаються найцікавішою книжкою Бі-Пі.

Р. 1897 Бейден-Пауелл вже в Індії, де командує 5-ю драґунською ґвардією. Але вже за два роки йому доручено особливе завдання в Південній Африці. Тут він переорганізовує розвідчі відділи й коли незабаром вибухає війна, він знаходиться в славнозвісному для пластунів Мейфкінґу. Обороною цього міста /гл.ст. / здобуває Бі-Пі славу героя. І цілком справедливо, бо тут він виявив усі ті властивости, з яких ми дивуємося-відвагу, винахідливість, сміливість, добрий настрій при всіх умовах, точне й вчасне виконування всіх наказів і завдань.

Після закінчення війни Бі-Пі відкликано до Англії й призначено ґенеральним інспектором кавалерії.

/докінчення на ст. 84./

АНГЛІЯ Королівна Моря

United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

метрополія Британської держави обіймає, з виїмком Ірляндії, зо з неї належить до Великої Британії лише північно-східня частина, має 244.000 км та 45,000.000 м. Світове значіння завдячує Велика Британія своєму положенню, своїми копалинами, промислово-машиновому розвискові й зв'язанию з тим коронїальною політико-

Велика Британія, положена поза европейським континентом на західньо-окраїнним архипелягу, не мала довший час значіння, а навпаки, була сама римською коломією до 410 р.

450 р. зявилися тут германські англи й сакси, змішалися з тубільцями кельтами, дали підотаву англо-саксонському народові та політично об'єднали Англію. 1016-1042 захопили Англію данці, а в 1066 пофранцужені Нормани. Норманська династія та її наступниця анжуйська звязали Англію з Францією й англійська династія французького походження вела потім затяжні війни за посідання Франції, але територіальні здобутки мусіла Англі згодом звернути, аж до побереж-

"Юнейтид Джек"/з р. 1606-1801/

КІМ

Кожний пластун знає "гру Кіма". Походить ця назва гри від імени героя оповідання Редьярда Кіплінґа "КІМ". В цьому оповіданні знаходимо багато цікавого й повчаючого для пластунів. Подаємо його в переказі Бейден-Паулля.

КІМ, або повним ім'ям Кімбалл О'Гара був сином сержанта одної ірляндської частини в Індії. Батьки його померли, коли ще він був малою дитиною, і він лишився під опікою тітки, що жила дуже бідно в Індії.

Грався Кім лише з тубільцями-і так навчився говорити їхньою мовою та так пізнав їхні звичаї, що мало котрий европеєць міг йому в тім дорівняти. Крім того він потоваришував з старим мандрівним жерцем/священиком/, який подорожував по Індії. З ним малий Кім обходив цілу північну частину цієї країни.

Нарешті котрогось дня він здибав колишню частину свого батька-і коли він відвідав її табір, його заарештували, бо підозрівали, що він прийшов з наміром красти. Одначе при обшуку в нього знайшли метрику та інші папери з яких устійнили, що він властиво належить до них. Частина його взяла під свою опіку й почала виховувати. Але щоразу, коли йому вдавалося знайти вільну хвилинку, Кім одягався в індуський одяг і йшов поміж тубільців, ніби один з них.

При одній такій мандрівці він познайомився з якимсь паном Лурґаном, торгівцем старими дорогоцінними каменями й різними рідкостями. Лурґан, торгуючи з тубільцями, збірав поміж народом інформації для державної розвідки.

Цей чоловік, побачивши, що Кім має небуденне знання тубільних звичаїв, вирішив, що з нього був би корисний аґент для державної розвідчої служби. Цебто-він міг би бути свого роду детективом поміж тубільцями. Але раніш, ніж йому дати таке важливе завдання, Лурґан

ня/Кале-1588/,а її експансія пішла в іншому напрямку.В часі французьких війн,до яких треба було війська та коштів,мусів король піти на уступки шляхті й вона дістала значні привілеї /Велика Хартія Свободи/,а також міщанство здобуло значні права 1265 р.,що дало завязок англійському парляментаризму /дві палати: лордів й громад./Правда,згодом прийшов поворот до абсолютизму,але революція Крамвеля /1644-1660/ дали шляхті всі вольности,а здругого боку через розцвіт торгівлі й промислу війшло в силу й міщанство.Цей розвиток поступив у звязку з пересуненням світових господарських шляхів з південного сходу на північний-захід,при чому Велика Британія перестала бути окраїною господарського центру,а завдяки відкритим морським дорогам до Індії,Америки та Азії,сама опинилася в центрі.Одначе Велика Британія застала там конкурентів Еспанію,Портуґалію,Францію та Голандію.1588 розбили морські сили Великої Британії велику Еспанську Армаду,зірвала відносини з Римом,що стояв на стороні католицької Еспанії і церковно відокремилась /англіканська церква/.Відважні мореплавці випливли на море й поклали основи майбутньої імперії, що на нинішній день сягає далеко поза межі Великої Британії охоплюючи господарською й політичною сіткою 1/4 світу /1/30 Европи, 1/7 Азії, 1/3 Африки/, 1/4 Америки,маже цілу Австралію/ .За світове значіння завдячує Велика Британія своєму положенню на морі,яке оволоділа своїм фльотом,здобула собі почесну назву "Королеви Моря" й утримує ним звязок з позаметропільними землями,що в Азії охоплюють 6,890.000 км з 350 міл.населення,в Африці 9,940.000 км з 53 міл.меш.,Америці -10,380.000 км з 12 міл.меш.,Австралії-8.500000 км з 8,5 міл. меш. й в Антарктиді 5,000,000 км з 1.300 душ.

Імперію опріч Зєднаного королівства Великої Британії творять ще 6 домінії з переважно англійським та іншим европейським населенням,мандати,васальні держави та колонії.Домінії мають свої законодатні й виконавчі органи,військо та провадять самостійне господарство і лише назначений метрополією гу -

---

вирішив хлопця випробувати,щоб переконатися,чи він досить відважний та чи має силу волі.

Щоб визначити силу волі,Лурґан спробував загіпнотизувати Кіма,цебто-змусити Кімові думки виконувати його волю Це людина з сильним характером і волею може зробити з слабовольним.Для цього Лурґан кинув на землю гладущик з водою, так що він розбився на дрібні кусні:тоді він поклав свій палець на шию хлопцеві й побажав,щоб той уявив собі, що гладущик знову цілий.Та як він не намагався,щоб його думки заволоділи волею хлопця -йому це не вдалося.Кім бачив,що гладущик розбитий,і не хотів ні як сприйняти думку, що він цілий.Був мент,коли він вже майже послухав Лурґана , бо йому з'явилося видіння,що гладущик стає цілим,та це видіння зникло.

Більшість хлопців дозволилаб своїм думкам та очам блукати,і не змогла б їх утримати на одному предметі.Таку людину легко загіпнотизувати.

Лурґан,переконавшись,що у Кіма сильна воля і що він легко навчається, почав привчати його спостерігати та зауважувати маленькі подробиці з буденного життя й тримати їх в пам'яті. Це й у пластунів є один з найважливіщих предметів тренінґу.Це здібність, котрої треба навчитися й в котрій мусимо постійно вправлятися,деб ми не були.Лурґан вправляв спостережливість і пам'ять Кіма в той спосіб,що показував йому тацу з дорогоцінними каменями ріжних відтінків й видів-він давав йому на них подивитися протягом хвилини,потім прикривав тацу хустиною і жадав,щоб Кім йому точно сказав скільки там було каменів і які вони. Спочатку міг Кім запам'ятати лише дуже мало і не міг їх описати точно,та після кількох вправ він навчився пам'ятати їх усіх дуже докладно.

Це саме повторював Лурґан з таким самим успіхом й з іншими предметами. Врешті спостережливість хлопця виплекалась до такого ступня,що його вчитель уважав підготовчу працю скінче-

бернатор може рішати в деяких справах. Мандати /Палестина, Ірак і був. нім. кольонії/ мають деяку самоуправу так як і васальні держави /арабська, васальна частина Індії, Бутан, Непаль, част. Маляї, Саравак, Бруней, Занзібар, Уганда/. Кольонії мають цілковито англійське керівництво.

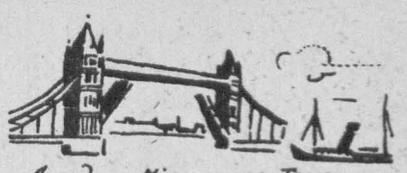
Лондон: Міст через Темзу.

Морський шлях до всіх цих володінь забезпечують сітки опірних пунктів, раніш служили базами для пароплавів, а тепер є ще й зупинками для літаків. Недавно було написано твердження, що англійський літак може облетіти цілу земну кулю спиняючись лише на летовищах з прапором Британської Імперії. І це твердження відповідає правді. На шляху до Індії, Китаю й Австралії лежать такі бази, як Ґібралтар, Мальта, Кіпр, Аден, Сомалі, Цейлон, Страйт Сетльмент, Маляї, Півн. Борнео і врешті Індія, Гонґконг і Вейгайвей. На шляху до Півд. Африки: Гамбія, Сієра Леоне, Золоте Побережжя й Ніґерія. Між Кептауном й Лондоном стеляться Родезія, Ньясса, Кенія й Судан. Шлях до Америки забезпечують Бермуди, Багами, Джамейка/Ямайка/, Антілі, Гондурас і Гвіяна. Крім того ще політичний вплив охоплює Єгипет, Персію, Афґаністан, Сіам.

-х О х-

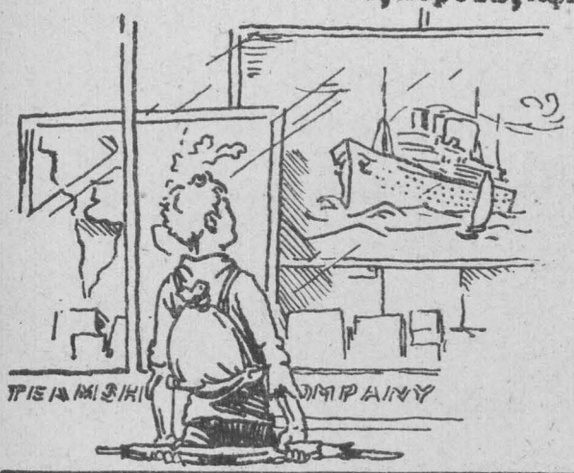

Росла і кріпла Британська Імперія працею й самопожертвою своїх синів. Англійська молодь змалку виховується до самостійности, рішучости й вірности Батьківщині. Бейден - Пауелл так звертається до англійської молоді: "Я думаю, що кожний хлопець хоче допомогти своїй Батьківщині тим чі іншим способом. Та не вистарчить х о т і т и допомогти. Ви мусите знати й я к допомогти. Скавтуванням, гадаю, ви багато дечого навчитесь, що вам стане в пригоді, коли ви станете на шлях активної служби Батьківщині".

ною. Кіма можна було вже пускати на поважніщу працю. Почалося з того, що хлопець виїхав на довгу мандрівку з старим афґанцем кінським гандлярем. Кім до нього дуже прив'язався, а приязнь між ними ще більш скріпилася, коли Кім довідався, що й старий афґанець є аґентом розвідчої служби. При одній нагаді Кім прислужився йому, перенісши за нього дуже важливу довірочну вістку. Другим разом він врятував афґанцеві життя підслухавши, як кілька тубільців змовлялися гандляра забити. Трапилося це в караван-сарії. Змовники спали поруч з афґанцем і Кімом, втікти було важко. Тоді Кім почав вдавати, що йому приснився кошмар, зірвався з ліжка, розбурхав афґанця й вчасно його остеріг перед загрозою.

Після цеї пробної мандрівки Кіма прийняли в члени таємної розвідчої служби /Secret Service/ і дали йому умовний таємний знак, що його носили всі співробітники розвідки на шиї. Помимо того довірили Кімові умовне гасло, яке вставлялося підчас розмови особливим способом й утаємниченим людям давало знати, що він є членом служби. Пластуни, звичайно, мають також таємні знаки, за допомогою яких вони порозуміваються між собою.

Членів таємної служби в Індії дуже богато і вони з виду один другого не знають: тому треба їм мати таємні знаки, за допомогою яких вони пізнають себе між людьми, що могли б бути їхніми ворогами.

Одного разу, їдучи в потязі, Кім здибав іншого члена, якого він не знав. Це був тубулець, що вліз до вагону. Він був явно дуже схвильований, і досить поважно поранений на голові й руках. Він пояснював подорожнім, що поспішаючи на двірець, він впав з воза й покалічився. Кім, як добрий скаут-спостерігач, зразу звернув увагу, що поранення мали гострі краї, не такі, як від подряпання, якими вони мусіли б бути, колиб він дійсно впав з возу- і тому тубільцеві не повірив. Коли чоловік почав собі перев'язувати голову, Кім побачив у нього на шиї знак таємної розвідки. Тоді Кім показав тубільцеві свій. Побачивши відзнаку, поранений вставив в балачку умовне гасло. Кім відповів йому, як нале-

ПЛЯСТУН МАНДРУСАЙ

Лондонський ТОУЕР

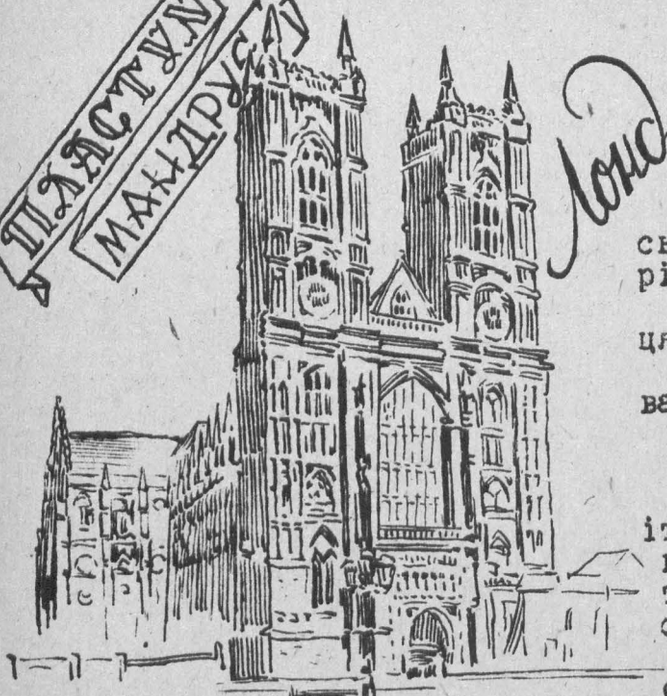

ЛОНДОН: Уестмінстерський Собор

Гарольд з грудьми розписаними королівськими гербами спинив коня перед охоронним рівчаком й приклав сурму до уст.

Дзвінкі фанфари залунали вузькими вулицями середньовікового Лондону.

В стрільчастій амбразурі появилася голова в шоломі:

-"Хто там?"

Гарольд підняв руку:

-"Посли Його Милости Максиміліяна, цісаря італійського й німецького, короля міланського, пуркмістра Баварського з особистим листом до брата перед Богом-короля Генриха восьмого, володаря англійського!"

Ланцюги заскрипіли й важкий міст поволі опустився. Вїзд до королівського замку Тоуеру був вільний.

Гарольд стиснув коня острогами -за ним рушила валка з послами. Проїхали вступною брамою й опинилися на другім мості, проїхали Кровавою Вежею, ще через один міст й нарешті опинилися на подвіррю замку, де їх чекав уже кастелян з почотом.

Так відбувався вступ до Тоуеру в 16 столїттю.

В наші дні підїздить мандрівник аж до самого палацу підзем-

жало. Тоді тубілець затягнув Кіма у куток й пояснив йому, що він виконував важливе доручення таємної служби, але деякі з ворогі в держави викрили його, полюють за ним і мало що не вбили. Вороги напевно знали, що він в потязі й без сумніву телеграфічно попередили своїх спільників про його приїзд. Тубілець мусів передати вістку певному саршині так, щоби його змовники не зловили, та не знав, як це зробити.

Тут Кімові прийшло на гадку тубільця передягнути.

В Індії є богато святих жебраків-факірів, які постійно бештаються собі по країні. Вони майже не носять жадного убрання, замазують себе попелом та малюють на обличчі різні знаки. Їх вважають за дуже святих і люди завжди допомагають їм грішми та харчами.

Отже Кім намішав борошна з попелом, що знайшовся в люльці тубільця: роздягнув свого несподіваного товариша й обмазав його брудною мішаниною. Дякуючи маленькому пуделку з фарбами, що на всякий випадок завжди переховувалося в складках кімової одежі, легко вже було намалювати на чолі відповідні знаки. Кім намазав тубільцеві рани борошном та попелом з одного боку, щоб вони скорій загоїлись, а з другого боку, щоб їх не так було помітно. Підкінець хлопець скойовдив товаришеві волосся й посипав порохами надавши йому такий образ жебрака, що його й рідна ненька б не пізнала.

Незабаром вони доїхали до великої станції, де згідно з умовою тубілець мав передати вістку. На плятформі вони легко відшукали потрібного старшину. Та як йому непомітно передати донесення? Удаваний жебрак наче знечевя штовхнув старшину. Той по англійські вилаяв його. Жебрак відповів низкою тубільських лайок, вставивши поміж них потайне гасло. Старшина, хоч удавав, що не тямить по індуському, зрозумів дуже добре умовний знак і відразу знав, що перед ним член розвідки, а не простий жебрак. Тому старшина зробив вигляд ображеного, арештував жебрака и відвів на

ною залізницею /метро/,що проходить під найзалюдненіщими районами Лондону.Вийшовши з підземної станиці опиняємося перед могутньою архітектурою,твердинею,королівським палацом,вязницею й місцем страт- всі ці ролі грав Тоуер оснований в XI ст. Вільгельмом Завойовником в норманськім стилі,поширений і перебудований за девять віків так,що стилі всіх епох перемішалися й злилися в одне похмуре ціле.

Сім гектарів охоплює комплекс будов,що в ніх творилася історія Англії.

Стоїмо на горбку-тут в 13 віці карали смертью непокірних.Їхні голови котилися в глибокий охоронний рів,що широким поясом був першою перешкодою для ворога.За ровом стримить 9 передових башт відділених від внутрішніх мурів водою другого охоронного рову.І лише за ними пнеться властивий замок-Тоуер. Мури,його 5 метрів завтовшки,піднімаються на 27 метрів.В кожнім розі вежа. Всередині високі хороми підперті дубовими стовпами.Великі ватрани в давнину нагрівали й освітлювали розлогі кімнати;під тріск їхніх огнищ безстрашні мореплавці подавали звіти з своїх мандрівок королеві й кували пляни нових,нечуваних подорожей і пригод.

Між першим і другим поверхами Каплиця Св.Іоанна,вимурована в XI столітті, під нею крипта,а ще глибше-катівня.Поруч заля з королівською зброєю.В очі кидається панцер Генриха восьмого.Важить він 90 кґ.Коли пригадаємо собі,що сам король важив 110 кґ,то з жалем подумаємо про королівського коня,якому доводилося носити на собі в бій 200 кґ,це не рахуючи меча,щита,списа й іншої зброї.

Палацом нас водить чічерон-провідник в середньовіковому убранню синього кольору з червоним ламом,у високих панчохах,з циліндром на голові.Він підводить нас до вікон й показує на річку під мурами замку:

-"Перед вами місце просякле кровю.Тут падали голови ворогів державного спо

поліцію,де вже опокійно міг з ним поговорити про справи.

Це все було зроблено так гладко, що на платформі ніхто не зауважив,що всі три-Кім,жебрак і старшина,між собою пов'язані таємними нитками і що цей тубільний факір є аґентом розвідки,що ледві ледві втік від смерти,

x

Підкінець Кім познайомився з другим аґентом -досвідченим тубільцем чи "Бабу" як їх називають в Індії й спільно з ним впіймав двох ворожих офіцерів,які працювали як шпигуни проти Англійців на північно-західньому кордоні Індії.

Зробили це так,що Бабу вдавав з себе місцевого вельможу,що не любить Англійців,зискав довіря обох офіцерів й якийсь час разом з ними подорожував.При цій мандрівці Кім вивідав,де у офіцерів переховуються між вантажем довірочні документи.Знаючи вже це,Бабу викликав сварку між обома офіцерами та святим факіром,що користувався великою пошаною місцевого населення.При суперечці один з офіцерів вдарив факіра.Це викликало обурення серед тубільців.Счинився ґвалт й заколот-офіцери,рятуючись,втікли залишивши увесь свій вантаж разом з довірочними документами.Тепер вже легко було їх видобути й передати до головного штабу.

Варто прочитати ці та інші Кімові пригоди /Укр.Пласт.Видавництво незабаром їх видасть/,бо вони показують,яку цінну працю може виконати для своєї батьківщини пластун,коли він відповідно приготований та вишколений.

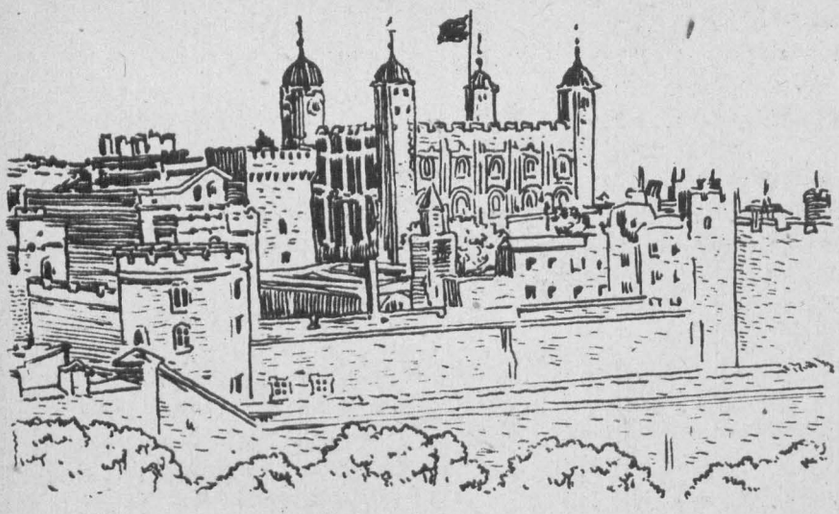

Тоуер.

кою, Тут Англія розплачувалася з вождями, що засліплені славолюбством, жадобою влади чи особистих користей забували про добро народу й Батьківщини. Там, під каплицею Св. Томи, ви бачите Браму Зрадників. Нею відходили ті, що не оправдали довірря.

Кажуть, що в темні ночі чути голоси від річки, а деколи, як густий туман впаде на Лондон і холодні струмки дощу линуть з неба, великий, темний човен пропливає під склепінням вежі Св. Томи. Тіні страчених стоять на помості. Човен підїздить до берега. Капітан Вальтер Раляй, один з творців непобідимого англійсьеого фльоту, що зискавши славу й міць почав був особисті інтереси ставити вище народніх, сходить на сушу. Твердим кроком йде до Кровавої Вежі. Спиняється:

-"Великий Боже!" лунає під склепіннями його голос-"дякую Тобі, що дозволив єси вмерти мені під ясним небом, а не в тісній вязниці. Покажіть мені сокиру-я не боюся її, маистре, бо це лише гострий лік на великі терпіння цього світу!"...

Звук голосу великого капітана тримтить ще під високими зводами, як вже інший звук розсікає нічну тишу... Кроки й брязкіт зброї... Чота в мальовничих одностроях з лихтарями в руках проходить Тоуером. Але це вже не привид- це люди з мяса й крови - це замкова варта відбуває "Обряд Ключів", старовинний звичай. Нині, як і 600 літ тому, день-в-день у вечірніх годинах варта Тоуеру

Мейфкінґські кадети

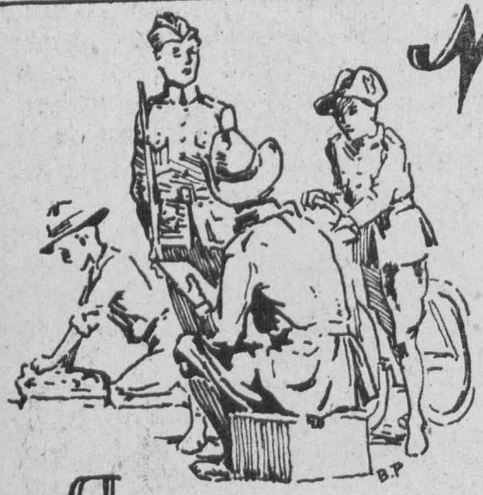

Я бачив приклад того, якими корисними можуть бути хлопці в активній службі, на хлоп'ячому корпусі зформованому в рр. 1899-1900 на оборону Мейфкінґу.

Мейфкінґ було зовсім мале, звичайне містечко на широких степах Південної Африки.

Ніхто ніколи й не думав, що на нього може напасти ворог. Але це якраз нам показує, якими ми мусимо бути приготованими до того, що можливе не тільки те, що правдоподібне у війні.

Отже, коли ми переконалися в Мейфкінґу, що не зважаючи на всю неймовірність, нас буде ворог атакувати, був виданий нашій залозі, що складалася з якихось 700 вишколених вояків, поліції та добровольців, наказ зайняти опірні пункти й приготуватися до оборони. Були озброєні й цивільні мешканці містечка, яких було біля 300. Деякі з них були старі прикордонники й цілком надавалися для цієї акції, але більшість з них, молоді крамарі, писарі та інші, ніколи перед тим не бачили рушниці і ніколи не пробували навчитися муштрі чи умінню стріляти. Спочатку всі ці люди були безнадійно невдалі. Це не дуже весела штука -мати перед собою ворога, що хоче вас знищити, а ви ніколи не вчилися стріляти.

Таким чином мали ми приблизно 1000 людей, яким було наказано обороняти місто. Під їх охороною знаходилося 600 білих жінок і дітей та біля 7000 тубільців. Саме містечко займало простір в 5 кв. миль. Кожний боєздатний чоловік був цінний, тимпаче, що число оборонців все зменшувалось вбитими і раненими. Обов'язок бити-

з старовинними лихтарями в руках обходить всі вежі й башти замку, важкими ключами замикає всі брами й згідно з церемоніалом, передає ключі комендантові Тоуеру."

День Тоуеру кінчається, нічна тиша стелиться над замком, над Лондоном, над цілою Англією-країною традицій, вірности народові й короні, країною твердих і рішучих нащадків завойовників.

/BBC/

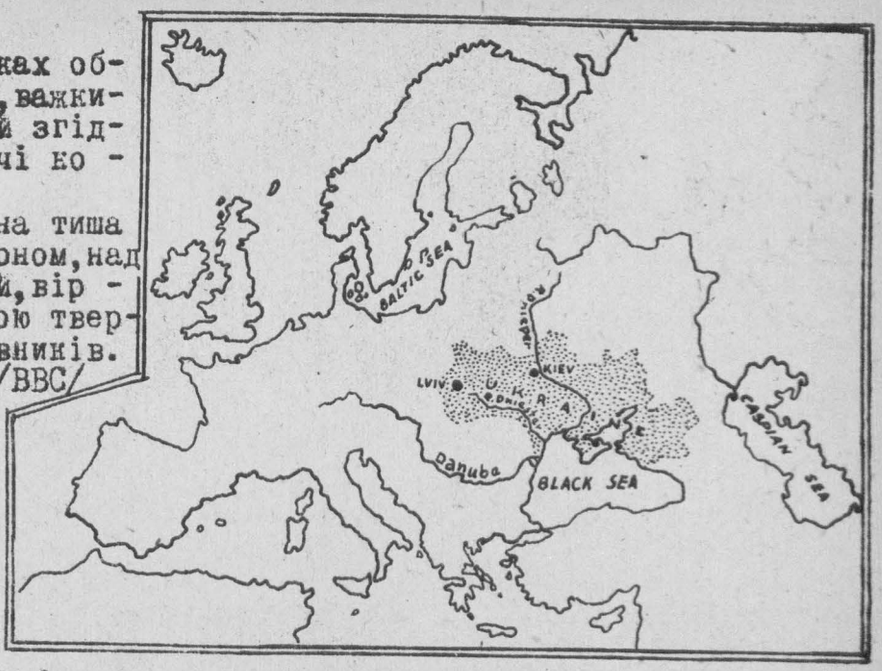

THE PRESENT POSITION OF THE UKRAINIAN PEOPLE in EUROPE.

In Europe some 40,000.000 people speak Ukrainian, a distinctive Slavic language. These Ukrainians occupy the territory immediately north of the Black Sea. The two rivers, Dnieper and Dniester, constitute, and have always constituted, the central geographical landmarks of their settlements. While the area of settlement and occupation has expanded and contracted at different times the Ukrainians now inhabit the same region in Europe which their ancestors have held for over a thousand years. The city of Kiev is the ancient political capital and the traditional centre of cultural life.

The Ukraine is an important factor in the European situation because of the extent of its territory, the richness of its resources, the size of its strategic position, with reference to the Black Sea.

C.W.Simpson.

ся й нести вночі сторожу ставав для решти все тяжчим.

Тоді лорд Едвард Сесіл, начальник місцевого штабу, зібрав міських хлопців і утворив з них кадетський корпус, надягнув на ніх однострої и почав муштрувати. І якими спритними та корисними вони себе показали! До того у нас вживано було велику кількість людей для вістуньокої служби й для розвідок. Цим ослаблювалися ряди оборонців з боєвої лінії. Тепер ці обов'язки перебрали на себе хлопці-кадети. Під керівництвом свого сержант-майора, хлопця на ім'я Гудиєр, вони чудесно виконували доручені їм завдання і чесно заслужили нагороди, прищіплені на їхні груди після закінчення війни. Богато їх їздило на роверах і завдяки їм можна було наладнати поштове сполучення, завдяки якому люди в місті могли пересилати вістки не лише в межах містечка, але й на всі передові позиції не наражаючи себе на небезпеку ворожого обстрілу. Ми зробили для цих листів спеціальні поштові значки, на яких був образок вістуна-кадета на ровері.

При одній нагоді, коли такий вістун прошмигнув під досить сильним ворожим обстрілом, я сказав хлопцеві. "Коли ви будете так їздити під дощем куль, вас можуть котрогось гарного дня поцілити". А хлопець відповів: "Я, пане, їзджу так швидко, що мене ворожа куля не догонить."

Здавалося, що ці хлопці ані крихти не звертали уваги на кулі: вони завжди були готові виконати дане їм розпорядження, хоч це й означало кожного разу нехтувати власним життям.

Зробив би це хто-небудь з вас?

Якби ворог стріляв вздовж цієї вулиці і я наказав би котромусь з вас перенести вістку в хату на другому боці-ви зробилиб це ?

Я переконаний, що так. Але правдоподібно, вам би це не дуже подобалось.

Але я знаю, що ви хочете себе до цього заздалегідь підготувати. Не так само, як занурити голову в холодну воду: хлопець, що звик купатися, нічого собі з того не робить; це для нього лише

продовження на ст. 86.

При обороні Мейфкінґу Бі-Пі, придивляючись до активної участи юнацтва в боротьбі, вперше спинився над питанням підготовки молоді для служби Батьківщині. Тут властиво, зародилася ідея скавтінґу.

ДОМІНЬЙОНИ.

Бриманські володіння відрізняються розміром і числом населення. Так на приклад, Британська Індія має площу в 862.599 квадр. миль і понад 250 мільйонів людности /Англія, Уельс і Шотляндія разом мають площу приблизно 89.000 кв. миль і 45 млн. людей/, а на другому кінці є острів Асенсін/Вознесіння/ з площею 38 кв. миль і 200 мешканців.

Всі ці землі різняться способом управління. Спочатку приходять великі доміньйони з своїми власними парламентами. Вони остільки незалежні, що вступ короля Георґа VI на престол проголосили самі від себе: вони це навіть зробили не всі в один день. Коли в 1939 році почалася війна, кожний доміньйон рішав самостійно вступати йому у війну, чи ні. Знов таки наприклад, не оголосила війни зовсім. Це найліпший доказ -якщо взагалі потрібний якийсь доказ-що доміньйони управляються цілковито незалежно і що парламент в Уестмінстері не наказує їм що і як треба робити.

Є такі доміньйони :

Доміньйон Канади,
Комануелс /Вільна Держава/ Австралії,
Доміньйон Нової Зеляндії,
Союз Південної Африки,
Ейре /колишня вільна ірляндська Держава/,
Ню Фаундленд.

КОЛОНІЯЛЬНА ІМПЕРІЯ.

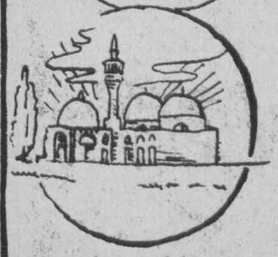

Крім доміньйонів є багато ще інших британських земель, що управляються не цілком самостійно: це залежить від богатьох причин, як наприклад, від ступеня освіми населення. Але всі вони-і це треба пам'ятати- на шляху до самоуправління. Деякі на цій дорозі далі ніж інші, але всі вони раніш чи пізніш візьмуть свої власні справи в свої руки.

Ми вже не думаємо більше про колонії, як про терени, призначені для нашого /англійського/ зиску чи для приємностей: в минулому було зроблено багато помилок, але саме тими помилками ми навчилися, як керувати цими колоніями. Наша перша думка тепер -це як ми можемо допомогти народам -незалежно від їх кольору- що живуть на теренах взятих під охорону британського прапору.

Бейлен-Пауелл

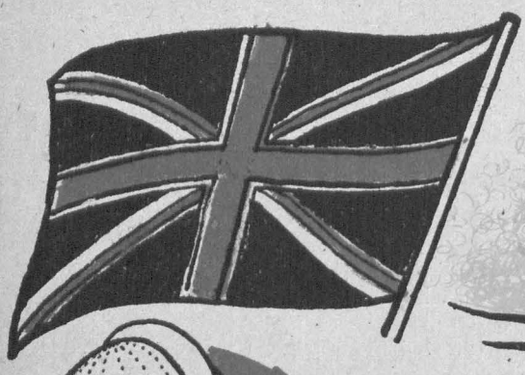

MARE

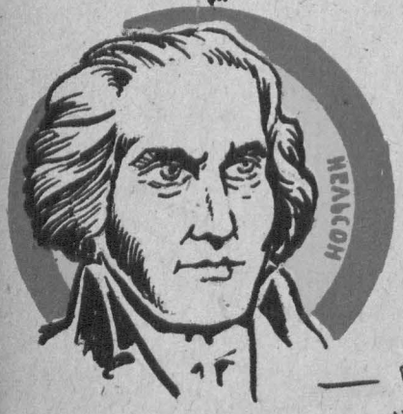

I. СТАРІ "МОРСЬКІ ВОВКИ".

В дні королеви Елізавети, яких 400 літ тому, моряки Еспанії, Британії, Голяндії та Португалії здобували собі славу своїми відважними подорожами. На малих кораблях кружляли вони невідомими океанами й відкривали по далеких закутках світу нові землі для своєї батьківщини.

В той час на побережному бризі в Англійському Каналі служив малий юнга. Він мріяв стати одним з тих відважних мандрівників. Але, зважаючи на практичну сторону справи, здавалося безнадійним, щоби бідний хлопчина, як він, міг піднятися в житті вище того становища, на якому він був. Живучи тяжким життям на поганенькому малому кораблику, погано харчуючись, він діставав більше попотилишників, ніж півпенсів /англ. монета/.

Але й бідний хлопець може пробитися вперед, якщо він заціпить зуби.

Молодий ДРЕЙК -бо так він називався -пробився не зважаючи на всі перешкоди. Він працював тяжко, виконуючи точно свої обов'язки. Звернув на себе увагу офіцерів, які побачили, що хлопець хоче вийти в люди, і його підвищили. Згодом він став уже капітаном двох малих кораблів. Один мав 70 тон, другий 30: на них він поплив битися з еспанцями, що в той час ворогували з Англією. Поплив далеко, аж за океан в Центральну Америку. Він не лише добре бився там, але й перемогав, захопив кілька ворожих кораблів та здобув цінне відкупне від тамошніх міст. По поверненні додому його призначено командувачем більшої експедиції з 5 кораблів: най -

/далі ст. 80./

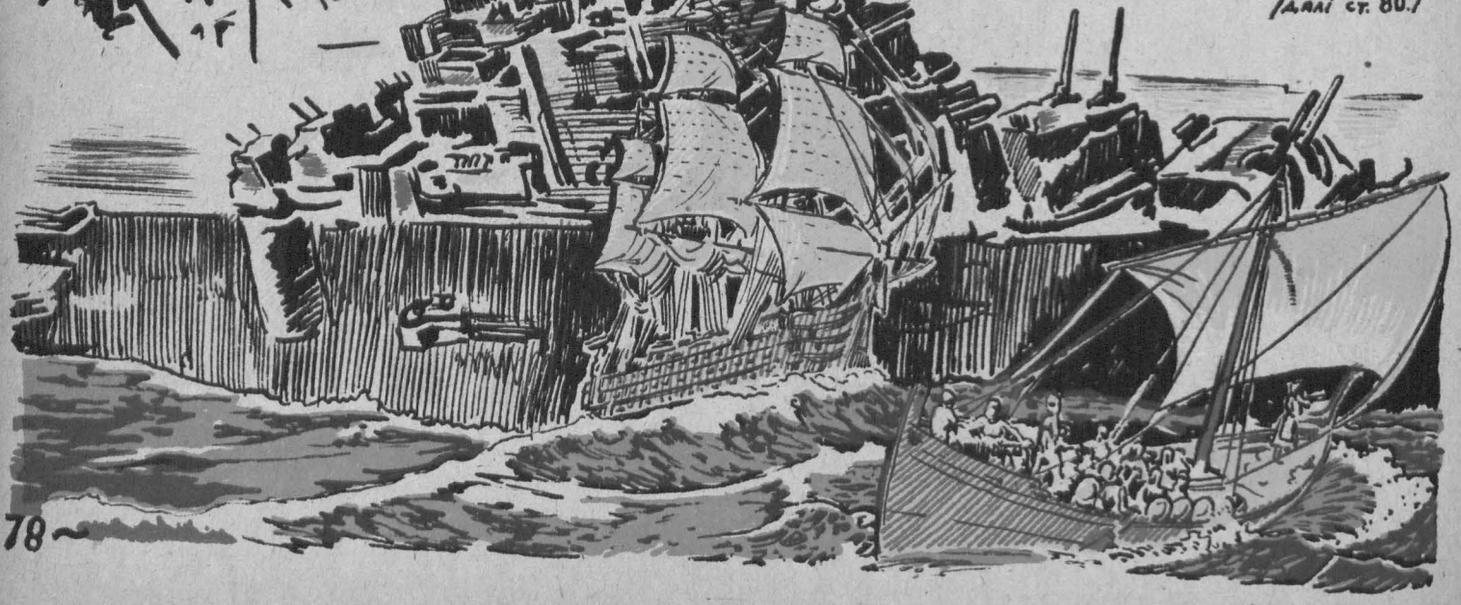

NOSTRUM

ФЛЬОТА КНЯЖОЇ ДОБИ.

Фльота повстала в нас під впливом варягів, хоч початки плавби знали слов'яни й раніше. Воєнний корабель княжої доби був невеликий, містив яких 40 людей, був вироблений із одного кадовба дерева /однодеревні-моноксили мав керму, щоглу й вітрило, але головно порушували його гребці веслами. За українськими літописами і арабськими джерелами перші морські походи на Крим /похід князя Олега/, Малу Азію, Візантію, на Каспій сягають до IX віку. Так 18. червня 860 р. появилася під Царгородом київська фльота. Нараховувала вона 200 кораблів - на той час величезна морська сила. Царгородський патріарх Фотій писав про цей наскок: "Нарід не славний, нарід про якого до тепер ніхто не згадував, нарід, який ми ставили нарівні з невольниками - а таке здобув собі імя, такий став славний! Зневажуваний і бідний - дійшов до такого значіння і богатства."

Р. 907 зявилася київська фльота під Царгородом знов під проводом Олега. Царгород капітулював. З тих часів збереглася частина умови Олега з греками. Має вона велику ціну, бо це перший в історії договір України, перший акт українського державного життя.

941 р. під Царгородом зявився князь Ігор з фльотою в 1000 кораблів. Візантійці знали вже тоді стрільний порох. Цією грізною несподіванкою заскочили нашу фльоту. 944 р. похід був повторений й змусили цісаря Романа підписати мир.

Морськими походами вславились як Святослав /968 р. на Дунаї/ так і Володимир Великий /985 р на волзьких болгар/. Були ще річні походи княжої фльоти на мазовшан /мабуть по р. Прип'яті/ за Ярослава Мудрого.

Останнім великим морським походом була операція Володимира Ярославича 1043 р проти Візантії.

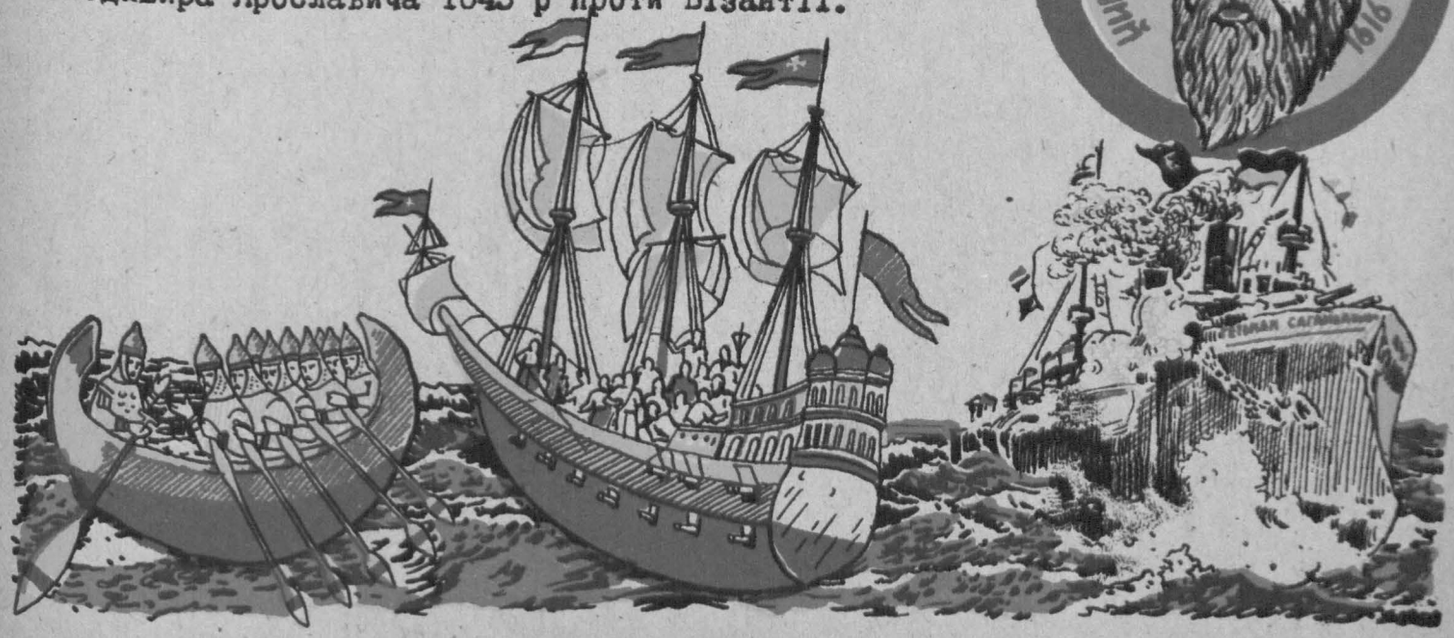

більший з них мав одначе 100 тонн, а найменший-15. На той час це були добрі кораблі, та вони не були більші від наших узбережних шхун /рибальських човнів/.

З цею фльотою Дрейк поплив уздовж західнього берега Африки, потім до Бразилії і вниз уздовж південно-американського узбережжя. Проплив небезпечною Маґеллановою затокою и вибрався на Тихий океан. Звідти, вздовж західнього берега Америки дістався аж до Каліфорнії, звернув на захід й перепливши океан відвідав Індію, обплив Ріг Доброї Надії й повернувся до Англії. Мандрівка трівала цілі три роки. Його корабель "Золота Лань", потріпаний бурями и боями був зустрінутий з великими почестями в Дентфорді. Королева сама зійшла на чердак корабля й захоплена описом Дрейкових пригод, пасувала хороброго капітана на лицаря його власним, таки добре пощербленим, мечем. Так з нього стався Сер Френсіс Дрейк.

Незабаром після цього еспанський король Філіп почав готувавти величезну фльоту запевняючи при тім англійську королеву Елізавету, що не має на думці використовувати її проти Англії. Сер Френсіс Дрейк, що в той час командував невеликою фльотою британських кораблів, попередив королеву, що незважаючи на всі обіцянки, Еспанія готується саме проти Англії. Невдовзі після цього попередження був дійсно перехоплений лист, який підтвердив, що Дрейкові підозріння справедливі. Дрейк негайно виїхав із своєю фльотилією й кружляючи вздовж берегів Еспанії, невтомно нищив еспанські кораблі й запаси, що попадали перед гирла його гармат. Цим він гальмував еспанську підготовку до нападу на Англію й за час своєї акції знищив більш 12.000 тонн корабельної місткости. На той час це була величезна втрата для ворога. Дрейк у своїм звіті писав про це просто як про "перемалювання бороди короля Філіпа".

Підкінець 1588 р. велика еспанська фльота -"Армада" була готова й виплила проти Англії. Але багато британських адміралів и моряків, що перед тим вже обпливли всі моря світу, стояло на поготові. Опріч лорда Чарльз Гауарда з Ефінґему, головного командувача англійської фльоти, були тут і Фробішер, і Вальтер Ралей, і Френсіс Дрейк.

Правда, вони мали лише 67 кораблів проти 130 еспанських, але випливши своєчасно и напавши на ворожу морську силу раніш, ніж та встигла розвернутися в боєвий лад, загнали еспанців у Дюнкірхен. Тут "Армада" почувала себе безпеч -

(гл. ст. 82.)

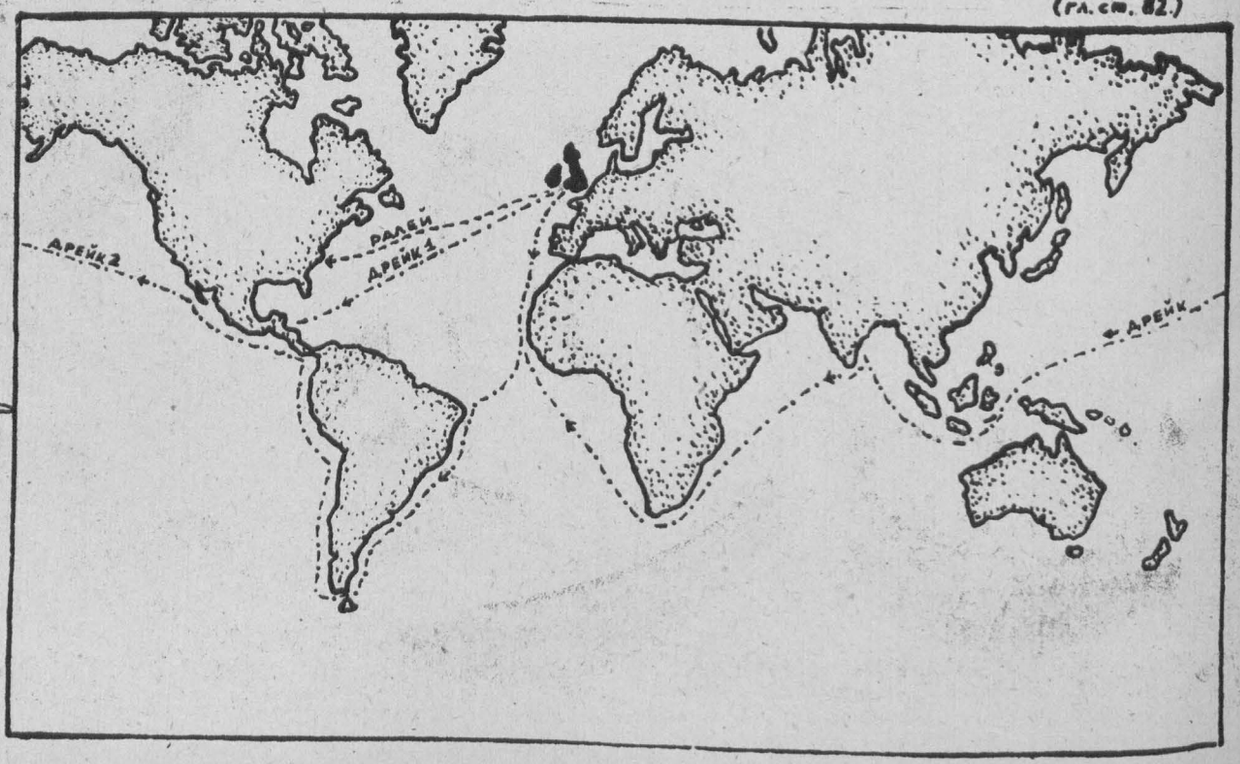

МОРСЬКІ СИЛИ КОЗАЧЧИНИ.

Козацька фльота витворилася в другій половині ХУІ в.Козацькі човни /чайки/були на 20 м.завдовжки,3-4 м.завширшки та 2/ м.завглибшки.Основа була з вербового або липового пня,а на неї набивалися дошки:на човнах були дві щогли з вітрилами та дві керми.Число гребців 20-30,залоги 50 - 70 козаків,легких гармат 4-5.Швидкість чаюк доходила до 15 км.на год. Перша вістка про козацьку фльоту походить з р.1492 /Напад на татарський корабель під Тягинею/,а з початку ХУІ в.починаються козацькі походи на Чорне Море,і вже 1510 р.кримський Хан наказав перетягнути через Дніпро ланцюг,щоб не пускати козацьких човнів униз.Та не зважаючи на це,козаки й далі нападають на турецькі побережні міста.Коли натраплять на турецькі галери,вважали завсігди за ліпше згинути,аніж безсоромно тікати або піддаватися,через те и не будучи рівні силами,вони не ухилялися від битви и часто перемагали попавши в розпучливе положення.А здобувши перемогу,вони часом на турецьких галерах /див.рис.на ст.79/ їхали в Азію в Трапезунт,а кого захоплювали,брали в неволю.

Опріч дайбніщих морських експедицій було виконано низку великих походів, що з них найславнущі на Очаків/1545/,Козлів/1587/,Килію/1602,1606/,Царгород /1615/,Варну/1606/,Білград/1606/,Кафу/1614/,ба навіть на малоазійський Синоп та Трапезунт/1615/ й гирла Дунаю /1609,1613/.Човнів бувало від 16 /1609/,32 /1545/ до 80/1615/.З ватажків найбільше вславився морськими походами гетьман Петро К о н а ш е в и ч-С а г а й д а ч н и й,перший з черги великих полководців,політиків і дипльоматів,що їх видала козаччина.Він започаткував розвій козацької фльоти,що після 1620 років виконала найбільші морські походи на Варну/1620/ и Царгород/1620,а 1624 аж тричі/,малоазійське побережжя/1625 з числом чаюк від 140 до 400. Але вже 1625 р.польський уряд,боячися війни з Туреччиною,велів спалити частину човнів та,щоб не допустити козаків на Чорне Море,вибудував Кодак/р1635/,перевів кількасот козаків на Балтійське море на боротьбу зі Шведами на човнах.

Після 1638 р.самостійні походи на Чорне Море припинилися,але українські козаки беруть ще участь в походах донців.Як союзників,їх цінили за небувалу хоробрість козаків ,що заскочені небезпекою,самі собі говорили :"не годиться тікати нам,людям,що про них всі народи знають,що в хоробрости не дорівнює нам ніхто на світі".

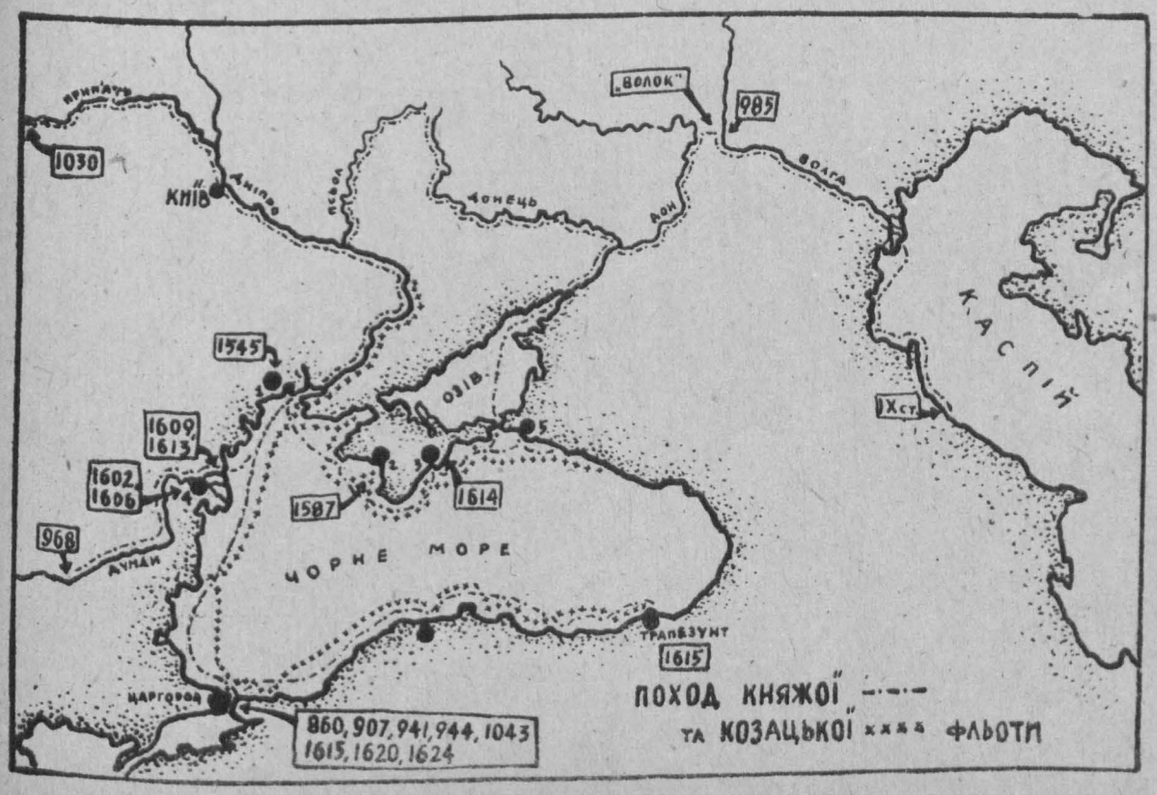

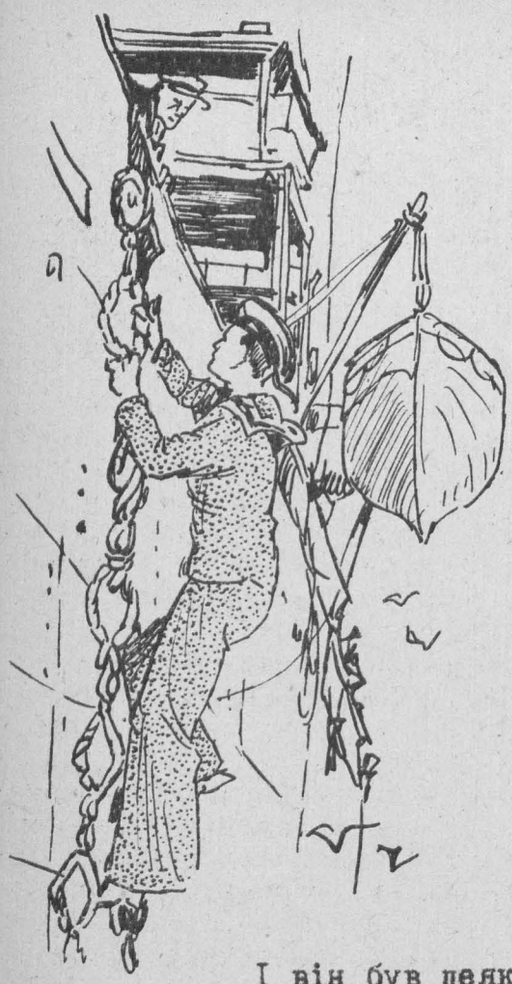

ніще й не хотіла виходити у відкрите море. Тоді англійці однієї ночі послали на них вогняні кораблі, які змусили еспанців покинути схованку. Розпочався страшний морський бій в якому Дрейк брав участи як командант боєвого судна "Пімста". Бій тріяв цілий день: ревли гармати, кораблі топилися та вибухали. На решті еспанці покинули побойовище й подалися на північ у Північне море, єдиний вільний шлях для втечі. Далі пливли довкола північної Шотляндії, Ірляндії Атлянтичним океаном, ушкоджені обстрілом та переслідувані бурею. І так під кінець з величезної фльоси з 130 кораблів, що випливли завойовувати Англію, додому вернулося лише 53. З 30.000 залоги лишилося коло 9000.

"Гордість Еспанії була розтоптана в порох й Англія відразу вступила на найвищий щабель між народами світу".

Це було давно. Так само давно був і Трафальґар, де ми билися з французами, як і Балтика, де ми змагалися на морю з данцями.

В тяжких боях ми навчилися себе взаємно поважати і тому тим міцніща наша приязнь тепер. А нині, коли ми, англійці, маємо у всіх цих землях пластунів, ми маємо ще одну причину, щоб у прийдешньому стати ще щиріщими приятелями.

Н Е Л Ь С О Н .

Двісті років після Дрейка в історію війшов Нельсон. Він був сином священика-бідний, хоробливий хлопчина. І він був деякий час у торговельній фльоті. Першим його кроком до слави слід вважати випадок, коли корабель, на якому він плив, був заскочений ворожим кораблем, але гирлами англійських гармат змусив напасника здатися. Перший ляйтнант Нельсонового корабля дістав наказ взяти човен та кількох людей і піти на борт здобичі.

Море було дуже бурхливе і офіцер відмовився від завдання, бо воно було занадто небезпечне. На це Нельсон, як добрий пластун, виступив вперед й запропонував, що він поїде. Йому це вдалося і відтоді його почали числити добрим офіцером.

Після блискучої кар'єри воюючи за Англію, він нарешті виграв велику морську битву під Трафальґаром. Розгромивши французьку й Еспанську фльоту, він впав смертельно ранений в годину перемоги.

Але його праця та праця інших великих морських капітанів, які служили з ним, закріпила зверхність британської фльоти, започаткованої Дрейком та старими морськими вовками його часів. Морські сили наших ворогів були цілковито зметені з поверхні моря, а їхні торговельні кораблі могли продовжувати торгівлю лише тоді, коли їхні землі були в мирних стосунках з Англією.

І ця зверхність означала свободу морів для всіх мирних торгівців. Але у нас є конкуренти. Тому обов'язком кожного англійського хлопця є стати добрим моряком, таким як були його пращури, щоб утримати свободу ними здобуту.

Д Ж О Н С М І Т.

Я хотів би вам розповісти казку про те, як була створена Британська Імперія. Це чудесна казка, повна пригод і романтики, казка, в якій відіграли свою ролю деякі з найліпших мужів Англії.

Подумайте, наприклад, про тих людей, що перепливли Атлянтичний океан, щоб колонізувати Америку.

Сер Вальтер Ралей, капітан Джон Сміт та інші великі піонери потрібували 4-5 місяців, щоб дістатися туди в своїх маленьких корабликах розміру горіхової шкарлупки: деякі з них мали лише по 30 тонн-не більше ніж барка на Темзі. А тепер ви туди можете добратися за 5-6 днів, а не місяців, на пароплавах в 50.000 тонн. Подумайте про відвагу тих людей, що вміли здолати перешкоди

ФЛЬОТА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ.

Після зруйновання Січі запорожці воєнно-морського ремесла не покидали, але походи їх відбувалися тільки з наказу російського уряду, який вживав запорожців при творенню своєї фльоти /1787, 1796/. Відомі походи Антона Головатого на Турків /Аджиджан і Яселин. 1787, Бендери 1788, Кілія 1790, та на Персію 1796., коли йому підпомогала ціла каспійська фльота. 1828 р. 2-гий дунайський запорізький полк робить боєву службу на кораблях дунайської фльоти.

За царської Росії маємо згадки про колишню українську самостійну фльоту в назвах деяких кораблів царської фльоти /"Гайдамака", "Запорожець", "Кубанець", "Україна"/.

З упадком царської Росії в російській чорноморській фльоті зразу ожили українські традиції. 1917 р. повстала "Чорноморська Генеральна Рада" й під її впливом частина кораблів чорноморської фльоти піднесла український прапор і до листопаду 1917 року цей прапор мав майже над половиною згаданої фльоти.

23.XII.1917 утворено при Центральній Раді український генеральний морський секретаріат/пізніш міністерство/. Наказом морського міністра 13.III.1918 оголошено закон про українську державну фльоту і про перебрання українською державою всієї чорноморської воєнної й торговельної. Закон затверджено й оголошено 25.IV 1918. з наказом

ЦІЛИЙ ЧОРНОМОРСЬКИЙ ФЛЬОТІ ПІДНЕСТИ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР.

Наказ був виконаний

29. квітня 1918 в 16. год.

СКЛАД УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ДІЄВОЇ ФЛЬОТИ тоді був такий:

-8 лінійних кораблів, з них 2 белетні-дреднавти по 23.000 т.

-4 кружляки

-6 авіоматок/гідрокрей серів/

-27 ескадерних міноносців, із них 13 великих по 1100-1300 т.

-17 підводних човнів.

-5 канонірських човнів на чолі з канон. чвн. "Запорожець"

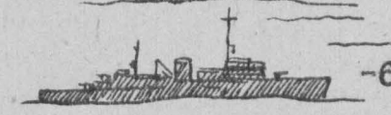

-6 мінових загородників

Кілька дивізій сторожевих катерів, траулерів, ціла фльотиля транспортова, кораблі окремого призначення з лінійним кор. "Св. Юрій Побідоносець"/11000т/на чолі.

xxx

Головний начальник світового пластового обєднання/т.зв./- Чіф Скаут.

В.Р. /докінчення з ст.68./
Ще за п'ять років його підвищено на ляйтнант-ґенерала. Тим часом пластовий рух, започаткований Б.Пі набуває все більшого значіння.

Це не був наглий розвиток. Рух поширювався поволі здрібних спроб основоположника. Військова служба зводила Бейден Пауелла з юнацтвом, що його він мусів вишколювати для особливих завдань і він переконався, що його власне пластове життя дало йому метод, в якім він не мав конкурентів. Цим методом він умів видобути з кожного індивідуума найліпше, що той міг дати. Після Мейфкінґу були дві події, котрі показали йому дорогу. Богато хлопців писало до Бі-Пі як до свого героя, просили у нього порад, і він не шкодував праці, щоб відповісти на їхні листи та допомогти в міру своїх сил. При обложі він переконався, якими корисними можуть бути хлопці, якщо на них покласти певну відповідальність. В той час цей факт зробив на нього велике враження. Другою подією була поява його книжки-військового підручника -"Помічна книжка розвідчика"/1899/.

Зібравши досвід, Бі-Пі опублікував свій "SCOUTING FOR BOYS". Ще за життя автора, ця книжка розійшлася накладом більшим пів мільйона примірників, не рахуючи перекладів на чужі мови. Ця книжка не була збірником теорії, а базою практичних вправ. Перед тим, як пристосувати їх до потреб хлопців, Бі-Пі випробував їх у таборі на острові Браунсі в 1907 р. зі змішаним товариством 20-ох хлопців, дібраних з різних верств. Він, а також і хлопці, були задоволені наслідками. Зібраний досвід Бі-Пі опрацював в закон поведінки, простудіювавши перед тим богато інших законів, головно законів лицарських. І лише після докладної підготовки був укладений пластовий закон.

На основі підручника "SCOUTING FOR BOYS" хлопці почали формувати пластові гуртки за допомогою, або й без допомоги дорослих.

Рух швидко поширювався. Гуртки появлялися скрізь, де тільки дорослі чи хлопці довідувалися про пласт. І за кілька років після появи книжки "SCOUTING FOR BOYS" не лише домінньони, а й колонії звертали ся за порадами до засновника, а й інші країни запрошували його до себе. Бі-Пі тоді відбув низку мандрівок по світі та поклав так перший камінь для зміцнення світового пластового руху.

Останні роки провів Бі-Пі в Кенії- в тій Африці, яку він так любив. Йому було понад 80 років. До останнього дня він писав підбадьорюючі слова хлопцям та їхнім провідникам. Деякі з його останніх слів наведемо:

"Одна річ необхідна для загального й тривалого миру -це цілковита зміна духу між народами, зміна в напрямку до ближчого взаємного порозуміння, до підкорення національних передсудів: це уміння дивитися в дружній симпатії очима іншого."

Засновник помер 8.січня 1941 р. у високім віці серед найвищих почестей, але його праця продовжуватиме кувати зв'язки порозуміння між молоддю на цілому світі. Богато мільйонів юнацтва, що дивилося на Бі-Пі, як на свого провідника з жалем відгукнулися на його смерть. Ідеї і правди, кинуті ним в світ перетрівають бурі й напруження багатьох прийдешніх ґенерацій.

Хай вашим гаслом буде: НА ПЕРШОМУ МІСЦІ БАТЬКІВЩИНА, НА ДРУГОМУ ТИ САМ. Напевно, як ви щиро спитаєте себе-то побачите, що дотепер у вас було якраз навпаки.-Зробіть самі щонебудь, щоб наш прапор мяв перемогу.

Baden Powell of Gilwell

-/докінчення з ст.82/
з невеликим запасом води та харчу. І коли з жмінькою людей вони добіралися до суходолу, їм треба було спершу відбиватися від тубільців-дикунів, а то і від інших европейців, що захопили ті землі перед ними. Відтак наставала важка праця розбудови-орання, будування осель та організація торгівлі.

Цим старим морським вовкам як Сер Франсіс Дрейк, Ралей, Гоукінс, Фробішер, а найліпшому з них, на мою думку, капітанові Джону Сміту, доводилося тяжко морякувати, тяжко воювати й тяжко колонізувати.

Сміт був змушений покинути школу в Лінконшайрі й прийняти посаду писаря в уряді. Та скоро він покинув це місце й пішов на війну. Після 2х років служби він повернувся додому За роки військової служби він переконався, що його підготовка була в хлопячі роки недостатня для боротьби з життєвими перешкодами. Тому він взявся до нового вишколу. Збудував собі в лісі хату, навчився вислідкувати дичину, ловити й готувати з неї страви. Навчився читати й малювати мапи та користуватися зброєю. Вдосконалившись у всім цім він знов вибрався на море.

Загартувавшись в боях, він 1607р виїздить колонізувати Вірджінію в Північній Америці. Виїздить з Лондону на трьох кораблях, з яких найбільший мав 100 тонн, а найменший 30. Але до 5 місяців дістались за океан й заснували оселю на Джемс Рівер-і.

Тут одного дня при полюванню Джона Сміта схопили Індійці. Хотіли його забити, але донька ватажка Покагонтас попросила, щоб його пощадили. Після цього Індійці та білі жили між собою в згоді. Покагонтас стала християнкою, вийшла заміж за лейтнанта Сміта Ролфа й виїхала до Англії. Після богатьох дивних і хвилюючих пригод в Америці, Джон Сміт був важко ранений при випадковім вибуху пороху, і хорий повернувся додому. Помер він у Лондані.

Бі-Пі.

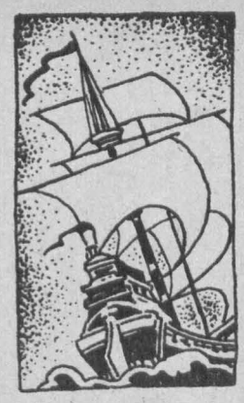

MARE NOSTRUM.

NAVY of PRINCELY EPOCH.

Our, ukrainian, navy was created under Varangian influence but the rudiments of navigation had been known by Slavs before.

A war-ship of the epoch of princes was made of one trunk (monoxile) and could hold a crew of 4o men, It was equipped with rudder, masts and sails but driven principally by oars.

According to Ukrainian annals and arabic sources the first naval incursions into the Crimea (prince Bravlin s raid), Asia Minor, Byzantium and the Caspian Sea descend to the 9-th century.

On June 18-th, 860 the Kiev navy appearred before Constantinople. It consisted of 200 war-ships-an immense naval force for that time.

The Byzantine patriarch Photiy wrote about that raidß "An unknown and unglorious nation whom we compared to slaves acquired name and grew glorious. Despised and poor it attained a such importance and fortune."

907 the Kiew flut appeared before Constantinople under command of OLEG. Constantinople capitulated.

It has come to us from those times a fragment of OLEG`S treaty with Greeks. It is of great value as the first historical Ukrainian pact, the first act of the Ukrainian state life.

941 prince IGOR appearred before Constantinople with a flut of 1000 ships. The Byzantines knew by that time gunpowder and terribly surprised our navy. 944 the campaign was repeated and forced Tsar Roman to conclude peace.

COSSACKS NAVY.

The Cossack`s flut was created in the second half of 17th century.
The Cossack`s canoes (gulls) were 20 m. long, 3-4 m. wide and 2 m. deep.
The bottom was made of osier or linden stump and broadsides of planks. A canoe was equipped with two masts, sails and two rudders. The crew consisted of 20 - 30 oarsmen and 50-70 Cossacks. The gull w was armed with 4-5 light guns. Its speed reached to 15 km.p.h.

The first notice about Cossack`s flut comes from the year 1492 (assault upon a Tartar ship near Tagina). In the 17th century begin Cossacks compaigns to the Black Sea and already 1510 the Crimean Khan ordered to block the Dnieper with a rope to prevent Cossack`s canoes going down stream.

(продовження з ст. 75.)
ще одна вправа, але скажіть цезробити такому, що ніколи не загартовувався, і він побоїться. Так само й хлопець, що звик слухатися наказу відразу, незалежно від того, чи це звязано з риском чи ні: він відразу, як тільки видасте йому наказ в активній службі, виконає його не зважаючи на небезпеку. Той же, що ніколи не поспішав слухатися, завагався б -а за це його зневажали б, як боягуза, навіть його колишні приятелі.

Одначе вам, хлопці, не треба війни, щоб бути корисними пластунами. І в мирних умовах кожному пластунові знайдеться богато роботи кожної днини і деб він не був. -Бі-Пі.

ШОТЛЯНДСЬКІ пластуни різняться від інших одностроєм. Вони з свого національного костюму перебрали коротку спідничку "кілт" і берет.

The number of canoes ranged from 16 to 400.
Among the Cossacks`chief became particularly famous for his naval campaigns hetman Petro Konashevich Sagaidachny who was the first in the rais of Cossack`s great captains, politicians and diplomats.
He started development of Cossack`s flut which after 162o carried out the great naval raids against Varna (162o), Byzantium(162o), Asia Minor`s shore .

After 1638 the independent campaigns to the Black Sea ceased but t the Ukrainian Cossacks took part in the expeditions of Don cossacks.
Cossacks allies appreciated them for their unprecedented bravery.
In time of danger they said to themselves "It does not become us to run away, because we are known by all nations all over the world as men of unsurpassed courage."

After destruction of Sich(a kind of fortification)the Dnieper Cossacks did not abandon naval trade but their campaigns occurred only by order of Russian government which used the Dnieper Cossacks at the creation of its flut. Well known are Anton Golovatiy`s raids against Turks (Agigan and Jaselin 1787, Bendere 1788, Kilia 179o, Persia 1796)when the whole Caspian flut helped him.

1828 the second Danube Cossack s regiment serves in the Danube navy.
In the times of tsarist Russia we find mention of the former independent Ukrainian navy in names of some ship of tsarist flut("Haidamaka", "Dnieper Cossack", "Kuban Cossack", "Ukraine").

NAVY of the UKRAINIAN PEOPLE`S REPUBLIC (1918)

With the break-down of tsarist Russia the Ukrainian traditions came to life again in the Black Sea Navy. 1917 arose "The Black Sea General Council" and under its influence a part of ships of the Black Sea flut run up the Ukrainian flag. To November 1917 this flag was rised already over a half of the aforenamed flut.

On December 23d, 1917 it was established at the Ukrainian Central Council "The Ukrainian General Naval Secretariat".

By order of Naval minister on March 13th, 1918 it was proclaimed the law about the Ukrainian State Navy and abo appropriation ba the Ukrainian State of the whole Black Sea trade and war flut.

This law was confirmed and proclaimed on April 25th, 1918 with the order to the whole Black Sea Navy to run up the Ukrainian flag.
This order was executed on April 29th, 1918 at 16.00 o`clock.

Вузли

Життя на морі, особливо на вітрильних кораблях, вимагає від моряка знання вузлів. Від знання чи незнання їх часто залежало життя. Прикріплення човна до палі, зв'язання перерваної линви від вітрила-це все вимагає скорої і точної праці, яку можна набути лише постійною вправою.

КІНЕЦЬ КОДОЛИ /линви/ скріплюємо одним із трьох наведених кінцевих вузлів, щоб кодола не кошлатилась. Ці три вузли, як і нижче поданих вісім основних, мусить знати кожний пластун.

РІФОВИЙ ВУЗОЛ, служить до скріплення двох кодол, що тягнуть. Тому, що він плоский, його часто вживають при першій помочі. Не зашморгується й легко розв'язується. Найкращий простий вузол.

РИБАЛЬСЬКИЙ ВУЗОЛ, для зєднання двох линв. Легко в'яжеться й розв'язується. Вистарчить розтягнути кінці.

ЛУЧНИКОВИЙ ВУЗОЛ, звичайний. Для зєднання кодол однакової або ріжної товщини. Петлею одної кодоли пропусти кінець другої, обкинь довкола першої петлі й протягни під власний вільний кінець.

ВУЗОЛ МУСИТЬ БУТИ такий, щоб
1-його можна було швидко завязати,
2-міцно тримав
3-його легко можна було розвязати.

"МАЛИЙ ГІЧ" вживається для прикріплення до палі. Накинутий на палю легко зашморгується, а коли зменшити тиснення, легко розшморгується.

СКОРОТ, для скорочування линви. Частину не потрібну в цю мить, складаємо вдвоє і на кожнім кінці робимо "малий гіч". Розв'язується простим зменшенням напруження линви.

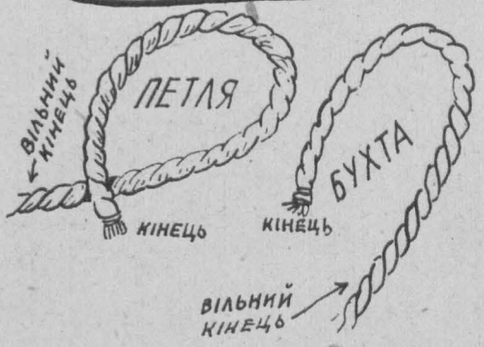

ПЕТЛЯ ДРАКОНА-вживається, коли треба спустити живий тягар з більшої висоти. Не зашморгується й не зіскавує.

Для поводу годиться на зразок рибальсьвого вязаний ВУЗОЛ КАУБОЙСЬКИЙ.

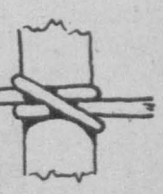

ЗАШМОРГ -як і малий гіч для прикріплення кодоли до палі. Обидва кінці можуть бути напружені.

Рибальські вузли, що найчастіще вживаються на вудці.

Семафор

Сіґналізуючи прапорцями передаємо пересічно 20 літер Міжнародного Коду Морзе /дивись "Пластун"ч.4./ за хвилину. На морі це досить помалий метод. На кораблях вживається жвавіщого способу -семафору, системи, що при ній пересічно передається 30 знаків на хвилину. Принціп семафору був знаний вже старим Римлянам, широко його приміняли звязкові частини армії Наполеона. Найширшого примінення дочекався семафор на морі й зважаючи на його простоту й швидкість був включаний в програму пластового виховання. Ще до цеї війни семафор був обмежений денним світлом, тепер у воєнній і торговельній фльоті заведено опріч прапорців ще рурки з неоновим світлом /малюнок внизу/, якими сіґналізуємо так само, як і прапорцями.

Для вправ уживається прапорців розмірів 25 x 25 цм з древцем в 70 цм. Прапорці розділені діаґонально на червоне й біле поле.

Найліпше заучувати знаки семафору групами, як подано на наших малюнках. Опанувавши одну групу, приступати до другої маючи постійно в памяти так званий "семафоровий годинник" що його тут подаємо :

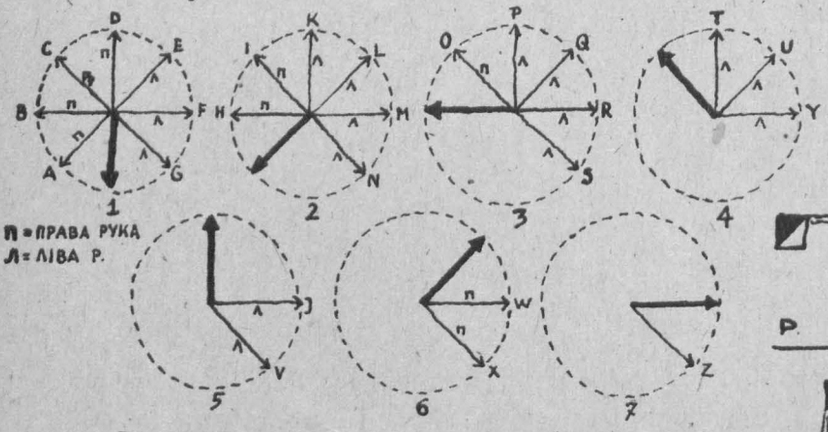

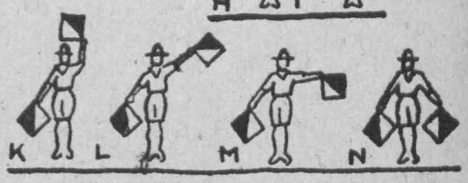

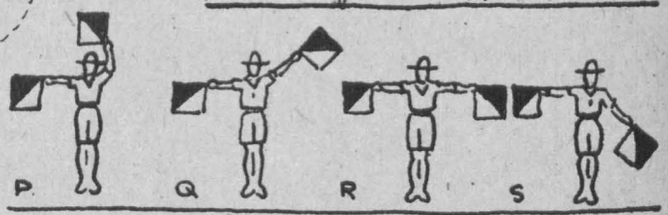

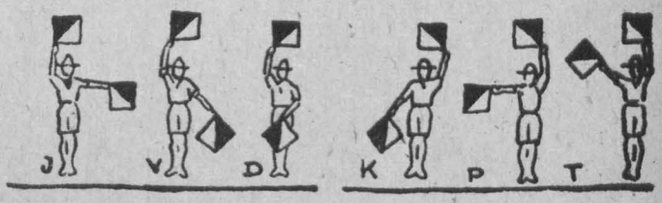

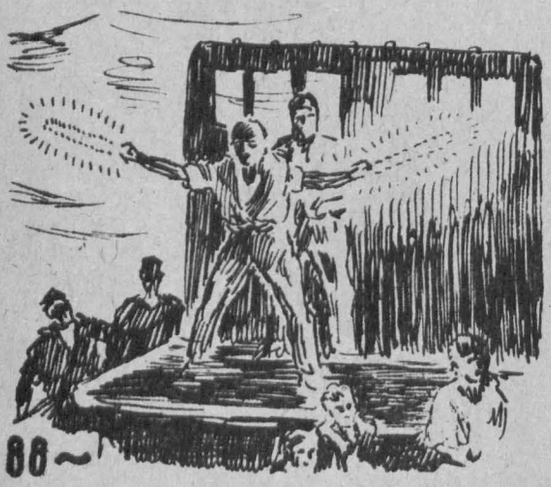

З огляду на перебування наших пластунів на теренах латинської абетки подаємо міжнародній код латинкою.

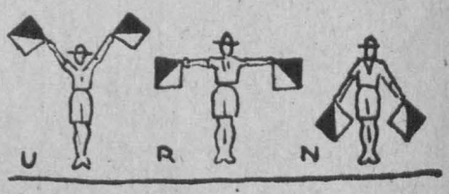

Вночі та в тумані кораблі подають сіґнали світляними сферичними лямпами червоного та білого кольору. Літери й сіґнали творяться комбінуванням цих лямп.

За денного світла та на малу віддаль подають кораблі вістки і сіґнали міжнароднім договором устійненою системою прапорців. Сіґнали подаються або зіставлюванням прапорців у звичайні слова або в скорочених гаслах міжнародного морського коду, як на приклад:

P -означає "готові випливти"

Q -"інфекція на чердаку"

○ біла
● червона
□ біла
■ чорна
▥ черв.
▤ синя
▨ жовта

В давнину, коли ще не було ні телеґрафу ні коду Морзе, ріжні народи ріжними способами передавали вістки на далеку віддаль. Неґри Центральної Африки робили це при допомозі звуків деревяних бубнів /тамтамів/, Індійці Північної Америки димовими сіґналами, наші козаки запалюванням "фіґур", бочок зі смолою та сіна, що своїм димом в степу на великі віддалі давали знать про небезпеку.

Історичний Календар

КВІТЕНЬ-ТРАВЕНЬ

ЗГИНУЛИ ВІД КУЛЬ І БОМБ...

1926

ПАРИЖ

25. травня в Парижі на вулиці Расін згинув від ворожих куль СИМОН ПЕТЛЮРА, Голова Директорії й Головний Отаман Армії УНР.

1938

1945

МЕТТЕН

28. квітня в Меттен, тяжко поранений підчас бомбардування, в Бозі упокоївся Гетьман ПАВЛО СКОРОПАДСЬКИЙ, нащадок гетьмана Івана Скоропадського й Рюрика.

Видає Укр. Пластове В-во-Авґсбурґ.-Редагує колегія-Manager W. Melnyk.
Somme-Kaserne, Augsburg. Responsible for all Mariquita-Hryhorijiv.
Printed with the Permission of UNRRA.

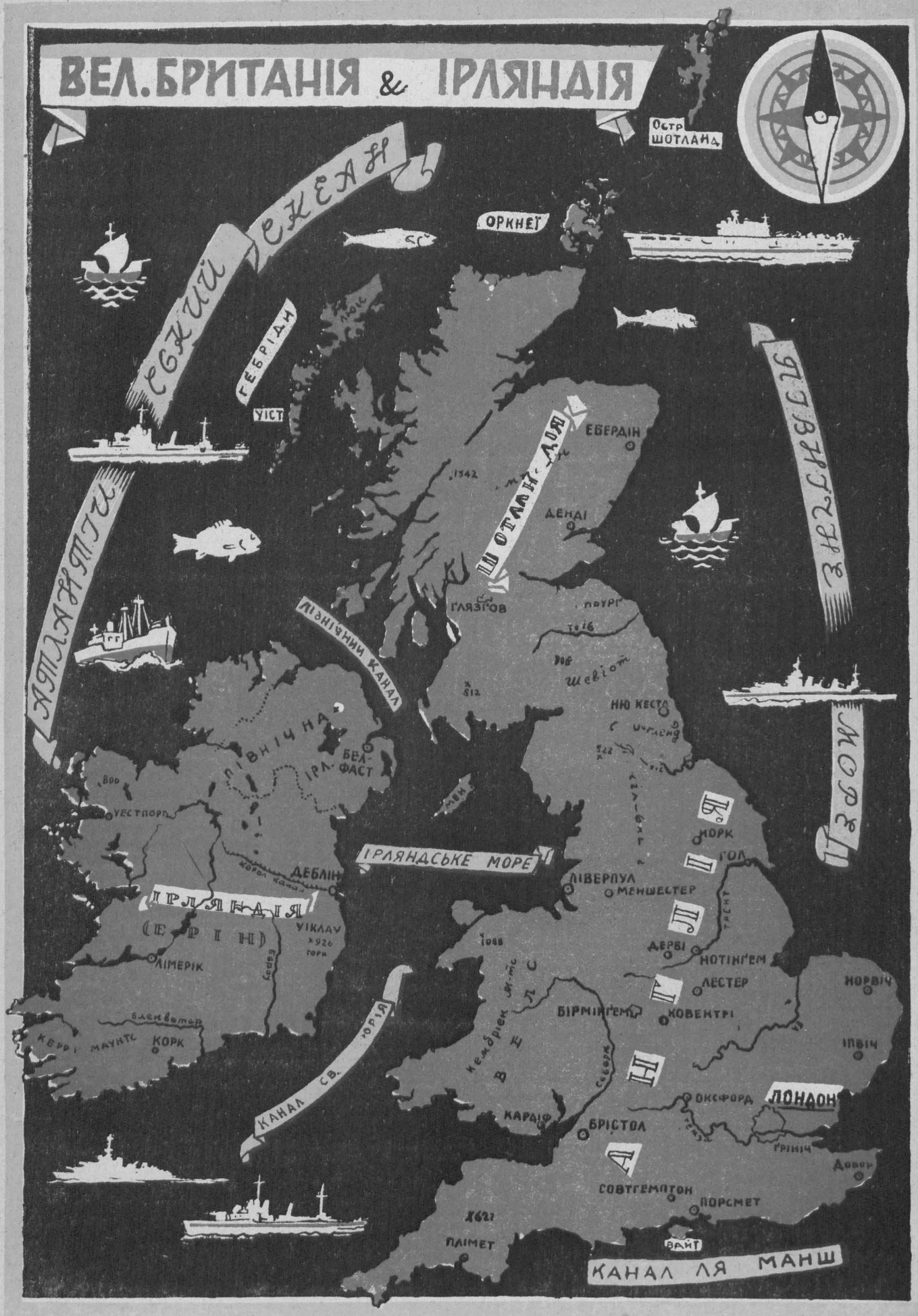
ВЕЛ. БРИТАНІЯ & ІРЛЯНДІЯ
Остр. ШОТЛАНД
ОРКНЕЇ
СКЕЙ
ГЕБРІДИ
УІСТ
ЕБЕРДІН
ДЕНДІ
ШОТЛАНДІЯ
ГЛЯЗГОВ
ЛІНІЄВИЙ КАНАЛ
ПІВНІЧНА ІРЛ.
БЕЛ-ФАСТ
УЕСТПОРТ
ДЕБЛІН
ІРЛЯНДІЯ (ЕІРІН)
ЛІМЕРІК
УІКЛАУ
КОРК
ІРЛЯНДСЬКЕ МОРЕ
ЛІВЕРПУЛ
МЕНШЕСТЕР
ДЕРБІ
НОТІНГЕМ
ЛЕСТЕР
БІРМІНГЕМ
КОВЕНТРІ
НОРВІЧ
ІПСВІЧ
ОКСФОРД
ЛОНДОН
ГРІНІЧ
ДОВЕР
КАРДІФ
БРІСТОЛ
СОВТГЕМПТОН
ПОРСМЕТ
ПЛІМЕТ
БРАЙТ
КАНАЛ СВ. ЮРІЯ
КАНАЛ ЛЯ МАНШ
АТЛАНТИЙСЬКИЙ ОКЕАН
ПІВНІЧНЕ МОРЕ

ПЛАСТУН
SCOUT

ІНСТРУК... ...БУРЗІ
UKRAI... ...RG
19. травня 1946

7

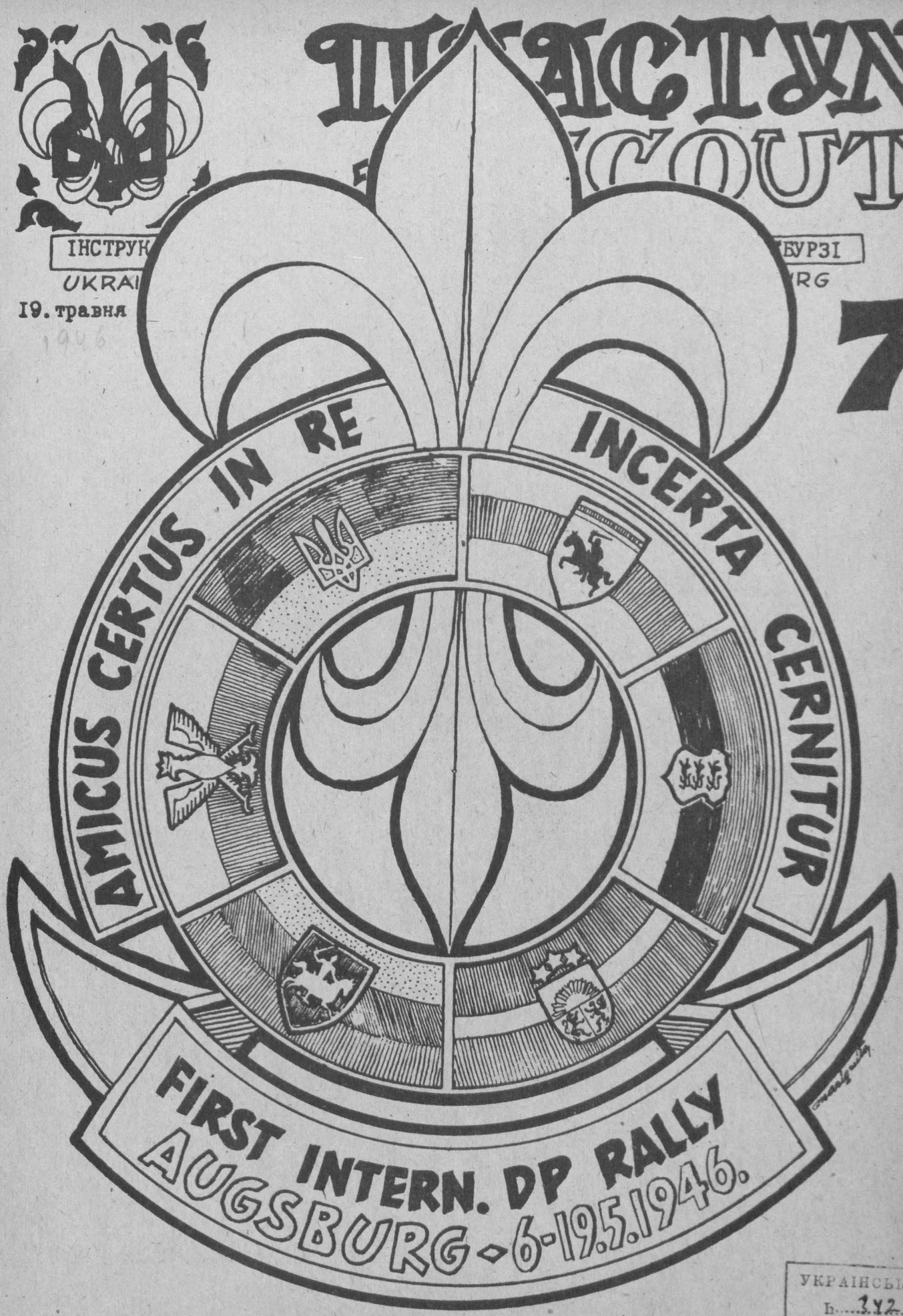

УКРАЇНСЬКИЙ
Ч. 342
МУЗЕЙ-АРХІВ

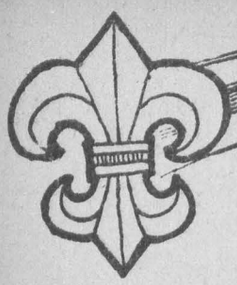

БЕЛАРУСЬ

Whiteruthenian Boy Scout Motto:

"BUDZ GATOWY !"

Шлём шчырае прывітаньне ўсёй беларускай грамадзе на чужыне. Жадаем усяго найлепшаго ў вашаму жыцьці. Будзце поўны надзеяй, што ў хуткім будучым праўда пераможе зло і мы зноў будзем мець магчымосць павярнуцца да нашай любімай радзіміны,

"БУДЗЬ ВЕРНЫ!"

We, White-Russian Scouts, welcome and greet from heart and soul -all you who take part in our Rally and we wish you all the best in your scouting life.
At the same time we send our best greetings to the Scouts of the whole of the world and we wish them the best successes in the life of your youth and we ask them not to forget us White-Russian Scouting-us who are fugitives and who far from their fatherland will proudly bear the flag of our Youth. "BUDZ GATOWY!"

A. Nowikau
Drushynin

EESTI

Estonian Boy Scout Motto:

"O L E VALMIS !"

Skautlus ei ole mitte niivord organisatsioon, kui vaime liikumine, teiste sõnadega-ristiusu mõistete rakendamine igapäewases elus. Patriotism, iseloom, ja rahvusvaheline hüveolu, rahuaate tsenimine. Nõnda on skautluse mõisteid piiritlenud skautluse rajaja lord Baden-Powell.

Ka eesti skaudid ja gaidid jatkavad oma elu ja tegevust, tugedes sama mõistetele, ulatades tervituseks oma vasaku käe kõigile neile, kes skaudi aatele truud.

Scouting is not so much organization as a spiritual movement, in other words-planting the ideas and practice of Christianity into everyday life. Patriotism, character and international goodwill, service of the peace-idea. Thus are the conceptions of Scouting drawn by Lord Baden-Powell, the founder of Scouting.

The Estonian Scouts and Guides, too, continue living and working based on the same principles. They offer their left hand greeting all those, who are faithful to the ideas of Scouting.

"O L E VALMIS !"

H. Michelson,
Commissioner of the Estonian
Boy Scouts.

LATVIJA

Latvian Boy Scout Motto:

"ESIET MODRI !"

Latviešu skauti un gaidas! Sildoties šovakar pie ugunskura Ukrainu un citu brāļu skautu pulciņā kavēsimies domās atkal mūsu dzimtenē. Ugunskura baltās liesmas lai silda mūs "bāra bārnus" kopejās sūrajās beģļu gaitās un tā dzirkstis ļai nes mīlus sveicienus mūsu mātei Latvijai.

Brother-scouts and guides !
I present to you all the Latvian scouts heartiest compliments, but especially to Ukrainian brother scouts, who have been so kind and heve invited us to-night to warm at the common fire and to remember St.George.
This evening strall unit us in the common heavy destiny and in the common hope for a better future-

"E S I E T M O D R I !"

K. Freimanis
Latviesu "Raunas" skautu vienibas prieksnieks vad.

Lithuanian Boy Scout Motto :

"B U D E K !"

LIETUVA

Broliai ir Sesės Skautai !

Sveikinu jus Augsburge tremtinių skautų sąskrydžio proga . Bendraudami su kitų tautybių skautais,išmokite suprasti ir gerbti kitų tautų siekimus.Visada atminkit,kad kiti skautai taip pat myli savąjį kraštą,kaip mes kad,mylime sava Tėvynę - Motiną Lietuvą !

"B U D Ė K I T !"

Dear Girl-Guides and Boy-Scouts !

The Lithuanian scouts of Augsburg -Hochfeld are congratulating you at this Rally.Having cordially relations with scouts of other nationalities we learn to appreciate the endeavors of the neighbour-nations.May this friendly relationship of the scouts help to understand better other nations and attain the goal of the peace and thruthloving nations.

Sktn, B. K l i o r ė
The Leader of the Lithuanian Scouts in Augsburg-Hochfeld.

Polish Boy Scout Motto :

"C Z U W A J !"

POLSKA

Harcerki i Harcerze polscy w dniu zlotu składają najserdeczniejsze życzenia owocnej pracy wszystkim Harcerkom i Harcerzom na terenie Augsburga.

Polish Girl-Guides and Boy Scouts cordially invite all Scout-brothers and Girl Guide-sisters at this Rally and wish the best issues in their scout work.

"C Z U W A J !"

Jan F a j ą k
plm.kom,Hufca,
Z.H.P. w Niemczech,Hufiec
"Spała" w Augsburgu.

Ukrainian Boy Scout Motto :

"S K O B !"

УКРАЇНА

Дороге Пластове Братерство!

З нагоди першої Міжнародньої Пластової Стрічі вітаю Всіх Вас,присутніх тут і сущих Там,пластунок і пластунів від найстарших-сеніорів до наймолодших новаків.Дай нам Всемогутній Боже закріпити в наших серцях Велику Віру в Перемогу Правди,Добра і Краси,та в силу Єдности Цілого Українського Многостраждального Народу,щоби Всі ми могли хвалити Імя Твоє Там,де ясні зорі -тихі води.

My Dear Scout-Brothers,

From the name of Temporal International Scout-Committee of DP in Augsburg, from the Ukrainian Scouts Troop in Augsburg I wish you all Scouts of fraternal nations who are present at this Meeting,to have Faith and Force in Bearing Scout Ideals that will lead us to the Victory of Truth over Evil. We send our hearty greating to the Brothers Scout of whole world and our request not to forget the fortune of your Brothers Scout fugitives during your assemblies at the camp fires.

"S K O B !"

sen. W. L u t c h k a n j
Ukrainian Scouts Leader in Augsburg.

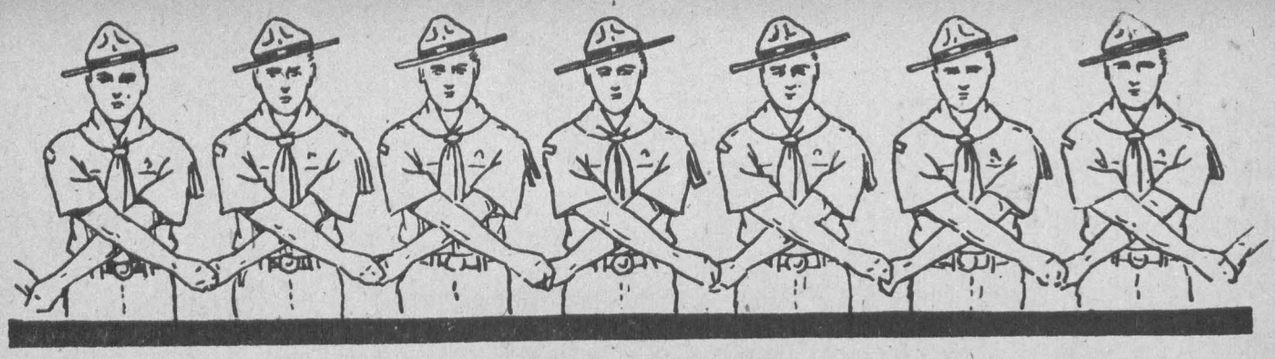

MY FRIENDS FROM THE FIRST INTERNATIONAL D.P.BOY SCOUTS RALLY
in AUGSBURG,Germany-6-19.5.1946.

ПРОГРАМА СТРІЧІ
Міжнародніх Відділів Пластунів Д.П. в Аугсбурзі дня 19.5.1946.

Год. 15.00 Збірка Пластових частин на спортовій площі.
" 15.15 Вимарш частин з оркестрою на місце збірки і Св'ята.
" 15.25 Звіт частин і привітання старшин та представників.
" 15.35 Загальна команда Струнко на всіх мовах й пластові привіти частин.
" 15.40 Піднесення прапорів і гимни.
" 16.20 Привіт та телеграми.
" 16.30 Вшанування пам'яти поляглих пластунів.
" 16.35 Вимарш перед прапорами на спортову площу.
" 17.20 Пластові гри та забави.
" 19.20 Перерва й вечеря.
" 20,30 Збірка на ватру.
" 20.30 - 22.00 Програм довкола ватри.

PROGRAMME of the RALLY
on the 19.5.1946 in the Camp SOMME KASERNE -AUGSBURG,Germany.
15.00 Scouts Marching in to the field.
15.15 Marching-in on the field with orchestra.
15.25 Report of all the troops.
15.35 Command "Attention" in each language and salutation.
15.40 Lifting up of national flags with singing of national Hymns of every nation.
16.20 Greating & Telegrams.
16.30 Esteemation of the memory of the Scouts who fell during the War.
16.35 Defiling
17.00 Scout Games on the field or in the theater.
19.20 Pause for supper and amusing.
20.15 Marching around the fire.
20.30 - 22.00 Programme at Fire.

Published by UKRAINIAN BOY SCOUTS EDITION,Somme Kaserne,AUGSBURG -
Responsible for all Mariquita-Hryhorijiv
Printed with the permission of UNRRA.

192

ПЛАСТУН

SCOUT

1

УКРАЇНСЬКИЙ
1.7.49.
МУЗЕЙ-АРХІВ

Зміст:

НАМ ПОМОЖЕ СВЯТИЙ ЮРІЙ (2) — Вийди в світ - В. Барка (3) — **ЗО ЛІТ ТОМУ** - В. Петрів (4) — **БО ХТО МАТІР ЗАБУВАЄ** (5) — **TO MY FRIENDS** - Ukraine (6) — **НАШЕ МИНУЛЕ** - М. Костомарів (8) — **І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ** - Альбрехт Дюрер (10) — **НАЗУСТРІЧ СОНЦЮ** - курс летунства (12) — **ЧУЖИМИ КРАЯМИ** - Канада (14) - Щоденник кістяка - А. Рундт (15) — **РІДНИМИ КРАЯМИ** - У Волинській тихій стороні - Улас Самчук (17) — **JAMBOREE** (19) - France (22) — **РЕПОРТЕРСЬКИЙ КУРС** (20) — **ПЛАСТУН В ТЕРЕНІ** (23) — **ГУТІРКА БІЛЯ ВАТРИ** (24) — **СТОРІНКА РОЗВАГИ** (26) — **ІСТОРІЯ УКРАЇНИ** (28)

ПОВІСТЬ НА ПРОДОВЖЕННЯ: П. Феденко - „ГЕТЬМАН САГАЙДАЧНИЙ"
ОПОВІДАННЯ НА ПРОДОВЖЕННЯ: В. Софронів - „ГІРСЬКИМИ ПЛАЯМИ"

ЧИСЛО 1 РІК III ТРАВЕНЬ 1947

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ
UKRAINIAN MAGAZIN FOR BOY SCOUTS
Augsburg
Authorized publisher & Editor
HRYHORIJIV - MARIQUITA M. N.
ГРИГОРІЙВ МИРОСЛАВ
Гол. редактор
РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ
Автори й співробитники цього числа:
В. Барка — ген. В. Петрів — проф. Н. Я. Григоріїв — проф. М. Міяківський — М. Костомаров — М. Орест — П. Тома — А. Качор — др. П. Феденко — А. Рундт — проф. Д. Дорошенко — В. Софронів — У. Самчук — проф. В. Подоляк — проф. С. Драгоманів — Г. Шольце-Дайфот — проф. Чикаленко Л. — Н. Щербина.

На обкладинці: Св. Юрій (1489 р.) твір Берита Нотке, чи не найкраща пам'ятка німецького середньовічного різьбарства.

День Святого Юрія — день, коли по всіх усюдах, де тільки є пластуни, молодь з лілеєю на грудях більше, ніж будь-коли, думає про інших.

Про інших пластунів, що є твої друзі, де б вони не були, — про інших людей, які прагнуть поширювати наші ідеали, хоч і не належать до скавтів, — про інших людей, що змушені, часом проти власної волі, затаювати свої скавтські ідеали, але все ж за них борються.

6 травня кожного року пластуни цілого світу святкують день свого патрона — СВЯТОГО ЮРІЯ.

На його життя дивимося, як на геройську легенду, з якої кожний пластун повинен брати собі приклад. Так, як святий Юрій, мусимо бути повсякчас готові принести себе в жертву при виконуванні Доброго Діла, служити й так, як він, зректися вигідного й приємного життя та чинити лише те, що є справедливе й чесне, не зважаючи на обставини та існуючі звичаї.

Боротьбу між добром і злом, двома силами, що споконвіку змагаються між собою, символізує легенда про перемогу Св. Юрія над смоком.

Легенда ця створилась довкола постаті лицаря-юнака, що в дійсності жив за часів римського цісаря Діоклетіяна. Народився Св. Юрій десь біля року 270 по Різдві Христовім у місті Ліді на рівнинах Сааронських в Малій Азії, як нащадок славної родини. Замолоду вступив він до римського легіону й під Галерієм брав участь у перському поході. Обізнавшись з правдами Христовими, захопився новою вірою, й став проповідувати її у Вірменії. Сіючи християнство, побував він і в Англії та в інших країнах, виступаючи завжди в обороні покривджених та упосліджених.

Року 303 по Р. Хр. подорожував через Бейрут (тепер затока Св. Юрія) до Нікомедії. Жили там ідолопоклонники, що, як співає наш стародавній кант про Св. Юрія, „...були люди невірниє, вони в Бога не вірили, а вірили у смочище, у лютеє та звірище". Вони „дали смоку та й оброку щонеділі по людині"

Саме в той час, коли Св. Юрій проїздив їхніми околицями, „дійшла черга аж до царя. Хоч сам ступай, хоч дочку дай".

Почув про це наш лицар.

Легенда розповідає, як він, не вагаючись, став у пригоді тим, „що помочі потрібують" і виїхав на герць із смоком. „Вдарив смока серед ока, убив смока на вік-вічний".

Добро, правда й справедливість, що за них піднімав меч Св. Юрій, перемогли над злом, темнотою й тиранією.

Виконавши свій лицарський обов'язок, юнак рушив далі.

Але темні сили, що вбачали в Св. Юрії небезпеку поширення нової, світлої ідеї, схопили лицаря в Нікомедії й поставили перед суд.

96 суддів судило святого за віру в Христа.

„Без страху вам скажу, що я християнин" — відповів їм лицар — „я вірю в Бога. Що хочете вчинити — вчиніть..."

„А вас, друзі мої", — звернувся він до своїх товаришів, — „прошу лише одно. Коли ви живими залишитеся, а я згину, зробіть мені ласку ради Імени Христового — відвезіть тіло моє в мій рідний край та поховайте мене в землю, скроплену потом і кров'ю предків моїх".

Вісім днів катували Св. Юрія, а на дев'ятий, 23 квітня за старим стилем, і 6 травня за новим, 303 року по Різдві Христовому стяли йому голову.

Так загинув юнак, що з вірою в Бога не боявся глянути смерті в вічі.

Друзі віднесли тіло лицаря в рідну Ліду й поховали.

Церква зачислила його до святих.

Згодом, як розповідають старі перекази, під час одного походу хрестоносців у Святу Землю, Св. Юрій з'явився до арагонських, англійських та португальських лицарів на мурах міста Акри. Тоді англійський король — лицар Річард Львине Серце вперше вигукнув гасло:

„З Богом і Святим Юрієм — вперед!"

З того часу Св. Юрій став патроном лицарства. Культ його в середньовіччі дуже поширився, засновано лицарські ордени його імени, і в ім'я Св. Юрія при посвяченні на лицаря складали лицарі свою присягу.

Культ Св. Юрія перейняло й наше козацтво, острів Хортицю — серце Січі — називали островом Св. Юрія, а пісню козацьку „Нам поможе святий Юрій і Пречиста Мати..." співають донині.

Пластуни — лицарі сучасности, переймаючи багато дечого з закону середньовічного лицарства, прийняли Св. Юрія за патрона-опікуна.

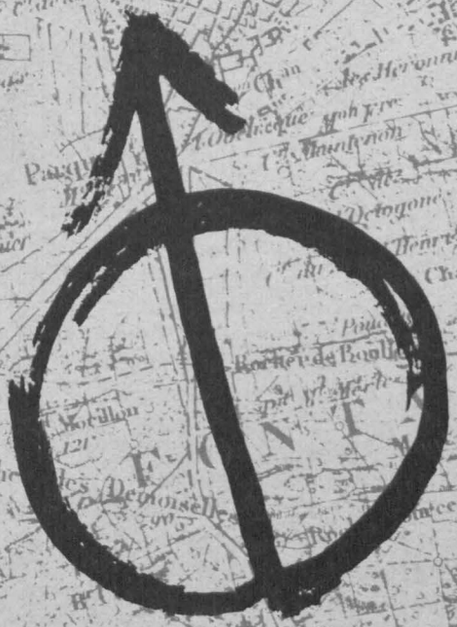

ВИЙДИ В СВІТ!

Вийди в світ! А там — дозори,
Гори грізні, тайні бори
Там при сонці пролуна
Мужня пісня пластуна.

Бджоли — й ті на квіти білі
По блакиті позвеніли.

Вийди, полюби навіки
З верхогір'я світлі ріки,
Свіжі шуми з подібров'я...
Сила духа і здоров'я!

Бджоли — й ті на зорі білі
За тополі подзвеніли.

В. Барка.

ПІД ПРАПОРОМ СВ. ЮРА

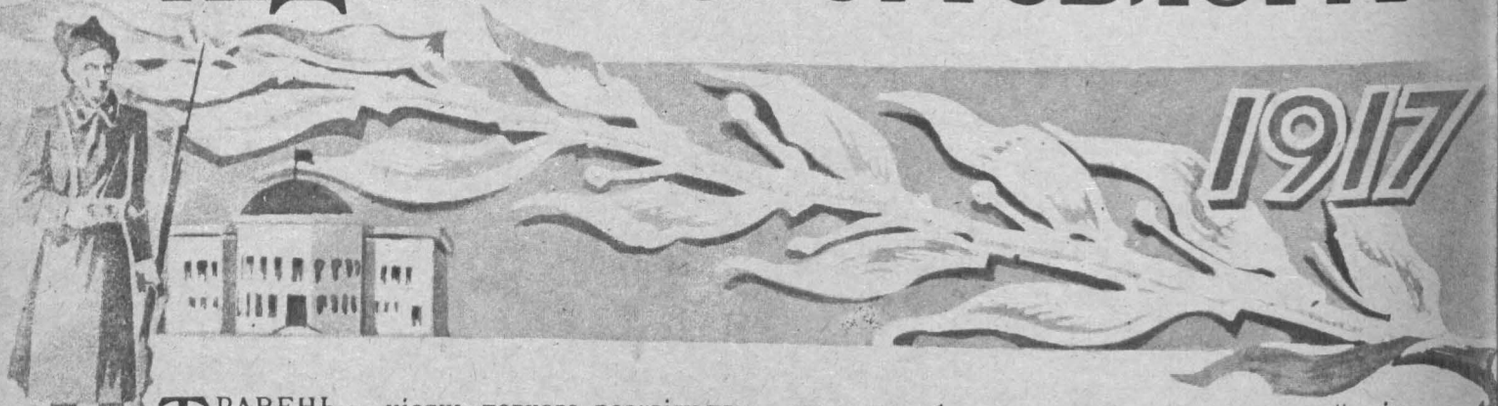

ТРАВЕНЬ — місяць повного розквіту природи, місяць Св. Юра, захисника всіх хоробрих, якось щасливо відзначався в житті нашого народу.

У цей місяць, року Божого 1648, Великий Богдан Хмельницький, борючись за відбудову Української держави, переміг польські війська під Жовтими Водами, чим довів нашу підготованість хоч би в царині військовій.

Більш, як 26 років тому армія УНР провела одну з своїх блискучих операцій — прориву від Крем'янця до Кам'янця, а в травні 1920 року закінчила якраз на день Св. Юра свій великий рейд по тилах ворожих армій, що змагалися на широкополих ланах українських. То був рейд, майже єдиний в історії збройних змагань людства взагалі, коли армія без запілля і зв'язків з зовнішнім світом, спираючись лише на співчуття населення, тримала прапор державности не покидаючи своєї землі.

Поруч з тими подіями воєнно-історичного значення, 5 травня 1917 року — це дата 1-го Всеукраїнського Військового З'їзду в Києві, дата події, аналогії якій немає в історії людства.

Велика Революція на Сході Европи пірвала всі соціяльні зв'язки та звичаєві й адміністративні пута, якими в'язалася в єдине Російська Імперія, де на $^1/_6$ земного суходолу було ув'язнено 120 різних народів, підпорядкованих одній центральній владі, що диктувала їм свої закони, не зважаючи ні на підсоневу, ані на побутову різницю.

На цих безмежних просторах — від „Фінских хладних скал до пламенной Колхіди", від „Потрясьонновo Кремля до стен недвіжнаво Кітая", від підбігунових країн до гарячих пісків Ґобі, Шамо й Туркестану — всі були „русскімі" й мусіли ставати в один ранжир, хочуть вони цього чи ні.

Та ось на одну хвильку, — бо що в житті народів пара років! — пута розірвалися. Хвилинку ув'язнені народи могли творити по-своєму своє життя. І в цю хвилину українці, які були виховані в Імперії найавторитативнішої — на той час в Европі — царської Росії, з'їхалися на Військовий З'їзд, щоб вирішувати самим, вільними голосами, своє майбутнє.

На цей з'їзд з'їхалися обрані масами представники найкращої частини українського народу, що був чужою волею поставлений під чужу зброю, але, позбувшись пут, готовий був ужити її з власної волі на захист своєї держави.

Наш Військовий З'їзд не був підбудовою жадної партії, але в ньому природно створилася відсотковість, що відповідала складові населення України та його думкам. Отже його можемо вважати за вияв бажань українських народніх мас, вияв їхніх властивостей.

Цей Військовий З'їзд виявив дуже велике розуміння того стану, в якому була тоді Україна, а тому нам і нині є дороговказом його постанови.

Він визнавав необхідним відокремити вояків української народности в певні частини, які мали б дістати й український командний склад. Цим З'їзд підсилював не лише процес відриву українців від загальноросійських зв'язків, а й розуміння значення територіяльности війська та народніх зв'язків, якими користуються модерні демократичні війська.

З'їзд визнавав необхідним на майбутнє впорядкувати українські збройні сили в формі загальної повинности типу швайцарського, чи пак, нашого, козачого, — часів Великого Гетьмана Богдана, який на сто років випередив свою епоху військово-адміністративним порядком.

Цим наш з'їзд виявив велику чуйність і розуміння того, що нашу територію не можна оборонити інакше як СИЛАМИ ВСЬОГО НАРОДУ, з'єднаного міцною, сталою організацією всіх, де й жінки є „підпомічниками" оборонців краю.

Він торкнувся питання земельної реформи, бо лише той, хто міцно прив'язаний до рідної землі, завзято боронить Батьківщину. Бо земля є тією Батьківщиною. Так було споконвіку — і в античній Гелладі, і в Великоми Римі, і у всіх державнотворчих народів, бо найманець — хоч і на землі, але на чужій — від смерти грозою біжить, а хто вріс у землю, на ній і вмре. Не марно ж нас намагались відірвати від нашої землі, розсіяти, перевести у мандрівників, вічних скитальців.

Отже 1-ий Всеукраїнський Військовий З'їзд, будучи незвичайним явищем нової доби, виявив велике розуміння завдань і напрямних, якими мусілиб ми йти в будові нашої державности.

ТОБІ МАМО

ПІЕТА — твір МІКЕЛЬАНДЖЕЛЛО, найцінніща скультура храму св. Петра в Римі. Мікельанджелло Буонаротті створив її на двацятьп'ятому році свого життя під впливом проповідника Савонароллі і дав тим світові один з найкращих мистецьких творів всіх часів.

КОЖНА мати в світі люба й мила. Кожній людство завдячує своїм існуванням і радощами життя. Та мало яка з матерів іншого народу заслужилася так перед людством своєю відданістю й жертвою для загального добра, як мати українська.

Її доля — доля страждань, праці й саможертви для інших.

Доля України зробила її вічною страдницею в боротьбі за людську гідність, за існування українського народу.

Пригадаймо її образ, змальований М. Гоголем в повісті „Тарас Бульба".

Сини щойно увечорі вернулися з Києва з школи. Не встигла мати їх розглянути, як батько вже розпорядився рано виїздити на Січ. Виконувати козацький обов'язок — боронити країну.

І сидить мати цілу ніч коло постелі синів; розглядає риси дорогих облич; крадькома, щоб не розбудити, гладить їх кучері, і пригадує все життя своє, повне тривог, праці, страждань; пригадує їх дитинство, тремтіння серця в час всякої їх ньої немочі, і тихо втирає сльози, що котяться по її виснаженому обличчі.

Непомітно ніч пролетіла, й сини-соколи вже на конях. Виїздять в далеку дорогу, з якої може й не вернуться. В нестримному розпачі кидається мати услід за ними, хапає за стремено молодшого і в риданні падає зомлілою.

Хто заспокоїть страждання матері?

Проходять віки, а вони все залишаються.

XX століття. Вік культури й цивілізації, а українська мати, як і тисячі літ назад, не має змоги натішитися дітьми своїми. Тільки підростуть, як Молох війни хапає вже й винищує. Скільки матерів виплакали свої очі за Першої Світової війни, не дочекавшись повороту рідного людського квіту? Скільки їх з немовлятами на руках переховувалося по ямах від ворожих куль? Скільки в часи війни за Українську Державу розпрощалося з синами? Скільки з малими дітьми на руках переходило різні фронти під ворожими кулями, шукаючи батьків дітей своїх? Скільки по розгромі України вийшло з дітьми на вигнання? Скільки загинуло з голоду та по в'язницях України, рятуючи свій рід? Скільки загинуло в снігах Сибіру?

Скільки в час Другої Світової війни перетерпіли руїну вандалів, що котилися через Україну з усіх боків? Скільки вийшло на вигнання, ведучи вже онуків та мололих матерів з їх дітьми? Скільки матерів, недоїдаючи й недосипаючи, гнуть спини над ліжками дітей своїх по різних таборах вигнання?

Мамо, мамо! Н хто не в силі списати всі твої страждання й жертви за людський рід! Їх не зміряти, не уявити! Вони безмежні! В рідному краї й по за ним. В Европі й Америці.

Така твоя доля, мамо! Доля української матері на протязі віків. Праця, терпіння, страждання, самовідданість, саможертва.

Який пам'ятник з може відобразити твої заслуги перед людством і Україною?

Війна відшуміла, а сироти залишились. Хто їх вигодує, виплекає, в люди виведе, як не ти, мамо?

Нехай тобі щастить все те виконати. На тебе надіємось, тобі сдній незмінно віримо, бо материнська любов — найбільша творча сила в світі, а поступ поколінь вічний нерушимий пам'ятник тобі!

Н.Я.Г.

А втім шкода, що наші маси не зрозуміли ваги тих постанов, не дістали висвітлення, а пішли манівцями тимчасових інтересів, привабливих гасел — персональних і гуртових. Вважали, що самої постанови досить, а чин непотрібний. Забули гасло І. Франка: „Кожний думай, що на тобі міліонів стан стоїть, що за долю міліонів мусиш дати й ти одвіт."

Всеволод Петрів.

---

1 Я готовий принести в жертву своєму народові все. Але своєї чести і свого слова не пожертвую ніколи (Ріґр).

ТВІЙ БАТЬКО боронив гідно честь українського прапору дома й незаплямованим виніс його на чужину. ТВОЯ МАТИ плїч-о-плїч ішла з ним хуртовиною боротьби за незалежність Батьківщини. Обоє вони йдуть далі тернистим шляхом скитальщини з любови до Свободи, з любови до землі й народу, на якій і серед якого Доля судила їм народитися. Як добрий син, ідучи їхніми слідами, за їхніми ідеалами, ти гідно мусиш репрезентувати свій нарід серед чужинців. І в першу чергу мусиш уміти сказати чужинцям, хто ти й звідки ти. На наступній сторінці „ПЛАСТУН" подає листа. ВИВЧИ ЙОГО НАПАМ'ЯТЬ і ти зможеш пояснити чужинцеві, що таке Україна. ПЕРЕПИШИ його, долучи анкету надруковану на ст. 27. (Вікно в світ) і перешли Редакції „ПЛАСТУНА". Цим ти, знаходячи нового товариша на чужині, зробиш добру послугу Батьківщині.

My dear friend,

I write to you for the first time today. Therefore I consider it would be the best to being our acquaintance by informing you who am I and from where. You have certainly heard of the Ukraine. Now I wish to relate to you a little more about it.

On the broad plains of the southern part of eastern Europe, to the north of the Black Sea and adjacent mountain chains there spreads till the dark primeval forests of Pidlashsha and the swamps of Polissya a beautiful sunny country celebrated for its glorious past, fertility and natural riches. This is my native land, where I was born and spent my childhood. It spreads between the 43d and 53d degrees of northern latitude and the 21st and 46th degrees of eastern longitude. Its from west to east length 2000 km, and in from the north to the south it is 1000 km. Here in an area of 930.000 square km some 40.000.000 people speak Ukrainian, a distinct Slavic language.

With the exception of the south, where the Black und Azov Seas form a natural frontier of the Ukraine, all its other boundaries stand open. Therefore from days immemorial the Ukrainians were compelled to lead hard struggles against their aggressive neighbours—the nomadic hordes of Khozars, Pechenegs, Polovets, Tartars and others who coming from Asia stretched to the west through the Ukrainian steppes.

During the times of the powerful rulers Princedom of the Ukrainian its territory included almost the whole of eastern Europe. Then the Ukraine waged war with all aggressors and protected Europe from them. My ancestors defended with their breast the culture and progress which had been born and was devellopping in the West. They were the shield of Europe.

Aside from except this task of protecting Europe, my homeland was a great international crossroad. One of these was the water way of the Dnieper and Dvina which connected the Black and Baltic seas and then the countries of northwestern Europe with the southeastern lands. This route was known in Ukrainian history as "The way from the Varangians to the Greeks". It created the axis of the Ukraine, dividing it into western and eastern parts. The great and ancient importance of this route increased after canals connected the Dnieper river system with rivers flowing into the Baltic Sea.

Another route crossed the Ukrainian land from the west to the east, connecting the countries of west and middle Europe with lands of southwestern Asia. Through the Ukrainian lands the nearest way leads to the Caucasus, Persia and India.

The Ukrainian land, my friend, is an area of flat plains, highlands and lowlands, where greatest altitude varies from 100 to 300 meters above sea level. As which in the case the entire eastern Europe the uniformity of the Ukrainian territory is remarkable. One can go tens and hundreds kilometers without noticing a sharp change in the landscape. The southern boundaries the exception form where spread the mountain ranges of the Carpathians, Crimea and Caucasus.

The flat Ukrainian plains and the great distance from the seas influenced for the most part a steppe character of the Ukrainian rivers. They are great and long water veins that flow to the south, to the Black Sea. The greatest among them are the Danube, the Dniester, the Dnieper, the Don, and the Kuban. The Dniester is 1.372 km long and the Dnieper is, after the Volga and the Danube, the third longest river of Europe.

The Present Position of the Ukrainian People in Europe.

As I have already written, to you, all these river fan into the Black Sea which together with the Azov Sea washes the southern shores of the Ukraine. These are the only seas to which the Ukraine has direct access. In comparison with the world's seas the Black Sea is not large, having an area of only 410 square km. But through the Bosporus and Dardanelles straits and the Mediterrenean Sea the Black Sea connects our homeland with the rest of the world.

And so, my friend, on this land my ancestors lived and worked and now are living there my relatives, friends and comrades who speak the same language as I, sing the same songs and have the same past —the Ukrainians.

The uniformity of the area has influenced the uniformity of national distinctions of the Ukrainian people, particularly the uniformity of the Ukrainian language, customs and occupations.

Because, as you have already known, my homeland lies on a great crossroad, it happened there from time immemorial, The great movement of nations. We have no certain date about the epoch when our people settled in the basin of the Dnieper, and the Dniester, the Bog and the Bug. We know only that the homeland of the Slavs, to which belong also my people, were the lands between the Vistula and the Dnieper, and that historical age meets our ancestors on the present territory of the Ukraine.

The situation on the historical crossroad formed the Ukrainian an culture, religion, writing, literature and arts about which I shall write you another time. Today I will say only that in ancient times the cultural influences of the most progressive nations, the peoples of Asia Minor and Syria, Rome and Byzantium and other west European lands mixed in the Ukrainian territory. Because of these influences the Ukrainian people developed its own high culture, which, in its turn, influenced all the nations of the European East.

Inspite of the richness of the Ukrainian land which could feed twice as many people as now, many Ukrainians were forced to leave their homeland because of hard repressions and distress. The Ukrainian emigration, caused by economic need, started in the middle of the 19th century. From that time 4 millions Ukrainians here emigrated to regions of the Caucasus and Volga and then to other parts of the world, particulary to Asia and America. In Asia, in Siberia they settled on the Green Edge on the shore of the Pacific; on the Gray Edge, in Turkestan and Kasakstan. Many of my countrymen left for American states Canada, the U. S. A., Brazil and Argentina. There are 800.000 Ukrainians in U. S. A., 400.000 in Canada and 200.000 in Brazil and Argentina.

The last war badly devastated my native country. The hardest battles took place on its territories. Millions of my countrymen perished of hunger, war occurances and persecutions on the occupiers. Scores of thousands have found themselves in a foreign country, looking for freedom of thought and a free life, which they can not enjoy in their homeland, conequered by an ideology strange to the Ukrainian spirit, which loves freedom. My parents shared the fate of other refugees and I have found myself in a foreign country. But my heart remains there in my dear Ukraine about which I have written to you a little today and which I love as you love your homeland.

Yours truly,

Про географію своєї Батьківщини ти розповів. А як запитають тебе про історію? Згадай, що...

Першим українським істориком науковцем був

Микола Костомаров

ПОЕТ - ІСТОРИК

(1817-1885)

СТО тридцять років тому в Острогозьку, в українському кутку Вороніжчини, народився відомий нам історик і письменник Микола Костомаров. Він був сином поміщика Івана Костомари, як звали його селяни, знаного за жорстокість з кріпаками. За цю жорстокість старий Костомара загинув не своєю смертю, постаралися в тому його дворові люди, що найбільше терпіли від крутого характеру пана. Національну свідомість Миколи виплекали — український уклад життя степового кутка Слобожанщини і рідна мати — проста селянка, кріпачка Костомари. Ще більше допоміг йому в цьому Харківський університет, де в 30-х роках XIX віку здобув Костомаров свою високу науку. Харків на той час був центром нового українського літературного руху-романтизму, що шукав джерел для творчости в народніх переказах і піснях. Костомаров захопився наукою і поезією. Перебуваючи короткий час по скінченні університету в драгунському полку на військовій службі, Костомаров почав збирати історичні матеріяли і пробувати свої сили в поезії. В кінці 30-х років Костомаров написав історичну драму „Сава Чалий" і видав дві збірки, де надрукував оригінальні і перекладні поезії українською мовою під псевдонімом Іеремія Галка. В 40-х роках він переїздить на Правобережну Україну, де працює в Рівному, як учитель і в Києві як професор історії. В Києві Костомаров познайомився з Шевченком, Кулішем, Гулаком і разом з ними заклав Кирило-Методіївське братство, в завдання якого входило об'єдвати всіх слов'ян у вільний союз, скинути кріпацтво і піднести освіту серед українського народу.

Для Братства Костомаров виготував кілька відозв, склав статут і написав „КНИГИ БИТІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ", в яких в простих картинах витлумачив українському народові його історію, віковічні суперечки з Польщею і Московщиною, і пророкував майбутню славу вільної України.

Сто років тому, у 1847 році, за участь у братстві Костомаров попав на заслання до Саратова, де багато працював і писав. Його знамениті праці про козацькі війни з поляками, про Богдана Хмельницького, про гетьмана Виговського зробили йому славу, як історикові, і в 1859 році його обрали професором Петербурзького університету.

Ще багато наукових праць, етнографічних розвідок, історичних романів, начерків і спогадів написав Костомаров за ці і пізніші роки, працюючи до самої смерти. Зібрані разом твори його складають кілька десятків томів. На працях Костомарова виховалося кілька поколінь української молоді.

В.П.

По многих літах стало в Слов'янщині три непідлеглих царства: Польща, Литва й Московщина.

Польща була з Поляків і кричали Поляки: у нас свобода і рівність! Але поробили панство й одурів народ польський, бо простий люд попав у неволю, саму гіршу, яка денебудь була на світі, а пани без жадного закону вішали й вбивали своїх невільників... А в Литві були Литвяки та ще до Литви належала Україна.

І поєдналась Україна з Польщею, як сестра з сестрою, як один люд слов'янський до другого люду слов'янського, нерозділимо й несмісимо, на образ іпостасі Божої нероздільної й несмісимої, як колись поєднаються всі народи слов'янські поміж собою. І не любила Україна ні царя, ні пана, а скомпоновала собі козацтво, цебто істеє братство, куди кожний пристаючи був братом других, чи був він преж того паном, чи невільником, аби християнин; і були козаки між собою всі рівні й старшини вибирались на раді й повинні були слугувати всім по слову Христовому, і жодної помпи (пихи) панської й титула не було між козаками...

І постановило козацтво віру святую обороняти й визволяти ближніх своїх з неволі...

І день ото дня росло умножалось козацтво, і незабаром були б на Вкраїні всі козаки, всі вільні і рівні, і не мала б Україна над собою ні царя, ні пана, опріч Бога єдиного, і дивлячись на Україну, так би зробилось і в Польщі, а там і в других слов'янських краях.

Але панство побачило, що козацтво росте, і всі люди скоро стануть козаками, цебто вільними...

І хотіли пани зробити з народа — дерево, або камінь, і стали їх не пускати навіть в церков хрестити дітей, і вінчатися, і причащатися, і мертвих ховати, а це для того, щоб народ простий утеряв навіть постать чоловічу.

І козацтво стали мучити й нівечити, бо таке рівне братство християнське стояло панам наперешкоді...

Тоді Україна пристала до Московщини і поєдналася з нею як єдиний люд слов'янський зі слов'янським нерозділимо й несмісимо, на образ іпостасі Божої нерозділимої й несмісимої, як колись поєднаються усі народи слов'янські між собою.

Але скоро побачила Україна, що попалась у неволю, бо вона по своїй простоті не пізнала що таке був цар московський, а цар московський усе рівно був, що ідол і мучитель.

І одбилась Україна от Московщини, і не знала бідна, куди прихилити голову. Бо вона любила і Поляків і Москалів, як братів своїх і не хотіла з ними розбрататися; вона хотіла, щоб всі жили вкупі, поєднавшись, як один народ слов'янський з другим народом слов'янським, а ті два — з третім, і було б три Речі Посполіті в однім союзі нерозділимо й несмісимо по образу Тройці Божої, нероздільної й несмісимої, як колись поєднаються між собою всі народи слов'янські.

...ти битія ...ського Народу

Але цього не второпали ні Ляхи, ні Москалі. І бачать ляцькі пани й московський цар, що нічого не зроблять з Україною, і сказали поміж собою: не буде України ні тобі ні мені, роздеремо її по половині, як Дніпро її розполовинив: лівий бік буде московському царю на поживу, а правий бік — польським панам на поталу.

І билась Україна літ п'ятьдесять, і є то найсвятіша й найславніша війна за свободу, яка тільки є в історії, а розділ України є найпоганіше діло, яке тільки можна найти в історії...

І пропала Україна, але так здається... Бо голос України не затих.

І встане Україна з своєї могили і знову озоветься до всіх братів своїх Слов'ян, і почують крик її, і востане Слов'янщина, і не позостанеться ні царя, ні царевича, ні царевни, ні князя, ні графа, ні герцога, ні сіятельства, ні превосходительства, ні пана, ні боярина, ні крепака, ні холопа — ні в Московщині, ні в Польщі, ні в Україні, ні в Чехії, ні у Хорутан, ні у Сербів, ні у Болгар.

І Україна буде непідлеглою Річчю Посполітою в союзі Слов'янським.

3 Хто хоче володіти світом, мусить навчитися володіти собою (Сократ).

Історичний календар — ТРАВЕНЬ

1. 1849—* письменник Панас Мирний.
4. 1838— викуплено Т. Шевченка з кріпацтва.
4. 1873—† письм. Степан Руданський.
5. 1821—† Наполеон І.
5. 1917—І. Всеукраїнський Військовий З'їзд в Києві.
9. 1922—† істор. письменник. О. Левицький.
9. 1805—† нім. поет Фрідріх Шіллер.
13. 1933 — застрілився поет Микола Хвильовий.
14. 1648 — ЖОВТІ ВОДИ.
14. 1871— * письм. новеліст Василь Стефаник.
16. 1817— * Микола Костомаров.
22. 1861 — тіло Т. Шевченка поховано на Чернечій Горі біля Канева.
23. 1938—згинув плк. Є. КОНОВАЛЕЦЬ.
24. 1125 — † Володимир Мономах.
25. 1828—згинув Головний Отаман СИМОН ПЕТЛЮРА.
26. 1742—† в Яссах (на еміграції) гетьман Пилип Орлик.
28. 1916—† у Львові ІВАН ФРАНКО.
30. 1265—* італійський поет Данте.

„Голос України не затих..." Кров свободолюбивих пращурів-козаків вирує в жилах тих, що залишилися дома, й тих, що їх Доля розпорошила по світі. І повернуться вони колись з славою, як козацтво верталося колись із далекого походу — багаті досвідом, зачерпнутим з жу[illegible]ючої скарбниці Европи. Іди світом з відкритими очима, [illegible] побачиш, на приклад . . .

Albrecht

„Паризький" автопортрет Дюрера з р. 1493.

иття вивершилося під тінню соборів, вкрите звучанням церковних дзвонів. Церква була життєформуючою потугою. Вона розпалювала релігійний фанатизм, що гордував радістю життя і природою, вірячи, що ввесь світ явищ опанований дияволом і що все природно гарне є його спокусницький міраж. Для образотворчого мистецтва п'ятнадцятого століття ці відвернені від світу ідеї були міродайними щодо змісту і щодо форми. Фігури пізньої готики нетвердо стоять на сухих ногах, мають гострі суглоби і худі тіла виглядають, мов затиснені, ба навіть, як здавлені, й кожен рух вперед і назад є для них неможливий, бо картини майже не показують глибинного пляну. Краєвид рідко коли оточує постаті. А якщо він і був намальований або нарисований, то виглядав тільки розпливчасто і без квітучої оздоби. Таке було мистецтво, що його молодий Альбрехт Дюрер мав вивчати у майстра Вольґемута, нюрнберзького маляра. Але що більше Дюрер ознайомлювався з цим пізньоготичним мистецтвом, то сильніше він відчував, що воно має вбоге почуття пропорції й бідне розуміння простору та природи

Після літ науки Дюрер подався 1490 року в подорож. Спочатку він відвідав Південну та Західню Німеччину, щоб познайомитися з тамтешніми майстрами, а звідти поїхав до Італії. Тут влада церкви над мистецтвом і наукою не могла ствердити себе на довший час. На батьківщині римської античности, де всюди оточували свідоцтва давнини, завжди нагадуючи про мислення та діяння предків, античний дух хоч і можна було пригнітити, але не задушити. З винаходом книгодруку він ожив наново. І саме якщо перед тим були тільки дорогоцінні рукописні книги, які висловлювали філософічне, а також мистецьке мислення давнини, то тепер через друк воно поширилося загально. Незабаром і італійське мистецтво перейняло знов античні принципи форми й почало давати втілення світським та християнським ідеям, звільняючись від церковних догм. Повні жінки, атлети, що борються, пилні будови й розлогі краєвиди стали знов об'єктом зображення. Тяжкі, звязані з землею люди, поволі витіснили позбавлені плоті готичні постаті. Цим почалося відродження античного мистецтва, Ренесанс.

Дюрер копіював роботи Мантеньї, Сіньйорелли і Перуджіно, щоб засвоїти, як ці новочасні майстри розв'язували проблему форми і простору. Повернувшись до свого рідного міста, Дюрер знайшов його тихим і безрадісним. Городяни жили в страху. Вони думали, що наближається кінець світу і страшний караючий суд, піддавали себе тортурній, покутній аскезі і з жахом прислухались, коли мандрівні проповідники описували прийдешню загибель світу й пекельні муки.

Дюрер передав ці настрої в своєму „Апокаліпсисі" — в серії дереворитів. Один з них показує „апокаліптичних вершників". Потопом ринуть вони над світом і людьми. На одному коні суха, мов кістяк, сидить смерть. Люди пробують тікати, валять і топчуть одне одного, творять місцями хаос тіл, кричать, голосять, благають ласки і співчуття, — проте, вершники дивляться без уваги на них. Їхні коні давлять немилосердно всіх людей, без уваги на те, чи то міщанин чи король, жебрак чи чернець.

В „Апокаліпсисі" ще видно готичні принципи форми. Але тому, що різні фігури зображені життєво вірно і просторово, вони вельми відокремлені одна від однієї, — все ж досягається глибинне враження, антагоністичне готичній тісноті й площинності. Разом з тим образне мислення Дюрера вже не є суто церковне, бо апокаліптичні вершники виглядають не як янголи, а як кремезні візники. Крім того монах і король зображені з тією самою печаттю прокляття, що й інші люди, їхня доля є також і їхньою власною долею. — „Апокаліпсис" Дюрера дає ознаки спробу нового образотворення. Це красномовний документ часу, що описує тодішній брак віри, і одночасно драма в образах пориваючої, хвилюючої сили, хоч і не шанує вона жодної одиничної долі.

„Чи без всякої надії на спасіння піддані ми апокаліптичному нещастю" — питалися люди. Дюрер дав відповідь на це графічним зображенням Страстей Господніх. Проте, він не просто собі ілюстрував скупі біблійні описи страждань Христових, а продумав усі сцени страстей, щоб збагнути що могла відчувати кожна окрема дійова особа і як могли виявитися її почуття назовні. Він побачив олюдненого Бога, як найдовершенішу людину. Тому постать Христа стала для нього й естетично цілокупністю найвищого, що він і висловив в одному з своїх писань: „Як давні наділяли свого бога Аполлона найкращою людською постаттю, так і нам треба прикласти ту міру до Христа, щоб був найкращим у світі". Фігури страстей живуть у Дюрера іншим, доти інакше зображуваним, життям, яке він і подав у чотирьох серіях дереворитів і ґравюр на міді. Їхня мистецька вартість різна. Саме у виданих напочатку „Великих Страстях" є кілька робіт, де переконливість сцен меншає через пишні деталі, в яких багато що оформлене ще закрутками або шпіцами, а насамперед численними штрихами. Межи світлом і тінню помітно іноді відсутність притіненого світла. Але ці хиби є, сказати б, конечними щаблями до повнішої завершеності.

Дюрер створив свої образи страстей тоді, коли думав, що його артистична сила зросла, а розвиток стилюстав

Dürer

Написав Петер Тома

переклав М. Орест

дозріліший. Одна з останніх його робіт це рисунок пером „Христос на Оливній горі". В присмерку вечора видно скелястий, поколений ущелинами, краєвид, серед якого височить кілька дерев, і кущ, що тяжко несе легкий тягар зів'ялого листя. На одній скелі лежить простертий Христос, щільно притиснувши своє обличчя до землі. Він прощається з світом, який він любить, і горнеться до землі, з якої хотів би почерпнути силу потіхи. У просвіті між хмарами витає ангол, оточений яскравим блиском, що пронизує присмерк, мов подих. Цим символічно натякається, що про життя і смерть вирішує вища сила. Замість багатьох штрихів, що їх давніш можна було бачити, як рискування, рисунок показує більшу щільність виповнення штрихом. М'якше і хвилястіше течуть тепер також і штрихи. Вони творять вірний природі осінній краєвид, який котиться в глибинний плян, де його обриси поволі затінюються. Мистецький зв'язок з істотою й природою, почуття краєвиду, що живе в рисунку, широке і глибоке розуміння простору та форм, які є заокруглені і не мають шпіців, все це були нові речі в тогочасному мистецтві.

Ми знаємо понад сто гравюр на міді і понад двісті дереворитів, що їх створив Альбрехт Дюрер, позначивши їх своїм знаком: літерою Д всередині більшого А. „Апокаліпсис" – це графічний твір його молодости Він являє собою найінтимнішу дискусію молодого Дюрера з повівами його часу. Рудольф Мюллер-Ерб пише про цей твір так: „Року 1498 (в середині понтифікату Александра VI, того самого року, коли на базарному майдані Флоренції був повішений і спалений проповідник Джіролямо Савонароля, того самого року, коли Васко-Де-Гама знайшов морську дорогу до Ост Індії, і шість років по відкритті Америки, коли люди були вражені безмірністю цих просторів і опановані жадобою безмірности своїх багатств, (25 років по народженні Миколи Коперника і 15 років по народженні Мартина Лютера, тих мужів, що назнаменували зміну часів) року 1498 27-літній Альбрехт Дюрер закінчив серію дереворитів до Книги Об'явлень (в час екстаз і пошестей, страху і замішання, комет і падаючих хрестів) в час, коли „сурма селянської війни" закликала до бунту, коли влада грошей посіла трони, коли основи держави та віри, коли вся будова Заходу хиталася від жахливого трусу"...

Коли Дюрерові, одному з найвидатніших представників Ренесансу в Німеччині, минуло 48 років, 1519 р помер чільний представник італійського Ренесансу – Леонардо да Вінчі. Чим він для нас цікавий? Тим, що...

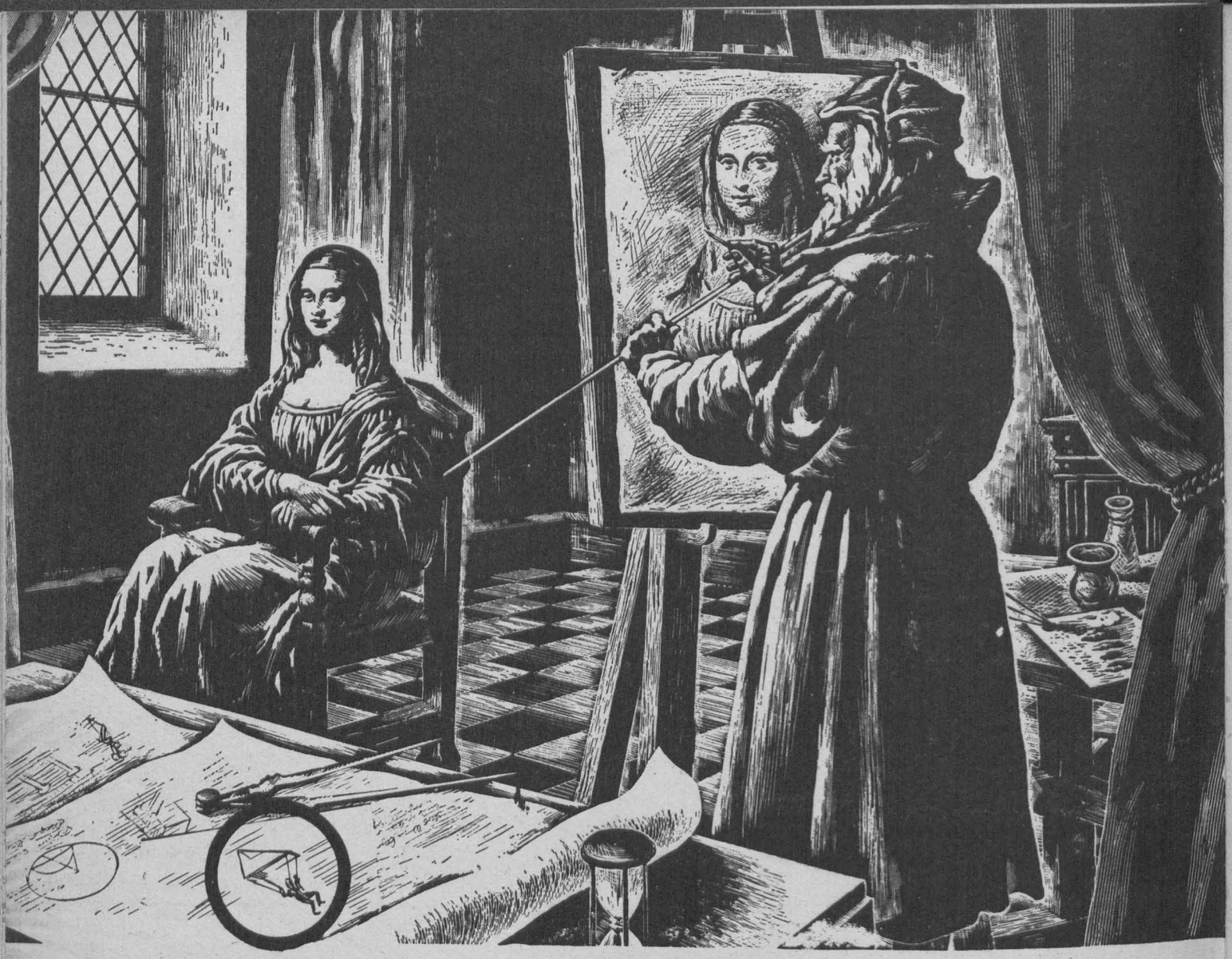

Леонардо да Вінчі

випрацював проєкт першого парашуту.

"Великий відсоток вправних летунів майбутнього вийде з рядів скавтів.Скавтська відзнака вмілости, що її уділяється за знання основ летунства, — це перший крок до того,щоб хлопці обрали собі летунство за фах.А тому, що скавтські ідеали ,ґрунтовно продумані—на їхньому тлі розвиватимуться здібності молоді, з якої виростуть мужі—ВОЛОДАРІ ПОВІТРЯ.—Летунство лише входить в силу,його майбутнє в руках молоді. Від неї залежить,чи буде мати Америка першість у цій ділянці. Тому вітаю скавтські чинники з заведенням згаданої відзнаки вмілости. Цей почин обіцяє розвиток в такій важливій ділянці діяльности, а одиниці стають тут на послуги меті, якою цікавиться кожний — ПЕРШІСТЬ У ПОВІТРІ."
Правдивість цих слів, сказаних ще в 1935 році відомим американським дослідником полярних країн адміралом Бердом, з нагоди введення летунської відзнаки вмілости в американському скавтінґу, показала остання війна.
Бажаючи і нашій молоді відкрити цю цікаву ділянку, „ПЛАСТУН" розпочинає КУРС ЛЕТУНСТВА. Почнемо з історії...

Найвсебічніщий геній історії, блискучий маляр, різбар, будівничий, інженер, анатом та вихнахідник, Леонардо да Вінчі народився 495 років тому, 1452 року в Вінчі біля Флоренції, помер 2. травня 1519 в Шато Клу. Після науки у Verrocchio, короткого перебування в родини Медічі, став керманичем мистецьких та технічних підприємств при княжому дворі в Міляно. Тут пробув він 20 років. Малював він тоді мало, зате багато працював як інженер. Будував укріплення, реґулював річки, розробляв пляни мілянського собору.

З тих часів походять його технічні винаходи, між якими знаходиться й проєкт першого парашуту (1490 р.), теоретичні праці про мистецтво, філософічні міркування. Тут слід згадати, що всі свої замітки Леонардо да Вінчі писав лівою рукою та ще й зліва направо. Лише в Парижі переховується 14 томів таких незвичайних записок, що їх ми можемо прочитати лише за допомогою дзеркальця.

З невеликої кількости картин да Вінчі збереглося до наших часів дуже мало, а з того, що збереглося, найвідоміший портрет „Мони Лізи" (наша ілюстрація з журналу „LIFE" показує саме Леонардо да Вінчі при праці над цим портретом).

— ∞ —

ЛЮДИНА, змагаючись за повітряний простір, пройшла довгий шлях розвитку, поки досягла сучасної досконалости. На цьому шляху випробувала вона всі можливі способи лету: вільний літ униз (парашут), механічний літ униз (крила), літ угору апаратами, легшими від повітря (бальон), літ угору безмоторовими літаками (ширяки) та літ угору моторовими літаками. Одже перше місце хронологічно займають парашути.

ПАРАШУТ

Сама ідея парашуту належить Леонардо да Вінчі (1490), що випрацював рівночасно й першу його конструкцію. Сто років по тому в книжці Veranzio була вміщена ілюстрація, що на ній бачимо людину з чотирикутним парашутом. Дехто доводить, що такого парашута було вжито при скоку з похилої вежі в Пізі. Різних спроб скоків з парашутами після 1500 року було багато, але всі вони кінчалися трагічно, тому що всі тогочасні парашути мали замалу поверхню, якої не вистачало для того, щоб утримати вагу людського тіла в повітрі. Та і в самому конструюванні парашутів не було послідовности й систематичности. Лише після певних досягнень з бальонами, які здобули брати Монґольфє (Montgolfier), поважні конструктори беруться уважніше до дослідів над парашутами. Є певні докази, що француз Бляншар (Blanchard) вжив парашута вже 1788 року, хоч першим парашутистом, що вискочив з бальону (1797 р), вважають земляка Ґарнерена (Garnerin). З вдосконаленнями бальонів вдосконалювалися й парашути, а скоки з ними стали найбільшою атракцією тих часів.

Парашути, вживані лише в малій мірі під час першої світової війни, стали на нинішній день невід'ємною складовою частиною виряду в військовій, морській та цивільній авіяції. Лісна адміністрація, папр., вживала їх при великих пожежах канадійських лісів, скидаючи за кілька хвилин людей на ділянки, до яких вони інакше могли б дістатися лише за кілька днів.

Американські повітряні сили користуються трьома типами парашутів: перший — що на ньому літун сидить, другий — на плечах і третій — на грудях. Останній вживається як допоміжний разом з наплечним — при вишколі та на пописах.

Повний парашут, готовий до вжитку, складається з трьох основних частин балдахіна, торби та линв.

Балдахін шитий з легкого шовку найліпшого ґатунку, хоч можна вживати й високоякісного бавовняного матеріялу. Балдахін має форму 24- або 28-кутника з поперечником переважно в 24 стопи (біля 7 м, стопа 30,5 см). В центрі балдахіна, знаходиться елястичний вентиль (кляпон) для зменшення смику при відкритті парашута.

Линви йдуть від попруг, що ними прикріплений парашут до тіла, до поодиноких кутів балдахіна, критими каналами пробігають до центру й другим боком, без вузлів і сплітання ідуть знов до попруг. Балдахін разом з линвами складений в торбі. Найуважніше складається парашут наплечний. Цю працю виконують лише кваліфіковані спеціялісти. Коли парашут часто не вживають, його необхідно кожних 60 днів перепаковувати, щоб переконатися, що линви всі лежать відповідно зложені в кишенях торби, щоб не поплутались і невислизнули при розпусканні парашута.

Парашут відкривається раптовим смиком за шнур, що звільняє елястичні поворозки, які відразу відкривають поли торби. Вискакує малий, тристоповий (біля 1 м) парашут, що за собою витягає з наплечника великий балдахін. Попруги, що мусять бути припасовані до тіла парашутиста, зроблені з широких, потрійних лляних пасів, міцних і елястичних Вони творять гойдалку, на якій парашутист вигідно сидить. Всі складові частини, їх типи, якість і міцність матеріялу контролюються державою. Крім того, кожний парашут контролюється ще раз спеціялістами.

Подробиці, як користуватися парашутом, в залежності від типу парашута й умов під час скоку можна зискати лише практично. Тут лише скажемо, що при скоку з літака, парашутист не має ніяких особливо неприємних почувань, як загалом думають. Смикаючи линви то в один, то в другий бік, можна до певної міри керувати парашутом, щоб обминути воду, будинки чи інші перешкоди. Особливо обережним треба бути при приставанні, під час сильного вітру. Спускаючись на воду, слід старатися [illegible] вати парашут [illegible], щоб [illegible] ставати проти вітру й дати вітрові можливість знести парашут і линви за парашутиста, щоб не заважали при плаванні.

Коли реміння на ногах розстібнуте й руки тримати над головою, то можна вислизнути з попруг відразу, ледве ноги доторкнуться до землі.

(В наступному числі: Бальони).

З Тебе буде колись український летун. Вже в останній Світовій Війні вславилися українські летуни. Були це хлопці з RAF-у (Royal Air Forces), українці з Канади, а тієї країни, що може завтра буде й для Тебе буде пристановищем. Тому слід Тобі знати, що . . .

Канада

КАНАДА — це здебільшого рівнина з кількома пасмами гір (у західній частині краю) і великою частиною незаселеної території на півночі, де є великі лісові джунглі, неуправні степи, або великі північні озера. Лише $^1/_3$ частини поверхні Канади на півдні, вздовж С. Ш. А., надається до заселення. Поверхня Канади займає 9.569.289 км², в тому 591.293 км² площі озер. Населення Канади, за переписом з 1941 р., було 11.491.896 (в тому: коло 500.000 українців). Населення найбільше скупчене по великих містах і довкола міст, поза тим маємо великі простори, дуже рідко заселені, або зовсім незаселені. У Канаді панує повна релігійна свобода й толеранція. Канада — це держава, що має дві, правно, рівнорядні мови, а саме: англійську і французьку. Всі державні закони і розпорядки видаються тими обома мовами, також у парляменті промовляти можна лише тими мовами. Практично одна сильно переважає — англійська мова, якою на зовні користується коло 9.500.000 осіб, тоді як французької мови вживає не більше 2.000.000 осіб.

Канада — це домінія британської імперії, з самостійним конституційним, демократичним урядом і власним парляментом, а з Британською Імперією зв'язана лише особою короля. Кожна провінція має свій окремий парлямент, уряд і столицю. Всі ці провінції творять федерацію з окремим федеральним парляментом і урядом в столиці Канади — Оттаві. Канада має континентальне підсоння, тобто дуже низьку температуру взимі й високу влітці (коло — 40 стп. до +40 стп.). На узбережжі обох океанів підсоння дещо латідніше як літом, так і зимою. Назагал підсоння Канади гостре і досить холодне, але і здорове. В середньому опади Канади доходять до 1.000 мм, тоді, як атмосферичні опади України в середньому хитаються між 500—600 мм. До війни Канада була хліборобською країною. Тепер Канада поволі змінює своє обличчя і стає країною промисловою. Промисел зосереджений у провінціях Онтаріо та Квебек. Терен, пригожий для рільництва, займає в Канаді всього коло 1.500.000 км², тобто $^1/_6$ частину поверхні цілої території. Причини такого обмеження — це кліматичні умовини — і геольогічні причини — терени висунені на північ мають дуже плиткі грунти, вбогі на гумусову верству, знищену в період льодовика. Найкращими для рільництва провінції — це: Онтаріо, Саскачеван, Квебек, Альберта і Манітоба. Корисні і водна енергія займають в народнім господарстві поважне місце. Здобувається переважно золото, мідь, нікель, вугілля, нафта, срібло, залізна руда, азбест, сіль і останніми часами найпридатніша для атомових експериментів уранова руда.

Канада — це країна з великими можливостями і майбутнім, де можна не лише працювати, але й дещо заробити та знайти вдоволення з вложеного труду.

А. К-р.

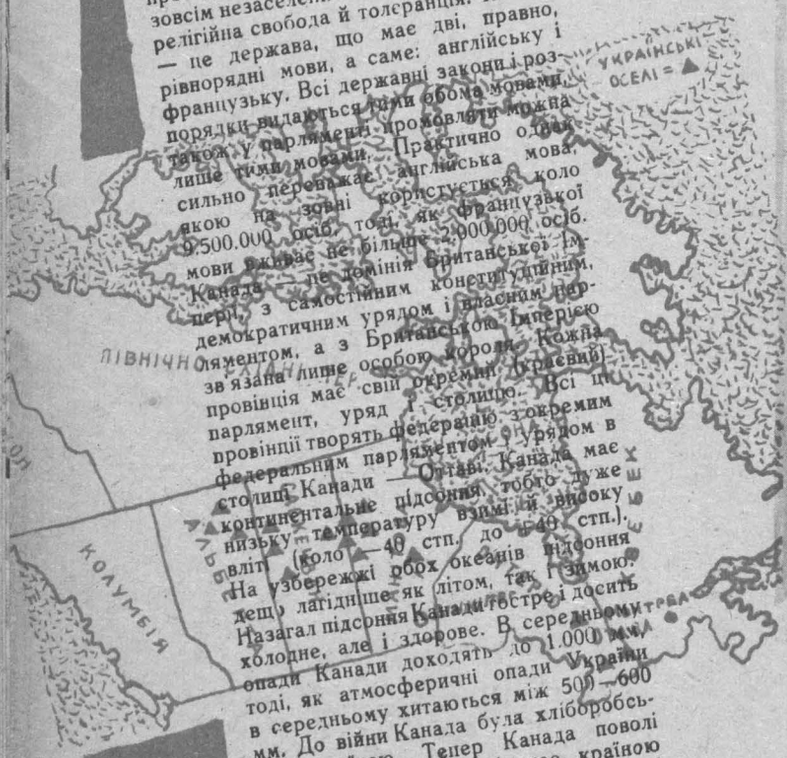

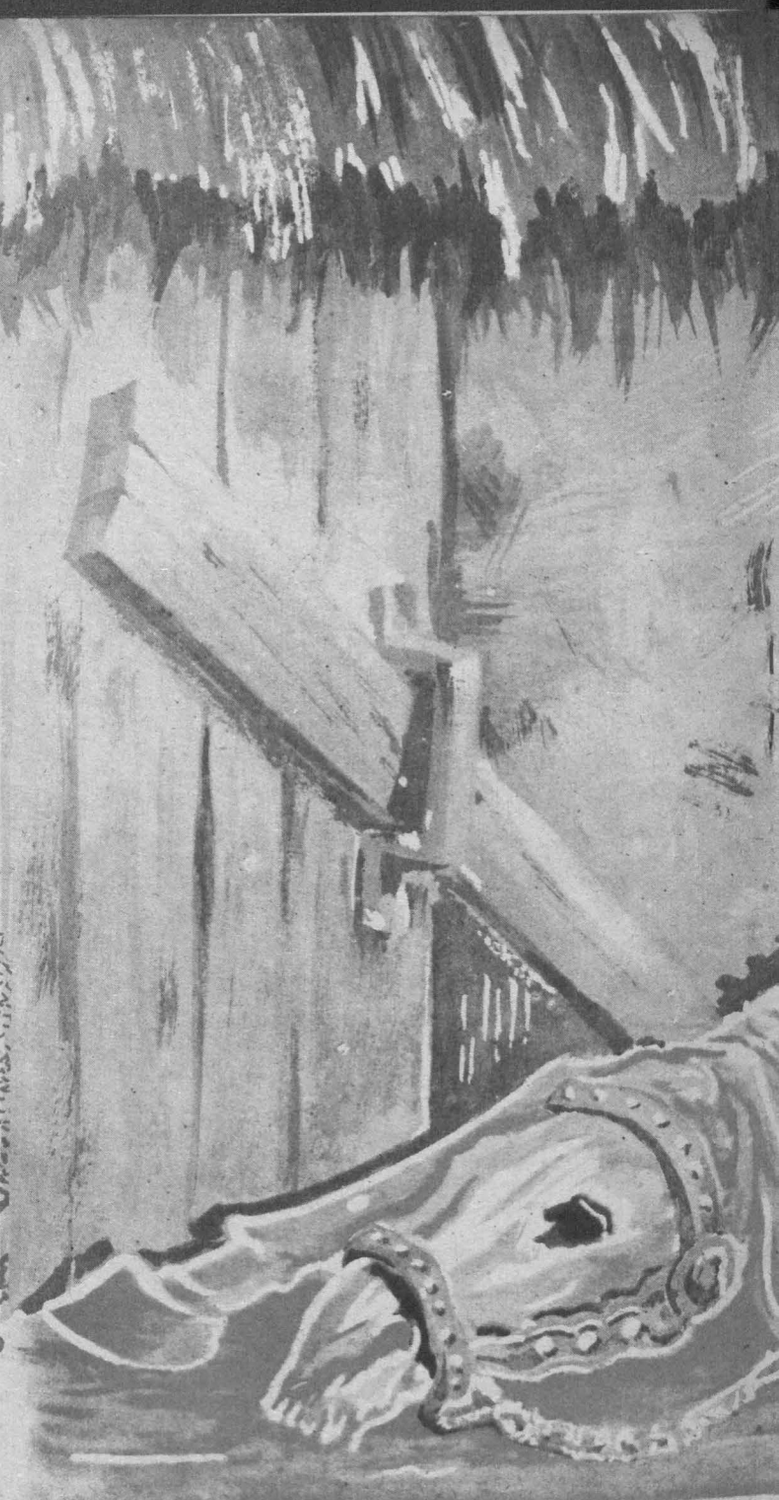

З середовищем суворої канадійської природи, безкраїх степів і диких пустель знайомить нас оповідання Артура Рундта.

ЩОДЕ

Цей щоденник не є вигадкою, а непідробленим документом, поданим читачеві слово в слово, без великого баласту, щоб не позбавити його величної простоти і щоб незатьмаривим залишилось враження голої правди.

ЕННИК КІСТЯКА

Написав **Артур Рундт**

Зілюстрував **Mariquita**

Я хочу розповісти цю історію так, як оповів її при гасовій лямпі в суботу увечері в бльокгавзі Чарлі Кея. в канадійських горах, шотський наймит з ранчо Осборн. Його слухачами були дві дюжини траперів, таврувальників худоби і наймитів з сусідніх ранчо, що лежали на підлозі великої залі бльокгавзу між двома ватранами, жували гуму, палили та пили.

Скоді Осборн сплюнув у полум'я і почав:

„Я ніколи не служив у війську. Але мені набридло сидіти завжди дома і я вступив до кінної поліції північного заходу. Мене з парою других поліцаїв послали до маленького покинутого форту в Давсові, в Клондайській окрузі. Я пробув там два роки; це було в той час, коли велика золота лихоманка вже давно минула

„Одного дня скандінавський інспектор послав нас, Біля Карстена і мене, в роз'їзд, чотириденний роз'їзд в полум'яну нітю спеку північної прерії. Серед горбів не трапилось нічого, та коли піднялися ми на перший гірський кряж, ми побачили крізь пару досить велике селище. Могло б здатися, що це чудо. Але ми вже були призвичаєні до такого і знали, в чому річ. Коли в цих околицях знайшли золото, дерев'яних бльокгавзів не будували, а вживали для будівель гарну породу з руденъ. Зрозуміло, коли сяяло сонце, ця штука блищала, як скажена. Ми під'їхали до селища і швидко переконалися, що в ньому нікого не було. Ми знали, в чому річ: це було покинуте місто, їх там є немало. В таких покинутих містах звичайно нема на що дивитись: над дверима пара вицвілих вивісок і в будинках рештки всякої розбитої меблі. Раптом Біль Карстен вигукнув: „Гопля, що це тут таке?" А Карстен казав „гопля" лише тоді, як траплялося щось цілком незвичайне. Отже почувши як сказав Біль „гопля", я зразу знав: хлопче, там є на що подивитись.

Біля стіни однієї хижі, недалеко від вуличного перехрестя, лежав кістяк загинулого коня, а на кінському кістяку сидів кістяк вершника. На землі лежала його рушниця і заіржавілий садовий ніж.

Ми подивились на хлопця: це був колись порядно міцний зух, як можна було бачити з його кісток. Він лежав тут не довше, як з минулої осени, але напевно й не менше. Шкіра на сідлі була ще в досить пристійному стані. В сідлових кишенях ми знайшли рештки віскі, добре закоркованої в півлітровій пляшці; дві шовкові хустки, пачку гральних карт, пару золотих злитків (вартістю не менше двохсот долярів), рибальський гачок з волосінню, два чеки, два набої дробу, пару ременів, пачку сірників та книжку. Під стіною валялась купа сірників, по якій повзала комашня; сірниками він мабудь запалював свою люльку з вишневого дерева, що й досі стирчала в його зубах. На садовому ножі, на землі, були сліди крови; під кінським кістяком лежала куля, сорок п'ятого калібру. Один бік усього цього мотлоху прислонився до стіни хижі. Між черепом і стіною був прищикнутий його капелюх — справжній Стетсон, що в крамниці в Кальгарі напевно коштував двадцять долярів. Хлопець мабуть виріс на селі, бо мушка його рушниці була відпиляна, він мусів таким чином знати, як справжній чоловік із Заходу, що з одним лише курком можна швидше стріляти."

Скоді проковтнув свою віскі і розповів далі:

„Записна книжка небіжчика є річчю, що береже людей від нещастя, як дехто носить під хусткою свячену монету або заячу кістку."

Він розстібнув піджак і під сорочкою з козячої шкіри ми побачили зошит, прив'язаний до волосатих грудей двоцалевим ременем з ослячої шкіри.

„Ось він! Склавши рапорта серед тієї прерії, Карстен і я заглянули в зошит і не могли відірватися від нього, поки не прочитали до кінця, хоч нас і жерли москіти. Хлопець народився в Вінніпегу. Студіював в університеті Джонса — Гопкінса в Сполучених Штатах і закінчив свою медичну освіту в Оксфорді, в Англії. Потім заради спадщини він ухекав свого старого і втік, але був одним з найпристойніших хлопців на цих теренах. Це щось подібне до щоденника. Подивіться як гарно він тут пише."

Дехто схилився над зошитом, інші, що не вміли читати, залишились на своїх місцях і слухали:

„..вчора шалено пекло, а сьогодні така снігова хуртовина, що Джоні і я мусіли лягти пластом на землю. Хутро примерзло мені до бороди, так холодно було вночі. За свої чеки, що я заробив за виїжджування коней, я не можу тут нічого купити. Я згадую свого батька. Чи прийду я не куди-небудь, чи є праця?

Зірки миготять. Льодова холоднеча. Чинук, що доходить сюди з Ідахо, перестав дмухати. Тільки б не прийшла ще більша холоднеча з півночі від Аляски!

Виїжджування коней у голяндця Гольдера було таким чудовим. Чесна праця, і за це купа грошей! Там у лісі було гарно. Гірський ліс такий тихий, деяких стовбурів не можуть обійняти десять чоловіка. Три тижні тому ліс горів і це було величне видовище — червоний півень летів над кряжами гір! Але це було ніщо порівняно з пожежею прерії, яку я бачив учора. Я щойно вирізав шмат окорока зі зжареного лося. Звичайно, я смакував би краще його свіжим або навіть сировим, таким, яким здобув його три тижні тому в горах, що пахнів теплою кров'ю. Вся палаюча прерія близько підійшла до мене. Я навіть подумав, що вона впіймає мене. Вона була зовсім близько від Джоніного хвоста. Я скакав так швидко, як тільки Джоні міг витримати. Аж поки не помітив, що це фантом, марево. Бо я побачив хижі там, де знав, що їх не було ніколи. Позаду мене також не було гаряче — лише марево."

Ти побував мріями за океаном. Твоя думка погуляла чужими краями, але серце Твоє лише, і завжди мусить лишити на Україну. „ПЛАСТУН" поведе Тебе рідними землями, пером найліпших українських мистців слова змалює перед Тобою чарівні картини Твоєї Батьківщини.

Уночі все холоднішає. Я схиляюсь до черева Джоні і гріюся. В лісі або в горах така снігова хуртовина була б зовсім гарною, але тут вона дика. Вгорі болота напевно вже давно замерзли. Вічна рівнина! Цілі тижні не розмовляв з людиною. Трава прерії не є поживним харчем для Джоні; Джоні походить з узгір'я. Він мій найкращий друг. Шкода, що ми не могли взяти з собою пса Дікі. Також і Бес, маленька приручена козуля була гарною тваринною. Ах, ця безкрая рівнина! Вона робить людину безумною, хоч я й люблю прерію, бо в прерії народився. Коли шелестить трава і в напівтемряві свистять койоти, це точнісінько так, як, коли був я малим хлопцем і Вінніпег мав лише двісті будинків, — жалюгідних дерев'яних халуп. Учора мені минув п'ятдесят один рік. Я тільки зараз пригадав це, бо нема що більше думати. Я мушу загасити вогонь, бо ще насправді почнеться пекло степової пожежі."

„Я ще зможу досягти того місця. В рушниці залишився один набій; крім нього, лише дробові набої. Місто, що блищить на сонці, мусить бути великим містом. Я розбив носа тому індійцеві, що вказав мені фальшивий шлях. Нема води. Спирт лише пече. Звідси з бугра можна бачити місто, до нього лишилося тільки три милі. Джоні в крові і спотикається. О, Боже, лише води! П'ять днів я не мав нічого порядного поїсти. Дощу немає, сонце палить, але зима стоїть перед дверима."

„Коли мене хтось знайде, хай не виставляють мене в Давсоні в Музеї шукачів золота. Я завжди був пристійним хлопцем, навіщо ж щось таке подібне? Нехай залишать мене тут прихиленим до моєї стіни. Дівчат і приятелів у мене немає. Що лежить у кишенях, хай візьме той, хто мене знайде. Я був завжди атеїстом. Допоможи мені, Боже!"

.....Місто, — покинуте гніздо шукачів золота. Все порожнє. Остання куля сорокап'ятикаліброваного належить Джоні. Він уже впав. Я нахилюся, щоб з останніх сил пустити її старому під лопатку. Сонце пече. Я притулюся до тризначної суми долярів. Навколо я бачу лише джерела і чисту воду. Безглузді марева. Ніж також ріже погано. Ним ледве можна розкрити собі жили. Я не хочу більше олівця. Води. Народився я в південній прерії, вмираю в північній. Але в прерії. Взагалі це було добре. Я задоволений. Я вмираю. Що буде зі старим бродягою.

Франк Норсмур.

Десь у північній прерії, 2 вересня 1912 року."

Коді Осбора закрив зошит. На ньому був наклеєний ярлик:

„До справи Франка Норсмура, під назвищем Слім Боб, що переховувався з квітня 1894 року після вбивства в Вінніпегу."

Дві дюжини траперів, таврувальників худоби і ранчових наймитів прошепотіли:

„Благослови Боже, Амінь."

2 QUODQUID AGIS, PRUDENTER AGAS ET RESPICE FINEM
ВСЕ, ЩО ТИ РОБИШ, ЧИНИ ОБЕРЕЖНО Й УВАЖАЙ НА КІНЕЦЬ

Волинь незабутня

(Монтаж з трилогії „Волинь")

Волинь незабутня, країно славутня,
У пишній красі ти красуєш...
Л. Українка.

ЗЕМЛЯ! — ВИРИВАЄТЬСЯ У МАТВІЯ.

Дорожина біжить серединою власного поля і криється від зору, западаючи над угорською долину. На право — моє! На ліво — моє! Один лиш вітер має право топтатись тут, збити хвилю, жбурнути нею до сусідської межі і летіти далі.

Навколо соняшна тиша. Бренять у житі голівки моторних волошок. Десь-не-десь заборсалось стебло кукілю. Зі всіх напрямів: звідтіль зправа, зліва — перепілки підпідьомкають і бренять неуривим тоном коники-стрибунці. В далечині на схід на захід сталевою лавою застигли ліси.

Матвій зупиняється. Володько прикладає до чола руку дивиться на угорські чагарники, над котрими велетенською чорною баштою простопадно до землі, зводиться і в'яжеться з небом дим. Лиш відгуки дзвінкого підголосника кажуть, що там мужицький молодняк залився співом таким же великим і просторим, як сама країна.

— Земля! — виривається у Матвія.

ВОЛОДЬКО ЧУЄ ЦЮ ЗЕМЛЮ!

Володько сів спиною до дядька і звісив ноги назад. Приїхали до Гісерни. Дядько лишився, а Володько посмаляв далі. В полудень досягає Зеленого Дуба. Це половина дороги. Відпочив і підживився. Тут починається справжня Волинь. Там з-заду за лісом ще Поділля. Інші люди, інші краєвиди. Спереду Волинь. Сувора, тінна, стара земля. Люди більше похмурі, менше говіркі, але дебеліші, рівніші й охайніші. Села кращі почнуться. Ось тільки минуться піски, почнуться хмельниці, плянтації цукрових буряків. Більше критих залізом хат, менше соломи.

Володько чує цю землю, бачить її красу, її радість і горе. Він наближається до того місця на землі, де вперше побачив світло сонця та відчув першу радість життя. Зате ціле його єство повне вдячности до цього клаптя великої своєї батьківщини.

... І КРОПИТЬ ЇЇ ПЛОДОМ.

Володько верне скибу за скибою. Матвій насипав коробку зерна, ступає ріллею і кропить її плодом. Після Володько скородить. Від сходу сонця до його заходу бігає день-денно по ріллі. Поле стає, мов скатертина, рівне. Вечером Матвій обходить його навкруги. — Добре! Але піди отам коло межі зачепи. Та на лужках також ще пару разів бороною заверни. А то засохне і буде груда.

Сонце вже давно сіло. Ліс кинув довгу тінь і вкрив нею чорну землю. Володько майже не чує ніг, але слова батька — Закон. Обертає коні і напомацки йде вздовж одної межі, вздовж другої, завертає на лужок, крутить там боронами. Ні одна дервина не сміє лишитися. Матвій ненавидить цього, а поле також.

... ВГОЛОС ІСТОРІЮ.

Часом у неділю Володько читає Матвієві вголос історію. Матвій любить слухати цю книгу „про старе".. Хто не шанує старого, не здобуде й нового. Це його переконання. Україна в його уяві вже не те щось видумане, химерне. Ні. Україна це він сам — Матвій Довбенко. Цей велетень праці, цей величний господар з твердим чугунним кулаком і метким розумним зором. А Василь, Володько, Хведот — сини його. Катерина й Василина — дочки. Сухенька Настя — мати, що роди-

СИН ВОЛИНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

Знаємо з історії багато фактів, коли ім'я того чи іншого письменника навіки пов'язуються з якоюсь вужчою частиною нашої великої батьківщини.

Так, коли згадуємо знаного філософа й поета 18 століття Григорія Сковороду, то не можемо не згадати нашої Слобожанщини, коли говоримо про Тараса Шевченка, то бачимо Київ і Київщину; коли читаємо Панаса Мирного, то перед нами чарівна Полтавщина; коли ж переживаємо мистецькі твори Івана Франка, то не можемо не відчути глибинно і назавжди нашу милу й незабутню Галичину; а наше Покуття невід'ємне від Василя Стефаника; так, як наша романтична і звабна Гуцульщина від глибокого й пісенного Юрія Федьковича. А коли візьмемо вже наші часи, то так, як з ім'ям Миколи Хвильового, назавжди пов'язане Правобережжя, зокрема Слобожанщина з її трагізмом і величчю в добу пореволюційну, так і ім'я **Уласа Самчука** нерозривно і органічно пов'язане з нашою Волинню.

Улас Самчук — автор багатьох оповідань, повістей і романів: („Розбита Богиня", „Марія", „Гори говорять", „Віднайдений рай", „Кулак" та інші). Найбільше вславився своїм монументальним тритомовим романом — хронікою „Волинь". Надзвичайно чарівні, розлогі й незаступні краєвиди і природа Волині, поруч з соковитими, повновидими і опуклими образами наших людей — у їхньому побуті, у внутрішньому характері, у взаєминах, в розвитку, в боротьбі й прагненні їх до кращого — становлять дивну єдність роману, що захоплює і приваблює читача різних верств і різного віку.

Але чи значить це, що Улас Самчук через ці поновні у його творчості мотиви Волині, є письменником вузько-волинським? Аж ніяк. Так само, як Іван Франко не є письменником суто галицьким, а Микола Хвильовий — слобожанським, так і Улас Самчук не є письменником тільки волинським. Навпаки, Волинь для нього це тільки місце старту, місце звідки він постійно духовно вирушає у свою різноманітну, тематично й ідейно, творчу українську путь. Справді бо, читаючи його твори, ми бачимо: і Закарпаття, і Гуцульщину, і Східню Україну. Селяни й робітники, службовці й духів-

ництво, гімназійна молодь і студенти університету, промисловці і мисливці, військові і цивільні адміністратори різних державних систем – ось найосновніші образи мистецького показу в творах Уласа Самчука.

І що найголовніше: всі ці люди, всі ці образи цікавлять автора (і читача) не самі собою, а остільки, оскільки вони посідають якесь місце (позитивне, чи негативне) у великій і всеохоплюючій ідеї — Україна І ще: вони (ці образи) існують не як механічні і безвільні істоти, а як активні, дійові, цілеспрямовані люди, що поспіль усі знають, чого хочуть і за що змагаються. В цьому величезне виховне й ідейне значення творів Уласа Самчука.

В останньому своєму романі „Юність Василя Шеремети", що оце щойно вийшов друком на еміграції, Улас Самчук всю свою увагу скупчив навколо гімназійної нашої молоді 20 х років, тобто, навколо тих питань, що головно хвилювали тоді наше юнацтво, що мучили його душу і що допомагало йому зформуватись у свідомий і культурний загін молодих борців за Україну.

У теці автора є цілком готовий до друку великий роман „Сонце з Заходу", що побудований на особисто відчутих, бачених і пережитих епізодів героїчної боротьби українського Закарпаття — 1939 року — за свою волю.

Одночасно автор працює над новим великим історіософічним романом „OST", що охоплює великий відтинок нашого духовного й політичного життя за останнє тридцятиліття.

Знаючи все те, що досі створив талановитий син волинської землі, наші читачі мають всі підстави з хвилюванням чекати на ці нові його романи. Особливо його чекає на них наша молодь. Бо їй у творах Уласа Самчука завжди приділено перше і основне місце.

В. П.

ла, доглядала, піклувалась... Кров, сила її пішла на „їх" — батька і дітей. А всі разом вони—ядро, підстава, початок всього... Від них поженуть здорові паростки на всі боки. Ось „їх" три сини. Ти ж,—сказав голос Матвія—вояк. Ти вчений. Ти мій спадкоємець — плугатар. Тримайтеть усі цупко чорної скиби землі, на котрій вперше взтріли сонця промінь. Борітесь за неї мечем, пером, плугом, гризіться за неї зубами... Дайте працю їм вельку. Змочіть її потом і кров'ю і не забудьте заповітів бога нашої душі.

ДО ПОЧАЄВА.

Поїли, попили, відпочили, обділили жебрущу дітвору та калік і далі.

Дівчата веселі, сміються, жартують. Володькові радісно, але йому ніколи сміятись. Його приневолює до поважности надзвичайна хвилина. Зворушливе, дивовижне, надзвичайне виловисько, яке пройшло перед його очима, це війна. І от тепер він ступає по тих місцях, де кожний камінець кричить війною. По дорозі валяються розбиті військові вози, ріжні речі, набої. По полях розсипані ями від стрілен, що рвались тут ще недавно. Деякі місця скидаються на краєвиди з місяця, як їх показують у книжках.

Почаєвський ліс. Старі товстючі дерева. І тут помітно війну. Ростороцені стовбури, укриття, пороскидані, зіпсуті речі.

У лісі дещо прохолодніло. Ідеться лекше. Жарти і сміх стихають, бо ще пів годинки, ще пара кілометрів — і перед очима Почаїв. Виходять на узлісся.

Всі зупиняються, стають навколішки, хрестяться. Володько в полоні вражінь. Він хреститься також. Перед очима велетенська, маєстатня картина лаври зо всіма її будовами. Володько безліч разів бачив її на малюнках і от аж тепер нарешті бачить її власними очима. Це вона та гора, де „пасли, пасли пастирі, пасли овци на горі, та й увиділи Божу Матір на скалі". Це тут змагалися здобути святиню турки, що впали жертвою кари Матері Бога.

Сила враження, віри охопила і узброїла його. Він бачить лише великанську білу, залиту передвечірнім сонцем, святиню, до якої впродовж віків зо всіх куточків його рідної землі спливали люди, щоби бодай тут, разом із водою зі „стопи" Матері Бога, зачерпнути підсилення віри — єдиної опори жорстокого селянського існування.

Вдарив великанський дзвін і від його громового рокоту затремтіли люди, дерева, земля.

— Ну, люди! Вже час! Вставаймо!

Серед глибокої тиші, під звуком великанського дзвону, слова ті видаються закликом.

Всі встають, насувають на ноги взуття і йдуть. Все близче і близче лавра. Все близче і близче мета. Все потужніше гуде великий дзвін, розтягаючи своє бамкання геть навколо, як далеко сягне око . .

Приходять. Скрізь люди. Шукають місця для нічлігів . . .

Перед спанням ідуть „на вечірню". Зі страхом і трепетом вступають під зводи велетенського храму, де розноситься спів, ладан, золотий відблиск сяйва свічок і електрики. Он золота ікона над стопою. Он-де оті відомі з чистого срібла дзеркала. Он-де місце, де стоїть чудодійна ікона Матері Божої. Під нею милиці людини, що колись належали каліці, який вірив і одужав. Малюнки чудес, які сталися тут, на цьому місці.

Володько на деякий час стає знов тим малим Володьком, що не має часу ні молитися, ні роздумувати над усім, що бачить. Він весь увага, весь переживання, весь уява. Розкіш святині полонює його, і треба все оглянути, пережити нутром і затямити кожний непомітний звук великої душевної музики

Потім іде під дзвіницю, задирає голову догори. Високо. Мури які! Сила людська — не проста річ. Все зробить. Заманулося полізти на дзвіницю. На другому поверсі велетень дзвін. Поліз далі, на той останній поверх, де стоїть машина годинника. Війна зупинила його і він стоїть, не рухається. Через дірки того „циферблята", кажуть, німець слідкував за руським. Розказували ж, що руський хотів з „орудій" креснути по дзвіниці та побоявся гріха.

Тепер Володько сам висадив голову через дірку і з острахом оглядає велику землю, всипану дрібненькими людьми. Навколо у простір летить зір і не бачить собі межі. Отам десь Галичина. Звідтіль їхали дядьки, що казали „вісьта". Там Австрія. І ще далі — там багато держав і багато народів. Шкода, що зір так близько сягає, що нема крил у людини, що сила не в стані здобути того, чого прагне душа. А Володько дуже, дуже хотів би відвідати ті далекі, дивні краї, побачити як там живуть люди, що там роблять. В його уяві встають постаті минувшини тих країн. Вальтер Скотт навчив його історії, Жюль Верн — фізики, Купер — географії. Там Париж, Берлін, Лондон. Там високі Альпи і безконечний, ширізний океанський шлях у країну Тома Соєра та на місця пригод героїв Майн-Ріда.

Здіймись, хлопче, махни дужим крилом і край кришталеві простори, привабливі і чарівні.

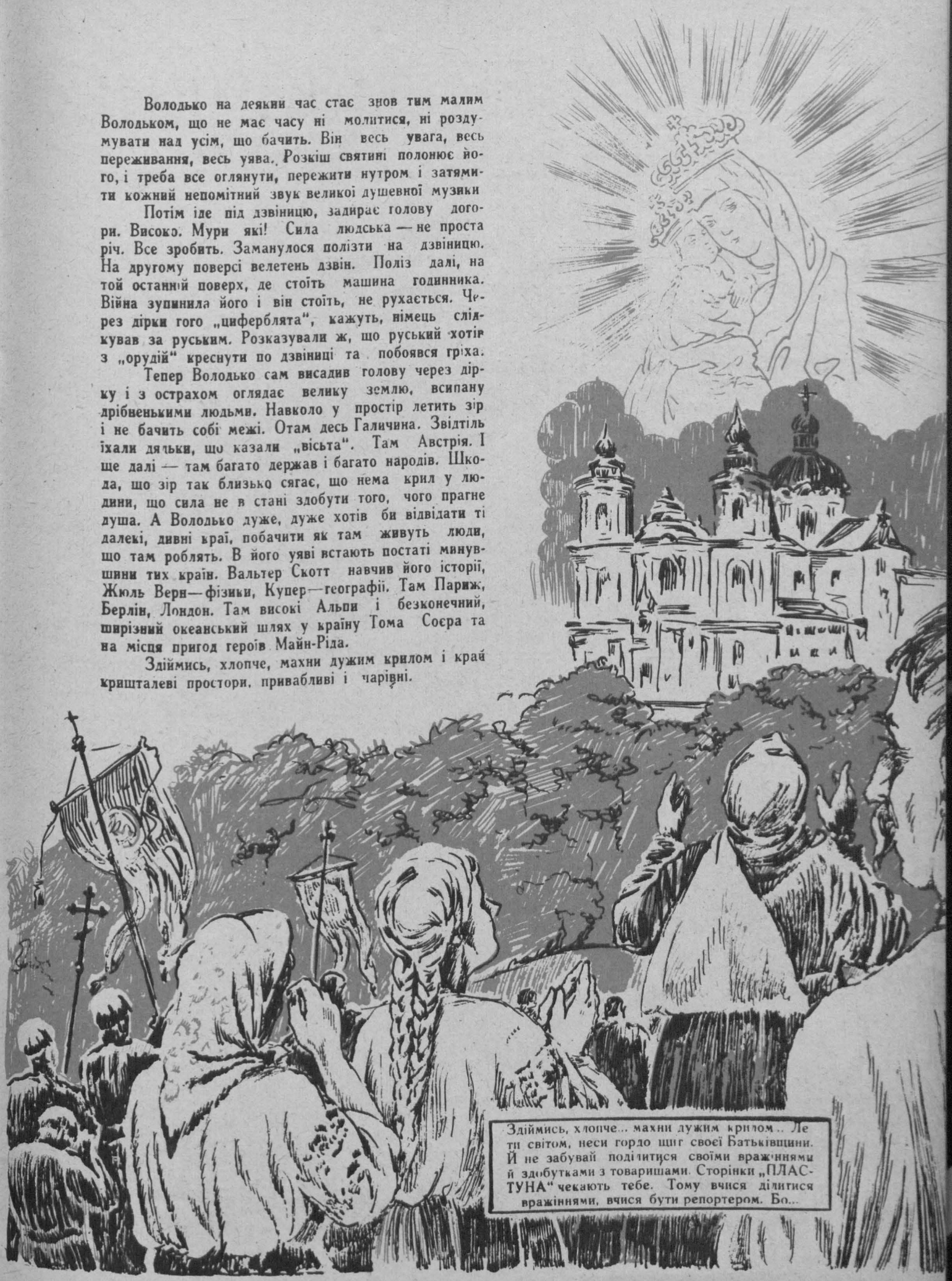

Здіймись, хлопче... махни дужим крилом... Лети світом, неси гордо щит своєї Батьківщини. Й не забувай поділитися своїми враженнями й здобутками з товаришами. Сторінки „ПЛАСТУНА" чекають тебе. Тому вчися ділитися враженнями, вчися бути репортером. Бо...

Репортер — пластун друкованого слова. Він мусить добре орієнтуватися в гущавині щоденного життя, він мусить уміти знайти серед виру подій слід такої, яка зацікавить його читачів, мусить уміти прослідкувати її аж до повного вияснення, мусить уміти зрозуміти її, оцінити й що найголовніше — розповісти її читачеві коротко, ясно й вичерпуюче. Для досягнення цієї мети приносить в жертву все — час, сили й здоров'я. Про такого репортера розповідає репортаж:

КІНЕЦЬ

15 років тому, 21 травня 1932 о год.

6.37 радіостація в Сінґапурі захопила з етеру розпачливе:

. . . — — — . . . — — — . . .

С . О С С О С

6.42 цей крик розпачу доповнила депеша:

Жорж Філіпар, пароплав французької Компані Марітім, на шляху з Шанхаю до Марселю. На палубі вогонь СОС СОС.

Цю вістку повторював радиіст Жорж Філіпару кожних п'ять хвилин, перериваючи невпинне СОС... СОС...

7.02 радиіст в Сінґапурі записав дальшу вістку:

Сьогодні, о 6.05, з невідомої причини вибухла пожежа на палубі Жорж Філіпар, пароплаву французької лінії Марітім, що знаходиться в дорозі з Шанхаю до Марселю. Огонь почався в трюмі на задній частині пароплаву, й з незвичайною швідкістю поширюється. Увесь екіпаж при рятунковій праці. Капітан дав наказ бути приготованими до висадки в рятункові човни...
СОС СОС.

7.31 **Жорж Філіпар — Огонь поширюється. Технічний інженер вважає ситуацію небеспечною. На палубі 487 осіб, із того третина жінок і дітей.**

7.45 **Огон охопив нижчі яруси кают. Стерно не працює...** СОС СОС.

8.10 **Огонь доходить до машинового відділу. Загрожують вибухи котлів. Льокалізація пожежі неможлива... Жінки і діти в човнах...**

РЕПОРТЕРА

АЛЬБЕРТА ЛЬОНДРА

короля французьких репортерів

8.24 Капітан дав наказ спустити рятункові човни на воду. Огонь відрізав частину кабін від виходу. Є жертви. Пароплав починає хилитися на лівий бік... СОС СОС.

8.41 Капітан наказав екіпажеві сідати в рятункові човни... Ситуація безнадійна.

8.53 Наказ усім покинути пароплав. Огонь доходить до капітанської кабіни. На СВВ на обрії дим. Португальський вантажний пароплав "El Duro" телеграфує — пливем на допомогу.

9.12 Останній морець покинув палубу. Жорж Філіпар швидко хилиться на лівий бік. Треба...

Апарат затріщав і замовк. Сінґапур пробував ще дві години зв'язатися з Жорж Філіпаром, але відповіді не було. О год. 6.42 Сінґапур одержав першу вістку. О год. 9.12 остання незакінчена вістка полетіла в етер. В цей час на вулицях Парижу, Лондону й Нью-Йорку перші газетчики вибігли з надзвичайними виданнями своїх часописів, у яких на першій сторінці широкий напис повідомляв:

Лондон, 21 травня, Ройтер. На палубі французького пароплаву Жорж Філіпар, що знаходиться на шляху з Шанхаю до Марселю, вибухла пожежа. Подробиці ще невідомі.

Вечірні часописи опублікували вже повністю звідомлення, що їх до 9.12 підхопила сінґапурська стація. Десятки тисяч людей читали їх і не усвідомлювали, що читають останню депешу французького короля репортерів — Альберта Льондра.

Лише на другий день вони прочитали повідомлення. Спілки Французьких Журналістів, що Альберт Льондр, репортер, загинув на палубі Жорж Філіпара, передаючи своїм читачам останні вісті про події на пароплаві.

Чому ПЛАСТУН заводить КУРС РЕПОРТЕРА?

МЕТА:

КОЖНИЙ ПЛАСТУН РЕПОРТЕРОМ „ПЛАСТУНА"

Журналістика—найліпша школа громадського життя. Вона привчає сприймати події зі становища інтересів громади, серед якої репортер живе. Вона привчає думати швидко, бистро й чітко. Хто навчиться так думати, забезпечить собі успіх в особистому і громадському житті.

ПЛАСТУН хоче, щобкожний його читач навчився розповідати загалу про те, що бачив та пережив. Хочемо, щоб кожний з вас куди б Доля його не закинула, зумів написати про своє життя- буття тим, що попадуть в інші краї, в інше оточення. Щоб згодом кожний з вас міг бути дописувачем не лише ПЛАСТУНА, але й кожної української газети, що цікавиться пильно долею дітей України. А ТОМУ

не гаючись ДО ПРАЦІ!

завдання перше

1 Уяви собі, що ти разом з Альбертом Льондром на Жорж Філіпарі. Пароплав горить—Льондр гине на твоїх очах...

1.-ЯК ЗАГИНУВ РЕПОРТЕР?
2.-ЯК ТИ ВРЯТУВАВСЯ?

Відповіді порадившись з своєю фантазією, формулюй так, наче б ти їх мав телеграфувати, а саме: трьома депешами

Перша — 28 слів
Друга — 45 слів
Третя — 57 слів

Обмежуючись кількістю слів, Ти мусиш читачеві розповісти все важливе, що могло б на Твою думку трапитися при загибелі Альберта Льондра та при твоєму врятуванні.—

В кожному числі ПЛАСТУНА будуть подібні завдання. Автори найкращих задумом та стилізацією депеш одержать посвідку

ПОСТІЙНОГО РЕПОРТЕРА „ПЛАСТУНА"

ТРИ НАЙКРАЩИХ РЕПОРТЕРИ ПЛАСТУНА будуть коштом Редакції записані на заочний КУРС ЖУРНАЛІСТИКИ при Українському Технічно-Господарському Інституті в Реґенсбурзі.

La FRANCE

Французька Республіка розташована в західній частині Европи. Вона займає майже такий самий простір, як етнографічна територія українського народу. На північному сході Французька Республіка межує з Бельгійським Королівством і Великим Князівством Люксембурґ, на сході з Німеччиною, Швайцарією (Гельветичною Конфедерацією) та Італією, а на півдні з Еспанією й Середземним морем; на заході межує з Атлантійським океаном, а на північному заході з Ля-Маншем, тобто з каналом, що сполучує Атлантійський океан з Німецьким морем. Найвужче місце каналу називається Па-де-Кале (Крок міста Кале); тут найменша віддаль між Францією та Англією.

Франція розташована на однаковій віддалі від північного бігуна і екватора. Цим самим вона однаково захищена проти великих холодів і великої спеки. Підсоння Франції загалом м'яке: досить сухе на півдні, рівномірне й вогке на заході, холодніше на півночі та в гірських місцевостях.

Франція населена людьми різного племінного походження, які поступово створили французький нарід, французьку націю. В державному розумінні вони всі французи, але мовно не всі однакові. Так, на заході Франції живуть бретонці, кельтського походження; вони мають власну мову й письменство. На півночі живуть флямандці, германського походження, з власною мовою й письменством; вони одного походження з флямандцями Бельгії, родичами голяндців. На півдні живуть провансальці й баски. Провансальці мають своє письменство також, як баски—нащадки одного з найстаріших народів Европи, що живуть коло кордону Еспанії.

В етнографічно - історичному відношенні Франція ділиться на провінції: Іль де Франс (Острів Франції)—колиска французької нації, Бретонія, Нормандія, Пікардія, Лорен, Овернь, Прованс, Гасконь, Пуару.

В адміністративному відношенні, тобто, щодо урядування Франція ділиться на 90 департаментів більш-менш однакової площі. Тільки департамент Сени невеликий простором: там розташований Париж, столиця Франції.

Франція, після Сполучених Держав Північної Америки та СССР, є країною, яка вирощує найбільшу кількість збіжжя, але вона одночасно багато його споживає. Франції свого не вистачає, вона повинна довозити з колоній та Америки.

Більшість французів працює в хліборобстві, хоч значна частина зайнята в промисловості, торгівлі й транспорті. Промисловість скупчена на півночі, в центрі й на південному сході, де є багато електровень, розташованих на гірських річках. Вугілля добувають на півночі, залізну руду—на північному сході, в Лорені.

Франція має багато рік і штучних каналів, а також густу мережу залізниць та шосейних шляхів, які сприяють обмінові продуктів і товарів між різними частинами країни.

Найбільші ріки: Луара, Сена, Гарона й Рона. На сході — Рейн, що на певній довжині є кордоном між Францією та Німеччиною.

Найбільші порти: Гавр, Шербург, Брест, Бордо, Марсель.

С. Д.

ILE DE FRANCE

NORMANDIE

AUVERGNE

BRETAGNE

POITOU

PAYS BASQUE

GASCOGNE

КРАЇНИ (на мапі означені білою барвою), ДЕ ІСНУЮТЬ СКАВТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАРЕҐІСТРОВАНІ В МІЖНАРОДНІМ БЮРІ В ЛОНДОНІ. Чорною барвою зазначені країни, де скаутінґ не існував до війни, або був забороненний. Арґентина, Африка (Південна), Афганістан, Бельгія, Болгарія, Бразилія, Велика Британія, Венецуеля, Голяндія, Гаїті, Греція, Ґватемаля, Данія, Домінік, Еквадор, Естонія, Єгипет, Зєднані Держави Північної Америки, Ісланд, Ірак, Іран, Китай, Колумбія, Коста-Ріка, Куба, Латвія, Литва, Ліхтенштайн, Люксембурґ, Мексико, Норвеґія, Перу, Польща, Портуґалія, Румунія, Сіям, Сирія, Фінляндія, Франція, Швайцарія, Швеція, Чіле, Югославія, Японія, (Скавти армянські). В дужках скаути бездержавні признані Міжнародним Бюро. Коли між ними будуть українці?

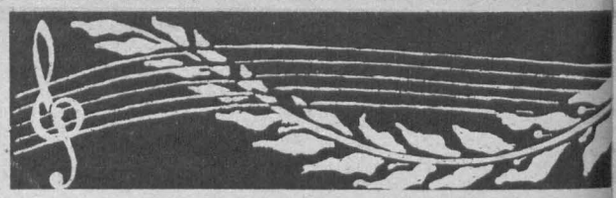

СЛОВНИК ПЛАСТУНА

Пласт виховує майбутніх громадян держави. Держава є тим сильніша, що свідоміші її громадяни. Свідомість полягає в правильному сприйманні, розумінні й оцінці подій довкола нас. Для цього треба знати зміст і значення поодиноких явищ і понять. „ПЛАСТУН" вводить на своїх сторінках „СЛОВНИК ПЛАСТУНА", завданням якого буде знайомити читачів зі змістом слів, що найчастіше тепер повторюються в зв'язку в подіями в близькому й далекому світі. Насамперед міститимемо пояснення найбільш вживаних виразів, одначе Редакція охоче подаватиме на сторінці „СЛОВНИКА" пояснення і тих слів, які цікавлять читачів. Запити надсилати на адресу редакції з приміткою „СЛОВНИК ПЛАСТУНА"

ДЕМОКРАТІЯ. Слово демократія, що його доводиться тепер чути на кожному кроці в зв'язку з різними поняттями, це грецьке слово. В нашій мові його перекладаємо „народоправство". Демократичний устрій розвинувся передусім у стародавній Греції, головно в Атенах, у 5 сторіччі перед народженням Христа. Громадяни Атен та інших міст Греції збирались на вічевий майдан і вирішували вільним голосуванням свої важливі політичні та господарські справи. Демократія — це витвір европейський. Азійський Схід не знав демократичного устрою. Там була влада самодержавних, деспотичних царів: у Єгипті, в Вавилонії, в Персії, в Китаї. Демократія може бути тільки там, де є вільні люди громадяни, що вміють і хочуть своїм розумом вирішувати державні справи. Шлях розвитку до демократії тяжкий і довгий. Не раз бувало в історії, що свою волю народові накидали деспоти. Там, де громадянство було вільнолюбне й досить активне, воно могло скинути самовладу і завести демократичний лад по своїй волі. Де охочі до самодержавної диктатури не зустрічають відсічі від організованого громадянства, там неминуче запанує тиранська влада. Деспотизм стоїть на людях покірливих, на рабських душах. Володарі-деспоти знають лише підданих рабів, котрим диктують свою волю. В старій московській державі навіть шляхта й князі називали себе „холопами" (рабами) царя. Оповідають, що російський цар Павло (1796 – 1801) страшно лютував, коли чув слово „громадянин". Він визнавав тільки слово „підданий"...

В нашій історії маємо дуже багато прикладів боротьби за демократичну свободу. Коли гетьман Брюховецький, побувавши 1665 року в Москві, почав підписуватися в листах до царя — „раб і підніжок трону його величности", то велике обурення постало в козацькому народі: незабаром народнє повстання скинуло цього „царського холопа". Другий приклад: 1709 року, після нещасливого для України бою під Полтавою, козацьке військо опинилося на чужині, на землях тодішньої Туреччини. Козацька рада виробила Конституційний закон для України. В тому законі зазначено, що гетьман не може панувати за прикладом московського самовладного царя і казати — „так хочу, так наказую". В Конституції

65 років тому народився КИРИЛО СТЕЦЕНКО, зразковий український музика й громадський діяч, активний учасник подій 1917-го року на Україні. Свій дар, від Бога даний, він присвятив рідному народові йому ж присвятив ціле своє життя і вмер на посту 29. квітня 1922 р. Автор відомих творів „Вкраїно мати, кат сконав", „Живи Україно, живи для краси", Стеценко, учень Лисенка, залишив велику музичну спадщину: недокінчену оперу 'Полонянка' мішані й однородні хори, музичні ілюстрації до театральних вистав: „Гайдамаки" „На першій гулі", „Про що тирса шелестіла", „Сватання на Гончарівці", „Бувалщина", три збірки колядок та щедрівок. Характер його творчости суто народницький.

МІСЯЧНА

ОДНОГО вечора у Відні, Бетховен, проходячи повз малий будинок, почув, як хтось грає уривок його сонати F. Він спинився послухати.

Враз почув ніжний голос, що сказав:

„Ох, як би я хотіла почути цю річ від когось, хто б міг заграти її в дусі композитора."

Бетховен відчинив тихо двері і ввійшов у малу кімнатку, по сусідству з шевською майстернею.

„Вибачте," сказав великий композитор трохи зніяковіло, „я чув музику і це мене спокусило зайти. Я теж музикант." Вираз обличчя молодого чоловіка, що був разом з дівчиною в кімнатці, став непривітний. Бетховен вибачався тому далі:

„Я чув теж декілька слів. Ви хотіли чути... Ви бажали... просто, дозвольте мені заграти?"

„Дякую", сказав швець коротко," наш клявір поганий, а крім того, в нас немає нот."

„Не маєте нот? Як тоді грала панночка?..." здивувався Бетховен. Він перервав свою мову і почервонів. Молода дівчина повернулась до нього й дивилася сумно; її непрозорі очі казали йому ясно, що вона сліпа.

„Прошу мені вибачити", пробурмотів Бетховен, „я не помітив зразу."

„Ви граєте з пам'яти?"

„Так."

„А де ж Ви цю музику чули?"

„На вулиці. По сусідству хтось грає на клявір, і коли вікна відчинені ..." Дівчина раптом замовкла. Бетховен не сказав ні слова більше, сів і почав грати. Рідко коли він грав з таким теплим, глибоким почуттям, як тоді увечорі на старому піяніні для сліпої дівчини. Врешті її

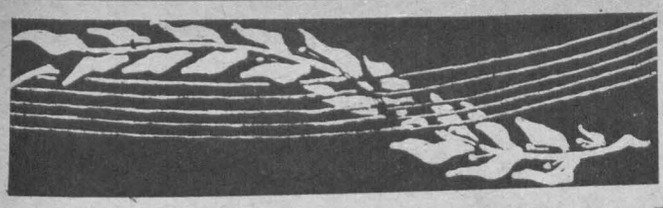

120 років тому помер
ЛЮДВІГ БЕТХОВЕН,

один з найбільших музичних геніїв світу. Народився Бетховен 17.XII 1770 року Молодість його пройшла під враженням Великої Французької Революції. Під впливом її ідей Бетховен вніс новий дух в музичне мистецтво. В його творах відчуваються найглибші переживання людського серця на тлі змагання за свободу людини Цю свободу Бетховен ставить над усе. Хоч і працював він майже ціле життя як музика при дворах шляхти, залишився аж до смерти демократом й республіканцем. І свою славну композицію „Sinfonia eroica" спочатку присвятив він Наполеонові, сподіваючись що він несе свободу людству. Коли ж Наполеон оголосив себе цісарем, Бетховен порвав присвяту. Серед великої музичної спадщини Бетховена є низка месс, симфонії, сонати і т.п. Оперу написав Бетховен лише одну—„Fidelio".

СОНАТА

брат підійшов до Бетховена і спитав тихо:

„Чудовий чоловіче, хто ж Ви такий?"

Бетховен підніс голову, так ніби він не зрозумів. Молодий чоловік перепитав. Бетховен усміхнувся так, як тільки він це умів, — важкою, серйозною усмішкою:

„Слухайте!"

Враз почав він грати сонату F, ту, що перед тим грала дівчина. Радісний окрик вирвався з уст сліпої дівчини. Вона відразу пізнала гостя: „Бетховен".

Коли він скінчив і встав, щоб відійти, підійшли до нього брат і сестра й затримали його:

„Заграйте ще раз, тільки ще один раз, маестро!"

Бетховен охоче вернувся до інструмента. В цю мить прорвалося світле проміння місяця крізь нічим незавішене вікно і впало повно і м'яко на задумане, порожевіле від внутрішнього зворушення, лице сліпої дівчини. Співчутливий погляд Бетховена спинився на цьому образі.

„Я заграю вам світло місяця", сказав урочисто майстер, і він почав ту сумну, так прекрасно солодку мелодію, тони якої сповняли дівчину, як ніжне проміння місяця, — ту безсмертну мелодію, яка і донині чарує ввесь світ, як „Місячна соната."

Уривок з повісти Ґергарда Шольце-Зайферта 'БЕТХОВЕН'
Переклав С. Петрів.

стоїть, що гетьман повинен скликати тричі на рік представників від усіх областей України і з ними обговорювати всі державні справи. До цього додано, що гетьман не має ображатися, коли б хто-небудь з народніх уповноважених висловився незгідно з думкою уряду.

Сучасна демократія розвинулася в Европі головно в 19 та 20 сторіччях. Її основна риса — це право народу своїм вільним голосуванням змінити уряд, поставити замість нього інший, згідно з бажанням більшости нації. Для правильного розвитку демократії треба, щоб між більшістю й меншістю послів у парляменті і між партіями було лояльне відношення: меншість мусить визнати, що закони ухвалює більшість, і не бунтуватися проти уряду, що має за собою більшість нації. Ті партії, що становлять більшість повинні брати на увагу також інтереси меншости. Уряд у демократичній державі не повинен уяляти собі що він не може помилятися і що більшість народу буде за нього завжди голосувати. Це зобов'язує його чесно ставитись до меншостей, бо коли теперішня більшість при нових виборах програє, то сама стане меншістю в парляменті.

В демократії забезпечується право вільного слова і вільної критики діяльности уряду партіями, що не належать до уряду (опозиція) Критика — слово грецьке, значить суд, обсуджування, чи обговорювання. Чесна критика не шкодить урядові й державі, тільки допомагає. Міністри не можуть усього знати, що діється в державному апараті, тому можуть допускатися помилок. Критика, що її провадять опозиційні партії, допомагає очистити громадське й державне життя від непорядків, від беззаконств і злочинів.

Як попереду сказано, демократія спирається на вільних громадян, що не бояться обстоювати свої права перед усякою самоволею й насильством. Для того, щоб демократія твердо стояла, мусять моральні, безстрашні характери переважати в народі. Де переважає тип низькопоклонних, заляканих людців, що шукають собі тільки вигод і „примазуються" до урядової партії для „знакомства нещасного", там демократичний лад не може вдержатися. Тому завдання наше, коли хочемо бути вільним народом, — зміцнювати й виховувати в собі небоязкий, відважний характер, характер людей, які за свою людську гідність і за вільність громадянства готові при потребі і власне життя пожертвувати.

Попроси свого впорядчика, щоб докладніше розповів вам про теми, порушені на сторінці „ГУТІРКА БІЛЯ ВАТРИ", коли ж звернешся до „ПЛАСТУНА", то він Тобі порадить, які книжки на ці теми слід прочитати.

Сторінка Розваги

СКАЖИ НАМ... (За "BOY'S LIFE")

1. Прапорець, схилений вниз при сиґналізації знаками Морзе означає ■ кінець слова, ■ кінець знаку літери, ■ кінець вістки.

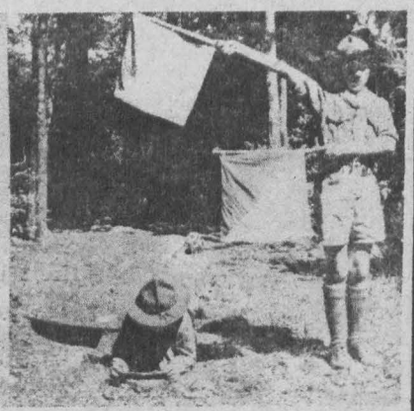

2. Семафор — найліпший спосіб передавання вісток на коротку віддаль, наш пластун лише вчиться сиґналізувати, але його ■ О, ■ А, ■ І ми легко відчитуємо.

СТОРІНКА РОЗВАГИ — джерело для поповнення Твоєї книгозбірні. Кожний передплатник, надсилаючи розв'язки, мусить долучати своє передплатницьке число. При більшій кількості правильних розв'зок вирішить жеребок. За розв'язання завдань з кожного числа ТРИ РОЗГАДЧИКИ одержать нагороди: книжки на суму 20.— М. за власним вибором.

В цьому числі, на різних сторінках розкидані цитати й думки різних визначних людей. Подумай над ними, напиши нам, як Ти їх розумієш. Найліпше пояснення „ПЛАСТУН" надрукує, а авторові перешле кошти на покриття дводенної мандрівки на віддаль 300 км.

3. Мандрівні знаки є одним з способів основних, як передавати вістки й інструкції в терені. Пластун на фотографії перекаує своїм товаришам: ■ йдіть в цім напрямку, ■ зверніть ліворуч, ■ небезпека.

4. Пластовий крок, найліпший спосіб, як здолати великі віддалі швидко й без зайвої втоми. Ним можна виконати ■ 6, ■ 5, ■ 7, ■ 10 миль за годину (миля — 1.609 км).

ПЕРШІ ПРЕМІЯНТИ „ПЛАСТУНА":

З числа перших передплатників „ПЛАСТУНА", що вже надіслали передплату на чверть року, жеребок присудив книжку

Іван Багряний: „ТИГРОЛОВИ" (І-ІІ томи)

таким обранцям Долі:

1. Бедрій Анатоль, Райнгардкасерне, Ной-Ульм. 2. Бялоцький Б., Нідерланштайн б. Кобленцу. 3. Дубровський Ярослав, Кріґсшуле, Герсфельд. 4. Івасників Ізидор, Ґоденау. 5. Козуля Петро, Гамбурґ-Нойґрабен. 6. Левицький Юрій, Табір „Лисенко", Ганновер. 7. Мензинський Юрко, Батгорн. 8. Мельниченко Лариса, Верт-Касерне, Гетінґен. 9. Пахолківна Ірена, Табір „Запоріжжя", Окер а. Гарц. 10. Синиця Михайло, Лаґард, Ашаффенбурґ.

Книжки з власноручною присвятою автора були вже переслані.

5. Знаки Морзе практичні тому, що їх можна передавати різними способами-світлом, звуками, прапорцем і прапорцями, рухами. Наш пластун користується одним прапорцем. Він саме передає ■ риску, ■ крапку.

6. Північно-американські індіяни передають вістки димовими сиґналами. На поміч кличуть, випускаючи ■ три, ■ чотири, ■ п'ять клубів диму.

Адміністратор „ПЛАСТУНА“ вручає СОТНИКОВІ НАНЧУКОВІ, керманичеві Українського Центрального Допомогового Бюра в Лондоні, під час його перебування в Авгсбурзі, комплект „ПЛАСТУНА“ й „НОВАКА“, перших пластових видань на скитальщині.

„ПЛАСТУН“ ІДЕ В СВІТ.

Вже в грудні минулого року, на великій виставці чужомовної преси, влаштованій американською державною установою Common Council for American Unity в Нью-Йорку, в палаці, де відбуваються засідання Об'єднаних Націй, були виставлені перші числа „ПЛАСТУНА“. Це був наш перший виступ на міжнародньому форумі. Хочемо й надалі гідно репрезентувати українську пластову пресу перед світом і показати чужинцям, що вміють і що можуть робити українські пластуни.

З цим рішенням

„ПЛАСТУН“ ІДЕ В СВІТ. ХОДИ ЙЇ ТИ З НАМИ.

„ПЛАСТУН“ відкриває свої сторінки кожному, хто хоче і вміє оповісти щось цікаве, хто має ініціятиву й свіжі думки, „ПЛАСТУН“ відкриває читачам шляхи приязні й дружби зі світом, бо

ВІКНО В СВІТ

Від берегів Канади на півночі до бурхливого Кап-Горну на півдні, від Аляски на півночі, до Австралії на сході — скрізь живуть члени Великої Світової Сім'ї — СКАВТИ.

Всі вони Твої брати. Всі вони живуть так, як і Ти, пластовими законами, борються за перемогу Добра над Злом Справедливости над Зухвалістю, є піонерами Вселюдської Ідеї світового братерства й співпраці. Вже цим вони Твої друзі. Від Тебе залежить, хто з них буде Твоїм особистим приятелем. ШУКАЙ! „ПЛАСТУН“ Тобі в цьому допоможе.

Якщо Ти не знаєш, як почати листування з незнайомим ще Тобі приятелем, перепиши листа, надрукованого на ст. 6 нашого журналу. Коли ще не маєш на чужині приятеля, перепиши на окремому листку долучену анкету, виповни й перешли на адресу „ПЛАСТУНА“. Він зробить решту: Ти можеш бути певний, що з якогось закутка світу до Тебе обізветься приятель скавт.

АНКЕТА. 1. Ім'я й прізвище — 2. Адреса — 3. Заняття — 4. Вік — 5. Чим цікавишся — 6. Хочеш листуватися з одним чужим скавтом, чи може з кількома 7. Якими мовами можеш листуватися — 8. Які маєш особливі бажання — Підпис — Дата

Про кожну зміну своєї адреси не забудь своєчасно повідомити „ПЛАСТУНА“.

В наступному числі

„ПЛАСТУН“ розповість тобі, як 30 РОКІВ ТОМУ відбувся в Києві І-ий ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ СЕЛЯНСЬКИЙ З'ЇЗД, що виявив прагнення українського селянства до самовизначення українського народу, як 30 РОКІВ ТОМУ Українська Центральна Рада проголосила 1-ий УНІВЕРСАЛ, яким український народ перед всім світом заявив про своє право на творення своєї історії. Поет Косач Ю. розповість Тобі про ПЕРШЕ РУЙНУВАННЯ СІЧІ, а проф. Драгоманів згадає ПРО МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА, піонера новітньої української, демократичної думки. Блукаючи ЧУЖИМИ СВІТАМИ, завітаєш в ПОЛУДНЕВУ АМЕРИКУ та переживеш з Аркадієм Фідлером зворушливу ПРИГОДУ З АНАКОНДОЮ. Першими АЕРОСТАТАМИ, легшими від повітря, полетиш НАЗУСТРІЧ СОНЦЮ, і з перспективи 370 років глянеш з проф. Горняткевичем на життя і творчість славного маляра РУБЕНСА. РЕПОРТЕРСЬКИЙ КУРС покаже Тобі, як вибирати цікаві для читача вістки, а в ГУТІРЦІ БІЛЯ ВАТРИ поділишся з „ПЛАСТУНОМ“ своїми думками про символ ідеалізму НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР. З уст старого боцмана Мадурека почуєш ЛЕГЕНДУ ПРО КОМПАС, мандруючи за її стрілкою, з поетом Дмитром Фальківським промайнеш на крилах пісні над РІДНИМИ КРАЯМИ-ПОЛІССЯМ. Побувавши вдома, зазирнеш в ІСТОРІЮ ФРАНЦІЇ, країни цьогорічного Джамборі.

Показавши свою спритність на СТОРІНЦІ РОЗВАГИ, посмієшся з „ПЛАСТУНОМ“ у КУТОЧКУ ГУМОРУ та поділишся думками в ВІДДІЛІ ЛИСТУВАННЯ.

Малюнок і слово Соннаро Парда заведуть Тебе під кінець на українські землі в період НОВОЇ КАМ'ЯНОЇ ДОБИ.

ГЕТЬМАН САГАЙДАЧНИЙ в переказі П. Феденка переживе на Твоїх очах перші пригоди на шляху до Острозької Академії, а три хоробрих юнаки В. Софронова продовжуватимуть мандрівку ГІРСЬКИМИ ПЛАЯМИ.

Коли Ти ще не передплатник, зарезервуй собі це число, надіславши 15 марок передплати на чверть року на адресу: PLASTUN - SCOUT, Augsburg, Postamt 2, Postfach.

Видає Українське Пластове Видавництво в Авгсбурзі.
Адміністратор ВОЛОДИМИР ЛУЧКАНЬ
Адреса для листування і грошових переказів:
PLASTUN - SCOUT, Augsburg, Postamt 2, Postfach
Druck: ZIENTNER, AUGSBURG

Напиши нам, що Тобі в цьому числі найбільше сподобалося, що менше, а що вважаєш зайвим і чому. Напиши, що Ти чи Твої товариші хотіли б побачити на сторінках „ПЛАСТУНА“ й чому.

За добру, використану в журналі думку, крім належного гонорару, одержиш цікаву книжку.

ПИШИ!

Батьків, виховників та вчителів Редакція просить теж надсилати свої враження від журналу, зауваження та поради.

Історія України

1. СТАРША КАМ'ЯНА ДОБА (ПАЛЕОЛІТ).

Словом і малюнком розповідає
СОННИЙ ПАРД

НАЙРАНІШІ СЛІДИ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ ПОХОДЯТЬ З ДОБИ, ЯКУ НАУКА НАЗВАЛА „СТАРШОЮ КАМ'ЯНОЮ ДОБОЮ". ПОЧАЛАСЯ ВОНА У НАС ВІД ХВИЛИНИ, КОЛИ ПІВНІЧНІ ЛЬОДИ ПОЧАЛИ ТАНУТИ Й ВІДХОДИТИ НА ПІВНІЧ. ПІДСОННЯ БУЛО В НАС ТОДІ ХОЛОДНЕ, Й ТОМУ ЖИЛИ В НЬОМУ, РАЗОМ З ЛЮДИНОЮ, ТАКІ ПОРОДИ ТВАРИН, ЩО МОГЛИ ДО ЦЬОГО ПІДСОННЯ ПРИСТОСУВАТИСЯ: МАМУТ, ПЕЧЕРНИЙ ЛЕВ, ГІЄНА, БЕДМІДЬ, ПІВНІЧНИЙ ОЛЕНЬ ТА НОСОРОГ.

В наступному числі — НОВІША КАМ'ЯНА ДОБА.

КНИГА — МОРСЬКА ГЛИБИНА

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КНИЖКИ

ЛЮБОВ ДО КНИГИ

ВЖЕ з давніх-давен вихваляли те щастя, яке дають нам книги. Але мало говорять про страждання, які беруть на себе люди через велику любов до друкованого слова. І все ж ім'я легіон тим, хто задля своєї пристрасти або й задля „коника" мати певні книжки, прийняв на себе страждання, тяжкі нестатки, хворобу, ба навіть смерть.

Ось ті, що прагнучи утримати або збагатити свої книгозбірні, відмовляли собі в найдрібніших забавах, необхідних для життя. Славетний орієнталіст Анкетіль-Дюперрон (1731-1805), перекладач „Зенд-Авести" і творець европейського дослідженя Азії, не опалював узимі, жив лише на хлібі та молоці, й не мав навіть убрання, щоб вийти з хати. Він все вкладав у свою книгозбірню.

До фанатиків книги належить також філософ Бордас-Демулен. Він пролежував цілі дні в ліжку, бо через недостатнє харчування не міг від слабости триматись на ногах. Одного дня він спустився з своєї підстрішної кімнати і вийшов на вулицю, щоб за останні гроші купити трохи їжі. Та випадково він побачив у вікні однієї книгарні книжку, що його цікавила. Він, не вагаючись ані хвилини, купив її, вернувся додому і з новоздобутим скарбом знову ліг у ліжко, з якого наступного дня його напівживого взяли до шпиталю.

Відомо, що Петрарка, славний італійський поет, — правда не від голоду — помер серед своїх книг. Його слуги немало здивувалися, як одного дня він не виходив довго зі своєї книгозбірні. Коли ж вони нарешті зайшли до неї, то побачили його вже мертвим з книгою Віргілія в руці.

У деяких вчених любов до книги заходила так далеко, що вони втрачали бажання жити, якщо вже не могли користуватися книжками. Грецький філософ Ератостен покінчив самогубством через те, що осліпнувши, не міг більше читати. Орієнталіст Ґюйар волів вибрати смерть, ніж через хворобу бути нездатним до праці.

Один пристрасний книголюб знайшов смерть безпосередньо через книгу. Німецький астролог Йоганнес Штеффлер (1472-1531) вичитав по зорях, що одного певного дня він загине від важкої речі, яка впаде йому на голову. Того дня він замкнувся з кількома приятелями в своєму помешканні, щоб уникнути провіщеної смерти. Вони все розмовляли, нарешті ревно взялися розв'язувати одне суперечливе наукове питання. Щоб розв'язати це, Штеффлер хотів узяти книжку з своєї книгозбірні. Коли ж він брав її, полиця перевернулась і забила вченого.

Це кілька незвичайних пригод книголюбів. На загал же кожна культурна людина з більшою чи меншою пристрастю ставиться до книжки і кожна, найменша книгозбірня є показником духового рівня її господаря. Недарма змінене тут прислів'я говорить: „Скажи мені, що ти читаєш, і я тобі скажу хто ти".

Історія розвитку книжки (пояснення до ілюстрацій). Важко назвати книжкою **глиняні цеглинки** старих Вавилонян, писані клиновим письмом. Мало своєю формою нагадують книжку наших днів й **папіруси** старого Єгипту. Вже більше схожости мали книги старої Індії, писані на **пальмовім листі**. В старому Китаї, колисці винаходу паперу, заведена була своєрідна форма, що збереглась в Японії й Донині. Араби вживали **дерев'яних дощечок**, а старі греки опріч принесеного з Єгипту папірусу, ще **й пергаменові сувої**. Римляни перші завели схожу на сучасну форму книжки комбінацію **воском покритих табличок**, і лише середньовіччя створило нинішню форму книжки — спершу рукописної, а від половини XV ст. друкованої. Зручну форму книжки заводить у своїх виданнях „ПЛАСТУН", Яку? Напиши нам. 10 читачів, що найвлучніше напишуть, чим характерні й чому зручні видання „ПЛАСТУНА", одержать книжкові нагороди.

Увага!

Що таке БІПЛАНАП?

Відповідь знайдеш в цьому числі „ПЛАСТУНА". 20 перших читачів, що правильно пояснять це слово, одержуватимуть до кінця року „ПЛАСТУНА" з додатками даремно.

Братства

Для ПЛАСТУНА написав
проф. Дмитро ДОРОШЕНКО.

Братські союзи або спілки на Україні сягають до дуже давніх, ще передхристиянських часів, коли в таких союзах об'єднувалися члени одного роду для взаємного захисту від ворога, для оборони своїх господарських інтересів та для спільного шанування божества—покровителя роду. Коли на зміну старого поганського культу прийшло християнство, воно помалу перенесло звичаї поганського культу на культ християнський, заступивши поганські свята й церемонії церковно-християнськими. До храмових свят прив'язувалися старі звичаї й старі спільні бенкети. Згодом на перший плян у житті „братств", вже литовсько-польської доби, виступила взаємна підтримка членів братства на випадок якоїсь біди, хороби чи смерти, як також і підтримки свого храму, бо тепер братства об'єдувались при церкві. Дбали за те, щоб церква мала свого священика, була забезпечена свічками і всим необхідним для церковної служби. А в храмове свято братчики сходилися на спільний братський обід, за яким пили мед, закуплений на виручку від продажу свічок.

Щоб мати права визнаної урядом громадської установи, братчики складали статут і подавали владі на затвердження. Найстаріший статут, що зберігся до наших часів, був статут Успенського Братства у Львові з 1463 року. Другий такий статут був Хрестовоздвиженського Братства в Луцьку з 1483 року. Коли православна церква та освіта на українських землях у XVI столітті підупали, церковні братства взяли на себе обов'язок їх підтримувати. Тоді то й почалася найславніша в історії братського руху доба. Братства стали закладати школи та друкарні, часом жертвували великі кошти на освітні справи і взагалі стали на чолі культурно-національного українського життя. Братства поширилися по всій Україні; в 1615 році засновано було Богоявленське Братство в Києві, яке заложило славну братську школу, пізнішу Академію. До братств стали вписуватись українські шляхтичі, пани-маґнати й козацькі гетьмани. Так, до київського братства вписався гетьман Петро Сагайдачний „з усім Військом Запорожським". Свого розцвіту досягли українські церковні братства в XVII столітті.

Завдяки щедрим пожертвам своїх членів з-поміж українського панства, козаків та їхніх гетьманів, братства досягли значного матеріяльного добробуту і не мали права, за своїм статутом, вдаватися до коронного суду. Вони допомагали своїм біднішим членам або їхнім родинам, урочисто ховали їх усі вкупі, взагалі виховували в собі дух солідарности і взаємної допомоги. До братств приймалися й жінки як сестри. Вони брали жваву участь у житті братств.

Коли оборону віри й культурно-національного життя перейняла на себе Українська Козацька Держава, значення братств почало помалу занепадати. Але на західньо-українських землях, що залишились під Польщею, братства зберігали своє значення подекуди аж до кінця XVIII століття. Українські церковні братства дуже прислухалися у свій час до діла підтримки української народности і національної культури.

Д. ДОРОШЕНКО.

Проніцником був найстарший...

Для читачів "ПЛАСТУНА"
написав В. Софронів,
ілюстрував М. Н. Гриців.
Видано як додаток до "ПЛАСТУНА",
журналу української пластової молоді
в Америці, на Святвечорі, Р.Б.1947.,
як
другий випуск
БІБЛІОТЕКИ ПЛАСТОВОГО
НАПЛЕЧНИКА.
Надрукував Л. Сажнів.

витривало і невідступно. Аж сьогодні вдосвіта, під час ночівлі у гірській колибі, Герцик непомітно вийшов з колиби і вже більше не вернувся. Може віднайшов сліди свого господаря і пішов за ним на котрусь із поблизьких полонин, а може й справді побіг назад додому. Це було для всіх трьох хлопців, а особливо для Івася, великим розчаруванням і вони втратили цілий ранок на даремні розшуки. Тепер мусіли наздоганяти втрачений час.

— Герцик! Герцик! — гукнув ще раз Івась і по хвилині безнадійного вислухування махнув в повітрі своєю пластовою палицею.

— Скоб! — крикнув, немов комусь на прощання, і рушив у дальшу дорогу. Був веселої, життєрадісної вдачі і легко переносив свої хлоп'ячі смутки.

Три юні мандрівники мали вже за собою далеку дорогу з долини Прута, понад гірський потік Жонку, аж сюди під Довбушанку. Минулу ніч відпочивали у пустій лісовій колибі, а вранці рушили у дальшу мандрівку. Це була для них особлива приємність — ця мандрівка на Довбушанку! Вони знали, що на цей дикий, найбільш недоступний шпиль пасма Горганів запускається мало хто, навіть з дорослих мандрівників. Тому постановили: самим — без опіки старших, здобути цю царицю Горганів. Це була їх пластунська мрія останнього шкільного року.

ДАЛЕКО у глибину Карпат, на сонячні полонини, на неприступні верхи та шпилі біжать стежки-плаї. Наче міцні пута, що їх наложила людина на дикого велетня — природу, вони цупко обмотують зелені гори. Таємні і приманливі, вони, наче поклик лісової мавки, кличуть вас за собою, ведуть у невідоме лоно гір. Там вони розбігаються у всі сторони і знову сходяться, подвоюються, потроюються, схрещуються, перетинаються, губляться у високих травах та хащах і знову з'являються перед вами — завжди такі самі приваблиі

АВГСБУРГ
1947

ОПОВІДАННЯ

Гірські пастухи

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ

і небезпечні. Два вороги — природа і людська стопа ведуть за ці гірські плаї свою відвічну завзяту боротьбу. Природа раз-у-раз зриває і нищить їх, січе і змиває їх водами нагальних дощів, гризе зубами струмків і потоків. Тут затоплює їх глибокими мочарами, там завалює зломами скель, там знову засипає дрібним камінням і греготом. Тут ставить на них непрохідні засіки із слизьких, оброслих мохом вивертів. Там засаджує на них молоді смерічки, щоб вони, мов ряди бійців, загороджували шлях до гірських скарбів. Але залізна стопа людини не відступає ніколи. Усуває перешкоди, обходить, продирається. За нею йдуть череди овець та корів на високі полонини. Ще вище — на неприступні верхи та шпилі пнеться людина-мандрівник.

Сонце стояло вже високо на небі і добре припікало спину, коли три пластуни: Ігор, Роман та Івась, після довгого ходу зрубами та галявинами добралися нарешті знову до старого чатинного лісу. У лісі було тьмяно і холодно. Десь високо у верховітті проблискувало небо, а сонце, продершись де-не-де кріза густе галуззя, грало золотими плямами нь грубих конарах ялиць та смерек. Тиша, мов у церкві, залягала довкілля. Лише час до часу віковічний бір шумів угорі зеленим верхів'ям, або десь на низькій гілляці півкала орябка.

В цю святочну тишу лісу вдирався тепер дзвінкий голос наймолодшого з трьох пластунів Івася:

— Герцик! Герцик! — дзвеніло по лісі, а ліс відгукувався далеким відгомоном — Ге-е... Ге-е...

Плай ішов стрімко підгору, просмикаючись, мов гадюка, проміж пні та скелі. Юні мандрівники раз-у-раз приставали, зачерпували повними грудьми повітря і втирали піт з облич. Івась використовував цю хвилину відпочинку і, прикладаючи рупором долоні до рота, гукав:

— Герцик! Герцик!

Але Герцик, його малий, кудлатий товариш, не з'являвся.

— Шкода даремно кликати! — вирішив нарешті найстарший з трійки, чотирнадцятилітній Ігор і, щоб потішити Івася додав: Він напевно пішов назад додому. Побачиш, як будемо вертатися з нашої мандрівки, то стрінемо Герцика на тому самому місці, що вчора.

Смуток Івася був великий. Вони найшли вчора це досить вже велике щеня вівчарської породи на гірській доріжці в глибокому ярі Жонки. Імовірно заблудило, або згубилося від когось в дорозі, бо почувши якусь особливу прихильність до Івася, відразу побігло за ним. По довгій нараді охристили цю собачку так, як хотів Івась — Герциком і вона весь вчорашній день товаришила їм у мандрівці

стернями глибоко порепалася. Ні житніх та пшеничних кіп, ні копиць сіна не було вже на висохлих нив'ях. Лиш де-не-де різи білоцвітої гречки скромно блищали на жовтому тлі висхлого поля. Та й гречки були вже напівчорні, бо літня жарота прискорила поспівання гречаного зерна, з якого в ступах роблять крупи на добру кашу для українського християнського люду.

— Ну й пече ж, тату! Хоч би де води напитися...

— А хильни, Петре, ще з баклажки. Там ще мала бути вода.

Петро, хлопець літ п'ятнадцяти, з сірими очима з зеленкуватим відтінком, засоромлено глянув на батька, що сидів на возі попереду і держав у руках віжки й батіг.

— Уже води нема... Я всю випив...

Батько, український шляхтич з галицького Підгір'я, широкочолий, із сивуватою бородою та з могутніми рудуватими вусами, з докором глянув на сина.

— Я думав, козаче, що ти терплячий, аж бачу, що ти під материним крилом невістюхом виріс. Ну, ось побачиш, що за порядки в Острізькій Колеґії, там тебе привчать до безвіддя і безхліб'я, навчишся постити.

Петрусь, хлопець з широким і високим чолом, як у батька, з бровами, що тонким шнурочком простяглися над глибокими мрійними

В 325 роковини смерти
ТВОРИ УКРАЇНСЬКОЇ
ДЛЬОТИ
для читачів "ПЛАСТУНА"
написав Панас Феденко
ілюстрував М. Н. Гриценко.
Видано як додаток до "ПЛАСТУНА",
журналу української пластової молоді
в Австралії, на Світанковий, Р.Б.1947.,
як
перший випуск
БІБЛІОТЕКИ ПЛАСТОВОГО
НАПЛЕЧНИКА.
Надрукував Л. Сажнів.

есмертельної слави
достойний тетьмане!
Твоя слава
в моєманнно
ніклли не зостане:
Поки Дніпр
з Дністром
многорибні
плинути
будут, поти
длянности
теж Твої
сплинути.

(З відпіш Кастина Саковича на смерть Сагайдачного року 1622).

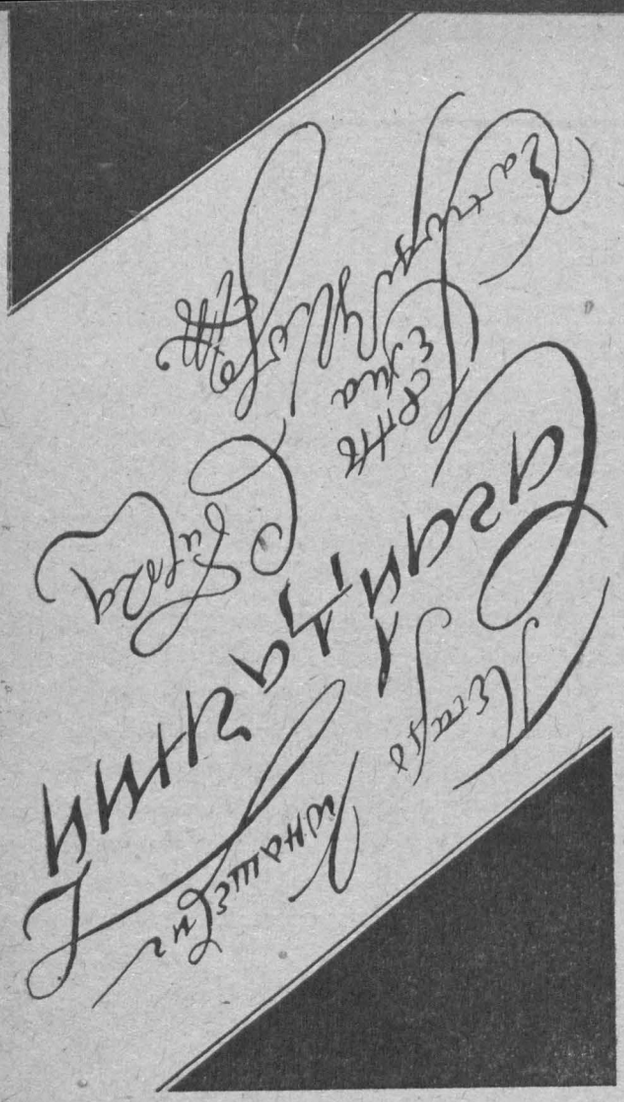

ПОДОРОЖ ДО ШКОЛИ

Серпневе літнє сонце сипало своє гаряче проміння на багаті ниви родючого Поділля. Давно вже не дощило. Курява сірою пеленою вкрила пожовклу, посохлу траву при дорозі. Тільки будяки, піднявши свої червоні головки, гордо, звисока поглядали на шпориш, на лободу, на ширицю та інші запалені сонцем, пожовклі трави: як не пекло сонце, однак будячого стовбура не пропалило. Суперниками для колючих, завзятих будяків були тільки лопухи придорожні. Розкинувши широке листя по землі, вони держали вогкість під собою і не давали себе сонцеві висушити. Були соковито зелені і пускали з себе сивенькі реп'яшки, що чіплялися до людської одежі, до кінських і коров'ячих хвостів. Від спеки чорна земля під жовтими

Прочитав Ти про братства? На які думки наводять Тебе спогади про ці шляхетні об'єднання наших предків, що своєю працею поставили Україну на рівень найкультурніших країн тодішнього світу? Який світлий приклад дають вони нам?
Чи погоджуєшся Ти з думкою ПЛАСТУНА, що...

Ти і твої товариші, що ми всі мусимо бути гідними нащадками наших висококультурних пращурів, мусимо прикласти всіх зусіль, щоб бути між найкращими нашого століття. А без освіти, без доброго виховання ми до найвищих щаблів не дійдемо.

Народ живе лише доти, доки має свою культуру. А культуру творить освіта, література, мистецтво, наука рідною мовою.

Тому не тікаймо від освіти, а головно, не минаймо книжки. Читання — найдешевший шлях до освіти. З читання книжок людина довідується, що і як треба робити, як то робилося в старовину і чому змінилося. З читання довідуємося про таємниці природи й суспільного життя; довідуємося, як думки про ту чи іншу справу з'являлися, як росли рік-у-рік, удосконалювалися, ширились і ставали засадою життя.

У стародавні часи, як ви щойно читали, об'єднуючись для взаємного захисту від ворога, Україну врятували братства. Вони, опріч іншої корисної роботи, ВИДАВАЛИ КНИЖКИ ДЛЯ ОСВІТИ НАРОДУ.

В XIX ст. Україну відродили видання „Кобзаря", „Основи", „Просвіти", „Видавничої Спілки", „Русько-Української Бібліотеки", „Київської Старини", „Віку" та ін. На їхніх виданнях ріс могутній український визвольний рух, який так широко розмахнувся в часи революції.

По першій світовій війні українці намагалися продовжувати видання книжок, як головного джерела культури, на Великій Україні, в Галичині і за кордоном. Знов був створений скарб, що зміцнив нашу культуру на роки дальшої боротьби.

А що ж тепер?

Час від часу з'являються цікаві книжки, але їх мало й не кожному щастить їх придбати. А чи знаєте ви, друзі, скільки лежить у відомих письменників вартісних, цікавих творів, які ви з насолодою прочитали б і до яких би ви постійно вертались — але які, на жаль, не можуть бути видані, тому що не має видавця. Та й хто нам видасть пластові книжки, як не ми самі.

Друже, як ти думаєш, чи не міг би ТИ допомогти в цій справі? Так, саме Ти, пластунка, пластун. Не віриш? Давай подумаємо про цю справу спільно.

ЧИ ТИ МОЖЕШ ЗАОЩАДИТИ ДЕННО 33 ПФЕНІҐИ?
ТАК?

Одже Ти здатний придбати собі й допомогти придбати своїм товаришам цікаві повісті з нашого минулого, пригодницькі оповідання й популярно-наукові твори, що відкриють перед Тобою світ знання, пластові підручники та порадники, що стануть твоїми вірними друзями в домівці і в терені.

ЯК ЦЕ ЗРОБИТИ?

Згадай лише пластовий закон: ПЛАСТУН ОЩАДНИЙ.

Спробуй заощадити денно 33 пфеніґи. За місяць Ти матимеш 10.— марок. Візьми тоді листівку й перепиши на кінці цієї статті долучену картку вступу. Листівку й гроші вишли на адресу ПЛАСТУНА.

Цим Ти станеш членом БРАТСТВА.

ЯКОГО?

»БРАТСТВА ЧОРНОГО ПЕРЛА«, що складається з таких самих, як Ти, юнаків та юначок, що хочуть мати добру книгозбірню самі й допомогти в тому й товаришам.

Чому наше Братство називається ЧОРНЕ ПЕРЛО?

Згадай слова Івана Франка: „Книги - морська глибина,
Хто в них пірнув аж до дна,
Той, хоч труду мав досить,
Дивні ПЕРЛИ ВИНОСИТЬ."

Наше братство, а може від нинішнього дня й ТВОЄ БРАТСТВО, ставить своєю метою спільними силами, в складчину, з глибини скитальського життя виносити на світло денне перли друкованого слова. Друкарську штуку прийнято називати „чорним мистецтвом". Тому й перло наше ЧОРНЕ.

ЯКУ КОРИСТЬ СУСПІЛЬСТВУ ПРИНЕСЕШ ТИ СВОЇМ ЧЛЕНСТВОМ В БРАТСТВІ ЧОРНОГО ПЕРЛА?

ДОПОМОЖЕШ ВИДАТИ ВАРТІСНІ ТВОРИ, ЩО МАРНУЮТЬСЯ В РУКОПИСАХ І ЧЕКАЮТЬ ЦІКАВОГО ЧИТАЧА.

ЯКУ КОРИСТЬ ТОБІ ПРИНЕСЕ ЧЛЕНСТВО В БРАТСТВІ

ЧОРНЕ ПЕРЛО ?

За 33 пфеніґи денно

БРАТСТВО ЧОРНОГО ПЕРЛА

до кінця р. 1947 поповнить Твою книгозбірню цими виданнями

6 чисел ПЛАСТУНА

6 чисел НОВАКА

АЛЬБОМ JAMBOREE

6 пластових підручників-

4 збірники: історичний, географічний, пригодницький, пластовий.

ЯК ЇХ НАБУТИ ?

ДО 15. СЕРПНЯ А— пердплатники ПЛАСТУНА, що вже надіслали передплату на чверть року й хочуть стати членами Братства, мусять

ВИСЛАТИ 15.- марок

В—НОВІ ЧЛЕНИ БРАТСТВА 30.- марок

ЗАМІТКА: передплатники ПЛАСТУНА не мусять бути членами Братства. Вони й надалі одержуватимуть наш журнал з додатками, але не користуватимуться рештою вигод Братства. Члени ж Братства автоматично стають передплатниками журналу зі всіма його додатками.

цим забезпечуєш видання:

3 числа ПЛАСТУНА [травень, червень, липень]

З додатками: П.Феденко „Гетьман САГАЙДАЧНИЙ" т.І.
В.Софронів „ГІРСЬКИМИ ПЛАЯМИ"
В.Гай „СКАРБ самітного ХУТОРА."

3 числа НОВАКА [червень, липень, серпень]

З додатками: „Вибрані казки з 1001 ночі" Чорногорського
„З нашого минулого" Н. Щербини.

3 підручники : „ПЛАСТУН & ВУЗЛИ" „...& СОКИРА" „...& КОМПАС."

ДО 1. ВЕРЕСНЯ братчик мусить вислати 20.-марок

цим забезпечуєш видання :

АЛЬБОМ „JAMBOREE 1947"

І.Мар'єнко: „Хрестоматія з географії України" ч. І.

В серпні й вересні ПЛАСТУН не виходить. НОВАК не виходить у вересні.

ДО 1. ЖОВТНЯ братчик мусить вислати 30-.марок

цим коштом вийде

3 числа ПЛАСТУНА ✖ 3 числа НОВАКА ✖ 3 пластових ПІДРУЧНИКИ ✖ В Лясиченко: „Казки бувальщина" ✖ Календарець на 1948.

КАРТКА ВСТУПУ ДО БРАТСТВА ЧОРНОГО ПЕРЛА

Прошу записати мене братчиком Видавничого Братства ЧОРНЕ ПЕРЛО й надіслати мені проспект Братства. 1. Ім'я та прізвище, 2 Адреса, 3 Вік.

Член Братства так, як і кожний передплатник ПЛАСТУНА, й по виїзді з Німеччини не втрачає своїх прав. Мусить лише сповістити про свою нову адресу (відмітивши своє число абонементу) на адресу

"PLASTUN-SCOUT"-The United Culture Publishing Association 2941 Lawley Street DETROIT 12, Michigan U.S.